

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

**PREDLOG
EVA 2024-3340-0045
SKRAJŠANI POSTOPEK**

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNSPP in 8/25; v nadaljnjem besedilu: ZUJIK) je temeljni pravni akt na področju kulture v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: država). Izhajajoč iz opredelitve javnega interesa za kulturo vzpostavlja pravni okvir zagotavljanja pogojev za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin ter določa pristojnosti nosilcev kulturne politike na državni in lokalni ravni. Vpeljuje ključne pravne institute, koncepte in mehanizme za uresničevanje kulturne politike, ki so v stalni interakciji s konkretnimi družbenimi, ekonomskimi in kulturnimi okoliščinami. Ker ureja delovanje agencij, skladov in drugih nosilcev kulturnih dejavnosti ter kulturnih ustvarjalcev, javnih zavodov in nevladnih organizacij ter vpliva na danosti uporabnikov kulturnih dobrin, se zakon zaradi nenehnega razvoja in sprememb v kulturi in družbi tudi redno nadgrajuje.

Kulturni sektor je od sprejetja prve različice ZUJIK doživel pomembne spremembe v prevladujočih načinih ustvarjanja, upravljanja in financiranja. V skladu s tem se je tudi zakon zaradi porajajočih se izzivov v kulturi izkazoval za pomanjkljivega ter terjal prilagoditve zakonskih določb in uvedbe novih pravnih institutov. Predlagani Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) je prva obsežnejša sprememba zakona po več kot dveh desetletjih in predstavlja korak k celoviti prenovi zakonodajnega okvira in kulturnega modela. Dosedanje spremembe so izzive namreč praviloma naslavljele le v omejenem obsegu. Zakon so sicer aktualizirale in uvedle nekatere pomembne inovacije, a vanj vnesle tudi nekatere notranje nedoslednosti.

Predlog zakona je prvenstveno usmerjen k spremembi določb, ki so se skozi leta izkazale za pomanjkljive, vseeno pa se loteva tudi širše konceptualne prenove, vzpostavlja sodobnejšo opredelitev javnega interesa v kulturi in uvaja nove modele delovanja. Izhajajoč iz načel pravne in socialne države, avtonomije in specifik kulturnega ustvarjanja, vključujoče javne sfere ter preglednosti in kakovosti predpisov, novela zakona pomembno posodablja krovno kulturno zakonodajo. Pri tem se predlogi sprememb še posebej osredotočajo na izboljšanje pravnega okvira, ki ureja financiranje, upravljanje in delovnopravne posebnosti javnih zavodov v kulturi, upravljanje in uporabo javne kulturne infrastrukture, krepitev socialne varnosti samozaposlenih v kulturi in uskladitev zakonskih določb z vlogo nevladnih organizacij v kulturi. Skozi celotno zakonsko materijo se uvaja večja transparentnost v postopkih in vodenju kulturne politike ter izboljšuje pravne podlage za izvajanje raziskovalnega in analitičnega dela v kulturi.

Po obsegu spremenjenega besedila gre za manj kot tretjinsko spremembo in dopolnitev vsebine zakona. Spremembe se uvajajo na podlagi skrbne presoje o potrebnosti pravnega urejanja, dodatno normiranje pa se uvaja le v obsegu, ki je nujno potreben za doseg zastavljenih ciljev. Z redakcijskimi popravki, zaradi uskladitve z novimi ali spremenjenimi določbami novele ali zaradi zagotavljanja pravilnejše uporabe strokovnih pojmov, se uvaja večja notranja koherentnost zakona in izboljšuje skladnost z nomotehničnimi smernicami.

Pričujoča novela temelji na analizah, objavljenih v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. V nadaljevanju so po sklopih in z navedbo poglobitvenih razlogov za sprejem zakona predstavljeni ključni izzivi, ki jih naslavlja predlog zakona.

a) Konceptualni okvir javnega interesa za kulturo

Opredelevanje javnega interesa za kulturo je v veljavnem zakonu v nekaterih pogledih nejasna in umeščena v ločene člene. Navedena so organizacijska načela, potrebna za interpretacijo členov ter njihovih praktičnih in finančnih posledic, a so ta zelo splošna. Veljavna določitev javnega interesa za kulturo, ki se osredotoča na ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, pri zagotavljanju potrebnih pogojev zanje ne vključuje eksplicitnega načela primernih pogojev za delo, čeprav so ti nujni za učinkovito uresničevanje javnega interesa in v znatnem delu kulturnega sektorja niso primerni. Zakon ne vključuje smernic k skladnemu regionalnemu razvoju, ki bi moral biti zaradi izrazito razpršene poselitve in nizke stopnje urbanih zgostitev, ki sta značilni za Slovenijo, eno ključnih vodil javnega interesa za kulturo. Kakovost kulturnega življenja v lokalnih skupnostih po vsej državi je posledično izrazito neenakomerna. Zaradi posledic podnebne krize ter pospešenih sprememb v ekonomskih oziroma produkcijskih režimih in novih paradigmah družbenega razvoja je v veljavnem zakonu neprimerna tudi odsotnost načela trajnosti kot enega izmed organizacijskih načel, ki bi jim moralo slediti uresničevanje javnega interesa za kulturo.

Poleg tega so se od uvedbe zakona v dejavnostih Ministrstva za kulturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), lokalnih skupnosti in širšega kulturnega sektorja uveljavili nekatera področja delovanja in metode uresničevanja javnega interesa v kulturi, ki jih ZUJIK ne predvideva ali se nanje sklicuje z neustrezno terminologijo. V sedanjem sistemu med področji kulture še posebej izstopa odsotnost transdisciplinarnosti kot uveljavljenega pristopa dela v kulturi, ter področja nesnovne kulturne dediščine, ki je v praksi že uveljavljeno v drugi kulturni zakonodaji.

Nujna je tudi usklajitev zakona na področju, ki je v kulturi prisotno že desetletja, v zakonu pa je zapisano nekoliko anahronistično. ZUJIK namreč med ključnimi izrazi in načini uresničevanja javnega interesa za kulturo ne omenja nevladnih organizacij, v povezanem členu pa kot ključni subjekt navaja le kulturna društva. Zakonodaja, ki ureja nevladne organizacije in v tem smislu tudi sledi stanju na terenu, namreč prepozna množico nevladnih organizacij v več oblikah, poleg kulturnih društev še zasebne zavode in ustanove ter zveze društev. Ti so že zdaj eden izmed temeljnih gradnikov oziroma gonil v procesih ustvarjanja in posredovanja kulturnih dobrin. Pri tem že veljavni zakon določa, da se jih preko sofinanciranja javnih kulturnih programov lahko financira primerljivo z javnimi zavodi, čeprav sektor tega v praksi sistemsko ne dosega v celoti. Težave se kažejo predvsem v tem, da ni kontinuiranega financiranja in zagotavljanja primernih prostorskih pogojev delovanja. Prav tako do zdaj ni bila opredeljena razlika glede na način dela med ljubiteljske in poklicne nevladne organizacije, kar je povzročalo nekaj nejasnosti predvsem pri tistih, ki kombinirajo oba načina delovanja.

Potrebna je tudi širša ureditev instituta samozaposlenih v kulturi, ki že v terminologiji napotuje na drug pravni in socioekonomski kontekst, kot je ta, v katerem delujejo posamezniki z navedenim statusom. Natančnejše poimenovanje bi morala spremljati izboljšava njihove delovnopravne prekamnosti in določitev ustreznega mesta v širši kulturni sferi.

Nekateri področni operativni koncepti ZUJIK niso dovolj natančno opredeljeni, na primer preseganje občinskega pomena in dohodkovni cenzus. Nekateri, s splošnimi predpisi iz drugih resorjev predvideni operativni koncepti, ki so se uveljavili v zadnjih letih, na primer vsebinske mreže in razvoj podpornega okolja, pa v ZUJIK sploh niso umeščeni ali se ta nanje ne sklicuje. Iz teh nedorečenosti izhajajo ovire za učinkovitejšo operacionalizacijo namena ZUJIK.

b) Transparentna, dialoška in merljiva kulturna politika

ZUJIK že nekaj časa določa, da mora država kulturno politiko voditi na podlagi dokumentov razvojnega načrtovanja, a je bilo to zaradi nedorečenosti, neoperativnosti in menjajoče se časovne veljavnosti nacionalnih programov za kulturo mestoma neustrezno. Novela ZUJIK iz leta 2016 je to področje bolje uredila, vseeno pa so nekatere določbe glede nacionalnega programa za kulturo zaradi predhodnih noveliranj izgubile notranjo koherenco in so v nekaterih točkah celo kontradiktorne. Pomanjkljiva je tudi ureditev uresničevanja javnega interesa za kulturo na podlagi dokumentov razvojnega načrtovanja v lokalnih skupnostih.

Trenutno se podatki o kulturi zbirajo le občasno, zbirke podatkov so med seboj slabo povezane, zaradi umanjkanja periodičnih raziskav pa je v kulturi težko slediti trendom in učinkom javnih politik. Podatki so pogosto zbrani zgolj na ravni kazalnikov neposrednih učinkov, redkeje pa se merijo dolgotrajni učinki. Te

pomanjkljivosti otežujejo nastanek bolj poglobljenih analiz in posledično kakovostnejše podlage za sprejemanje kulturnopolitičnih ukrepov na nacionalni in lokalni ravneh.

Nacionalnemu svetu za kulturo so v veljavnem zakonu poleg sodelovanja pri pripravi nacionalnega programa za kulturo dodeljene naloge, ki so glede na naravo in način delovanja sveta kot najvišjega neodvisnega telesa na področju kulture in predstavnika tako civilne družbe kot stroke težko izvedljive. Podobno velja za Kulturniško zbornico Slovenije, za katero ZUJIK predvideva strokovne funkcije, ki jih nikoli ni mogla v celoti prevzeti. Uvedena za skupno zastopanje interesov stanovskih društev v kulturi se v dveh desetletjih ni vzpostavila na način, da so prek nje zainteresirani posamezniki in organizacije obveščeni o bistvenih kulturnopolitičnih namerah države in da po formalni poti uveljavljajo svoje mnenje in predloge. V nekaterih postopkih je njena vloga pretirano normirana, obenem pa bi bilo treba natančneje opredeliti način, obseg in merila njenega financiranja iz državnega proračuna, saj navkljub pomislekom o nadaljnji smiselnosti njenega obstoja vseeno nosi potencial za organizirano izražanje stališč in lažjo organizacijo dela v dialoškem oblikovanju instrumentov kulturne politike. Poleg tega je pomanjkljivo urejeno sodelovanje stroke v strokovnem delu in presojah ministrstva, saj način izbire članov strokovnih komisij ne zagotavlja ustrezne preglednosti postopka, oziroma – kadar gre za začasne komisije – učinkovitosti in agilnosti ministrstva.

Trenutna ureditev v zakonu ne zagotavlja ustrezne podlage za analizo podatkov, ki bi se uporabili za strateško načrtovanje in oblikovanje dolgoročnih kulturnih politik. Nosilci javnega interesa zaradi omenjene razdrobljenosti in pomanjkanja preglednosti podatkov ne morejo natančno oceniti, kako so ukrepi vplivali na razvoj kulturnega sektorja.

c) Upravljanje in financiranje javnih zavodov, vključno s pogoji dela

Trenutna ureditev letnih programov dela in delovanja javnih zavodov ustvarja izrazito kratkoročno usmeritev, ki otežuje strateško načrtovanje javnih kulturnih programov. Kratko obdobje načrtovanja onemogoča razvoj ambicioznejših projektov, s katerimi bi bolje uresničevali javni interes za kulturo. Večletni cikli v kulturi prinašajo stabilnost, kontinuiteto in strateško ustrežnejše načrtovanje dejavnosti. Vodstva javnih zavodov že dolgo opozarjajo, da je trenutna praksa omejujoča.

Pri javnih zavodih, katerih ustanovitelj ni država, temveč lokalna skupnost, veljavne zakonske določbe večinskim financerjem podeljujejo neustrezne upravljalvske in nadzorstvene pravice.

Trenutno veljavni postopki imenovanja sveta zavodov ne dosegajo standardov primerne transparentnosti, zato je potrebna natančnejša ureditev postopkov imenovanja, da bi ti omogočili izbiro najboljših kandidatov. Poleg tega je treba izboljšati določbe, ki opredeljujejo pristojnosti in odgovornosti direktorjev in svetov zavodov.

Specifične potrebe umetniških delovnih mest niso zadostno urejene z zakonodajo, ki ureja delovna razmerja in položaj javnih uslužbencev. Ob tem trenutna ureditev na področjih baleta in sodobnega plesa ne zagotavlja ustreznih socialnih varnostnih mehanizmov in kariernega napredka, kot sta na primer prekvalifikacija ali dokvalifikacija in zaposlitev na drugem delovnem mestu. Takšni instituti bi omogočili zaposlenim, da se prilagajajo spremembam v karieri, ne da bi pri tem izgubili socialno varnost. Trenutno stanje tako otežuje razvoj profesionalnih poti zaposlenih v kulturnem sektorju in neustrezno naslavlja generacijske izzive pri zaposlovanju.

Na nekaterih delovnih mestih v javnih zavodih se pridobivajo specifična znanja, ki jih ni mogoče pridobiti v izobraževalnih institucijah, z odhodi delavcev pa se ta znanja pogosto izgubijo. To kaže na potrebo po dodatnem poudarku na mentorskem prenosu znanja v javnih zavodih. Vpeljava mehanizmov prenosa znanja v javnih zavodih bi namreč omogočila boljšo pripravo mladih kadrov in strokovno uvajanje v specifične naloge kulturnih delavcev. Trenutno pomanjkanje teh mehanizmov otežuje nemoteno generacijsko obnovo kadra v javnih zavodih.

d) Delovanje nevladnih organizacij v kulturi

V veljavnem ZUJIK nevladne organizacije glede na svojo vlogo pri uresničevanju javnega interesa v kulturi niso ustrezno umeščene v zakonodajo. Izrečno izpostavljen subjekt kulturnega društva v veljavni zakonodaji ni skladen z raznovrstnimi organizacijskimi oblikami nevladnih organizacij in tudi ne s splošnim zakonom, ki namesto izraza društvo uporablja izraz nevladna organizacija.

Prostorske težave ovirajo stabilno in razvojno delovanje nevladnih organizacij, še posebej z vidika zagotavljanja sredstev za stroške prostorskih pogojev delovanja, kjer ZUJIK trenutno določa omejitve.

Usklajevanje letnega sofinanciranja nevladnih organizacij glede na gibanje cen, zlasti v izrednih makroekonomskih razmerah, doslej ni bilo izrecno predvideno. Posledično ministrstvo nima primernih možnosti za reševanje problemov, ki so se pojavili zaradi visoke inflacije v letu 2023.

Prav tako se je z leti izkazalo, da je treba za bolj transparentno, odgovorno in informirano delovanje razpisnih mehanizmov znova vzpostaviti poseben institut izjasnitve, v okviru katerega se lahko prijavitelji izrečejo o vseh okoliščinah in dejstvih, ugotovljenih v postopku pred izdajo odločbe ali sklepa. Takšno načelo je vzpostavljeno tudi v Zakonu o upravnem postopku, ki je področnim zakonom sicer subsidiaren, a katerega načela so pomembna pri razumevanju in oblikovanju razpisnih mehanizmov.

e) Javna kulturna infrastruktura

Uskladitev ZUJIK z zakonodajo o stvarnem premoženju države in lokalnih skupnosti je nujna, saj je bil ZUJIK sprejet pred uveljavitvijo sistemskih rešitev. Upravljanje javne kulturne infrastrukture mora biti urejeno tako, da odraža posebne potrebe kulturnega sektorja, hkrati pa je skladno s širšimi pravnimi standardi. Poleg tega trenutna formulacija glede uporabe javne kulturne infrastrukture ni dovolj natančna. Namesto izraza uporaba bi moral biti uporabljen izraz brezplačna ali občasna uporaba, da bi zakonodaja terminološko ustrezala zakonodaji o stvarnem premoženju. Takšna sprememba bi zagotovila, da kulturni subjekti, ki uporabljajo javno infrastrukturo, sledijo enakim oziroma sorodnim pravilom kot drugi uporabniki državnega in občinskega premoženja. V veljavnem zakonu so tudi določbe o upravljanju javne kulturne infrastrukture nejasne, kar vodi do različnih interpretacij in praks, ki lahko nasprotujejo načelom transparentnosti in pravične razpoložljivosti javne kulturne infrastrukture ter otežujejo njeno ustrezno uporabo in dostopnost.

Institut umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih, ki je bil uveden leta 2017, je treba operativno izboljšati. Čeprav je bil uveden za integracijo umetnosti v javne prostore, se njegova učinkovitost zmanjšuje zaradi nejasnih postopkov in nezadostne pravne ureditve. Zneski, ki so določeni za tovrstne projekte, ne ustrezajo več realnim potrebam umetnikov ali standardom v sodobnih investicijah. Poleg tega manjkajo postopkovne določbe, ki bi zagotovile dosledno izvajanje tega instituta. Javni pozivi za umetniška dela niso vedno izvedeni na pregleden način, poleg tega ni vedno jasno, kdo je odgovoren za izbor umetnin in kako se ti postopki nadzorujejo. Strokovne komisije, ki odločajo o izboru umetniških del, morajo imeti bolj jasno določena pravila delovanja in sestave, kar bi zagotovilo večjo strokovnost in zmanjšalo možnosti subjektivnega odločanja. Pomembno bi bilo tudi, da bi se vzpostavili bolj sistematični mehanizmi spremljanja in evalvacije izvajanja tega instituta, da bi se zagotovilo, da sredstva, namenjena umetniškemu deležu, dejansko prispevajo h kulturni obogatitvi javnih prostorov.

f) Samozaposleni v kulturi

Položaj samozaposlenih v kulturi je kompleksen in zahteva celovito pravno obravnavo, saj gre za enega najbolj ranljivih, a hkrati ključnih segmentov kulturnega sektorja. Samozaposleni v kulturi, ki imajo v večini nizke prihodke in se spoprijemajo z nestabilnostjo dela, so ob upokojitvi v slabšem položaju, saj je izhodišče za njihove prispevke praviloma najnižja zavarovalna osnova. Ob tem mnogi izmed njih nimajo možnosti, da bi privarčevali dodatna sredstva za starost, kar pomeni, da je njihova socialna varnost po upokojitvi zelo omejena.

Tudi režim bolniškega nadomestila je zanje pomanjkljiv. Samozaposleni v kulturi imajo pravico do tega nadomestila od prvega dne šele po 31 delovnih dneh bolezni in še to zgolj enkrat letno, kar pomeni, da so v primeru daljše bolniške odsotnosti že v prvih tednih v hudi finančni stiski. To je še posebej problematično za tiste, ki trpijo zaradi kroničnih bolezni ali dalj časa trajajočih zdravstvenih težav in ponavljajočih se poškodb, ki v trenutni ureditvi niso vključene.

Določbe ZUJIK, ki urejajo registracijo v razvid samozaposlenih v kulturi in uveljavljanje pravic, izhajajočih iz statusa samozaposlenega v kulturi, niso dovolj natančne, kar lahko ustvarja dodatne ovire pri njihovem izvrševanju.

Dohodkovni cenzus je trenutno določen na način, da vsakdo, ki ga prekorači, tudi če le za majhno vsoto, izgubi pravico, da mu država krije prispevke za socialno varnost, kar lahko pripelje do hude finančne stiske. V nekaterih primerih samozaposleni zaradi enkratnih višjih, a redkih prejemkov (npr. financiranje večjih projektov ob koncu nekega obdobja) prekoračijo cenzus, kar pa ne izraža njihovega resničnega finančnega stanja skozi leta. Upoštevanje sredstev, pridobljenih za kritje materialnih ali potnih stroškov, v skupni prihodek še povečuje tveganje, da pride do neprimernih in negativnih socialnih posledic, saj ta sredstva niso osebni prihodek, temveč so namenjena izvajanju projektov.

Mirovanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost je trenutno urejeno le v Uredbi o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12, 28/14, 35/16, 84/16, 25/23 in 44/24) in ni ustrezno zajeto v ZUJIK. Treba je jasno opredeliti takšne situacije, zlasti kadar samozaposleni prekine svojo dejavnost zaradi študija, bolezni, zaposlitve ali drugih razlogov.

Sistem vodenja razvida samozaposlenih v kulturi ni prilagojen za celovito statistično in analitično obravnavo. Razvid bi moral omogočati natančnejše spremljanje stanja na področju samozaposlenih v kulturi, kar bi ministrstvu omogočilo učinkovitejše prilagajanje ukrepov glede na dejanske potrebe tega dela kulturnega sektorja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlagane spremembe predloga zakona so usmerjene v posodobitev in izboljšanje veljavnega pravnega okvira na področju kulture v Sloveniji. Glavni cilji novele so navedeni v nadaljevanju.

Izboljšanje pogojev za delo v kulturi

Novela uvaja spremembe, ki omogočajo boljše delovne pogoje za delavce v kulturi. To vključuje stabilnejše pogoje za samozaposlene v kulturi, ki bodo deležni večje socialne varnosti in s kariernim napredkom usklajenega modela plačila prispevkov za socialno varnost in ustrežnejši način dodeljevanja bolniških nadomestil za preprečevanje daljših bolniških odsotnosti. Namen teh sprememb je izboljšati pogoje dela za samozaposlene v kulturi, ki bodo lahko tako učinkoviteje zagotavljali kakovostne javne kulturne dobrine za vse prebivalce. Zakon prinaša tudi izboljšano stabilnost financiranja za javne zavode in nevladne organizacije, kar omogoča dolgoročno učinkovitejše načrtovanje in razvoj kulturnih programov. Novela omogoča prehod s kratkoročnega letnega financiranja javnih zavodov, skladov in agencij na stabilnejše dvoletno obdobje, kar prispeva k večji predvidljivosti in dolgoročnemu načrtovanju. Kulturna politika mora prispevati k socialni pravičnosti, kar odraža strateško usmeritev kulture kot dejavnika družbene kohezije.

Večanje učinkovitosti in krepitev odločanja na podlagi podatkov

Pomemben cilj je krepitev odločanja v kulturi na podlagi analiz in obdelave podatkov. Z novelo se vzpostavljajo mehanizmi za bolj sistematično analizo učinkov javnih kulturnih politik, s čimer se bo izboljšala preglednost in se bo omogočilo boljše spremljanje uresničevanja ciljev v kulturi. Novela sledi sodobnim mednarodnim smernicam na področju kulturnih politik, zlasti v povezavi z analitično dejavnostjo in sistematičnim preverjanjem uresničevanja ciljev.

Posodobitev zakonske terminologije in konceptov

Eden izmed ciljev predloga zakona je posodobitev in poenotenje pravne terminologije, da zakon postane bolj koherenten in usklajen z drugimi področnimi zakoni. Zakon mora postati bolj pregleden, pravno usklajen in enostavnejši za izvajanje, kar bo prispevalo k večji pravni varnosti deležnikov in učinkovitosti vodenja kulturnih politik. Z novelo se zagotavlja ne le pravno in nomotehnično primernost, ampak tudi zakon, ki razvoj svojega družbenega podsistema smiselno usmerja in določa pravila skladnega sodelovanja, ne da bi njegovim glavnim uporabnikom postavljал nepotrebne zahteve ali jih oviral pri uresničevanju njihovega poslanstva.

2.2 Načela

Predlog zakona večinoma sledi načelom, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona in njegovih novel, nekatera načela pa razširja.

Dostopnost kulture kot skupnega dobra

Kultura mora biti javno podprta in dostopna vsem prebivalcem, ne glede na njihov socialni ali ekonomski položaj. To načelo vključuje zagotavljanje enakih možnosti pri dostopu do kulturnih dobrin in spodbujanje soudeležbe vseh družbenih skupin. Dostopnost ni omejena zgolj na geografsko dostopnost, pomembni sta namreč tudi finančna dostopnost in dostopnost za osebe z različnimi oviranostmi.

Avtonomija kulturnih ustvarjalcev in institucij

Kulturni ustvarjalci in institucije morajo imeti pri svojem delovanju in izražanju ustvarjalno svobodo. Avtonomija zagotavlja inovativno ustvarjalnost, raznovrstnost in bogastvo kulturne ponudbe ter kritični dialog in družbeno refleksijo.

Transparentnost in odgovornost

Kulturna politika mora biti pregledna in odgovorna, z jasnimi in dostopnimi postopki za dodeljevanje sredstev in sprejemanje odločitev, ki temeljijo na strokovnih priporočilih, standardih in merilih. Načelo transparentnosti krepi zaupanje javnosti v kulturne institucije in politike.

Trajnostnost, stabilnost in predvidljivost

Novela sledi načelu trajnostnega razvoja kulturnega sektorja, kar vključuje stabilno financiranje, dolgoročne strateške cilje ter odgovornost nosilcev javnega interesa v kulturi pri upravljanju virov in s tem razvoja odpornosti kulturnega sektorja kot celote.

Vključenost in participacija

Kulturna politika mora temeljiti na načelih vključenosti in participacije, kar pomeni aktivno sodelovanje vseh deležnikov – kulturnih ustvarjalcev, institucij in širše javnosti oziroma občinstva. Kulturne politike morajo temeljiti na dialogu in sodelovanju, pri čemer morajo biti akterji civilne družbe, lokalnih skupnosti in preostali deležniki vključeni v oblikovanje in izvajanje kulturnih politik.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

V nadaljevanju so predlagane rešitve predstavljene glede na sklope ključnih izzivov, ki jih naslavlja predlog zakona.

1. Konceptualni okvir javnega interesa v kulturi

Uvaja se natančnejša opredelitev javnega interesa, vključno z dostopnostjo, trajnostnim razvojem, urejenimi pogoji dela in skladnim regionalnim razvojem ter umeščanjem kulture v sfero skupnega dobra. Natančneje se opredeljuje cilj zagotavljanja javnih kulturnih dobrin na način, da to pripomore k celostnemu razvoju družbe v Republiki Sloveniji in skupnem slovenskem kulturnem prostoru, torej tudi v zamejstvu. Z novim zapisom se omogoči umestitev kulture med temeljna področja razvoja družbe in sektorjev, ki so ključni za delovanje Republike Slovenije.

Zakon nosilec javnega interesa, med drugimi ministrstvom, organom lokalnih skupnosti ter javnim skladom in agencijam, narekuje, da pri opravljanju nalog sodelujejo s civilno družbo. S spremembo se med predstavnike civilne družbe umeščajo tudi delovne skupine za trajni dialog z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in samostojnimi delavci v kulturi.

Naziv samozaposleni v kulturi se nadomesti z izrazom samostojni delavci v kulturi, kar je pravilnejše poimenovanje specifične pravno-ekonomske ureditve.

Novela podrobneje opredeli način izvajanja javnih kulturnih programov in s tem razliko od kulturnih projektov, ki so kratkotrajnejša sklenjena celota.

Med ključne izraze zakona se v skladu z zakonom, ki ureja delovanje nevladnih organizacij, uvaja nevladna organizacija. Doda se specifična dveh načinov delovanja nevladnih organizacij v kulturi, te so lahko poklicne in ljubiteljske, in možnosti prehajanja med obema. Pri tem se opredeli, da država javni interes v sklopu javnofinančnih zmožnosti uresničuje tudi s sofinanciranjem projektov in programov nevladnih organizacij v kulturi ter se s tem jasneje opredelijo člani, ki že v veljavnem zakonu urejajo financiranje projektov in programov. V zakonodajni okvir se v skladu z zakonodajo, ki ureja nevladne organizacije, vključijo tudi vsebinske mreže na področju kulture. Prav tako se opredelita stanovsko društvo na področju kulture in zveza stanovskih društev.

Pri določanju področij kulturne dediščine se nepremični in premični dodaja še nesnovna kulturna dediščina. S spremembo se v zakonu tudi izrecno zajema področje knjige, ki zastareli izraz besedna umetnost nadomešča s splošnim strokovnim in zakonodajno uveljavljenim izrazom. Uvaja se novo, transdisciplinarno področje umetnosti. Opredelitev tega področja sledi Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. Redakcijsko se poseže v opredelitev področij filmskih, avdiovizualnih umetnosti in kinematografije, ta področja so prej nastopala ločeno, zdaj pa so združena v skupni, povezani izraz. Redakcijsko se izraz knjižničarstvo

nadomesti s splošnim strokovnim in zakonodajno uveljavljenim izrazom knjižnična dejavnost. Sprememba eksplicitno uvaja tudi ločena področja arhitekture, arhivske dejavnosti, medijev, oblikovanja in slovenskega jezika. Uresničevanje javnega interesa za kulturo z zagotavljanjem pogojev za prepoznavnost in uveljavitev kulture in umetnosti v mednarodnem okolju se opredeli s točnejšim izrazom. Člen, ki v veljavnem zakonu določa, da se javni interes za kulturo uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, se spremeni tako, da zajema tudi umetnost, kulturno-umetnostno vzgojo in razvoj podpornega okolja v kulturi.

Zakon se poenoti v terminologiji v delu, ki podrobneje določa zagotavljanje javnih kulturnih dobrin širšega pomena, ki jih pod nekaterimi pogoji zagotavlja občina, in sicer z napotitvijo na področja, kot so določena v 4. členu ZUJIK. Vzpostavi se podlaga za jasnejša merila za preseganje občinskega pomena pri delovanju javnih zavodov.

2. Transparenta, dialoška in merljiva kulturna politika

Uvaja se natančnejša opredelitev nacionalnega programa za kulturo in njegovih strukturnih elementov, pri katerih so ključne predvsem prečne politike. Postopek priprave tega programa se s spremembo zakona jasneje opredeli na način, ki omogoča boljšo operativnost ter jasno razmejene pristojnosti in naloge vseh že v veljavnem zakonu opredeljenih deležnikov. Mednje se dodaja tudi razvojne svete regij. Nacionalni svet za kulturo ohranja pomembno vlogo pri pripravi tega programa, pri čemer je natančneje opredeljen način podaje njegovega mnenja v postopku priprave dokumenta in akcijskega načrta.

Vzpostavi se nova evidenca lokalnih programov za kulturo, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Evidenca obsega lokalne programe za kulturo in v primeru, če občine, ki niso mestne, ne izdelajo samostojnega programa za kulturo, temveč je ta vključen v drugih dokumentih razvojnega načrtovanja lokalnih skupnosti, tudi te dokumente v delu, ki se nanašajo na kulturo.

Razširi se funkcija Nacionalnega sveta za kulturo, ki zdaj aktivneje sodeluje pri pripravi in spremljanju kulturnih politik. Ta po novem ne presoja zgolj ukrepov kulture in predlaga izboljšave kulturnih politik, temveč se njegove naloge širijo še na spremljanje in ocenjevanje vpliva kulture in kulturnih politik na sektorje družbe in družbo kot celoto. Sprememba zakona podrobneje opredeli merila in kriterije za imenovanje v svet – imenovani so lahko strokovnjaki na področju kulture ali strokovnjaki, ki celostno spremljajo kulturne politike.

S spremembo zakona je podrobneje opredeljeno, da mora biti delovanje Kulturniške zbornice Slovenije javno, obseg njenih nalog pa je vezan na spremljanje razvoja kulturne politike predvsem z vidika razvoja posameznih poklicev ali področij kulture. Podrobneje se uredijo merila, pod katerimi je lahko zbornica upravičena do javnega sofinanciranja dela programa, ki se nanaša na njene zakonske naloge, pri čemer je financiranje pogojeno tudi z javno objavo poročila za prejšnje leto in programa za prihodnje leto. Določena je tudi največja višina sofinanciranja zbornice.

Zaradi načela, da država ne zbira, hrani niti ne obdeluje podatkov, ki jih ne potrebuje nujno in neposredno zaradi svojega dela, se zbiranje nekaterih podatkov zastopnikov, članov svetov in članov strokovnih svetov javnih zavodov umakne. Širi se pristojnost za obdelavo teh podatkov na raziskovalno dejavnost. Podatke o relevantnih spremembah v zvezi z razvidom morajo po novem sporočati vsi samostojni delavci v kulturi, ne le tisti, ki so upravičeni do plačila prispevkov za socialno varnost. Ministrstvo za kulturo po uradni dolžnosti izbriše javni zavod iz evidence, če ta preneha delovati. Primerneje se opredeli vsebina razvida samostojnih delavcev v kulturi.

3. Upravljanje in financiranje javnih zavodov, vključno s pogoji dela

Obdobje, za katero javni zavodi pripravljajo programe dela, se z enega podaljša na dve leti. Odločitev o višini javnih sredstev za tekoče leto tako vsebuje tudi okvirno višino sredstev, s katerimi bo javni zavod razpolagal v prihodnjem letu. Ta rešitev se sprejme tudi za javne sklade in javne agencije. V členu o deležih financiranja, kadar javni zavod ustanovi več občin, se doda določba, da se, če javni zavod na področju kulture ustanovi država in ena ali več lokalnih skupnosti, deleži določijo s pogodbo med soustanovitelji in z ustanovitvenim

aktom javnega zavoda. Določi se tudi, kdaj se lahko občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, namenijo dodatna sredstva zaradi preseganja lokalnega pomena, in sicer na podlagi podrobnejših meril in kriterijev.

Določi se obdobje veljavnosti strateškega načrta za vsak javni zavod za polnih pet let. Hkrati se s spremembo uvaja določba, da mora svet zavoda, če direktor strateškega načrta ne sprejme pravočasno, o tem obvestiti ustanovitelja. Direktorju omogoča, da dopolni in spremeni strateški načrt javnega zavoda v obsegu do največ tretjine besedila v enem letu po imenovanju in podaljša čas priprave, če imenovanje sovpada s pretekom načrta. Poleg tega ga lahko tretjinsko spreminja zaradi integracije rešitev iz nacionalnega programa za kulturo, če je bil ta sprejet v času trajanja strateškega načrta. Pri tem mora za spremembe pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja, kadar ta ni isti kot ustanovitelj, ter soglasje sveta javnega zavoda. Večinski financer je opredeljen kot financer večine splošnih stroškov delovanja, stroškov dela in programskih materialnih stroškov.

Postopku imenovanja direktorja v javnih zavodih z več soustanovitelji se doda natančneje določen postopek še za zavode, katerih soustanovitelji so država in ena ali več občin. V tem primeru direktorja imenuje minister, občine pa k imenovanju podajo soglasje.

S spremembo se uvaja določilo, da morajo biti člani sveta zavoda imenovani na podlagi javnega vabila in da morajo biti imenovani strokovnjaki z enega izmed naslednjih področij: finance, pravne zadeve ali področje dela javnega zavoda. Na novo se določa, da morajo biti v svetu, če večinski financer ni enak ustanovitelju, tudi predstavniki tega večinskega financerja, in sicer najmanj en predstavnik in največ tretjina članov sveta zavoda. Podrobneje se določa tudi delavsko predstavništvo v svetih večjih zavodov.

V členu, ki opredeljuje, za katera delovna mesta je zaposlitev možna le ob predhodno uspešno opravljeni avdiciji, se dodajo delovna mesta plesalcev sodobnega plesa. Tem se omogoči tudi naziv prvakov. S spremembo zakona se dodatno zapiše, da mora biti avdicija pravočasno predhodno najavljena na spletnem mestu javnega zavoda. Podrobneje se določa možnost prekvalifikacij za baletne plesalce in plesalce sodobnega plesa. Te so možne za uslužbence, ki so v posameznem javnem zavodu zaposleni že vsaj deset let. Novela določa še, da ima delavec, ki se je odločil za prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, urejeno pogodbo za določen čas in krajši delovni čas. Urejajo se tudi vsebina pogodbe in pogoji, pod katerimi je možna prekinitev pogodbe ali podaljšanje njene veljavnosti.

Z novelo se v ZUJIK urejata plačano pripravišтво in uvajanje v delo v javnih zavodih. Sredstva za sofinanciranje stroškov za uvajanje v delo v javnih zavodih zagotavlja ustanovitelj javnega zavoda.

4. Delovanje nevladnih organizacij v kulturi

Nevladna organizacija in vsebinska mreža na področju kulture sta opredeljeni v skladu s področnim zakonom, ki ureja delovanje nevladnih organizacij, pri čemer novela dodaja ločevanje med poklicnimi in ljubiteljskimi nevladnimi organizacijami. Določbe o sofinanciranju kulturnih projektov se lahko uporabljajo tudi za aktivnosti kulturno-umetnostne vzgoje ter aktivnosti kulturnega in kreativnega sektorja.

Država ali lokalna skupnost lahko izvajalcu, ki trajno zadovoljuje kulturne potrebe na posameznem področju in nima v uporabi ali upravljanju javne kulturne infrastrukture, zagotavlja sredstva za pokrivanje stroškov, ki so povezani z zagotavljanjem prostorskih pogojev delovanja.

V členu, ki ureja pogodbe o financiranju v javnem interesu za kulturo, se doda možnost sklepanja pogodb z več pravnimi osebami ali posamezniki. V členu, ki ureja trajanje veljavnosti pogodb, se navede, da se lahko pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, sklenejo za sedem let, tako se njihova veljavnost poenoti z veljavnostjo evropskega instrumenta, za oddajo v upravljanje ali brezplačno uporabo javne kulturne infrastrukture pa se lahko sklenejo za deset let z možnostjo podaljšanja. V členu, ki ureja spreminjanje pogodb, se navede, da je lahko podlaga za spremembo pogodbe tudi valorizacija pogodbenega zneska glede na gibanje cen, kar v praksi pomeni uskladitev z inflacijo.

Uvajajo se jasnejši kriteriji za uporabo javne kulturne infrastrukture, kar bo omogočilo kakovostnejše izvajanje kulturnih dejavnosti nevladnih organizacij. Prav tako se podaljša trajanje pogodb za tiste nevladne organizacije, če skrbijo za zasebno kulturno infrastrukturo, ki jo najema država, s čimer se omogoči stabilno delovanje in izvajanje funkcije t.i. programskega upraviteljstva.

Uvede se določba, da je prijavitelj še pred izdajo odločbe obveščen o predlogu strokovne komisije glede svoje vloge in da se lahko glede tega tudi opredeli.

5. Javna kulturna infrastruktura in javni investicijski projekti

Na novo je opredeljeno, da lahko lokalna skupnost ali država da del javne kulturne infrastrukture v pogodbeno upravljanje javnemu zavodu ne glede na ustanoviteljstvo javnega zavoda.

Podrobneje je določena uporaba javne kulturne infrastrukture za druge kulturne izvajalce. Če upravljavec ali uporabnik odda infrastrukturo ali njen del v uporabo drugemu kulturnemu izvajalcu, mora postavke in višine dejanskih dodatnih stroškov opredeliti v računu, cenik pa mora imeti javno objavljen. Člen podrobneje opredeljuje tudi vrste dejanskih dodatnih stroškov.

S spremembo določb glede umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih se natančneje odreja, v kateri časovni točki investicijskega postopka se mora začeti izvajati ukrep obveznega deleža. Ta mora biti v skladu s spremembo zakona umeščen že v zgodnejšo fazo investicije, in sicer v dokument identifikacije investicijskega projekta. Dodatno se določa, da mora investitor o izvajanju ukrepa obvestiti ministrstvo, pristojno za kulturo. Poveča se delež sredstev, ki ga mora investitor nameniti za odkup umetniških del in izplačilo nagrad avtorjem, in sicer z najmanj 70 odstotkov na najmanj 80 odstotkov, pri čemer mora investitor, če je za izvedbo ukrepa na voljo manj kot 15.000 evrov, za umetniška dela in izplačilo nagrad avtorjem nameniti najmanj 70 odstotkov sredstev. Ureja se tudi določba o umetniškem deležu pri največjih investicijah. Spremeni se višina honorarja za komisije na največ dvakratnik povprečne neto plače. Ministrstvo javno vabilo za umestitev na seznam strokovnjakov, ki lahko sodelujejo v teh komisijah, objavi vsaka tri leta. O primernosti kandidatov mora mnenje izdati tudi pristojna področna strokovna komisija na ministrstvu.

6. Samostojni delavci v kulturi

Uvede se preimenovanje samozaposlenih v kulturi v samostojne delavce v kulturi, tako da bolj smiselno izraža njihov status in pravno opredelitev.

Uvajajo se kategorije karijerne dinamike, ki določa, da se lahko samostojni delavec v kulturi glede na kriterije vpiše v eno od treh kategorij karijerne dinamike. Karierna dinamika vpliva na višino prispevkov za socialno varnost. Uvaja se tudi drsni cenzus.

Podrobneje se ureja nadomestilo za čas bolniške odsotnosti, pri čemer se med razlogi za uveljavljanje nadomestila poleg bolezni uvajajo tudi poškodbe. Spreminja se obdobje, ko lahko posamezniki koristijo ukrep, z 31 delovnih v 31 koledarskih dni. Dodaja se določba, s katero se zagotavlja spodnji prag nadomestila. Z novim predlogom bodo lahko posamezniki ukrep koristili do največ dvakrat letno.

Uredi se možnost, da se pravica do plačila prispevkov za socialno varnost začasno ne uveljavlja ali da se podaljša. Podaljšanje je možno uveljaviti iz razlogov upravičene zadržanosti z dela za polni delovni čas iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 31 dni, materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta v skladu s predpisi, ki urejajo starševsko varstvo.

Črta se dosedanje določilo, ki se v praksi ni izvajalo in s katerim ministrstvo, pristojno za kulturo, samostojnim delavcem v kulturi pod nekaterimi pogoji zagotovi izvajanje računovodstva. K pogojem za vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi se dodaja, da posameznik ne sme imeti plačila prispevkov za socialno varnost že urejenega na drugi pravni podlagi za polni delovni čas.

Na novo se opredeli dohodkovni cenzus. Doda se, da lahko samostojni delavec v kulturi glede na ugotovljeni dohodek in dohodkovni cenzus koristi delež pravice do plačila prispevkov, in sicer v različnih odstotkih glede na višino dohodka. Drsni dohodkovni cenzus ima štiri kategorije. V prvi samostojni delavec v kulturi v celoti ne sme presegati dohodkovnega cenzusa, v tem primeru se mu pravica do plačila prispevkov prizna v celoti. Naslednje kategorije imajo progresivno določen višji prag cenzusa, hkrati se samostojnemu delavcu v kulturi glede na uvrstitev v posamezni razred prizna pravica s sorazmerno manjšim deležem plačila prispevkov.

V zvezi s cenzusom in izračunavanjem dohodkov je v ločenem členu uvedena tudi možnost večstranskih pogodb, ki omogoča, da materialni stroški projektov niso upoštevani pri dohodku samostojnega delavca v kulturi. Iz cenzusa se odštevajo tudi potni stroški v tujini. Urejeno je plačevanje prispevka za dolgotrajno oskrbo.

b) Način reševanja

Za dosego ciljev in izvajanje predlaganih rešitev bodo uporabljeni razni pravni, finančni in organizacijski mehanizmi, ki so nujni za posodobitev kulturne zakonodaje, kar bo zagotovilo sodobno podporo kulturnemu sektorju in reševanje njegovih trajnostnih izzivov.

Pravni in administrativni ukrepi izhajajo iz prilagoditve zakonodaje in predpisov, kar vključuje vzpostavitev novih pravnih institutov, konceptov in postopkov, ki izboljšujejo delovanje kulturnega sektorja. Zakon se usklajuje tudi z drugimi veljavnimi pravnimi okviri. Finančni mehanizmi vključujejo trajnostne in stabilne modele financiranja, ki omogočajo dolgoročno načrtovanje in izvajanje kulturnih programov. Organizacijski ukrepi vključujejo uvedbo boljših mehanizmov za upravljanje javnih zavodov in nekaterih organov ali teles. To vključuje tudi večjo vključenost zaposlenih v odločanje. V skladu z načeli participacije in socialne odgovornosti se spodbuja večja vključenost deležnikov v načrtovanje in izvajanje kulturnih politik.

c) Normativna usklajenost predloga novele zakona

Predlog novele je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije. Pri tem upošteva splošna načela mednarodnega prava in zavezujoče mednarodne pogodbe, ki jih je podpisala Republika Slovenija. Čeprav novela ni predmet neposrednega usklajevanja s pravnim redom Evropske unije, skladno z Lizbonsko pogodbo in evropsko agendo za kulturo sledi načelom in politikam EU na področju kulture, kot so spodbujanje kulturne raznolikosti, zaščita kulturne dediščine ter krepitev kulturnih in ustvarjalnih sektorjev.

č) Usklajenost predloga novele zakona

Pri pripravi predloga novele zakona so sodelovali deležniki iz strokovne javnosti, socialni partnerji in službe ministrstva. Predlog izhaja iz obsežnega posvetovanja glede ključnih nevrtažnih točk veljavne zakonodaje v okviru regionalnih posvetov, dialoških skupin in strokovnih fokusnih skupin in posvetov z Nacionalnim svetom za kulturo ter sindikati, pri čemer so bile zbrane številne informacije o dejanskem stanju v kulturnem sektorju. Ta proces je omogočil globlje razumevanje potreb in izzivov ter prispeval k oblikovanju zakonskih rešitev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon prinaša nove finančne posledice za proračun v letih 2025, 2026 in v prihodnjih letih v povezavi z določbami zakona o Kulturniški zbornici Slovenije, uvedbi karijerne dinamike, uvedbi drsnega cenzusa in nove opredelitve dohodkovnega cenzusa, spremembo urejanja bolniškega nadomestila, prekvalifikacij in dokvalifikacij baletnih plesalcev in plesalcev sodobnega plesa, instituta uvajanj v delo in financiranja prispevka za dolgotrajno oskrbo za samostojne delavce v kulturi, ki imajo pravico do plačila prispevkov za socialno varstvo. Potrebna sredstva so zagotovljena v proračunih za leti 2025 (218.950,00 evrov) in 2026 (2.731.470,00 evrov).

Iz predloga zakona ne izhajajo finančne posledice na drugih javnofinančnih sredstvih (pokojninska in zdravstvena blagajna, občine).

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene v sprejetih proračunih za leto 2025 in 2026.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predlog novele zakona ni predmet prilagoditve ureditve s pravnim redom Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

5.2.1 Konceptualni okvir javnega interesa v kulturi

Avstrija

V Avstriji je javni interes na področju kulture opredeljen v več zakonodajnih aktih, predvsem tistih, ki določajo podporo kulturnim dejavnostim in spodbujanje kulturne raznolikosti na ravni pokrajin (nem. *Kulturförderungsgesetz*). Vključuje podporo umetnikom, kulturnim ustanovam in dogodkom, ki prispevajo k skupnemu dobru. Kultura je v veliki meri decentralizirana. Zvezno ministrstvo za umetnost, kulturo, javne uslužbenke in šport upravlja nekatere vidike kulture, vendar imajo pokrajine lastne oddelke za kulturo, ki upravljajo regionalne kulturne politike in institucije. Čeprav koordinacija ni enako močna v vseh sektorjih, obstajajo tudi primeri neposrednega sodelovanja med nevladnimi organizacijami in vladnimi organi, zlasti na področjih, kot je izobraževanje odraslih.

Švedska

Nacionalni cilji kulturne politike (šved. *Kulturpolitiska mål*) usmerjajo nacionalno kulturno politiko, hkrati pa se uporabljajo kot vodilo za kulturno politiko v občinah in regijah. Niso zajeti v enem zakonodajnem aktu, temveč tvorijo niz načel in ciljev, ki se izvajajo na podlagi več zakonov in uredb. Ključni organi, ki uresničujejo javni interes v kulturi, vključujejo kulturni svet (šved. *Kulturrådet*) in lokalne kulturne institucije. Te institucije imajo aktivno vlogo pri razdeljevanju sredstev in spodbujanju kulturnih projektov. Nevladne organizacije pomembno prispevajo k švedski kulturni krajini, zlasti pri spodbujanju raznolikosti in vključenosti, vendar običajno nimajo formalne moči pri oblikovanju politik.

Italija

V Italiji je javni interes na področju kulture zakonsko opredeljen v zakonu o kulturni dediščini in kulturnih dejavnostih (it. *Codice dei beni culturali e del paesaggio*), ki izpostavlja pomen ohranjanja kulturne dediščine in spodbujanja kulturnih dejavnosti. Organi, ki uresničujejo ta interes, vključujejo ministrstvo za kulturno dediščino, regionalne uprave in lokalne kulturne ustanove. Nevladne organizacije imajo pomembno vlogo pri projektih, povezanih z obnovo in promocijo kulturne dediščine ter spodbujanjem umetniškega ustvarjanja. Pogosto sodelujejo z javnimi organi v okviru partnerstev za zaščito kulturnih dobrin.

5.2.2 Transparenta, dialoška in merljiva kulturna politika

Nizozemska

Na Nizozemskem vladi na področju kulture svetuje svet za kulturo (niz. *Raad voor Cultuur*). Ta redno pripravlja priporočila na podlagi raziskav in analiz. Priporočila med drugim vključujejo podatke o financiranju kulturnih institucij in dostopu do kulture za prebivalstvo. Svet za kulturo sestavlja osem članov iz kulturnega sektorja, medijev in znanosti, ki so izbrani na podlagi svoje široke strokovnosti na področju kulturne politike in so izvoljeni na priporočilo neodvisnega nominacijskega odbora vsaka štiri leta. Svet oblikuje začasne komisije za pripravo priporočil, hkrati pa ima tudi tri stalne komisije. K svetu je priključen krog svetovalcev, na katere se lahko obrne za specifične svetovalne programe ter za ocenjevanje in spremljanje institucij, ki prejemajo državno subvencijo. Svet za kulturo oblikuje pregled kulturne krajine na Nizozemskem ter v njem izpostavlja trende in razvojne tokove v kulturni izkušnji in produkciji.

Danska

Glavni cilj kulturne politike na Danskem je zagotavljanje enakopravnega dostopa do kulturnih dobrin in spodbujanje umetniške svobode. Država postavlja okvire za kulturni razvoj, vendar ne posega v vsebino ali programske odločitve. V ta namen se pri dodeljevanju sredstev uporabljajo avtonomne umetniške komisije in odbori (dan. *Statens Kunstfond*). Poleg tega Danska od leta 2005 vzpostavlja dialog o kulturi na podlagi decentraliziranega sistema, pri čemer lokalne oblasti, kulturni sveti in strokovne komisije sodelujejo pri oblikovanju kulturnih politik.

Nemčija

Nemčija ima vzpostavljen sistem dialoga o kulturnih politikah, katerega ključni del je nemški kulturni svet (nem. *Deutscher Kulturrat*), ki je bil ustanovljen leta 1981. Kot krovna organizacija kulturnih združenj v Nemčiji se pri zagovarjanju svobode umetnosti, podajanju informacij in izdajanju publikacij povezuje z vlado, zveznimi deželami in EU. Svet vključuje osem sektorjev, ki pokrivajo kulturna področja, med njimi so glasba, literatura, vizualne umetnosti in arhitektura. S temi sodeluje pri oblikovanju kulturnih politik in spodbuja razprave na vseh ravneh politike. Financira se iz državnih sredstev in je pomemben člen pri povezovanju kulturnih združenj s politiko. Nemčija se posveča zbiranju podatkov o kulturnih dejavnostih s statističnimi raziskavami obiska kulturnih institucij, na primer gledališč in muzejev, vendar so zbrani podatki pogosto omejeni na osnovne demografske podatke in vzorce obiskovanja prireditev.

5.2.3 Upravljanje in financiranje javnih zavodov, vključno s pogoji dela

Švedska

V švedskem kulturnem modelu so pogoste agencije, prek katerih želi država zagotavljati avtonomijo kulturnih institucij in spoštovanje ustvarjalne svobode umetnikov. Leta 2009 se je uvedel nov sistem financiranja regionalnih institucij v kulturi. Ta temelji na kulturnih načrtih, ki jih odobri švedski umetniški svet, kar pomeni, da se financiranje zdaj bolj osredotoča na regionalne potrebe in cilje. Švedska zakonodaja podpira pravice zaposlenih pri posvetovanju o upravljanju institucij.

Avstrija

Upravljanje in financiranje javnih zavodov v Avstriji poteka na dveh ravneh. Zvezna gledališča se financirajo na zvezni ravni prek holdinga zveznih gledališč, ki deluje v skladu z zakonom o organizaciji gledališč (nem. *Bundestheaterorganisation-Gesetz*). Ta predlaga letne subvencije, ki jih mora odobriti minister za izobraževanje, umetnost in kulturo. Preostale kulturne ustanove, kot so muzeji in lokalne galerije, financirajo lokalni ustanovitelji, najpogosteje dežele ali mesta. Njihovo financiranje ureja zvezni zakon o muzejih (nem. *Bundesmuseen Gesetz*), minister pa razdeljuje sredstva ob upoštevanju nalog in dejavnosti posameznih institucij.

Nemčija

V Nemčiji javne zavode v kulturi financirajo predvsem lokalne in deželne oblasti. Večina institucij prejema sredstva iz občinskih proračunov, nekatere pa dobijo podporo tudi zveznih dežel. Pomembno vlogo pri financiranju ima kulturna fundacija nemških zveznih dežel (nem. *Kulturstiftung der Länder*), ki dodeljuje sredstva za pridobivanje, ohranjanje, dokumentacijo in razstavljanje kulturnih dobrin. V Nemčiji je sodelovanje delavcev pri vodenju kulturnih institucij urejeno s sistemom soodločanja (nem. *Mitbestimmung*). Večina kulturnih institucij, na primer gledališča, takšno soodločanje tudi prakticira. Vendar so omejitve, saj neumetniški kader ne sme vplivati na umetniške odločitve, zato so vzpostavljeni predstavniški organi za umetnike. Ustavno zaščitena svoboda umetnosti je še posebej pomembna v javnih institucijah.

Hrvaška

Na Hrvaškem zakon o gledališčih (hr. *Zakon o kazalištima*) ureja vprašanja prekvalifikacije gledaliških umetnikov. V njem je določeno, kako se obravnavajo umetniki, ki ne morejo več delati na svojih prvotnih delovnih mestih. Glede njihovih zmožnosti poklicnega delovanja odloča strokovni organ, ravnatelj v primeru negativne odločitve predlaga delovno pogodbo za drugo delovno mesto, v nasprotnem primeru pa umetnik pridobi pravico do prekvalifikacije za drugo poklicno področje. Ta proces lahko traja največ štiri leta, delodajalec pa mora umetniku zagotavljati povprečno mesečno bruto plačo in pokrivati stroške prekvalifikacije. Pripravištvu v javnih zavodih v kulturi je urejeno z zakonom o pripravištvu (hr. *Zakon o stručnom osposobljavanju*). Ta zakon določa, da morajo biti pripravniki vključeni v praktično usposabljanje, pri čemer pridobivajo izkušnje in znanja pod mentorstvom izkušenih delavcev.

Francija

Baletni plesalci v Franciji se lahko upokojijo ob dopolnjenem 42. letu. Kot vsi zaposleni so tudi oni upravičeni do programov za karierni razvoj. Združenje za karierni razvoj v uprizoritvenih dejavnostih (fr. *Association pour la formation dans les activités du spectacle*) upravlja programe usposabljanja za uprizoritvene umetnike. Poleg tega velja dolgoročni načrt za nadaljnje izobraževanje (fr. *Congé individuel de formation*), ki traja eno leto za

polni delovni čas in je na voljo vsem zaposlenim. Za študente v Franciji je za profesionalno usposabljanje najbolj relevantna pogodba za vajeništvo (fr. *Contrat d'apprentissage*), ki je posebna vrsta delovne pogodbe med vajencem in delodajalcem. Ta pogodba vključuje delodajalčevo obveznost, da vajencu zagotovi popolno poklicno usposabljanje, ki se delno izvaja v podjetju in delno v centru za usposabljanje vajencev ali oddelku za vajeništvo.

Norveška

Baletni plesalci, vokalni solisti in zborovski pevci v norveški nacionalni operi in baletu imajo starostno mejo za upokožitev pri 41., 52. oziroma 56. letu. Poleg tega Norveška uporablja tako imenovano pravilo 85 let, ki omogoča upokožitev tri leta pred posebno starostno mejo, če vsota starosti in delovne dobe presega 85 let.

5.2.4 Delovanje nevladnih organizacij v kulturi

Nizozemska

Na Nizozemskem je bila leta 2021 sprejeta uredba o osnovni kulturni infrastrukturi (niz. *Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur*), ki določa pogoje in merila, ki jih morajo kulturne institucije izpolnjevati za vključitev v nacionalno osnovno kulturno infrastrukturo. Umetniški in kulturni projekti se financirajo na podlagi njihove kakovosti in vpliva, ne na podlagi formalne strukture organizacije. Pritožbeni postopki se običajno izvajajo v skladu s splošnimi pravili upravnega prava, ki jih ureja splošni upravni zakon (niz. *Algemene wet bestuursrecht*). Ta določa postopke za pritožbe in pravna sredstva, ki so na voljo vsem organizacijam in posameznikom, ki se ne strinjajo z upravnimi odločitvami, vključno z odločitvami o financiranju. Nevladne organizacije lahko vložijo pritožbo pri organu, ki je izdal odločitev, in če ta pritožba ni uspešna, lahko postopek nadaljujejo na upravnem sodišču.

Danska

Financiranje nevladnih organizacij v kulturi na Danskem je podprto s kombinacijo javnih in zasebnih virov. Javna sredstva za kulturni sektor so na voljo predvsem iz državnega proračuna, lokalnih občin, nacionalnih loterijskih skladov in pristojbin za medijske licence. Javna podpora je pogosto dodeljena prek danske umetniške fundacije, v okviru katere financiranje dodeljuje več kot 12 strokovnih odborov. Poleg javnih sredstev imajo na Danskem pomembno vlogo tudi zasebne fundacije, ki se osredotočajo na financiranje novih projektov, predvsem gradnje in obnove kulturnih zgradb, ter prispevajo znatna sredstva za inovativne projekte v kulturnem sektorju.

Nemčija

V Nemčiji je financiranje nevladnih organizacij v kulturi urejeno z zakoni na zvezni in deželni ravni, vendar ni enotnega zakona, ki bi celovito urejal njihovo financiranje. Zakonodaja se lahko razlikuje glede na deželo, saj je okvir financiranja pogosto povezan z deželnimi kulturnimi zakoni. V Nemčiji imajo nevladne organizacije v kulturi na voljo več mehanizmov za pritožbo, če niso izbrane za financiranje. Večina institucij, ki dodeljujejo sredstva, ima notranje pritožbene postopke, pri čemer lahko nevladne organizacije zahtevajo obrazložitev ali ponovno oceno svoje vloge. Če menijo, da so bili kršeni postopki, lahko vložijo tožbo pri upravnem sodišču. Poleg tega lahko nekatere zvezne dežele ali mesta ponudijo medijske službe za reševanje sporov. Nevladne organizacije imajo v skladu z zakonom o dostopu do informacij možnost vpogleda v postopek dodeljevanja sredstev.

5.2.5 Javna kulturna infrastruktura in javni investicijski projekti

Norveška

Norveška je ena prvih držav, ki je uvedla obvezni delež za umetnost. Že leta 1937 so umetniki dosegli, da se zanj namenita dva odstotka proračuna posameznega gradbenega projekta. Leta 1976 je bila ustanovljena nacionalna fundacija za umetnost v javnih zgradbah, ki se zdaj imenuje fundacija za umetnost v javnem prostoru (nor. *KORO*). Shema je zakonsko obvezna za projekte, ki jih izvaja norveška direkcija za javne gradnje (nor. *Statsbygg*), pri drugih vladnih projektih pa je uporaba prepuščena investitorjem. Višina deleža za umetnost je odvisna od vrste in velikosti investicije, z najvišjo stopnjo za zgradbe nacionalnega pomena. Shema deluje na državni ravni, a je uvedena tudi v nekaterih mestih. Fundacija letno izvede približno 70 projektov, dodatno pa podpira projekte lokalnih skupnosti in umetniških skupin. Pri izbiri umetnikov spodbujajo raznolikost in vključujejo tudi tuje umetnike. Odločitve sprejemajo strokovne komisije.

Nemčija

Nemčija nima zakonsko obvezne sheme za obvezni delež za kulturo, vendar od konca druge svetovne vojne velja dogovor o umetnosti v gradnji (nem. *Kunst am Bau*), ki se izvaja na državni ravni. Ta projekt, za katerega skrbi posebno telo v okviru zveznega ministrstva za promet, gradnjo in urbani razvoj, določa, da se del proračuna za javne gradbene projekte nameni umetniškim delom. Od devetdesetih let prejšnjega stoletja je delež odvisen od višine investicije: za projekte nad 100 milijonov evrov je umetnosti namenjen najmanj

0,5 odstotka, za projekte med 20 in 100 milijonov evrov en odstotek, za manjše projekte pa 1,5 odstotka. Mesta in zvezne dežele imajo lahko različice sheme, v katerih se sredstva neposredno namenijo umetniškim delom v sklopu specifičnih gradbenih projektov ali pa splošno za umetniške projekte. Izbor avtorjev običajno poteka prek odprtih natečajev ali pozivov, v nekaterih primerih pa avtorje izberejo neposredno.

Finska

Finska je svojo shemo deleža za umetnost uvedla v 50. letih prejšnjega stoletja in leta 1956 ustanovila odbor za državno umetniško zbirko, ki deluje v okviru ministrstva za šolstvo. Financiranje odbora je pozneje prešlo na državno loterijo. Na Finskem delujeta dva načina financiranja javne umetnosti: z neposredno podporo odboru na državni ravni ter s sredstvi iz sheme deleža za umetnost na lokalni in mestni ravni. Med 40 večjimi mesti ima 32 občin vpeljano shemo, ki običajno določa, da se en odstotek investicije nameni za umetniška dela v javnih zgradbah, trgih in parkih. Odločitve o projektih sprejemajo arhitekti, umetniki in uporabniki zgradb, pri čemer je ključno sodelovanje med arhitektom in umetnikom. Odbor za državno umetniško zbirko letno pridobi približno 200 novih umetniških del. Na državni ravni je poudarek na enakomerni zastopanosti glede na starost, spol in etnično pripadnost.

5.2.6 Samostojni delavci v kulturi

Nemčija

Najpomembnejši zakon, ki ureja področje samostojnih delavcev v kulturi v Nemčiji, je zakon o socialnem zavarovanju umetnikov, po katerem so samostojni kulturni delavci in novinarji vključeni v sistem obveznega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ter zavarovanja za dolgotrajno oskrbo. Ustanovljen je bil poseben sistem zavarovanja (nem. *Künstlersozialkasse*). Prispevke vanj plačujejo umetniki (50 odstotkov), država (20 odstotkov) in uporabniki, tj. poslovni subjekti, ki redno tržijo umetniška dela in storitve (30 odstotkov). Med takšne uporabnike spadajo založniške in časopisne hiše, fotografske in marketinške agencije, gledališča, orkestri, zbori, organizatorji dogodkov, izdajatelji televizijskega in radijskega programa, producenti glasbenih in AV vsebin, muzeji, galerije, cirkusi, ustanove za usposabljanje umetnikov itn. Prispevek uporabnikov se določi vsako leto, zbere pa se s pavšalnim odstotkom plačila na vse honorarje, izplačane umetnikom. Samostojni kulturni delavci so obvezno vključeni v ta zavarovalni sistem, za vključitev pa morajo dokazati, da so samozaposleni in da s svojim ustvarjalnim delom zaslužijo določen znesek. To pravilo ne velja za mlade umetnike (do treh let po diplomi).

Avstrija

Z uveljavitvijo zakona o socialnem zavarovanju umetnikov (nem. *Künstler-sozialversicherungsfondsgesetz*) se samostojni delavci v kulturi obravnavajo podobno kot drugi samozaposleni, kar pomeni, da morajo plačevati prispevke za socialno zavarovanje, če njihov letni zaslužek presega cenzus. Z istim zakonom je bil ustanovljen tudi sklad socialnega zavarovanja za umetnike (nem. *Künstlersozialversicherungs-Fonds*), ki umetnikom omogoča prejemanje dodatka za socialno zavarovanje. Umetniki, ki prejemajo ta dodatek, morajo izpolnjevati pogoje in izbrati jih mora posebna strokovna komisija.

Irska

Na Irskem posebne ureditve socialnega zavarovanja za samostojne delavce v kulturi ni bilo do leta 2022, ko je bil uveden pilotni program univerzalnega temeljnega dohodka (ang. *Universal Basic Income*) za umetnike. Ta program umetnikom zagotavlja tedenski dohodek v višini 325,00 evra za doseganje finančne stabilnosti. Dohodek je brezpogojen, kar pomeni, da umetnikom ni treba dokazovati zaslužkov ali dosežkov iz umetniškega dela, da bi to podporo prejeli. Kljub temu zanje še vedno velja splošni okvir socialne varnosti, kar pomeni, da lahko zaprosijo za nadomestilo za brezposelnost, če njihov dohodek pade pod določeno raven.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog novele zakona bo imel manjše posledice na področju poslovanja javne uprave, povezane z uveljavljanjem in izvajanjem sprememb, pri čemer bodo te posledice omejene na Ministrstvo za kulturo. Predlog novele ima v zelo omejenem obsegu posledice na delovanje lokalne samouprave na podlagi spremenjenega 14. člena ZUJIK, pri čemer za občine to ne bo pomenilo bistvenih dodatnih administrativnih bremen, saj je njihova obveza zgolj posredovanje že sprejetih dokumentov na lokalni ravni.

Predlog novele bo imel učinke tudi pri izvajanju mehanizmov umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih. Gre za učinke v omejenem obsegu, saj gre za manjše spremembe in popravke instituta, med drugim, da mora investitor o izvajanju ukrepa obvestiti ministrstvo, pristojno za kulturo.

Predlog novele zakona ne predvideva ustanovitve novih organov niti reorganizacije ali ukinitve sedanjih organov. Za izvajanje predloga novele zakona niso potrebne nove zaposlitve ali dodatno usposabljanje niti finančna in materialna sredstva, poleg tega ni predvideno zmanjšanje števila zaposlenih.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog novele ne bo imel negativnih posledic (stroškov ali delovnih obremenitev) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog novele zakona ne prinaša neposrednih posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog novele zakona ne prinaša neposrednih posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog novele zakona bo imel pozitiven vpliv na socialni položaj samostojnih delavcev v kulturi in zaposlenih v javnih zavodih v kulturi.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog novele zakona ne uvaja novih dokumentov razvojnega načrtovanja, prav tako iz njega ne izhajajo potrebe po spremembah in dopolnitvah razvojnih aktov.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog novele zakona ne bo imel neposrednih posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu in na spletni strani Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

d) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Izvajanje zakona bo z analizami spremljalo ministrstvo, pristojno za kulturo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Osnutek zakona je bil 30. septembra 2024 objavljen na spletnih straneh ministrstva in e-demokracije. Javna obravnavanje je trajalo do vključno 3. novembra 2024. Predlog zakona je bil neposredno poslan Nacionalnemu svetu za kulturo, Kulturniški zbornici Slovenije, reprezentativnim sindikatom in vsem trem interesnim združenjem slovenskih občin: Skupnosti občin Slovenije (SOS), Združenju občin Slovenije (ZOS) in Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS).

V razpravo so bili tako vključeni:

- predstavniki strokovne javnosti,
- nevladne organizacije kot predstavniki civilne družbe,
- predstavniki zainteresirane javnosti in ciljnih skupin, na katere se predlog zakona nanaša, ter
- občine, združenja občin in druga zainteresirana javnost.

Vsi neposredno in posredno pozvani so v času javne obravnave lahko podali mnenja in predloge glede predlagane novele zakona. V nadaljevanju so predstavljeni ključni povzetki pravočasno prispelih komentarjev ter odzivi nanje.

Skupnost občin Slovenije je izpostavila, da na državnem nivoju manjka pravilnik o zagotavljanju lastnih deležev v primeru soustanoviteljstva regijskih muzejev, ter opozorila na pomanjkanje sistemskih rešitev za financiranje muzejev. Ker obe tematiki spadata na področje, ki ga ne ureja ta zakon, temveč zakon o varstvu kulturne dediščine, bosta preučena v kontekstu spreminjanja ustrezne zakonodaje. Predlagali so tudi, da bi bilo dvoletno financiranje za javne zavode možnost in ne obveza. Predlog ni bil sprejet, saj je država večinski financer številnih javnih zavodov v kulturi, in bi neenakomerna praksa med dvema nosilcema javnega interesa ustvarila negotovost in neenakopravno obravnavo ter administrativne zaplete pri poslovanju javnih zavodov in njegovi preglednosti. Predlagali so, da se pogodbe o upravljanju javne kulturne infrastrukture v primeru, da jih imajo v upravljanju javni zavodi, sklepajo za nedoločen čas, saj menijo, da omejevanje na deset let prinaša dodatno administrativno delo in negotovost v delovanju zavodov. Prav tako so izpostavili potrebo po uskladitvi določil med ZUJIK in Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Predlog je bil večinoma sprejet. Dodana je bila nedvoumna možnost večkratnega, neomejenega podaljšanja pogodb ter podaljšano trajanje pogodbenega upravljanja iz deset na dvajset let, kar omogoča ustrezno stabilnost delovanja javnih zavodov. V zakon je dodana referenca na zakon o stvarnem premoženju, razen na mestih, kjer ZUJIK kot specialni zakon obravnava izjeme od systemskega zakona za specifične situacije na področju kulture, ki zahtevajo drugačno ureditev. Predlagali so tudi, da pri sestavi strokovnih svetov javnih zavodov društva s področja delovanja zavoda niso določena v ustanovitvenih aktih, kot je to urejeno v trenutni zakonski določbi. Menijo namreč, da to vodi k potrebi po pogostem spreminjanju aktov. Predlog ni bil sprejet, ker bi v nasprotnem primeru seznam morali urediti na ravni zakona oziroma podzakonskega akta, kar pa ni smotno, saj so javni zavodi med seboj izjemno raznoliki. Predlagali so še umik spremembe 119. člena ZUJIK, saj menijo da bi institut razjasnitve podaljšal razpisne postopke. Predlog je delno upoštevan, saj se je določil krajši rok za izjasnitev, nov institut pa tako še vedno omogoča večjo pravno zaščito prijavitelja na eni in pravočasne postopke na drugi strani.

Združenje občin Slovenije meni, da bi morale biti dodatne naloge občin v točkah lokalnih kulturnih programov in obveznega deleža ustrezno opredeljene pri izračunu povprečnine. Pripravljaec zakona je v luči komentarja še enkrat preučil naloge občin in ugotovil, da zakon občinam ne nalaga novih obveznosti v zvezi z lokalnimi programi za kulturo ali razvojnimi dokumenti, saj register lokalnih programov v celoti vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Edina obveznost občin je, da po elektronski pošti enkrat na štiri leta pošljejo na občinski ravni sprejet dokument, kar predstavlja zanemarljivo obremenitev oziroma povečanja dela za občine. Lokalne kulturne programe oziroma strateške razvojne dokumente, ki deloma urejajo tudi področje kulture, morajo občine namreč sprejemati že po zdajšnji zakonodaji. Vseeno pa je iz predloga umaknjena zahteva, da poleg programov v register umeščajo tudi poročila o njihovem izvajanju, kar bi bilo lahko razumljeno kot dodatna obveznost občin. Kar zadeva zahteve pri obveznem deležu za umetnost, ta že zdaj velja le za investicije na državni, in ne občinski ravni, ter se z novelo zakona v ničemer ne spreminja na način, da bi vključevala oziroma povečevala naloge občin.

Združenje mestnih občin Slovenije je predlagalo, da se odstrani spremembe 119. člena ZUJIK, ki uvaja institut izjasnitve pred odločbo. Predlog je delno upoštevan, saj se je določil krajši rok za izjasnitev, nov institut pa tako še vedno omogoča večjo pravno zaščito prijavitelja. Predlagali so tudi spremembo 114. člena ZUJIK, ki pa ni bila sprejeta, saj se ta člen zaradi tretjinske spremembe novele ne spreminja.

Nacionalni svet za kulturo je predlagal jasnejšo formulacijo člena o drsnem cenzusu za samostojne delavce v kulturi, kar je bilo sprejeto. Predlagal je tudi natančnejšo opredelitev nalog in financiranja Kulturniške zbornice Slovenije. Predlog je bil sprejet in člen je bil dopolnjen. Predlagal je še možnost dodatnih razlogov za spreminjanje strateškega načrta javnih zavodov. Predlog je bil sprejet, dodatni razlog za spreminjanje strateškega načrta je uskladitev z morebitnim novim nacionalnim programom za kulturo. Poleg tega je predlagal izrecni zapis profesionalne in ljubiteljske kulture pri opredelitvi nevladne organizacije v zakonu. Predlog je bil sprejet. Podal je tudi predlog za sistematično vključevanje kulture v programe drugih ministrstev, kar je že bilo vključeno v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 ter pripadajočem akcijskem načrtu ter zdaj dodatno tudi v zakon, ki spodbuja medsektorsko delovanje. Predlagal je tudi razmislek o prenosu pooblastila glede podajanja mnenja o statusu samozaposlenih v kulturi s Kulturniške zbornice na strokovna stanovska društva, da bi se izognili političnim odločitvam o njihovem statusu, kar je bilo sprejeto.

Nacionalni svet za knjižnično dejavnost je predlagal, da se v zakonu jasno navedejo finančne posledice, saj bi to omogočilo boljše načrtovanje in izvajanje zakonodaje. Predlog je bil sprejet, saj so finančne posledice

zakona v celoti navedene že v originalnem gradivu, sredstva za izvajanje sprememb pa so zagotovljena v sprejetih proračunih za leti 2025 in 2026. Predlagal je tudi, da se v zakonodaji jasno opredelijo dolžnosti lokalnih skupnosti glede podpore knjižnični dejavnosti. Meni, da bi morale imeti ministrstvo, če občine svojih dolžnosti do knjižnic ne izpolnjujejo, pravne vzvode za ukrepanje. Ker gre za vprašanje, ki se nanaša na zakon o knjižničarstvu, predlog ni mogel biti upoštevan v okviru spreminjanja ZUJIK. Predlagal je tudi, da se v zakonodaji natančno opredelijo postopki in pogoji za delovanje Kulturniške zbornice Slovenije. Predlog je bil sprejet: financiranje zbornice, sklenitev pogodbe in naloge, za katere jo financira država, so podrobneje urejeni.

Kulturniška zbornica Slovenije je opozorila na preozko opredelitev njenega delovanja v 18. členu ZUJIK, ki bi glede na predlagane spremembe omogočala članstvo zgolj stanovskim društvom, izključila pa druge pravne osebe. Meni, da bi takšna ureditev posegla v svobodo delovanja kulturnih organizacij, ki niso stanovska društva, a so trenutno člani zbornice. Komentar je bil sprejet in sprememba je bila umaknjena.

Glosa – Sindikat kulture in narave Slovenije je predlagal, da se v 34. členu ZUJIK doda določba, da so direktorji javnega zavoda odškodninsko odgovorni za morebitno škodo, nastalo zaradi kršitve nalog. Predlagal je tudi dopolnitev 42. člena ZUJIK, ki bi moral po njegovem mnenju določiti odškodninsko odgovornost članov sveta zavoda za škodo, ki bi nastala zaradi kršitve ali opustitve dolžnosti pri nadzornem delu. Predlog ni bil sprejet, saj zakonodaja že določa, da mora direktor pri vodenju poslov ravnati zakonito in z javnimi sredstvi ravnati s skrbnostjo vestnega gospodarja. Poleg tega je z Zakonom o zavodih in ZUJIK predviden postopek za razrešitev direktorja, preostala zakonodaja pa predvideva tudi kazensko odgovornost direktorjev in nadzornikov v primeru ugotovljenih nezakonitih dejanj. Zato dodatna zakonska obveza v področni zakonodaji ni potrebna, saj je tematika že ustrezno urejena v drugih splošnih zakonskih predpisih. Predlagal je še, da morajo imeti predstavniki delavcev najmanj tretjino članov v svetu zavoda, kar bi okrepilo njihovo vlogo pri odločanju o ekonomskem in socialnem položaju zaposlenih in njihovi pravni varnosti. Predlog je sprejet: uvaja se tretjinska zastopanost zaposlenih v svetu zavoda, če ima svet več kot pet članov.

Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije meni, da bi morale biti v 14. členu ZUJIK dodane posledice, če lokalna skupnost ne sprejme svojega lokalnega programa za kulturo ali ne opredeli relevantnih elementov v drugem dokumentu razvojnega načrtovanja. Komentar ni bil sprejet, saj država ne more posegati v avtonomijo lokalne samouprave. Namen spremembe tega člena je predvsem spodbujanje sprejemanja tovrstnih dokumentov, ne kaznovalna politika. Predlagal je, da se določi trajanje veljavnosti pogodbe o začasnem financiranju javnega sklada oziroma javne agencije in javnih zavodov. Kot primer je navedel veljavno določbo, ki omogoča financiranje do največ 31. marca tekočega leta. Predlog ni bil neposredno upoštevan, se pa je zaradi uskladitve z javnofinančno zakonodajo določbe o začasnem financiranju umaknilo iz ZUJIK. Po novem ZUJIK v takšnih primerih napotuje na splošno finančno zakonodajo, kar je ustrežnejše in za subjekte tudi ugodnejše. Opozoril je na nomotehnično napako v predlaganem besedilu prvega odstavka 25. člena ZUJIK. Komentar je bil upoštevan.

Predlagal je dopolnitev 34. in 42. člena veljavnega ZUJIK, ki bi določala odgovornost direktorjev in članov sveta javnih zavodov za škodo, ki jo povzročijo z nevestnim ali protipravnim ravnanjem, ter uvedbo petletnega roka zastaranja za odškodninske zahtevke. Predlog ni bil sprejet, saj zakonodaja že določa, da mora direktor pri vodenju poslov ravnati zakonito in z javnimi sredstvi ravnati s skrbnostjo vestnega gospodarja. Poleg tega je z Zakonom o zavodih in ZUJIK predviden postopek za razrešitev direktorja, preostala zakonodaja pa predvideva tudi kazensko odgovornost direktorjev in nadzornikov v primeru ugotovljenih nezakonitih ravnanj. Dodale pa so se določbe, ki izrecno določajo dolžno ravnanje članov sveta javnega zavoda. Predlagal je še, da bi, kadar direktor strateškega načrta ne sprejme do izteka veljavnosti prejšnjega, svet zavoda o tem obvestil ustanovitelja, ki bi začel postopek razrešitve. Predlog je bil v delu o obvestilu sprejet, določba, ki omogoča razrešitev direktorja zaradi nesprejetja strateškega načrta, pa je že predvidena v ZUJIK, zato dodatna ureditev ni potrebna. Predlagal je, da bi sorodna ureditev glede tretjinskega spreminjanja strateškega načrta veljala tudi za agencije in sklade. To bi bilo smiselno, a se novela zaradi tretjinskega obsega ne dotika relevantnega člena. Predlagal je, da se besedilo dopolni tako, da se direktor imenuje po predhodnem soglasju sveta zavoda, strokovnega sveta in večinskega financerja, ob tem je predlagal podaljšanje roka, v katerem se morata oba sveta opredeliti do predloga o novem direktorju. Predlog ni bil sprejet, saj imenovanje direktorjev poteka po uveljavljenem postopku, ki vključuje odločanje treh organov v treh korakih: strokovnega sveta, sveta zavoda in komisije ustanovitelja. Predlog glede podaljšanja roka ni bil sprejet, saj je pomembno, da se v dobro nemotenega delovanja in poslovanja javnih zavodov zahtevani postopek ne podaljšuje. Predlagal je pripravo seznama nevladnih organizacij, ki lahko predlagajo člane strokovnih svetov javnih zavodov. Predlog ni bil sprejet, saj so javni zavodi in društva zelo raznovrstni, centralizacija tovrstnega določanja pa bi pomenila prevelik poseg v pravice ustanoviteljev in v avtonomijo nevladnih organizacij. Določanje njihove reprezentativnosti brez jasno določenega sistema bi bilo nesmotrno. Predlagal je še, da imajo delavci v javnem

zavodu v svetih z več kot petimi člani zagotovljeno tretjino članov sveta zavoda. Ta predlog je bil sprejet, saj zagotavlja ustrezno porazdelitev interesov in omogoča aktivno udeležbo delavcev pri upravljanju zavodov. Predlagal je še, da predložitev pritožbe svetu zavoda ne bi bila procesna predpostavka za vložitev tožbe pred pristojnim sodiščem. Ta predlog ni bil sprejet, saj je svet zavoda v zakonu v tem delu opredeljen kot prvoinstančni organ, po odločitvi katerega sledi možnost drugostopenjske pritožbe pri sodišču. Predlagal je še, naj zavod obvesti ustanovitelja o neudeležbi člana sveta v programu usposabljanja, zaradi česar se začne postopek razrešitve ali odpoklica člana. Ta predlog je bil sprejet, saj zagotavlja jasn postopek za obravnavo neizpolnjevanja obveznosti članov sveta.

Predlagal je, da bi ministrstvo pripravilo poenoteno sistemizacijo delovnih mest za istovrstna dela in da bi bile zaposlitve za določen čas mogoče le ob soglasju sveta zavoda. Predloga nista bila sprejeta, saj se 46. člen ZUJIK v okviru novele ne spreminja zaradi omejitve obsega sprememb na manj kot tretjino zakona. Predlagal je tudi uvedbo posebne ambulante za zaposlene na področju kulture. Predlog ni bil sprejet, saj ZUJIK ne more urejati sistema primarnega zdravstvenega varstva ločeno od sistema organizacije zdravstvenega varstva za vse prebivalce. Predlagal je, da števila delavcev pripravnikov in delavcev, ki se usposablja ali uvajajo v delo, in obsega sredstev ne določi ustanovitelj, temveč ministrstvo, pristojno za kulturo. Predlog ni bil sprejet, saj mora ustanovitelj javnega zavoda skrbeti za odobrena delovna mesta in sredstva za ustrezno delovanje zavoda. Predlagal je še spremembo 50. člena veljavnega ZUJIK, po kateri direktorju, ki je v zavodu zaposlen vsaj dva mandata in ima manj kot pet let do upokojitve, ne bi bilo treba znova kandidirati za direktorsko mesto. Predlagal je še spremembo 57. člena ZUJIK, ki ureja financiranje javnih kulturnih programov, da bi natančneje opredelili število let za pogodbe. Oba predloga nista bila sprejeta, saj se zakon spreminja zgolj v tretjinskem obsegu.

Skupnost muzejev Slovenije je opozorila, da Kulturniška zbornica Slovenije ne izpolnjuje svoje vloge združenja stanovskih društev, saj meni, da je neprepoznavna in nedelujoča. Komentar je bil upoštevan, predlog člena, ki bi ožil članstvo na stanovska društva, je bil umaknjen. Ob tem besedilo zakona dodatno opredeljuje, kaj mora zbornica zagotavljati za pridobitev javnega financiranja. Predlagala je razjasnitev sprememb v sestavi svetov zavodov, predvsem v povezavi z imenovanjem predstavnikov večinskega financerja in povečanjem števila članov svetov zavodov. Predlog glede povečanja števila članov ni bil upoštevan, saj število članov svetov zavodov urejajo akti o ustanovitvi posameznih zavodov, ne ta zakon. Predlog je smiselno upoštevan pri kriterijih za člane, in sicer zdaj določa, da se predstavniki ministrstva imenujejo na podlagi kriterijev strokovnosti s področja financ, strokovnega dela javnega zavoda ali prava.

Kolegij direktorjev državnih muzejev je predlagal uvedbo državne garancije za kritje stroškov zavarovanja pri večjih in dražjih mednarodnih razstavah. Predlagal je tudi uvedbo imunosti pred zasegom, pri čemer bi ministrstvo izdalo dokument, ki bi vseboval državno zagotovilo o nezaseganju umetnin, ki so predmet mednarodnih razstavnih pogodb. Ker to vprašanje spada v področni zakon o varstvu kulturne dediščine, se bo obravnavalo v okviru njegovih sprememb. Predlagal je tudi razjasnitev instituta ministrove začasne komisije. Predlog je bil upoštevan: ta člen je natančneje obrazložen, začasne komisije pa so urejene s posebnim pravilnikom in so lahko imenovane le v majhnem številu primerov, kadar je obseg nalog ali raznolikost področij večja. Predlagal je, da se investicije, investicijsko vzdrževanje in nakup opreme za javne zavode določijo v osnovni odločbi za tekoče leto, da bi se omogočila izvedba do konca proračunskega leta ali zapiranja proračuna. Predlog ni bil sprejet, saj so navedene zadeve odvisne od vsakokratnih proračunskih zmožnosti. Predlagal je, da se zahteva o članih sveta ali strokovnega sveta javnega zavoda, ki jih izbere zainteresirana javnost, določi v ustanovitvenem aktu javnega zavoda in da se članom sveta podaljša mandat, če ustanovitelj ne zagotovi dovolj članov za sklepčnost sveta zavoda. Predlog o določanju sestave članov v ustanovitvenem aktu ni bil sprejet, saj gre za zakonsko materijo, ki mora biti sistemsko urejena, določanje usmeritev sestave v vsakem aktu posebej pa bi povzročilo prevelika odstopanja med zavodi. Tudi predlog o podaljšanju mandata članov sveta zavoda ni bil sprejet, saj svet zavoda deluje tudi ob odstopu posameznega člana, ustanovitelj pa je dolžan imenovati nove člane, kar odpravlja potrebo po podaljšanju kolektivnega mandata.

Predlagal je, da se Kulturniška zbornica ukine. Predlog ni bil sprejet, saj so pristojnosti zbornice z novelo zmanjšane, poleg tega je strožje urejen dostop do javnih sredstev. Predlagal je tudi uvedbo triletnega ali petletnega financiranja javnih zavodov, da bi omogočili lažje izvajanje obsežnejših programov, zahtevnejših razstav ali projektov, ki se izvajajo daljše obdobje in so zanje potrebna večja finančna sredstva. Predlog je bil delno upoštevan, saj se obdobje financiranja podaljšuje z enega na dve leti, kar je skladno z veljavnimi državnimi proračuni. Predlagal je še, da bi moral biti postopek imenovanja direktorja za novi mandat končan šest mesecev pred iztekom mandata direktorja javnega zavoda in da ima novi direktor pravico dvajsetih ur, v katerih predhodni direktor preda delo, kar bi se končalo s podpisom primopredajnega zapisnika. Predlog ni bil sprejet, saj je ta postopek že mogoč po veljavni zakonodaji, ki ureja postopke imenovanja direktorjev. Predlagal je še, da se v 47.č členu ZUJIK, ki določa pripravništvo in uvajanje v delo, v obsegu financiranja upoštevajo tudi sredstva za plačilo mentorskih ur. Predlog je bil sprejet.

Mestna občina Ljubljana je predlagala dodatek k 31. členu veljavnega ZUJIK, ki bi določal, da v primeru občin odločitev financerja o višini javnih sredstev vključuje tudi okvirna sredstva za prihodnje leto le, če je sprejet proračun za prihodnje leto. Predlog ni bil sprejet, saj bi takšna ureditev povzročila neenakopravno obravnavo in oteženo poslovanje javnih zavodov, ki jih hkrati financirajo občine in država, pri čemer je izjemno pomembno, da velja poenoten sistem financiranja. Predlagala je spremembe glede členov, ki določajo upravo in delavskega direktorja. Te rešitve v členih so v celoti umaknjene. Predlagala je več sprememb 41. člena pri imenovanju strokovnih svetov zavoda, te so bile večinoma upoštevane. V člen so bila izrecno dodana stanovska društva, s čimer je bila upoštevana potreba po priznanju njihove vloge pri zastopanju interesov poklicev. Glede Kulturniške zbornice Slovenije se predlagane spremembe niso v celoti upoštevale, saj je vloga institucije urejena v drugih členih, pri čemer zbornica nima več vpliva na imenovanje članov strokovnih svetov, kar je v skladu z namenom predlagatelja. Predlagala je, da se natančneje določijo pogoji za imenovanje članov sveta javnega zavoda na podlagi javnega vabila in ter da se uvede jasna opredelitev izraza »večinski financer«. Predlagala je še, da se spremembe v sestavi svetov zavodov začnejo izvajati šele po izteku mandатов članov. Predlog za natančnejšo opredelitev izraza »večinski financer« je bil sprejet, saj je bil pripravljen nov predlog, ki razjasnjuje razmerja med financerji. Predlog o časovni uveljavitvi sprememb po izteku mandатов članov je bil delno sprejet, tako je natančno opredeljen v prehodni določbi, a je vezan na uveljavitev zakona, ne na kolektivne mandate članov svetov. Predlog o spremembi postopka javnega vabila ni bil sprejet, saj se javno vabilo šteje za najpreglednejši in najbolj demokratičen postopek, ki zagotavlja strokovnost in vključenost deležnikov in javnosti. Preizpraševala je spremembe 66. člena in zakaj v njem niso specifično naštet področja kot do zdaj. Sprememba je potrebna, saj so v členu nekatera področja, ki so tako zastarela, da se več ne uporabljajo, hkrati v njem ni nekaterih novih. Zaradi nomotehničnega poenotenja in večje razumljivosti zakona je v njem zdaj napotilo na 4. člen ZUJIK, v katerem so naštet prav vsa področja, ki jih ureja ZUJIK.

Glede 67. člena ZUJIK je predlagala, da se v člen vključijo tudi pogoji in postopek za določanje statusa javnega zavoda, ki presega občinski pomen. Predlog je bil v celoti sprejet, v člen pa so dodana dodatna merila in pogoji. Predlagala je še, da se prvi odstavek 79. člena veljavnega ZUJIK spremeni, da bi poudaril, da lahko država ali lokalna skupnost zagotavlja sredstva za pokrivanje stroškov izvajalcem kulturnih programov ali projektov v javnem interesu, ki najemajo prostore na trgu. Predlog ni bil sprejet, saj se člen že nanaša na vse prostore, ki niso javna kulturna infrastruktura, kar lahko vključuje tudi druge, ne kulturi namenjene prostore v lasti občine, zato dodatne spremembe ali omejitve na tržne prostore niso potrebne. Poudarila je tudi potrebo po temeljiti posodobitvi nadzora upravljanja javnih zavodov na področju kulture ter postopkov javnih razpisov in pozivov. Ker predlog ni bil konkretiziran, se do njega ni bilo mogoče v celoti opredeliti. Kljub temu je bil delno upoštevan, saj so bile določbe glede javnih zavodov dopolnjene. Predlagala je spremembo glede Kulturniške zbornice Slovenije, da bi ta namesto predlagateljica članov strokovnega sveta postala zgolj organ, ki lahko prejme predloge za imenovanje članov. Predlog glede vloge Kulturne zbornice Slovenije v strokovnem svetu ni bil sprejet, saj je uvedena rešitev, da namesto svoje posredniške vloge stanovska društva člane predlagajo neposredno. Predlagala je tudi redakcijske spremembe 95. člena ZUJIK, te so bile sprejete in natančneje opredeljujejo podlago za sklenitev aneksa. Predlagala je še, da se v 97. členu veljavnega ZUJIK jasneje določijo spremembe pogodb, kar ni bilo upoštevano, saj to ureja splošna javnofinančna zakonodaja.

Slovensko narodno gledališče Maribor je pozdravilo uvajanje plačanega pripravništva in urejanje sodelovanja otrok, mlajših od 15 let, na področju kulturne in umetniške dejavnosti, pri čemer je zadnjenavedeno iz predloga zakona umaknjeno. Predlagalo je, da se sistemsko reši problematika poklicnega zavarovanja baletnikov in opernih pevcev solistov, ki ob izpolnitvi pogojev za poklicno upokožitev te pravice ne izkoristijo. Predlaga, da bi takšni posamezniki izgubili pravico do razpolaganja z zbranimi sredstvi za poklicno zavarovanje. Predlog ni bil sprejet, saj se zadevni člen v okviru trenutne novele ne spreminja zaradi omejenega obsega obravnavanih sprememb. Ob tem zakon uvaja nadaljnje rešitve za prekvalifikacije. Za 47.a člen je predlagalo, da se obveznost avdicij razširi tudi na operne soliste in glasbenike v orkestru na vodilnih funkcijah. Ta predlog ni bil sprejet, saj se obvezne redne, obdobje avdicije umikajo iz predloga zakona v celoti, v okviru razpoložljivih javnofinančnih sredstev pa se z institutom prekvalifikacije ali dokvalifikacije najprej rešuje najbolj pereča problematika baletnih plesalcev. Predlaga, da bi namesto pravilnika o obdobjih avdicijah, ki ga predpiše minister, ta pravilnik sprejemali zavodi sami. Predlog ni bil upoštevan, saj se obdobje avdicije umikajo iz predloga zakona. Predlagalo je še, da se v na novo uvedenem 47.b členu ZUJIK natančneje opredeli, kaj pomeni ustrezno delovno mesto, ki ga mora delodajalec ponuditi baletnemu plesalcu. Glede novega 47.c člena je predlagalo, da se jasno določi, kaj se zgodi, če delavec po dveh neuspešnih avdicijah odkloni ponujeno drugo ustrezno delovno mesto ali prekvalifikacijo. Predlog ni bil sprejet, saj se obdobje avdicije umikajo iz predloga zakona. Predlog, da bi neuspešno opravljena avdicija sama po sebi pomenila razlog za odpoved, iz enakega razloga ni bil sprejet. Predlagalo je še, se v ZUJIK uvede določba, ki bi omogočala zaposlitev za določen čas v umetniških zavodih v skladu z naravo umetniške sezone kot projektno zaokrožene celote. Predlog ni bil sprejet, saj se z novelo spreminja zgolj omejeno število členov. Predlagalo

je, da se najava avdicije zagotovi v krajšem roku od predlaganega, kar je bilo upoštevano, po novem je javna objava najavljena 45 dni pred avdicijo.

Zveza kulturnih društev Slovenije je pozdravila umestitev nevladnih organizacij v zakon, a je predlagala jasnejšo razmejitev med poklicnim in ljubiteljskim delom sektorja. Predlog je bil upoštevan, razširjen je 2. člen ZUJIK, ki opredeljuje oba načina delovanja nevladnih organizacij. Predlagala je še redakcijski popravek 2. člena zakona, ta je bil sprejet. Predlagala je, da bi moral 16. člen ZUJIK vključevati tudi strokovnjake z drugih področji, na primer sociologije. Predlog je bil sprejet in člen bolj inkluzivno obravnava strokovno področje posameznih članov. Predlagala je, da bi se o izvajanju Nacionalnega programa za kulturo poročalo na eno leto, a predlog ni sprejet, saj gre za redakcijsko uskladitev zakona in ta na drugih mestih narekuje poročanje na dve leti, kar je tudi smiselno glede na štiriletni akcijski načrt. Predlagala je, da se članstvo Kulturniške zbornice ne omeji zgolj na stanovska društva. Predlog je bil sprejet, člen je bil umaknjen, stanovska društva pa so opredeljena v zakonu. Predlagala je, da se začasne komisije ne vključujejo v zakon, a predlog ni bil sprejet, ker so te že obravnavane v pravilniku o strokovnih komisijah in torej ne gre za uvajanje novega instituta. Predlagala je redakcijsko spremembo v 23. členu ZUJIK, ta je bila upoštevana. Predlagala je še, da se v 75. členu veljavnega ZUJIK zagotovi nadaljevanje prakse oddajanja prostorov v brezplačno uporabo za ljubiteljska društva. Predlog je bil upoštevan, saj je zdaj v členu jasneje navedeno, da v takšnih primerih upravljavec nepremičnine zahteva zgolj plačilo dejanskih stroškov, kot so sorazmerni deleži stroškov elektrike, vode, čiščenja in podobno.

Društvo slovenskih književnih prevajalcev je predlagalo zmanjšanje obsega nalog Kulturniške zbornice Slovenije, ki naj bi jih opravljala, in krepitev dobro delujočih stanovskih društev z rednim financiranjem stalnih pisarn. Predlagalo je še, da se jasneje opredeli izraz »stanovsko društvo«. Predlog je bil sprejet: naloge Kulturniške zbornice Slovenije so podrobneje opredeljene, člen, ki je zbornico opredeljeval kot združenje stanovskih društev, je umaknjen, poleg tega je v uvodni določbi dodana opredelitev stanovskega društva. Predlagalo je, da se nadomestilo stroškov preventivnega zdravstvenega pregleda za samostojne delavce v kulturi ne všteva med prihodke za cenzus. Predlog ni bil sprejet, ker je bila zadevna določba umaknjena. Predlagalo je hitrejšo karierno dinamiko za samostojne delavce v kulturi in zvišanje dohodkovnega cenzusa glede na delovno dobo in vrhunskost kulturnega delavca. Predlog o znižanju delovne dobe za napredovanje je bil sprejet. Predlog o uskladitvi sistema napredovanja z javnim sektorjem ni bil sprejet na način, kot ga predlaga, saj je začetni predlog večji približek sistemu napredovanja v javnem sektorju (samodejno napredovanje po letih), kot bi bil zapleteni sistem preverjanja pogojev vrhunskosti. Predlagalo je, da se iz dohodkovnega cenzusa izločijo potni stroški, ki niso prihodek iz dejavnosti, saj ti stroški niso del zaslužka (npr. potni stroški za gostovanja, konference, delovne rezidence). Predlog je bil upoštevan z izvetjem potnih stroškov iz tujine.

Kulturno umetniško društvo Trivia je predlagalo, da se ustvarjalcem, ki jim je država vsaj 20 let plačevala prispevke za socialno varnost, ob upokojitvi samodejno prizna pravica do republiške priznavalnine. Zakon že omogoča podeljevanje republiške priznavalnine, njeno natančnejšo ureditev pa določa Uredba o republiških priznavalninah na področju kulture, vendar se člen, ki ga ureja, zaradi največ tretjinskega spreminjanja zakona ne spremeni. Predlagalo je uvedbo dvoletnih razpisov namesto enoletnih za samostojne delavce v kulturi. Zakon že omogoča izvajanje večletnih razpisov, zato sprememba ni potrebna. Predlagalo je ukinitvev Kulturniške zbornice Slovenije, saj meni, da je neuspešna. Če se ohrani, meni, mora za sredstva kandidirati skupaj z nevladnimi organizacijami. Predlog je bil delno sprejet. Zbornica ni nevladna organizacija, zato ne more kandidirati na razpisih zanje, vendar člen zdaj podrobneje določa merila, kriterije in obseg nalog Kulturniške zbornice in pogoje za njeno sofinanciranje. Predlagalo je, da bi morali biti honorarji za delo članov strokovnih komisij, dialoških skupin in komisije za izbor umetnin iz sheme deleža za umetnost primerljivi. Predlog ni sprejet, saj so tri omenjena telesa financirana po različnih pravnih podlagah. Dialoške skupine so delovne skupine, katerih plačila ureja vladna uredba o sejinah, kar velja tudi za Nacionalni svet za kulturo. Komisije iz obveznega deleža za umetnost imajo ločen, zunanji vir financiranja, vezan na posamezno investicijo, zaradi česar njihov honorar variira. Honorarji za strokovne komisije so podrobneje urejeni v pravilniku, pri čemer ZUJIK z novelo po novem določa tudi način določanja višine sofinanciranja. Predlagalo je, da se uzakonijo globe za investitorje in odgovorne osebe, ki se izognejo izpolnjevanju deleža za umetnost. Zakon že predvideva prekrškovne globe v primeru neizpolnjevanja obveznega člena, zato dodatno normiranje ni potrebno. Predlagalo je, da se dnevno nadomestilo za bolniško odsotnost prilagodi tako, da samostojni delavci v kulturi prejmejo nadomestilo za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki traja najmanj 14 dni. Trenutno predlagana ureditev omogoča nadomestilo od prvega dne odsotnosti za največ dvakrat letno po 30-dnevni odsotnosti, kar temelji na odločitvah pooblaščenega zdravnika in izboljšuje stanje v primerjavi s trenutno uveljavljenim. Povsem nov način obračunavanja bolniške odsotnosti za samozaposlene pa bi terjal sistemsko spremembo za vse oblike samozaposlenosti, ne le na področju kulture. Predlagalo je še, da ministrstvo vključi vse zaposlene in samostojne delavce v kulturi v akreditirane programe brezplačnih telesnih vadb. Predlog ni bil sprejet, saj trenutne javnofinančne zmožnosti ne omogočajo uvedbe tovrstnih programov.

Predlagalo je, da zakon omogoči preventivne zdravstvene preglede tudi za starejše samostojne delavce v kulturi, ki že koristijo avtomatizem pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje, zato jih na pet let ne preverjajo več. Predlog ni bil sprejet, ker je bila zadevna določba umaknjena.

Predlagalo je še, da se potni stroški izvzamejo iz cenusa na podoben način kot nagrade. Predlog je bil sprejet in potni stroški v tujini so izvzeti. Predlagalo je, da ministrstvo financira tudi pripravništva in uvajanje v delo v nevladnih organizacijah, ne samo v javnih zavodih. Predlog ni bil sprejet, saj je pripravništvo že mogoče tudi v nevladnih organizacijah, na primer prek prijavljenih projektov in programov na razpisih. Ministrstvo ne more neposredno financirati zaposlitev v organizacijah zasebnega prava brez razpisov. Predlagalo je, da se uvede možnost brezplačne uporabe javne kulturne infrastrukture tudi za samostojne delavce v kulturi. Zakon to že omogoča, z novelo se ta možnost ne spreminja.

Iniciativa za kulturo je predlagala, da se v 119. členu veljavnega ZUJIK uvede možnost mediacije, kadar se prijavitelj in strokovna komisija ne moreta poenotiti. Predlog ni sprejet, saj je institut mediacije opredeljen v drugih zakonih in ne velja na ravni razpisnega postopka. Prijavitelji imajo na razpisih zagotovljen sistem pravnega varstva, in sicer pritožbo na upravno sodišče. Dodatno se z novelo ZUJIK zdaj uvaja možnost izjasnitve pred izdajo odločb ali sklepov. S tem se krepi pravna varnost prijaviteljev. Pripravlavec zakona mora upoštevati tudi načelo gospodarnosti postopka in zagotavljati pravico prijavitelja do hitre odločitve in poskrbeti, da strokovna komisija ne trpi nedovoljenih pritiskov. Predlagala je, da se v zakonu natančneje opredeli izraz »primerljivo sofinanciranje« med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami. Predlog ni bil sprejet, saj so mehanizmi za zagotavljanje primerljivosti sofinanciranja že smiselno urejeni v veljavnem zakonu, zaradi le tretjinske spremembe zakona pa se drugi členi ne spreminjajo.

Zavod za umetnost, marketing, promocijo in investiranje Ars Ramovš je predlagal, da se v preambuli zakona navede, da je kultura državotvorni resor. Predlog ni bil upoštevan, saj so vsi resorji pravno enakovredni. Nacionalni program za kulturo pa ustrezno obravnava medresorsko povezovanje, ki je bilo dodatno dodano tudi v ZUJIK. Predlagal je, da se v ZUJIK uvedejo dodatni mehanizmi, kot so pravica do zagovora, mediacija in revizija postopkov. Predlog ni sprejet, saj je institut mediacije opredeljen v drugih zakonih in ne velja na ravni razpisnega postopka. Prijavitelji imajo na razpisih zagotovljen sistem pravnega varstva, in sicer pritožbo na upravno sodišče. Dodatno se z novelo ZUJIK zdaj uvaja možnost izjasnitve pred izdajo odločb ali sklepov. S tem se krepi pravna varnost prijaviteljev. Pripravlavec zakona mora upoštevati tudi načelo gospodarnosti postopka in zagotavljati pravico prijavitelja do hitre odločitve in poskrbeti, da strokovna komisija ne trpi nedovoljenih pritiskov. Predlagal je, da se v zakon dodajo elementi, ki zagotavljajo politično neodvisnost kulture. Zakon že predvideva zavezanost strokovnosti in ne dopušča možnosti posega ministra ali ustanovitelja v strokovne odločitve. Predlagal je izboljšave pri preverjanju finančnih poročil, da bi se učinkoviteje ugotovili podvojeni računi. Veljavna zakonodaja že prepoveduje dvojno financiranje iz javnih virov, kar se na razpisih dodatno določa in preverja v postopkih obravnave zahtevkov, zato sprememba zakona ni potrebna. Predlagal je, da se v zakon zapiše, da lahko nevladna organizacija kandidira na občinskih razpisih tudi, če nima sedeža v zadevni občini. Predlog ni bil sprejet, saj zakon tega ne prepoveduje že zdaj. Ker zakon torej ne določa prepovedi, te ne more odpraviti. Predlagal je odpravo domnevnih nasprotij med 20. in 113. členom ZUJIK, da je jasneje opredeljeno, ali je odločevalec minister ali strokovna komisija. Predlog ni bil sprejet, saj oba člena zagotavljata avtonomijo in neodvisnost strokovnega presojanja, minister pa odloča na podlagi teh strokovnih podlag, kar preprečuje vmešavanje politike v strokovne odločitve. Predlagal je še, da se posegi v neodvisnost komisije sankcionirajo kot kaznivo dejanje. Predlog ni bil sprejet, saj področni zakon v kulturi ne more posegati v opredelitve kaznivega dejanja v Kazenskem zakoniku, avtonomija pa je določena kot eno izmed načel ZUJIK.

Predlagal je, da bi se v zakon vnesla določba o minimalnem deležu sofinanciranja kulturnih projektov nevladnih organizacij, ki bi ga prispevale lokalne skupnosti, in da občine ne smejo pogojevati sofinanciranja z brezplačnimi vstopnicami. Predlog ni bil sprejet, saj je lokalna samouprava ustavno zagotovljena kategorija, zato država z zakonom ne more posegati v programsko avtonomijo občin pri oblikovanju proračunov in razpisnih mehanizmov. Predlog o določanju cen vstopnic ni bil sprejet, saj zakon cen ne določa in ne more posegati v avtonomne odločitve občin, predpisuje le postopkovne določbe razpisov. Predlagal je, da se izraz »javna kulturna infrastruktura« razširi na vso javno infrastrukturo, ki je primerna za kulturno produkcijo. Predlog ni bil sprejet, saj ZUJIK ureja le javno kulturno infrastrukturo in ne more posegati v urejanje drugih oblik javne infrastrukture. Predlagal je natančnejšo opredelitev izraza »primerljivo sofinanciranje« med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami. Predlog ni bil sprejet, saj so mehanizmi za zagotavljanje primerljivosti sofinanciranja že smiselno urejeni v veljavnem zakonu.

Fizična oseba je poudarila, da ZUJIK med člane sveta ne uvršča uporabnikov. Komentar ni bil sprejet, saj ZUJIK v 41. členu določa, da so uporabniki vključeni v strokovni svet zavoda. Svet zavoda pa je nadzorni organ, ki ga na področju kulture sestavljajo strokovnjaki s področja prava, financ ali strokovnega področja dela

zavoda. V primeru manjših javnih zavodov, v katerih ni strokovnega sveta, pa so uporabniki vključeni v svet zavoda že po veljavnem zakonu.

Fizična oseba je predlagala še, da se v svetu zavoda poveča zastopanost predstavnikov zaposlenih, da imajo najmanj eno tretjino članov v svetu zavoda. Poleg tega je predlagala, da se spremembe pri svetih javnih zavodov uveljavijo po izteku mandata trenutnih sestav svetov zavodov. Predloga sta bila delno sprejeta, saj je navedeno, da imajo zaposleni v večjih zavodih, v katerih je v svetu zavoda več kot pet članov, tretjino članov. Obdobje pa je bilo v prehodni določbi natančneje urejeno.

Fizična oseba je predlagala, da se določbe v zvezi z avdicijami, ki so trenutno omejene zgolj na baletne plesalce in plesalce sodobnega plesa, razširijo na druge poklicne skupine, ter opozorila na vprašanje izvedljivosti prekvalifikacij in nadaljnjih ukrepov zaradi možnih finančnih omejitev. Predlog ni bil sprejet, saj so sredstva za izvajanje zadevnih določb že zagotovljena v sprejetih proračunih za leti 2025 in 2026, kar odpravlja pomisleke glede finančne izvedljivosti ukrepov. Plesalci in baletniki sta edini poklicni skupini, ki ju zakon ureja zaradi fizičnih omejitev posameznikov, ki ju poklica prinašata, in nujnosti sistemske ureditve njihovih nadaljnjih poklicnih poti.

Fizična oseba meni, da zakon poudarja socialne pravice, kar naj bi utrjevalo podrejenost kulturnih programov socialnim interesom. Meni, da zanemarljiva kakovost kulturnih dobrin, ki bi jih lahko zahtevali potrošniki. Poleg tega meni, da bo širitev socialnih pravic povzročila zmanjšanje že tako omejenih sredstev za kulturne programe. Komentar ni bil sprejet, saj novi nacionalni program za kulturo prvič obravnava občinstvo kot deležnika kulturne politike in ga ne obravnava kot potrošnike, svobodno odločanje in udejstvovanje posameznikov pa ostajata ustavno zagotovljeni pravici in nista predmet zakonske ureditve, zato ni mogoče uzakoniti imperativa obnašanja občinstva in njegovega vpliva na kakovost umetnosti. ZUJIK že zdaj zahteva, da nosilci javnega interesa skrbijo za ustrezne razmere za nastanek kulturnih dobrin. Kakovostna umetnost ni možna brez ustreznih delovnih razmer za ustvarjalce. Predlog zakona se zavzema za profesionalizacijo in izboljšanje pogojev dela v kulturi, kar prispeva k boljši kakovosti umetniških stvaritev. Zaskrbljenost glede zmanjšanja sredstev za programe zaradi širjenja socialnih pravic je neutemeljena. S sprejetim Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 se sredstva za kulturne programe povečujejo, kar dokazuje, da predlog ne ogroža financiranja programov. Dodatno meni, da predlog zakona ne temelji na analizah in raziskavah. Predlagatelj je ustrezne podatke, analize in raziskave podrobno predstavil v nacionalnem programu za kulturo in pripadajočem akcijskem načrtu, ki je temeljni strateški dokument za področje kulture. V predlogu zakona je jasno navedeno, da so vse analize in podatki, ki podpirajo rešitve v zakonu, dostopni v nacionalnem programu za kulturo.

Meni še, da rešitve iz predloga zakona zmanjšujejo osebno odgovornost dejanskih odločevalcev, zlasti z uporabo javnih vabil za imenovanje v svete in komisije. Komentar ni bil sprejet, saj vabila podpirajo široko vključenost strokovne javnosti in operacionalizirajo kulturni model, pri čemer je strokovnost ključno merilo za odločitve na področju kulturne politike. Javna vabila omogočajo preglednost in širši nabor strokovnjakov, kar krepi strokovno avtonomijo in zmanjšuje politični vpliv. Minister dokončno imenuje vse člane, postopek javnega vabila pa zagotavlja večjo demokratičnost in vključujočnost. Meni še, da predlog zakona ne vsebuje ocene dolgoročnih finančnih posledic onkraj proračuna za prihodnji dve leti. Komentar ni bil sprejet. V Republiki Sloveniji se proračuna sprejemata za dve leti. Sredstva za izvajanje sprememb, ki jih uvaja predlog zakona, so zagotovljena v obeh veljavnih proračunih (za leti 2025 in 2026). Zakon določa, da bodo posledice trajne in da jih bo država dolžna vključiti v prihodnje proračune. Ocene finančnih posledic so jasno navedene v vladnem gradivu, ki spremlja predlog zakona. Fizična oseba sporoča, da po njenem mnenju predlog zakona ne rešuje težav z zaposlenim umetniškim kadrom in da strokovni sveti javnih zavodov svoje funkcije ne opravljajo ustrezno. Komentar ni bil sprejet. Izzivi zaposlovanja umetniškega kadra in prekarnosti se rešujejo v širšem okviru reforme javnega sektorja, vključno z ureditvijo plačnih nesorazmerij in kolektivne pogodbe za kulturo. Zakon zagotavlja pogoje za imenovanje ustreznih strokovnjakov v strokovne svete, njihova kakovost pa je odvisna tudi od izvedbe javnih vabil.

Meni še, da predlog zakona povečuje vpliv politike na kulturo, zlasti s spremembami Nacionalnega sveta za kulturo. Komentar ni bil sprejet, saj Nacionalni svet za kulturo z zakonom pridobiva dodatna pooblastila in mora podati mnenje ne le k nacionalni strategiji, temveč tudi k akcijskemu načrtu ter ima razširjene pristojnosti pri drugih kulturnih politikah. S tem predlog zakona krepi, ne pa zmanjšuje njegovo vlogo. Meni še, da spremembe pri Kulturniški zbornici Slovenije posegajo v avtonomijo stanovskih društev. Komentar je bil upoštevan. Celoten člen o spremembi članstva v zbornici je bil umaknjen. Glede odgovornosti države za kulturno politiko je izrazila mnenje, da ustanavljanje komisij preusmerja odgovornost z države na kolektivne organe. Komentar ni bil sprejet. Minister nima neposrednih pristojnosti za odločanje o sofinanciranju kulturnih projektov, kar zagotavlja avtonomijo stroke. Meni še, da predlog zakona ne sledi nomotehničnim pravilom in vključuje podrobnosti, ki spadajo v podzakonske akte. Komentar ni bil sprejet, saj je predlog zakona usklajen z nomotehničnimi

smernicami. Temeljna pravila subsidiarnosti zahtevajo, da ureja ključne rešitve, ki so nato podrobneje opredeljene v podzakonskih aktih. Oseba je podala še komentar glede delavskega direktorja v primeru uprave. Ta člen je bil v celoti umaknjen.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba ni sodelovala pri pripravi predloga zakona, zato ni bilo izvedeno nobeno izplačilo.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Asta Vrečko, ministrica,
- Mag. Marko Rusjan, državni sekretar,
- Tjaša Pureber, generalna direktorica Direktorata za razvoj kulturnih politik,
- Anže Zorman, podsekretar, Sektor za statistiko in analize,
- Mihael Štrukelj, sekretar, Sektor za statusne zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 8/25) se v naslovu pododdelka 4.1, 82.b členu, prvem, četrtem in osmem odstavku 82.c člena ter 88. členu besedilo »samozaposleni v kulturi« v vseh sklonih in številih nadomesti z besedilom »samostojni delavci v kulturi« v ustreznem sklonu in številu.

2. člen

V 2. členu se:

– prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– javni interes na področju kulture je interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, vključno s primernimi pogoji za delo delavcev v kulturi, ter ga podrobneje opredeljuje nacionalni oziroma lokalni program za kulturo. Pogoji se zagotavljajo skladno z načeli skupnega dobra in avtonomije ter v skladu s smernicami dostopnosti ter skladnega regionalnega in trajnostnega razvoja kulture (v nadaljnjem besedilu: javni interes za kulturo);«;

– v drugi alineji za besedilom »Kulturniška zbornica Slovenije« dodata vejica in besedilo »delovne skupine, med njimi za trajni dialog z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in samostojnimi delavci v kulturi, ki so imenovane na podlagi javnega vabila in se srečujejo na rednih sejah,«;

– v šesti alineji za besedo »je« doda beseda »kontinuirana«;

– v deveti alineji besedilo »so nepremičnine in oprema, namenjeni« nadomesti z besedilom »je stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, namenjeno«;

– v deseti alineji se besedilo »samozaposleni v kulturi« nadomesti z besedilom »samostojni delavci v kulturi«;

– za deseto alinejo dodata novi, enajsta in dvanajsta alineja, ki se glasita:

»– nevladna organizacija je organizacija, kot je določena v zakonu, ki ureja nevladne organizacije. Nevladne organizacije opravljajo kulturne dejavnosti poklicno ali ljubiteljsko, pri čemer nekatere vključujejo oba načina dela;

– stanovsko društvo na področju kulture (v nadaljnjem besedilu: stanovsko društvo) je nevladna organizacija s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, ki združuje večje število posameznikov sorodnih dejavnosti na enem ali največ treh področjih kulture, opravlja podpirne in zagovorniške dejavnosti ter skrbi za razvoj poklicnih standardov v kulturi. Posamezna stanovska društva se lahko združujejo v zveze stanovskih društev, ki predstavljajo posamezno področje.«.

3. člen

V 4. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Kulturne dejavnosti po tem zakonu so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področjih arhitekture, arhivske dejavnosti, filma in avdiovizualne dejavnosti ter kinematografije, glasbenih, intermedijskih, transdisciplinarnih, uprizoritvenih, vizualnih in drugih umetnosti, knjige, založništva, knjižnične dejavnosti, medijev, nepremične, premične in nesnovne kulturne dediščine, oblikovanja, slovenskega jezika in na drugih področjih kulture.«.

4. člen

V 8. členu se v drugem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– kulturno in umetniško ustvarjalnost, kulturno-umetnostno vzgojo, razvoj podpornega okolja v kulturi in čezsektorske kulturne inovacije,«.

5. člen

V 9. členu se v drugem odstavku v prvi in tretji alineji beseda »letnih« nadomesti z besedilom »dveh letnih«.

6. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

(nacionalni program za kulturo)

Nacionalni program za kulturo je strategija kulturne politike, s katero se ugotovi vloga kulture v celostnem razvoju družbe v državi in enotnem slovenskem kulturnem prostoru ter javni interes zanjo, se opredelijo vizija, cilji, deležniki, prečne politike, področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in se predvidijo ključne usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Sprejme se za najmanj osem let.

Na podlagi nacionalnega programa sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) akcijski načrt, s katerim za štiri leta določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalnike, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. K akcijskemu načrtu da Nacionalni svet za kulturo iz 16. člena tega zakona predhodno mnenje.«.

7. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen

(priprava in sprejemanje)

Nacionalni program za kulturo sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) na predlog vlade.

Predlog nacionalnega programa za kulturo pripravi ministrstvo, pristojno za kulturo. Pri pripravi predloga nacionalnega programa za kulturo sodelujejo tudi druga ministrstva s predlogi povezovanja posameznih vidikov njihovih resorjev s področjem kulture. K predlogu tega programa podata predhodno mnenje Nacionalni svet za kulturo iz 16. člena tega zakona in organ razvojne regije, pristojen za odločanje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.«.

8. člen

V 14. členu se v drugem odstavku besedilo »na področju kulture« nadomesti z besedilom »za kulturo«, beseda »kazalce« pa z besedo »kazalnike«.

Za tretjim odstavkom se doda se nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi evidenco lokalnih programov za kulturo oziroma dokumentov razvojnega načrtovanja iz prvega in drugega odstavka tega člena. Lokalna skupnost v 30 dneh po sprejetju teh dokumentov ministrstvu, pristojnemu za kulturo, sporoči datum njihovega sprejetja in pošlje njihovo elektronsko različico.«.

9. člen

V 16. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nacionalni svet za kulturo je neodvisno telo, ki celostno spremlja kulturne politike in predlaga njihovo izboljšanje.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Predsednika in šest članov sveta imenuje državni zbor na predlog vlade med osebami, ki so strokovnjaki na področju kulture oziroma celostno spremljajo kulturne politike, imenujejo se za pet let in so lahko znova imenovani.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Administrativno in tehnično podporo ter sredstva za delovanje sveta zagotovi ministrstvo, pristojno za kulturo.«.

10. člen

V 17. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– spremlja in ocenjuje vpliv kulture in kulturnih politik na razvoj družbe,«.

V drugi alineji se besedilo »in letnim« nadomesti z besedilom »ter akcijskemu načrtu in dvoletnim«.

11. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen

(naloge)

Kulturniška zbornica Slovenije:

- pripravlja in javno objavlja poglobljene in strokovno utemeljene predloge ukrepov za reševanje izzivov v kulturi, predvsem z vidika razvoja posameznih poklicev oziroma področij kulture,
- pripravlja in javno objavlja raziskave in analize, ki zadevajo kulturno politiko, njeno izvajanje in razvoj,
- pripravlja javne dogodke, v okviru katerih razvija in predstavlja aktivnosti in dokumente iz tega odstavka,
- zbira, obravnava in v imenu članov podaja komentarje glede predlogov zakonov in drugih predpisov s področja kulture in tistih, ki zadevajo tudi področje kulture, in
- izvaja druge dejavnosti podpornega okolja, predvsem z vidika razvoja posameznih poklicev na področju kulture.

Kulturniška zbornica Slovenije deluje javno. Njenega predstavnika se lahko povabi tudi na zasedanje pristojnega delovnega telesa državnega zbora, na katerem predstavi mnenja in predloge iz prejšnjega odstavka.

Kulturniška zbornica Slovenije v svojem temeljnem aktu podrobneje določi tudi vse druge naloge, ki jih opravlja za svoje člane.

Naloge iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena Kulturniška zbornica Slovenije lahko izvaja po javnem pooblastilu.

Kulturniška zbornica Slovenije se financira iz članarine in drugih lastnih virov, pri čemer ministrstvo, pristojno za kulturo, sofinancira tisti del njenega programa dela, ki se nanaša na naloge, za katere je zbornici podeljeno javno pooblastilo.

Obseg in finančno ovrednotenje nalog ter obseg sredstev za namen izvajanja nalog v tekočem letu se določi se opredeli z letno pogodbo iz 93. člena tega zakona, pri čemer obseg ne sme presegati višine letnega financiranja, za katero lahko v okviru razpisa ministrstva, pristojnega za kulturo, stanovsko društvo letno zaprosi za projekte podpornega okolja v kulturi. Pogodba se lahko sklene pod naslednjimi pogoji:

- da Kulturniška zbornica Slovenije javno objavi poročilo o delovanju za prejšnje leto,
- da Kulturniška zbornica Slovenije predloži poročilo in finančna dokazila o delovanju za prejšnje leto ter programski in finančni načrt za tekoče leto ministrstvu, pristojnemu za kulturo,
- da Kulturniška zbornica Slovenije letno načrtuje pripravo in javno objavo vsaj treh dokumentov iz prve alineje ter vsaj eno raziskavo ali tri analize iz druge alineje, pripravo in podajo komentarjev na vsaj 75 % predpisov iz četrte alineje in izvedbo vsaj štirih javnih dogodkov iz tretje alineje prvega odstavka tega člena,
- da ministrstvo, pristojno za kulturo, pridobi pozitivno mnenje strokovne komisije za podporne vsebine iz 20. člena tega zakona o poročilu in načrtu iz tega odstavka, pri čemer se strokovna komisija opredeli do primerne višine sofinanciranja, glede na kakovost izvajanja nalog iz prvega odstavka tega člena in glede na višino letnega financiranja, za katero lahko v skladu z napovednim besedilom tega člena letno zaprosi stanovsko društvo.

Izplačilo na podlagi pogodbe iz prejšnjega odstavka se izvede po opravljenih nalogah in na podlagi predloženih dokazil.«.

12. člen

V 21. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Minister imenuje člane strokovnih komisij z njihovim soglasjem na podlagi javnega vabila med uglednimi strokovnjaki s področja dela posamezne komisije. Člani so lahko po izteku mandata na podlagi javnega vabila znova imenovani. Člani začasnih strokovnih komisij so lahko imenovani brez javnega vabila.«.

V drugem odstavku se za besedo »pravilnikom« dodata vejica in besedilo »h kateremu da soglasje minister, pristojen za finance«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Člani strokovnih komisij so za opravljeno delo upravičeni do plačila v skladu s sklepom, s katerim minister vsako leto s določi višino honorarjev za predsednike in člane komisij. Pri izplačilu se upošteva predvideno število obravnavanih vlog oziroma zadev, vrsta in raznolikost zadev, zahtevnost posameznih postopkov in obsegom mnenj, in drugi relevantni vidiki dela.«.

13. člen

V 23. členu se drugi odstavek črta.

14. člen

V 25. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Država in lokalne skupnosti kot nosilci javnega interesa zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin kot skupnega dobra (v nadaljnjem besedilu: javne kulturne dobrine) na način, da so te dostopne najširšemu krogu uporabnikov.«.

15. člen

V 30. členu se v prvem odstavku v petem stavku za besedo »statistične« doda besedilo »in raziskovalne«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se javni zavod izbriše iz evidence po uradni dolžnosti, če ni več vpisan v Poslovni register Slovenije.«.

16. člen

V 31. členu se v drugem odstavku za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Če javni zavod ustanovi država in ena ali več občin, se deleži sofinanciranja določijo v pogodbi med ustanovitelji.«.

V tretjem odstavku se v drugem stavku besedilo »letnega programa« nadomesti z besedilom »dveh letnih programov«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

Dosedanji peti odstavek se črta.

17. člen

V 35. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Strateški načrt se sprejme za pet let od datuma sprejetja, pri čemer lahko vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt javnega zavoda obsega programske usmeritve in predvideni obseg programa, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter podlage za kadrovski načrt, ki vključujejo tudi predvidene zunanje sodelavce. K strateškemu načrtu je treba pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja javnega zavoda. Če direktor ne predloži strateškega načrta v potrditev svetu zavoda do izteka veljavnosti prejšnjega, svet zavoda o tem obvesti ustanovitelja. Nesprejetje strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega strateškega načrta je razlog za razrešitev direktorja.«.

Za petim odstavkom se dodata nova, šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»Direktor lahko strateški načrt dopolni in spreminja v obsegu do največ tretjine obsega besedila. To lahko stori v roku do enega leta po imenovanju. Razlog za tretjinsko spremembo je tudi integracija rešitev iz nacionalnega programa za kulturo, če je bil ta sprejet v času veljavnosti strateškega načrta. Za spremembe mora pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja splošnih stroškov delovanja, stroškov dela in programskih materialnih stroškov javnega zavoda, kadar ta ni isti kot ustanovitelj, ter soglasje sveta javnega zavoda.

Če je direktor imenovan v obdobju, ko je do izteka veljavnega strateškega načrta manj kot šest mesecev, lahko direktor ob soglasju sveta zavoda ter pridobitvi predhodnega mnenja ustanovitelja in večinskega financerja javnega zavoda veljavnost strateškega načrta smiselno podaljša za tri mesece.«.

18. člen

V 36. členu se v petem odstavku za besedo »minister« vejica in besedilo »pristojen za kulturo« črtata.

V šestem odstavku se za drugim stavkom dodata nova, tretji in četrti stavek, ki se glasita: »Če so soustanovitelji javnega zavoda država in ena ali več občin, izpelje postopek imenovanja ministrstvo, pristojno za kulturo. Direktorja v tem primeru imenuje minister s soglasjem soustanoviteljev.«.

19. člen

41. člen se spremeni tako, da se glasi:

»41. člen

(sestava)

Strokovni svet sestavljajo posamezniki, ki lahko s svojimi strokovnimi oziroma poslovnimi izkušnjami in javnim ugledom prispevajo k boljšemu delovanju javnega zavoda. Eno tretjino članov strokovnega sveta izvolijo zaposleni, pri čemer je najmanj eden izvoljen izmed vseh zaposlenih, drugi pa, če je predstavnikov delavcev več kot eden, izmed tistih, ki opravljajo dejavnost, zaradi katere je javni zavod ustanovljen. Preostale člane strokovnega sveta predlagajo stanovska društva oziroma druge nevladne organizacije s področja dela javnega zavoda izmed strokovnjakov ali uporabnikov prek javnega vabila, ki ga predhodno objavi javni zavod. V aktu o ustanovitvi javnega zavoda se določi, katera so društva oziroma nevladne organizacije iz prejšnjega stavka.«.

20. člen

V 42. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Javni zavod ima svet, ki ga sestavljajo predstavniki:

- ustanovitelja in jih ustanovitelj imenuje na podlagi javnega vabila izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev,
- delavcev zavoda, ki imajo najmanj enega člana in do največ tretjino članov sveta zavoda, in
- večinskega financerja splošnih stroškov delovanja in dela ter programskih materialnih stroškov javnega zavoda (v nadaljnjem besedilu: večinski financer), a le, če večinski financer in ustanovitelj nista ista pravna oseba. Večinski financer ima najmanj enega člana in do največ tretjino članov sveta zavoda. Ustanovitelj jih imenuje na predlog večinskega financerja, ki jih predlaga na podlagi javnega vabila izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ ali pravnih zadev.«.

Za prvim odstavkom se dodajo nov drugi, tretji in četrti, odstavek, ki se glasijo:

»Ustanovitelj ali večinski financer javno vabilo iz prejšnjega odstavka javno objavi na svojem spletnem mestu, pri čemer mora biti rok za prijavo vsaj 31 dni od dne javne objave. V razpisu se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat, čas, za katerega bo imenovan, in rok, do katerega se prejemajo prijave kandidatov.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko ustanovitelj, če se na javno vabilo ne prijavijo ustrezni strokovnjaki s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev, v svet imenuje strokovnjake z najmanj enega od teh področij.

Pri javnih zavodih, ki imajo več kot pet članov sveta zavoda, imajo predstavniki delavcev zavoda najmanj dva člana in do največ tretjino članov sveta zavoda.«.

Dosedanji drugi odstavek postane peti odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za tretjim stavkom doda nov četrti stavek, ki se glasi: »O tem svet zavoda obvesti ustanovitelja, ki začne postopek razrešitve ali odpoklica.«.

Za dosedanjim četrtim odstavkom, ki postane sedmi odstavek, se dodata nova, osmi in deveti odstavek, ki se glasita:

»Člani sveta javnega zavoda morajo pri svojem delu ravnati nepristransko, s skrbnostjo dobrega gospodarja in v skladu z namenom ustanovitve javnega zavoda. Varovati morajo poslovno skrivnost javnega zavoda in se izogibati vsakršnemu ravnanju, ki bi lahko povzročilo škodo zavodu ali ogrozilo zakonitost njegovega delovanja. Ustanovitelj lahko člana sveta, ki je predstavnik ustanovitelja ali večinskega financerja, razreši pred iztekom mandata, če ugotovi, da je ta z opustitvijo dolžnega ravnanja povzročil škodo zavodu.

Predsednik sveta javnega zavoda po vsaki seji sveta pošlje zapisnik seje ustanovitelju.«.

21. člen

47.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»47.a člen

(avdicija)

Na delovnih mestih opernih in zbornskih pevcev, baletnih plesalcev, plesalcev sodobnega plesa in orkestrskih glasbenikov v javnih zavodih na področju kulture je zaposlitev mogoča le z uspešno opravljenim preizkusom sposobnosti in ustreznosti kandidatov na podlagi avdicije.

Avdicija iz prejšnjega odstavka mora biti predhodno javno najavljena na spletnem mestu javnega zavoda vsaj 45 dni pred izvedbo. Avdicijo organizira in izvede javni zavod.

Uspešno opravljena avdicija lahko zaradi sposobnosti kandidata izjemoma nadomesti manjkajočo izobrazbo, ki se zahteva za zasedbo delovnega mesta iz prvega odstavka tega člena, vendar največ za dve ravni izobrazbe.

V primeru sklenitve delovnega razmerja na podlagi prejšnjega odstavka se delovno razmerje opernih in zborovskih pevcev ter orkestrskih glasbenikov lahko sklene za določen čas do pet let, brez možnosti ponovitve. Ne glede na prejšnji stavek imajo zborovski pevci na podlagi uspešno opravljene ponovne avdicije možnost še enkrat skleniti pogodbo o zaposlitvi za določen čas največ pet let.«.

22. člen

Za 47.a členom se dodata nova, 47.b in 47.c člen, ki se glasita:

»47.b člen

(prekvalifikacija ali dokvalifikacija)

Delavec, ki je vsaj deset let zaposlen za nedoločen čas na delovnem mestu baletnega plesalca ali plesalca sodobnega plesa, lahko delodajalcu predlaga prenehanje pogodbe o zaposlitvi s sporazumom in sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas s krajšim delovnim časom za čas trajanja prekvalifikacije ali dokvalifikacije do treh let.

V času prekvalifikacije ali dokvalifikacije delavec opravlja delovne naloge v javnem zavodu, dogovorjene v pogodbi, v obsegu 50 % polnega delovnega časa. Delavec ima pravico do plačila za delo po dejanski delovni obveznosti, pravico do nadomestila do polnega delovnega časa za čas prekvalifikacije ali dokvalifikacije v breme delodajalca, pravico do vključitve v obvezna socialna zavarovanja s polnim delovnim časom in druge pravice iz delovnega razmerja in iz obveznih socialnih zavarovanj kot delavec, ki dela s polnim delovnim časom. Pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja za del delovnega časa, v katerem delavec opravlja delovne naloge, so urejene na način, kot ga za krajši delovni čas v posebnih primerih določa zakon, ki ureja delovna razmerja, razen v primerih, za katere ta zakon določa drugače. V času prekvalifikacije ali dokvalifikacije mora delodajalec delavcu ne glede na delovno mesto zagotavljati osnovno plačo v višini, ki ni nižja od osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi na prejšnjem delovnem mestu, v ustreznem deležu glede na delovni čas zaposlitve.

Medsebojne pravice in obveznosti med delodajalcem in delavcem, ki se nanašajo na prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, se uredijo s posebno pogodbo o prekvalifikaciji oziroma dokvalifikaciji. V pogodbi iz prejšnjega stavka se opredelijo višina in način izplačila nadomestila za izobraževanje ter druge medsebojne pravice in obveznosti, vključno z dokazili glede izvajanja aktivnosti prekvalifikacije ali dokvalifikacije. Za čas, namenjen prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji, mora delodajalec delavcu zagotavljati denarno nadomestilo v višini 50 % osnovne plače, na prejšnjem delovnem mestu, kar je določeno s pogodbo iz tega odstavka.

Če delavec, vključen v prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, to prekine oziroma ne opravlja pogodbeno določenih obveznosti, je to razlog za razvezo pogodbe iz tretjega odstavka tega člena, razen če je prekinitev ali neopravljanje obveznosti posledica objektivnih okoliščin, kot je daljša bolniška odsotnost, odsotnost zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta ali razglasitev izrednega stanja, na katere delavec ne more vplivati. V tem primeru se veljavnost pogodb iz prvega in tretjega odstavka tega člena sorazmerno podaljša. Če delavec prekine prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo ali ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti iz razloga, ki ni posledica objektivnih okoliščin iz prejšnjega stavka, delodajalec zahteva vračilo denarnega nadomestila, izplačanega v skladu z drugim odstavkom tega člena, v sorazmernem delu glede na neizvedeni del obveznosti.

Če lahko delodajalec po opravljeni prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji delavcu ponudi pogodbo o zaposlitvi na delovno mesto, za katero je delavec po prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji usposobljen, se takšna zaposlitev lahko opravi brez javne objave prostega delovnega mesta. Sredstva za pokritje zaposlitve v času prekvalifikacije ali dokvalifikacije in nadomestila za izobraževanje zagotavlja ustanovitelj javnega zavoda. Dovoljeno število prekvalifikacij in obseg sredstev za njihovo izvedbo na predlog javnega zavoda določi ustanovitelj.

47.c člen

(pripravnništvo in uvajanje v delo)

Kot pripravnik se zaposli delavec, ki prvič začne opravljati delo, ustrezno vrsti in ravni njegove strokovne izobrazbe, ter z namenom, da se v skladu z načrtom pripravnništva, ki vsebuje program, potek, mentorstvo in način spremljanja in ocenjevanja pripravnništva, usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. Pripravnik sklene pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik za določen čas, ki ni daljši od 12 mesecev. Pripravnništvo se ne sme opravljati, če delavec in delodajalec ne skleneta pogodbe o zaposlitvi.

Delavec, ki se uvaja v delo za poklic v kulturi, za katerega je težko pridobiti potrebna znanja, saj zanj ni ustrezne smeri izobrazbe, poklic pa zahteva obvladovanje posebnih tehničnih postopkov in je določen v pravilniku, ki ga sprejme minister, ima v času usposabljanja dodeljenega mentorja. Ta delavec je v času uvajanja lahko zaposlen na istem delovnem mestu, kjer je že zaposlen njegov mentor, če se to dogaja v času priprav na prenehanje njegove pogodbe o zaposlitvi brez krivdnih razlogov. V času uvajanja javni zavod delavcu po programu in od podpori mentorja zagotavlja uvajanje za samostojno opravljanje dela. Obdobje uvajanja v delo ne sme biti daljše od šestih mesecev.

Dovoljeno število delavcev, ki se uvajajo v delo, in obseg sredstev za njihove zaposlitve ter mentorstva na predlog javnega zavoda, ki v predlogu utemelji, da bi brez uvajanja v delo prišlo do zmanjšane učinkovitosti pri izvajanju dejavnosti javnega zavoda, določi ustanovitelj.

Za vprašanja glede pripravnništva in uvajanja v delo, ki niso urejena v tem členu, se uporablja zakon, ki ureja delovna razmerja.«.

V 48.a členu se v prvem odstavku za besedilom »opernih solo pevcev« dodata vejica in besedilo »dirigentov simfoničnega in opernega orkestra, samostojnih in priznanih plesalcev sodobnega plesa«, beseda »instrumentalnih« pa se nadomesti z besedo »orkestrskih«.

24. člen

V 64. členu se v prvem odstavku za tretjo alinejo doda nova, četrta alineja, ki se glasi:

»– podpornih aktivnosti, aktivnosti kulturno-umetnostne vzgoje in aktivnosti kulturnega in kreativnega sektorja; zadnje navedene so medsektorske in transdisciplinarne ter vključujejo spodbujanje, ustvarjanje, razširjanje ter ohranjanje dobrin in storitev, ki temeljijo na ustvarjalnosti, in«.

V dosedanji četrti alineji, ki postane peta alineja, se na začetku besedila črta beseda »in«.

25. člen

V 66. členu se v drugem odstavku besedilo »(uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.)« nadomesti z besedilom »na področjih kulturnih dejavnosti, ki jih določa 4. člen tega zakona«.

26. člen

67. člen se spremeni tako, da se glasi:

»67. člen

(občinski javni zavodi širšega pomena)

Občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, ki presega pomen, ki ga ima za lokalno skupnost, oziroma zadovoljuje tudi kulturne potrebe prebivalcev sosednjih občin ter s svojim delovanjem prispeva k razvoju regije in je to v javnem interesu države, se lahko za financiranje programa javnega zavoda zagotovijo ustrezna dodatna sredstva.

Javni interes države iz prejšnjega odstavka za izvajanje aktivnosti za dve leti ugotovi vlada na predlog ministra, potem ko ta dobi pobudo občine.

Pogoji za sofinanciranje pobude so, da javni zavod iz prvega odstavka tega člena opravlja javno službo v okviru kulturnih dejavnosti, določenih v 4. členu tega zakona, deluje neprekinjeno zadnjih pet let, najmanj pet let neprekinjeno organizira in posreduje kakovostne kulturne dejavnosti v svojem okolju, najmanj pet let izvaja programe za razvoj občinstev, s svojim delovanjem prispeva k razvoju regije in presega pomen, ki ga ima za lokalno skupnost, ter izvaja program, ki se v sosednjih občinah ne zagotavlja v istem obsegu in kakovosti v okviru izvajanje javne službe, ki jo podpira država.

Vlada lahko ugotovi javni interes države iz drugega odstavka tega člena tudi, kadar javni zavod ne izpolnjuje vseh pogojev iz prejšnjega odstavka, če gre za javni zavod, katerega dejavnost je namenjena začasnemu sodelovanju v mednarodnih projektih, ki imajo strateški pomen za državo.

Na podlagi ugotovitve vlade iz drugega odstavka tega člena se v skladu s proračunskimi zmožnostmi in merili iz šestega odstavka tega člena vlada in pristojni organ občine dogovorita o višini sredstev države in obsegu obveznosti občine s pogodbo iz 93. člena tega zakona, ki se sklene za največ dve leti.

Višina dodatnih sredstev iz prvega odstavka tega člena se določi ob upoštevanju naslednjih meril: produkcijske reference, kakovost programa, vsebinska zaokroženost, celovitost in inovativnost programa, utemeljitev preseganja lokalnega pomena programa in spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, predvidena dostopnost in izvedbeni načrt, načrt razvoja občinstev, finančni načrt in neprofitnost programa. Občini se sofinancirajo programski materialni stroški za delovanje javnega zavoda iz prvega odstavka tega člena, ki se izračunajo v skladu s 27. členom tega zakona, vendar največ do 70 % celotne vrednosti.

Ta člen se smiselno uporablja tudi za občinske javne kulturne programe širšega pomena.«.

27. člen

73. člen se spremeni tako, da se glasi:

»73. člen

(določitev javnega zavoda za upravljavca)

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture se ta javni zavod lahko določi kot upravljavec javne kulturne infrastrukture, za izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen.

Javni zavod, kadar je upravljavec javne kulturne infrastrukture, mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v upravljanju. Pri oddajanju prostih zmogljivosti v uporabo imajo prednost kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali kulturne projekte, ki so združljivi s področjem dela javnega zavoda, za njimi pa drugi kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali kulturne projekte.«.

28. člen

Za 73. členom se doda nov, 73.a člen, ki se glasi:

»73.a člen

(prenos posameznih upravljavskih upravičenj na javni zavod na področju kulture)

Samoupravna lokalna skupnost ali ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko javno kulturno infrastrukturo, če je njen upravljavec, brez razpisa da v pogodbeno upravljanje javnemu zavodu na področju kulture (v nadaljnjem besedilu: pogodbeni upravljavec), ne glede na njegovo ustanoviteljstvo, če se s tem zagotovi najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture. Pri tem se s pogodbo določi, za katere pravice in obveznosti, ki so povezane z uporabo in s postopki upravljanja javne kulturne infrastrukture, samoupravna lokalna skupnost ali ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko pooblasti pogodbenega upravljavca.

S pogodbo iz prejšnjega odstavka se pogodbenemu upravljavcu poda upravičenje za uporabo posameznega stvarnega premoženja. Poleg tega se z njo lahko pogodbenega upravljavca pooblasti zlasti za:

- skrb za funkcionalno urejenost, ki obsega manjša vzdrževalna dela,
- urejanje razmerij z dobavitelji, ki zagotavljajo normalno rabo nepremičnine,
- zavarovanje nepremičnine,
- oddajo v najem,
- oddajo v občasno uporabo in občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona.

Ne glede na predhodne odstavke tega člena se pogodbeni upravljavec lahko le s posebnim pooblastilom pooblasti za:

- posamezno izvajanje investicijsko vzdrževalnih del ali
- vodenje posameznih investicij v imenu in za račun lastnika v vseh ali posameznih fazah investicijskega procesa.

S pogodbo iz prvega odstavka ni mogoče podati pooblastila za pridobivanje in razpolaganje z nepremičnim stvarnim premoženjem ter pooblastila za obremenjevanje stvarnega premoženja s stvarnimi pravicami.

Pogodbeni upravljavec mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, pri čemer upošteva določbe o zagotavljanju polne izkoriščenosti javne kulturne infrastrukture in oddajanju prostih zmogljivosti iz drugega odstavka prejšnjega člena.

Pogodbeni upravljavec, katerega ustanovitelj ni lastnik javne kulturne infrastrukture, ki mu je dana v pogodbeno upravljanje, mora upravljavcu te javne kulturne infrastrukture vsako leto do najpozneje 1. marca v seznanitev predati poslovno in finančno poročilo za predhodno leto ter poslovni in finančni načrt za tekoče leto.

Pogodba o pogodbenem upravljanju iz prvega odstavka tega člena se sklene za obdobje, ki ni daljše od dvajset let. Po preteku obdobja se lahko pogodba znova sklene.

Upravljavec javne kulturne infrastrukture lahko pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o pogodbenem upravljanju, če pogodbeni upravljavec tudi po opominu upravljavca uporablja nepremično premoženje v nasprotju s pogodbo ali ga uporablja brez potrebne skrbnosti, tako da se dela občutnejša škoda.«.

29. člen

74. člen se spremeni tako, da se glasi:

»74. člen

(dajanje v brezplačno uporabo drugim pravnim osebam in posameznikom na področju kulture)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, oziroma samoupravna lokalna skupnost lahko javno kulturno infrastrukturo, če je njen upravljavec, da v brezplačno uporabo drugim pravnim osebam in posameznikom, ki izvajajo javne kulturne programe ali kulturne projekte, na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko upravljavec iz prejšnjega odstavka da javno kulturno infrastrukturo s pogodbo v brezplačno uporabo organizaciji, ki deluje v javnem interesu (80. in 81. člen tega zakona), brez javnega razpisa, če se s tem zagotovi najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture, če tako na podlagi ekonomičnosti in izhajajoč iz ciljev veljavnega nacionalnega programa za kulturo presodi predstojnik organa, ki je upravljavec.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko za zagotavljanje delovnih pogojev upravljavec iz prvega odstavka tega člena da javno kulturno infrastrukturo na podlagi javnega razpisa v brezplačno uporabo tudi posameznikom, ki opravljajo kulturno dejavnost iz 4. člena tega zakona, in njihovi projekti niso financirani iz javnih sredstev.

Dajanje v brezplačno uporabo po tem členu se izvede s pogodbo iz 93. člena tega zakona. V njej se smiselno uporabljajo določbe glede brezplačne uporabe iz zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, če s tem zakonom ni določeno drugače.

V primeru oddaje v brezplačno uporabo po tem členu morajo biti kulturne dejavnosti, ki se izvajajo v javni kulturni infrastrukturi, javnosti dostopne brezplačno oziroma se z denarnim prispevkom, namenjenim vstopu, krije le del stroškov.

Uporabnik iz tega člena, ki se mu odobri brezplačna uporaba (v nadaljnjem besedilu: brezplačni uporabnik), mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v brezplačni uporabi. V ta namen lahko oddaja proste zmogljivosti v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona, pri čemer imajo prednost izvajalci javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki so združljivi s področjem dela tega uporabnika.

Pogodba o brezplačni uporabi iz tega člena se sklene za obdobje do deset let. Po preteku obdobja se lahko pogodba znova sklene.

Upravljavec nepremičnega premoženja lahko pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o brezplačni uporabi iz tega člena le, če brezplačni uporabnik tudi po opominu upravljavca uporablja nepremično premoženje v nasprotju s pogodbo ali ga uporablja brez potrebne skrbnosti, tako da se dela občutnejša škoda.«.

30. člen

75. člen se spremeni tako, da se glasi:

»75. člen

(občasna uporaba v javnem interesu v kulturi)

Če upravljavec iz 73. člena, pogodbeni upravljavec iz 73.a člena ali brezplačni uporabnik iz 74. člena tega zakona odda javno kulturno infrastrukturo ali njen del v občasno uporabo javnemu zavodu, javnemu skladu ali javni agenciji s področja kulture, drugim kulturnim izvajalcem za izvajanje javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov ali vzgojno-izobraževalnim zavodom za izvajanje dejavnosti izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja na področju kulture in umetnosti, gre za občasno uporabo v javnem interesu v kulturi.

V primeru oddaje v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi je upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik od uporabnikov iz prejšnjega odstavka upravičen zahtevati nadomestilo uporabnine v višini dejanskih stroškov, ki neposredno izhajajo iz uporabe javne kulturne infrastrukture.

Kot dejanski stroški iz prejšnjega odstavka se lahko upoštevajo stroški čiščenja, dela zaposlenih, dela zunanjih izvajalcev, kurjave ali hlajenja, električne energije ali vode in drugi variabilni ali nepredvideni stroški (stroški prodaje kart, promocije in podobno), vezani na izvedbo aktivnosti iz prvega odstavka tega člena.

Upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik mora posamezne postavke in višine dejanskih dodatnih stroškov specificirati na računu. Upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik mora cenik za nadomestilo dejanskih dodatnih stroškov javno objaviti na svojem spletnem mestu.

V primeru oddaje v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi morajo biti kulturne dejavnosti, ki se izvajajo v javni kulturni infrastrukturi, javnosti dostopne brezplačno oziroma se z denarnim prispevkom, namenjenim vstopu, krije le del stroškov.

Oddaja javne kulturne infrastrukture v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi lahko izjemoma presega 31 dni, vendar ne sme preseči povezanih 365 dni. Po preteku povezanih 365 dni se lahko javna kulturna infrastruktura znova odda v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi.

Za oddajo javne kulturne infrastrukture v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, ki je daljša od 31 dni, mora brezplačni uporabnik, ki se mu odobri brezplačna uporaba, pred tovrstno oddajo pridobiti soglasje upravljavca javne kulturne infrastrukture.«.

31. člen

V 78.a členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Za dajanje nepremičnine iz prvega odstavka tega člena v pogodbeno upravljanje ali brezplačno uporabo se smiselno uporabljajo določbe iz 73.a, 74. in 75. člena tega zakona.«.

32. člen

Za 78.a členom se doda nov, 78.b člen, ki se glasi:

»78.b člen

(najem nepremičnin v tujini)

Za zagotavljanje predstavljanja slovenske kulture in umetnosti na pomembnih mednarodnih razstavah, festivalih in drugih kulturnih prireditvah v tujini, ki prispeva k njeni mednarodni prepoznavnosti, lahko država najema nepremičnine v tujini.

Najemno pogodbo za namen iz prejšnjega odstavka za obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih let, sklene minister na podlagi pooblastila vlade.

Če najemna pogodba to dopušča, lahko država s posameznim javnim zavodom ali drugim kulturnim izvajalcem, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, sklene poseben sporazum o uporabi najete nepremičnine za izvedbo javnega kulturnega programa ali kulturnega projekta v javnem interesu.«.

33. člen

V 79. členu se v prvem odstavku pred besedo »zagotovljena« doda besedilo »v ta namen«.

34. člen

V 79.b členu se v prvem odstavku v drugem stavku besedilo »s področja likovnih« nadomesti z besedilom »s področij vizualnih«, za besedo »umetnosti« pa se doda besedilo »ter arhitekture in oblikovanja«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova, četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Pri investicijah iz prvega odstavka tega člena, pri katerih javno financiranje ali sofinanciranje znaša 17.500.000 eurov ali več, lahko investitor ne glede na prejšnji odstavek za umetniški delež nameni manj kot 1 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del, a ne manj kot 175.000 eurov.

Ukrep umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih mora biti umeščen v dokument identifikacije investicijskega projekta iz 11. člena Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16). Investitor mora o

nameravani izvedbi ukrepa pred objavo javnega natečaja in po njegovem zaključku obvestiti ministrstvo, pristojno za kulturo, ki o tem vodi javni seznam.«.

35. člen

V 79.c členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Investitorji morajo najmanj 80 % sredstev iz drugega oziroma tretjega odstavka prejšnjega člena nameniti za odkup umetniških del, umeščenih v javno dostopne prostore, in izplačilo nagrad avtorjem iz sedmega odstavka 79.č člena tega zakona. Preostali del sredstev se nameni za stroške izvedbe postopkov, povezanih z ukrepom umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih (natečaj za umetniška dela, avtorski honorarji članom komisije, stroški postavitve), in stroške morebitnih potrebnih ukrepov varstva kulturne dediščine v zvezi z nepremičnino, ki je predmet javne investicije. Pri nepremičninah, ki so v skladu z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine, kulturni spomeniki, se sredstva iz prejšnjega člena lahko v celoti porabijo za izvedbo ukrepov varstva kulturne dediščine.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Če je po izračunu za izvedbo ukrepa umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih na voljo manj kot 15.000 eurov, mora investor za odkup umetniških del, umeščenih v javno dostopne prostore, in izplačilo nagrad avtorjem iz sedmega odstavka 79.č člena tega zakona nameniti najmanj 70 % sredstev iz drugega oziroma tretjega odstavka prejšnjega člena.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

36. člen

V 79.č členu se v prvem odstavku besedilo »(v nadaljnjem besedilu: strokovna komisija)« črta. Za besedilom »strokovna komisija« v vseh sklonih se v drugem, petem, sedmem, osmem in devetem odstavku doda besedilo »za izbiro umetniških del«.

V drugem odstavku se v četrtem stavku beseda »petkratnika« nadomesti z besedo »dvakratnika«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi javni seznam strokovnjakov iz prejšnjega člena na podlagi javnega vabila, ki ga objavi vsaka tri leta.«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Na seznam strokovnjakov se po predhodnem mnenju pristojne področne strokovne komisije ministrstva, pristojnega za kulturo, iz 20. člena tega zakona uvrstijo strokovnjaki, ki delujejo na področjih arhitekture, intermedijskih umetnosti, krajinske arhitekture, kulturne dediščine, oblikovanja in vizualnih umetnosti. Seznam se mesečno posodablja.«.

V petem odstavku se v prvem stavku črta besedilo »anonimnosti,«.

V sedmem odstavku se v drugem stavku beseda »odstotkov« nadomesti z znakom »%«.

V osmem odstavku se v tretjem stavku za besedo »vrednost« doda besedilo »na način, da se njihova vrednost sešteje z vrednostjo odkupa«.

V devetem odstavku se za besedo »avtorjem« doda besedilo »s pravilnikom«, za besedo »minister« pa se črtata vejica in besedilo »pristojen za kulturo«.

37. člen

V 80. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nevladne organizacije na posameznih področjih kulture:

- izvajajo kulturne dejavnosti,
- kot stanovska društva združujejo poklice na posameznih področjih kulture,
- se ukvarjajo s strokovnimi vprašanji v kulturi ter izvajajo strokovna usposabljanja, izobraževanja in zagovorništvo,
- izvajajo dejavnosti vsebinskih mrež v kulturi, kot jih določa zakon, ki ureja nevladne organizacije,
- izvajajo dejavnosti na področju kulturno-umetnostne vzgoje,
- izvajajo podporne dejavnosti,
- prispevajo k dostopnosti do kulturnih dobrin in k razvoju kulturnih dejavnosti.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Nevladni organizaciji na področju kulture, ki deluje v javnem interesu, se lahko podeli status nevladne organizacije v javnem interesu v skladu z zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu.«.

38. člen

81. člen se črta.

39. člen

82. člen se spremeni tako, da se glasi:

»82. člen

(vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi)

Samostojno poklicno opravljanje kulturnih dejavnosti se registrira po splošnih predpisih.

Če posameznik izpolnjuje posebne pogoje iz tega člena, se namesto po splošnih predpisih registrira pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, in sicer tako, da se vpiše v razvid samostojnih delavcev v kulturi. Posameznik se sme registrirati za opravljanje največ petih specializiranih poklicev. Samostojni delavec v kulturi ne sme zaposlovati drugih oseb.

Pogoji za vpis v razvid iz prejšnjega odstavka so, da kandidat:

- opravlja samostojno specializirani poklic na področjih iz 4. člena tega zakona,
- ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti,

- z dnem in v času vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,
- izpolnjuje vse pogoje za opravljanje reguliranega poklica oziroma jih bo izpolnil v enem letu od podelitve statusa v primeru opravljanja reguliranega poklica, in
- ni uživalec pokojnine.

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- z dnem in za čas vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,
- njegovi dosežki v času študija obetajo pomembno delovanje na področju kulture ali gre za poklic, ki ga je treba zaradi kadrovskih potreb v kulturi, ohranjanja kulturne dediščine ali kulturnopolitičnih ciljev, opredeljenih v nacionalnem programu za kulturo, posebej podpirati (v nadaljnjem besedilu: deficitarni poklic), in
- od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.

Samostojni delavec v kulturi se ob vpisu v razvid samostojnih delavcev v kulturi uvrsti v enega od treh razredov karijerne dinamike. Ti razredi so samostojni delavec v kulturi III, samostojni delavec v kulturi II in samostojni delavec v kulturi I. Samostojni delavec v kulturi I je najvišji razred karijerne dinamike. Pogoji za uvrstitev v posamezne karijerne razrede so:

- do vključno pet let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi III,
- več kot pet let do največ 30 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi II,
- več kot 30 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi I.

Delovne izkušnje iz prejšnjega odstavka se določijo tako, da se seštejejo obdobja vključitve posameznika v obvezna socialna zavarovanja na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve na področju kulture, ter izkušnje na področju kulture, pridobljene v okviru opravljanja del na podlagi pogodb civilnega prava na področju kulture. Način določanja obsega delovnih izkušenj, ki izhajajo iz opravljanja del na podlagi pogodb civilnega prava na področju kulture, se podrobneje opredeli v uredbi iz 86. člena tega zakona.

Ko samostojni delavec v kulturi pridobi 5 let ali 30 let delovnih izkušenj, ga ministrstvo, pristojno za kulturo, po uradni dolžnosti z odločbo uvrsti v ustrezni višji razred karijerne dinamike, z upoštevanjem pogojev iz petega odstavka tega člena.

Samostojni delavec v kulturi sklepa v okviru svoje registrirane dejavnosti pogodbe civilnega prava. Kadar posameznik opravlja tudi dejavnosti, ki ne spadajo v enega od registriranih specializiranih poklicev iz drugega odstavka tega člena, jih ne sme opravljati kot samostojni delavec v kulturi, temveč po splošnih predpisih.

Kadar so za opravljanje posamezne kulturne dejavnosti določeni posebni pogoji, lahko začne posameznik iz tega člena delati, ko je izdana pravnomočna odločba o njihovem izpolnjevanju.

Pri posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida znova poda vlogo za vpis z istimi specializiranimi poklici, pri čemer so ti poklici ob ponovnem vpisu navedeni v uredbi iz 86. člena tega zakona, se znova preverita le pogoja, da posameznik ni uživalec pokojnine in da ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom. Prejšnji stavek ne velja za posameznika, ki je bil iz razvida izbrisan po uradni dolžnosti na podlagi 88. člena tega zakona.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko za namene ugotavljanja pogojev iz tega člena pridobi podatke neposredno od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

40. člen

82.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»82.a člen

(spodbude za samozaposlovanje)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vsako leto objavi javni poziv ali javni razpis za dodelitev delovnih štipendij, namenjenih podpori izvedbe projektov oziroma aktivnosti samostojnih delavcev v kulturi. Samostojni delavec v kulturi lahko prejme delovno štipendijo v skladu s tem členom, če ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi, če ima na dan oddaje vloge poravnane vse zapadle davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji in pod drugimi pogoji, ki izhajajo iz javnega interesa za kulturo in se podrobneje določijo v besedilu javnega poziva oziroma javnega razpisa. Za izvedbo javnega poziva oziroma javnega razpisa in sklenitev pogodbe o financiranju se smiselno uporabljata IV. in V. poglavje tega zakona.

Poleg spodbud iz prejšnjega odstavka se lahko podprejo tudi druge spodbude za uresničevanje javnega interesa za kulturo in so namenjene spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samostojne delavce v kulturi. Za financiranje spodbud se smiselno uporabljata IV. in V. poglavje tega zakona.

Samostojni delavec v kulturi za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki traja najmanj 31 povezanih dni, prejme dnevno bolniško nadomestilo za delovne dni do vključno 30. delovnega dne zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe. Nadomestilo lahko prejme največ dvakrat v posameznem koledarskem letu. Dnevno bolniško nadomestilo dodeli ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi vloge samostojnega delavca v kulturi, ki jo poda najpozneje 90. dan po nastopu zadržanosti z dela in ji priloži potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela, ki je listina, ki jo izstavi zdravnik, pristojen za ugotavljanje začasne zadržanosti od dela, na podlagi svoje ocene o upravičenosti zadržanosti. Višino dnevnega bolniškega nadomestila, ki velja od 1. aprila tekočega leta do 31. marca naslednjega leta, določi vlada do 31. marca tekočega leta, ob upoštevanju višine nadomestila, ki ga za bolniško odsotnost prejmejo zaposleni s povprečno mesečno plačo v preteklem letu.«.

41. člen

83. člen se spremeni tako, da se glasi:

»83. člen

(pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna)

Samostojni delavec v kulturi lahko pridobi pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti ter obveznega zdravstvenega prispevka iz državnega proračuna (v nadaljnjem besedilu: pravica do plačila prispevkov za socialno varnost), če njegovo delo pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ali v primeru deficitarnih poklicev, če delo samostojnega delavca v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

Če je bil samostojni delavec v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali

starševskega dopusta, se pri presoji izjemnega kulturnega prispevka njegovega dela iz prejšnjega odstavka upošteva petletno obdobje, podaljšano za skupni čas zadržanosti od dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge.

Višina plačila prispevkov za socialno varnost je odvisna od razreda karijerne dinamike, v katerega je uvrščen samostojni delavec v kulturi:

- samostojni delavec v kulturi III ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove za samozaposlene za socialno in zdravstveno zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: najnižje zavarovalne osnove),
- samostojni delavec v kulturi II ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 80 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,
- samostojni delavec v kulturi I ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 85 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

V primeru uvrstitve samostojnega delavca v kulturi v višji razred karijerne dinamike z odločbo iz sedmega odstavka 82. člena tega zakona se spremenjena višina prispevkov za socialno varnost iz prejšnjega odstavka začne upoštevati s prvim dnevom naslednjega meseca po dokončnosti odločbe.

O pridobitvi pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ministrstvo odloči z odločbo. Pravica se podeljuje za pet let, z možnostjo ponovnih podeljevanj. Samostojni delavec v kulturi, ki je vlogo za pridobitev pravice vložil hkrati z vlogo za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, pridobi pravico z dnem vpisa v razvid samozaposlenih v kulturi. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, pravice pa ni imel, pridobi pravico s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi vloge. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi in je imel pravico, znova pridobi pravico z naslednjim dnevom od izteka pravice. Z dnem pridobitve pravice jo lahko samostojni delavec v kulturi začne uveljavljati pod pogoji iz 85. člena tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek tega člena pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ne more pridobiti samostojni delavec v kulturi, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pri čemer je dopolnil najmanj 40 let pokojninske dobe.

Ne glede na šesti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila pravica do plačila prispevkov za socialno varnost v preteklosti že priznana v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje všteva tudi čas zaposlitve v javnih zavodih, nevladnih organizacijah in pri drugih delodajalcih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do izpolnitve pogojev iz prejšnjega odstavka.

Ne glede na šesti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je bil v petletnem obdobju trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta, trajanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost z odločbo podaljša za skupni čas zadržanosti od dela v petletnem obdobju trajanja pravice do plačila prispevkov.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko za namene ugotavljanja pogojev iz sedmega in osmega odstavka tega člena pridobi podatke neposredno od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

»85. člen

(dohodkovni cenzus in pogoji za uveljavljanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost)

Samostojni delavec v kulturi lahko pridobljeno pravico do plačila prispevkov za socialno varnost uveljavlja le, če je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, je rezident Republike Slovenije za davčne namene in njegovo letno povprečje dohodkov iz zadnjih treh let ne presega višine dohodkovnega cenzusa za več kot 30 %.

Če v času trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost kateri koli izmed pogojev iz prejšnjega odstavka ni izpolnjen, pridobljena pravica zaradi tega ne preneha, ni pa je mogoče uveljavljati. V tem primeru ministrstvo, pristojno za kulturo, z odločbo prekine plačevanje prispevkov za socialno varnost. Če se po preinitvi plačevanja prispevkov vsi pogoji za uveljavljanje pravice ponovno izpolnijo, ministrstvo, pristojno za kulturo, izda odločbo o nadaljevanju plačevanja prispevkov za socialno varnost.

Dohodkovni cenzus je znesek, določen z uredbo iz 86. člena tega zakona in izhaja iz povprečne letne bruto plače za 19. plačni razred, v obsegu osnovne plače s plačne lestvice, ki je priloga zakona, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, v tekočem letu.

Samostojni delavec v kulturi lahko v posameznem letu uveljavlja pravico do plačila prispevkov glede na preseganje dohodkovnega cenzusa po naslednji lestvici:

- če v tekočem letu ne presega dohodkovnega cenzusa, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v celoti,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za največ 10 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 80 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za več kot 10 % in do vključno 20 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 50 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za več kot 20 % in do vključno 30 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 20 %.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, preseganje dohodkovnega cenzusa za vsako tekoče leto ugotavlja na podlagi povprečja dohodkov iz zadnjih treh let. Dohodek se ugotavlja na podlagi odločb o odmeri dohodnine, obračunov akontacij dohodnine oziroma dohodnine od dohodka iz dejavnosti, drugih davčnih odločb in podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja za zadnja tri leta.

Pri ugotavljanju preseganja dohodkovnega cenzusa se od dohodkov, ki so zajeti v odločbah oziroma obračunih iz prejšnjega odstavka, odštevajo:

- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je samostojni delavec v kulturi plačal sam,
- prispevki za socialno varnost, kot so določeni v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec,
- zneski dohodkov, ki jih je samostojni delavec v kulturi prejel iz naslova delovnih štipendij in drugih štipendij ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila in drugih primerljivih umetniških štipendij, ki so namenjene spodbujanju ustvarjanja na področjih, ki jih določa 4. člen tega zakona, in jih podeljujejo domače ali tuje organizacije ali lokalne skupnosti,
- dohodki iz naslova nagrad na področju kulture, in

– potni stroški za potovanja v tujino in po tujini, če dokazljivo nastanejo kot neposredna posledica izvedbe kulturnih projektov in programov samostojnega delavca v kulturi.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi zahtevka od Finančne uprave Republike Slovenije pridobi podatke iz četrtega odstavka tega člena, potrebne za odločanje o uveljavljanju pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, pri čemer jih sme anonimizirano uporabiti tudi za statistične in raziskovalne namene. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi prve alineje prejšnjega odstavka, mora ministrstvu, pristojnemu za kulturo, predložiti izjavo, v kateri navede znesek obračunanih obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih je plačal sam. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi druge alineje prejšnjega odstavka, mora ministrstvu, pristojnemu za kulturo, predložiti plačne liste iz časa rednega delovnega razmerja za mesece, za katere uveljavlja znižanje teh dohodkov. Ministrstvo, pristojno za kulturo, pridobi podatke o delovnih štipendijah ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije in delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila iz lastnih evidenc in evidenc Javne agencije za knjigo Republike Slovenije. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, iz naslova drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja, in odbitek iz naslova nagrad na področju kulture, ki jih je prejel v zadnjih treh letih, mora poslati dokazila o njihovem prejemu in višini ter ali je bil dohodek oproščen plačila dohodnine. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi pete alineje prejšnjega odstavka, mora poslati ustrezna dokazila o njihovem nastanku, plačilu, višini in povezanosti z izvedenimi projekti ali programi.

Dokler preseganje dohodkovnega cenusa glede na ta člen ni ugotovljeno, se prispevki za tekoče leto plačujejo kot akontacija, pri čemer ministrstvo, pristojno za kulturo, zahteva povračilo plačanih prispevkov, če se izkaže, da upravičenec presega dohodkovni cenzus v skladu s kategorijami iz četrtega odstavka tega člena. Ministrstvo, pristojno za kulturo, zahteva povračilo plačanih prispevkov tudi, če se izkaže, da samostojni delavec v kulturi v času plačevanja prispevkov za socialno varnost ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene, in sicer za čas, ko samostojni delavec v kulturi ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene.

Upravičenec, ki je dolžan vrniti sredstva iz naslova plačanih prispevkov za socialno varnost v skladu s prejšnjim odstavkom, mora sredstva vrniti v 30 dneh od vročitve zahteve za vračilo sredstev. Od sredstev, ki niso vrnjena v roku iz prejšnjega stavka, se obračunajo zamudne obresti po obrestni meri kot jo določa zakon, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.«.

43. člen

V 86. členu se v prvem odstavku v drugi alineji beseda »prve« nadomesti z besedo »druge«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Vlada z uredbo iz prejšnjega odstavka določi tudi postopke:

- vpisa in izbrisa iz razvida samostojnih delavcev v kulturi,
- pridobitve, prenehanja in podaljšanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna,
- uveljavljanja in prekinitve uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna,
- ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenusa,

- povračila neupravičeno plačanih prispevkov za socialno varnost,
- uvrstitve v razrede karierne dinamike.«.

44. člen

V 87. členu se v prvem odstavku beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«, besedilo »in Kulturniško zbornico« pa z besedilom »in na podlagi priporočil stanovskih društev s področja delovanja kandidata, če ta obstajajo, ki jih je kandidat priložil k svoji vlogi.«.

V drugem odstavku se v prvem stavku, obakrat, beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«.

V tretjem odstavku se beseda »samozaposleni« nadomesti z besedilom »samostojni delavec«, beseda »samozaposlenih« pa z besedilom »samostojnih delavcev«.

V četrtem odstavku se beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«.

45. člen

V 89. členu se v prvem odstavku za besedilom »podatki:« doda besedilo »poklic,«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Samostojni delavec v kulturi, ki je vpisan v razvid iz prvega odstavka tega člena, sporoči spremembe podatkov iz prejšnjega odstavka in druge podatke, ki vplivajo na njegov vpis v razvid ali pravico do plačila prispevkov za socialno varnost, v 15 dneh po njihovem nastanku.«.

46. člen

V 91. členu se v prvem odstavku za besedilom »podatki:« doda besedilo »poklic,«.

V drugem odstavku se za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Javno so objavljeni zgolj podatki o imenu in priimku, poklicu, področju kulturne dejavnosti ter datumih začetka in prenehanja pravice.«.

47. člen

V 93. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Pogodba se lahko sklene tudi z več pravnimi osebami ali posamezniki, ki sodelujejo pri izvajanju projekta ali programa.«

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se:

- za napovednim stavkom doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– pogodbe o financiranju Kulturniške zbornice Slovenije (19. člen),«;

– dosedanje prva do četrta alineja postanejo druga do peta alineja;

– v dosedanji peti alineji, ki postane šesta alineja, se besedilo »drugi odstavek 73. člena« nadomesti z besedilom »73.a člen«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti oziroma šesti odstavek.

48. člen

V 95. členu se v drugem odstavku za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Ne glede na prejšnji stavek se veljavnost pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, podaljša največ do konca leta, ki sledi temu, v katerem se je iztekel redni pogodbeni rok, in največ do začetka izvajanja novega programa tega instrumenta.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, se na podlagi izvedenega javnega razpisa sklenejo za sedem let.«.

49. člen

V 119. členu se za četrtim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, pred izdajo odločbe in najpozneje v dveh mesecih od zaključka odpiranja vlog, prispelih na javni razpis, pisno obvesti stranko o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe, in predlogu strokovne komisije. V obvestilu se določi sedemdnevni rok, do katerega ima stranka možnost, da se pisno izjavi o navedbah v obvestilu. Izjavo prouči strokovna komisija, ki oblikuje končni predlog.«.

Prehodne in končne določbe

50. člen

(uvrstitev v razrede karijerne dinamike)

Samostojne delavce v kulturi, ki so na dan uveljavitve tega zakona že vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi, ministrstvo, pristojno za kulturo, po uradni dolžnosti uvrsti v enega od treh razredov karijerne dinamike v skladu s petim odstavkom spremenjenega 82. člena zakona s posebno odločbo, ki jo izda najpozneje 31. januarja 2026.

51. člen

(postopna uveljavitev višine plačanih prispevkov za socialno varnost)

Višina plačanih prispevkov za socialno varnost iz spremenjenega 83. člena zakona se za samostojne delavce v kulturi II in samostojne delavce v kulturi I uveljavi postopno, in sicer:

– med 1. februarjem 2026 in 28. februarjem 2026 ima samostojni delavec v kulturi, ne glede na razred karierne dinamike, v katerega je uvrščen, pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove,

– od 1. marca 2026 do 31. decembra 2027 ima samostojni delavec v kulturi II pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 69 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, samostojni delavec v kulturi I pa ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 72 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,

– od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2029 ima samostojni delavec v kulturi II pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 78 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, samostojni delavec v kulturi I pa ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 81 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,

– od 1. januarja 2030 se uporablja ta zakon.

52. člen

(objava javnega vabila)

Minister v enem letu od uveljavitve tega zakona objavi prvo javno vabilo na podlagi spremenjenega tretjega odstavka 79.č člena zakona.

53. člen

(dokončanje postopkov, začeti pred uveljavitvijo zakona)

Postopki iz spremenjenih 79.b, 79.c in 79.č člena zakona, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

54. člen

(izdaja podzakonskih predpisov)

Vlada v enem letu od uveljavitve tega zakona izda uredbo iz spremenjenega 86. člena zakona.

Minister v enem letu od uveljavitve tega zakona izda predpisa iz spremenjenih 47.c in 79.č člena zakona.

55. člen

(uskladitev evidenc in razvidov)

Evidence in razvidi iz spremenjenih 30., 89. in 91. člena zakona se uskladijo s tem zakonom v enem letu od uveljavitve tega zakona.

56. člen

(uskladitev ustanovitvenih aktov javnih zavodov)

Ustanovitelji javnih zavodov uskladijo ustanovitvene akte javnih zavodov s tem zakonom najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

57. člen

(uskladitev pogodbenih razmerij)

Pogodbena razmerja, sklenjena na podlagi 73. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP), se z novim 73.a členom zakona uskladijo po preteku pogodbenega obdobja ali po tem, ko pogodbeni stranki sporazumno razvežeta pogodbo.

58. člen

(prenehanje veljavnosti in uporaba dosedanjih podzakonskih predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati naslednja predpisa, ki se uporabljata do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, če nista v nasprotju s tem zakonom:

- Uredba o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12, 28/14, 35/16, 84/16, 25/23, 44/24, 2/25 in 4/25 – popr.);
- Pravilnik o izvedbi javnega natečaja za izbiro umetniških del v javnih investicijskih projektih (Uradni list RS, št. 9/18).

59. člen

(začetek uporabe)

Spremenjeni 19. člen zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026.

Spremenjena 82. in 83. člen zakona se začneta uporabljati z dnem uveljavitve uredbe iz spremenjenega 86. člena zakona. Do takrat se uporablja 83. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP).

60. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE

K 1. členu

S predlaganim členom se v celotnem ZUJIK izraz samozaposleni v kulturi spremeni v izraz samostojni delavec v kulturi.

ZUJIK opredeljuje samozaposlene v kulturi kot osebe, ki samostojno kot poklic opravljajo kulturno dejavnost in so kot takšni vpisani v posebnem registru. S spremembo zakona se naziv samozaposleni v nadomesti z izrazom samostojni delavci v kulturi. Ta natančneje opredeljuje *sui generis* naravo te delovnopravne oblike in napotuje na njen specifični status na trgu dela. Izraz se je skozi zakonodajno zgodovino v Sloveniji večkrat spremenil. Leta 1982 je bil opredeljen v Zakonu o samostojnih kulturnih delavcih, kjer je položaj slednjih primerljiv s položajem redno zaposlenih. Leta 1994 je bil sprejet Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, ki je izraz spremenil v samostojne ustvarjalce na področju kulture. Leta 2002 je bil sprejet Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki je izraz spremenil v trenutno veljavni izraz samozaposleni v kulturi. Ker je trenutno veljavni naziv podoben drugi statusnopravni obliki, ki si jo lahko za delo izberejo ustvarjalci v kulturi – samostojnemu podjetniku, se v praksi subjekta pogosto zmotno enačita. Samozaposleni v kulturi so po veljavni zakonodaji namreč upravičeni do spodbud države in lokalnih skupnosti, kot so štipendije, projekti, enkratno nadomestilo za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni in podobno. Med pomembnejšimi spodbudami je pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, dodeljena po preverjanju meril izjemnih dosežkov in kakovosti dela. Samozaposleni v kulturi morajo upravičenost do plačila prispevkov z izpolnjevanjem meril dokazovati vsakih pet let. Tisti, ki so upravičeni do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, to pravico izgubijo, če z letnim dohodkom presežejo cenzus. ZUJIK narekuje tudi primerljivo plačilo samozaposlenih v kulturi z uslužbenci v javnem sektorju. Samozaposleni v kulturi imajo tudi prepoved zaposlovanja drugih oseb. Velik del jih posredno (prek subjektov javnega ali nevladnega sektorja) ali neposredno (z javnimi razpisi in pozivi za projekte) financira država ali lokalna skupnost. Samozaposleni v kulturi tako praviloma ne nastopajo na prostem trgu. Vse navedeno jih umešča izven klasičnih oblik samozaposlenosti, zato se s tem zakonom izraz spreminja v izraz samostojni delavec v kulturi, ki je primernejši glede na dejansko stanje.

K 2. členu

S predlaganim členom se spreminja 2. člen ZUJIK, ki opredeljuje ključne izraze v zakonu in njihov pomen.

Prva alineja javni interes na področju kulture opredeli kot ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh. Uresničuje se z zagotavljanjem pogojev zanje. S spremembo zakona se opredelitev javnega interesa na področju kulture dopolni na način, da se pogoji za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin bolj specifično določijo kot pogoji, med katere spadajo tudi primerni pogoji za delo delavcev v kulturi, javni interes pa se podrobneje opredeljuje na podlagi nacionalnega ali lokalnega programa za kulturo. Zagotavljanje pogojev je podrobneje opredeljeno z načeloma skupnega dobra in avtonomije. Zakon opredeljuje, kako nosilci javnega interesa z ukrepi omogočajo uresničevanje javnega interesa v kulturi, zato je kultura na tem mestu opredeljena v okviru javnega dobra. Kultura je kot skupno dobro v pomembnem delu izvzeta iz tržnih mehanizmov, zato je zanj potrebno stabilno javno financiranje. Načelo avtonomije se uvaja, ker je eden izmed osnovnih pogojev za ustvarjanje kulturnih dobrin poleg primernih delovnih in infrastrukturnih pogojev razvit, odziven, strokoven in neodvisen sistem vrednotenja. Pri zasledovanju tega načela bodo nosilci javnega interesa pri oblikovanju ukrepov zagotavljali strokovnost, integriteto in neodvisnost strokovnih komisij ter pogoje za umetniško avtonomijo in svobodo izražanja ter preprečevali pojave sovražnega govora. Zavezani so k vzpostavljanju sistemskih varoval, ki onemogočajo vpliv na avtonomijo kulturnega, umetniškega in medijskega ustvarjanja, predvsem s predajanjem pooblastil o vsebinskih odločitvah stroki in prepuščanjem vodenja tistih postopkov, pri katerih je to mogoče in smiselno, neodvisnim entitetam. Sprememba uvaja tudi določilo, da je treba pri zagotavljanju pogojev za uresničevanje javnega interesa v kulturi slediti smernicam dostopnosti ter skladnega regionalnega in trajnostnega razvoja. Določba je podlaga za enakomernejši regionalni dostop do pogojev za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin ter bolj vključujoč

dostop do kulturnih vsebin, podprtih z javnimi sredstvi, za vse skupine prebivalcev. To izboljšuje kakovost življenja v lokalnih skupnostih po vsej državi in v enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Pojem dostopnosti zajema geografske in ekonomske vidike, zmožnosti udeležbe in sodelovanja ter omogočanja enakopravnega dostopa do kulturnih vsebin za osebe z oviranostmi, vključno z digitalnim okoljem. Država je namreč zavezana k zagotavljanju enakomernega dostopa do javnih storitev. Kultura k trajnostnosti prispeva kot področje, ki lahko s sledenjem načelom trajnostnih praks bistveno pripomore k družbenemu razumevanju in prilagajanju trajnostnim izzivom.

Druga alineja nosilec javnega interesa, med drugimi ministrstvom, organom lokalnih skupnosti ter javnim skladom in agencijam, narekuje, da pri opravljanju svojih nalog sodelujejo s civilno družbo. S spremembo zakona se med predstavnike civilne družbe umeščajo tudi delovne skupine, med njimi delovne skupine za trajni dialog z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in samostojnimi delavci v kulturi. Te delovne skupine nosilec javnega interesa omogočajo transparenten, trajen in strukturiran dialog s tremi skupinami pomembnih deležnikov v kulturi, ki pripomore k učinkovitejši pripravi, sprejetju in izvajanju predpisov. S tem se zasledujejo cilji krepitve pravne države, varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zagotavljanja jasnosti, preglednosti, kakovosti in določnosti predpisov ter uveljavljanje državljanskega participacije. Državna uprava je namreč zavezana k vključevanju javnosti v odločanje. Z omogočanjem sodelovanja čim širšega kroga subjektov se zagotavlja legitimnost sprejetih predpisov in se zmanjšuje morebitni demokratični primanjkljaj. Z vključevanjem javnosti prek treh skupin za trajni dialog se zasledujejo načelo pravočasnega obveščanja javnosti in zagotavljanja primerne časa za sodelovanje, načelo odprtosti, ki omogoča podajanje predlogov v zgodnjih fazah priprave predpisov, ter načelo dostopnosti, odzivnosti, transparentnosti ter sledljivosti vključevanja podanih predlogov. Člen narekuje, da so te skupine za večjo transparentnosti imenovane na podlagi javnega vabila in se srečujejo na rednih sejah.

Šesta alineja opredeljuje javni kulturni program kot kulturno dejavnost izvajalcev, ki niso javni zavodi. S spremembo zakona se javni kulturni program podrobneje opredeli kot kontinuirana kulturna dejavnost njegovih izvajalcev, ki niso javni zavodi, a jo država ali lokalne skupnosti financirajo na primerljiv način. Tako zakon podrobneje opredeljuje način izvajanja takšnih programov in razliko od kulturnih projektov, ki so kratkotrajnejša sklenjena celota.

Deveta alineja opredeljuje javno kulturno infrastrukturo. S spremembo zakona se uporaba izraza nepremičnine in oprema nadomesti z bolj splošnim izrazom stvarno premoženje, ki izhaja iz sistemske zakonodaje in točneje opredeljuje javno kulturno infrastrukturo. Doda se še navedba, da gre za tisto stvarno premoženje, ki je v lasti države in samoupravnih lokalnih skupnosti, saj bi se lahko sicer in tudi glede na veljavno določbo razumelo, da je javna kulturna infrastruktura tudi ta, ki je v lasti zasebnih subjektov. S tem se odpravlja diskrepanca med 2. in 70. členom ZUJIK, saj tudi zadnjenavedeni napotuje na javno last javne kulturne infrastrukture.

V deseti alineji se redakcijsko, v skladu s prvim členom novele, izraz samozaposleni v kulturi spremeni v izraz samostojni delavec v kulturi.

Nova, enajsta alineja med ključne izraze zakona uvaja nov subjekt, in sicer nevladno organizacijo, pri čemer njena opredelitev sledi področnemu zakonu, ki ureja delovanje nevladnih organizacij. Nevladna organizacija je pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so jo ustanovile izključno domače ali tuje fizične ali pravne osebe zasebnega prava, je nepridobitna, neprofitna in neodvisna od drugih subjektov ter ni organizirana kot politična stranka, Cerkev ali druga verska skupnost, sindikat ali zbornica. Organizacija ni nevladna organizacija, če jo je ustanovila politična stranka, lahko pa je nevladna organizacija, če jo je ustanovila študentska organizacija. Nevladna organizacija je lahko pravna oseba, ki je sestavni del registrirane Cerkve ali druge verske skupnosti na podlagi zakona, ki ureja versko svobodo, če v Poslovnem registru Slovenije njena glavna dejavnost ni določena kot dejavnost verskih organizacij. Gre torej za društva, zavode in ustanove. Nevladne organizacije so eden izmed ključnih gradnikov civilne družbe ter prispevajo k pluralnosti in demokratičnosti družbe, k družbeni povezanosti, solidarnosti in blaginji. S partnerstvom med državo in nevladnimi organizacijami se krepijo mreže izvajalcev storitev v javnem interesu, so pa tudi vse pomembnejši zaposlovalci kadrov. Kot sledi iz nadaljnjih, trenutno veljavnih opredelitev v ZUJIK, so nevladne organizacije pomemben organizacijski mehanizem za uresničevanje javnega interesa za kulturo. Nevladne organizacije v

kulturi delujejo na dva načina, in sicer kot poklicne (profesionalne) in ljubiteljske (prostovoljne). Številne med njimi vključujejo kombinacijo obeh načinov dela.

Nova, dvanajsta alineja med ključne izraze zakona uvaja subjekt stanovskega društva na področju kulture, ki je opredeljen kot nevladna organizacija s priznanim statusom javnega interesa v kulturi, ki združuje večje število posameznikov sorodnih dejavnosti na enem ali največ treh področjih kulture. Stanovsko društvo je opredeljeno na podlagi svoje podporne in zagovorniške dejavnosti ter dejavnosti razvoja poklicnih standardov na posameznem področju v kulturi. Zakon prepozna tudi zveze, ki so združenja več stanovskih društev.

K 3. členu

S predlaganim členom se spremeni 4. člen ZUJIK, ki opredeljuje kulturne dejavnosti kot vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področjih kulture.

Sprememba prvega odstavka posodablja opredelitve področji kulture tako, da bo člen, ki ureja vse nadaljnje zakonske rešitve, jasneje odražal razvoj kulture na posameznih področjih.

Člen se spreminja tako, da ohranja nepremično in premično kulturno dediščino ter ji v skladu s sodobnimi smernicami varovanja in ohranjanja kulturne dediščine dodaja še nesnovno kulturno dediščino. Gre za nesnovne dobrine, na primer prakse, predstavitve, izraze, znanja in veščine. Z njimi so povezani tudi kulturni prostori, kjer se ta dediščina predstavlja, skupnosti pa poustvarjajo. To je najmlajša kategorija kulturne dediščine, ki je bila zakonodajno v Sloveniji prvič opredeljena v Zakonu o varstvu kulturne dediščine leta 2008 z izrazom živa kulturna dediščina, leta 2016 pa je bila z novelo tega zakona vpeljan izraz nesnovna kulturna dediščina. Zakonodaja v Republiki Sloveniji na tem področju sledi Unescovi Konvenciji o varovanju nesnovne kulturne dediščine. Ta zagotavlja ohranjanje in spoštovanje nesnovne kulturne dediščine skupnosti, skupin in posameznikov. Države pogodbenice, med njimi je od leta 2008 tudi Republika Slovenija, napotuje k ustreznim ukrepom za zagotovitev ohranjanja nesnovne kulturne dediščine, med njimi tudi do primernih zakonskih rešitev.

Člen se spremeni tako, da zdaj izrecno zajema področje knjige, ki zastareli izraz besedna umetnost nadomešča s splošnim strokovnim in zakonodajno uveljavljenim izrazom. Na tak način sprememba zasleduje poenotenje zakonodajnih izrazov iz drugih področnih zakonov, predvsem Zakona o javni agenciji za knjigo Republike Slovenije, Zakona o obveznem izvodu publikacij in Zakona o enotni ceni knjige. Vsi namreč uporabljajo izraz knjiga, ne besedna umetnost. Področje založništva se v spremembi zakona ohrani, a se smiselno poveže s področjem knjige, tako da izraža ukrepe nosilcev javnega interesa, kot izhajajo iz ZUJIK in področnih zakonov. Področje knjige in založništva vključuje književno in revijalno leposlovje in humanistiko. To zajema sofinanciranje kakovostne literarno-humanistične produkcije, dramatike, otroške literature in prevodov ter vizualne knjižne oblike, kot so strip, risoroman in knjiga umetnika. Na področju knjige in založništva je za opravljanje strokovnih, razvojnih in izvršilnih nalog ustanovljena Javna agencija za knjigo Republike Slovenije. Ta zagotavlja ustrezne pogoje za krepitev področja knjige, strokovno in neodvisno odloča o izbiri programov in projektov, ki se financirajo iz državnega proračuna, ter promovira literaturo v domačem in mednarodnem okolju.

Člen ohranja področja glasbenih, intermedijskih, uprizoritvenih in vizualnih umetnosti, pri čemer s spremembo zakona uvaja novo, transdisciplinarno področje umetnosti. Opredelitev tega področja sledi Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. Sodobna umetniška produkcija je vse bolj fluidna in prehaja posamezne opredelitve, ustvarjalci pa pogosto posegajo po številnih, med seboj prepletenih izraznih oblikah. Transdisciplinarno področje je tako opredeljeno kot spojitev posameznih zvrsti, ki je kombinirana z družbenokritično noto in vpeljavo vključujočih skupnostnih praks in inovacij. Pri delovanju pogosto preči kulturo in črpa iz drugih sektorjev, na primer znanosti, inovacij in ekologije. Transdisciplinarne prakse se najbolj izrazito, čeprav ne izključno vzpostavljajo v nevladnem sektorju, kjer organizacije pogosto nimajo več prevladujočega žanrskega delovanja. Pogosto so hibridne in raznovrstne tudi prakse sodobnih umetnikov. Uvedba transdisciplinarnega področja tako na ravni strateških usmeritev kot zakonodaje sledi sodobnim

razvojnimi smernicami preseganja klasičnih razmejitev področij v umetnosti in omogočanja samoopredelitve izvajalcev.

Sprememba člena redakcijsko poseže v opredelitev področij filmskih, avdiovizualnih umetnosti in kinematografije, ta področja so prej nastopala ločeno, zdaj pa so združena v skupni, povezani izraz. S spremembo člena se zasleduje poenoten način kategoriziranja posameznih področij glede na siceršnje zakonodajo, še posebej v Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah in Zakonu o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije. Tudi iz zakonske opredelitve namena ustanovitve Slovenskega filmskega centra, ki opravlja strokovne, razvojne in izvršilne naloge na področju filma in avdiovizualnih dejavnosti, izhaja prepletenost področij filma, avdiovizualnih dejavnosti in kinematografije. Namen ustanovitve agencije je namreč po Zakonu o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije, spodbujanje ustvarjalnosti na področju filmske in avdiovizualne dejavnosti, ustvarjanje ustreznih razmer za filmsko, avdiovizualno in kinematografsko dejavnost ter razvoj in izobraževanje v zvezi s filmsko in avdiovizualno dejavnostjo.

Sprememba člena redakcijsko izraz knjižničarstvo nadomesti s splošnim strokovnim in zakonodajno uveljavljenim izrazom knjižnična dejavnost. 4. člen ZUJIK namreč opredeli kulturne dejavnosti, zato je tudi v skladu z Zakonom o knjižničarstvu dejavnost opredeljena kot knjižnična dejavnost. Tej kategorizaciji sledi tudi poimenovanje Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost. Sprememba člena sledi tudi usmeritvam Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. Področje knjižnične dejavnosti omogoča zagotavljanje široke dostopnosti pisne, kulturne in znanstvene dediščine. Knjižnice za dostopnost skrbijo tudi v manjših krajih po celotnem ozemlju Republike Slovenije in v zamejstvu. Knjižnična dejavnost krepi bralno kulturo, na znanju temelječo družbo, kritično razmišljanje in demokratičnost. Javno knjižnično službo izvajajo nacionalna knjižnica in mreža 58 splošnih knjižnic z 283 krajevnimi enotami in številnimi bibliobusi v 205 občinah.

Sprememba člena eksplicitno uvaja tudi ločena področja arhitekture, arhivske dejavnosti, medijev, oblikovanja in slovenskega jezika. V dosednji zakonski opredelitvi so ta področja opredeljena kot druga področja kulture, kar glede na njihovo enakovredno vlogo preostalim, izrecno navedenim področjem ni primerno. Sprememba člena v tem delu tako ne širi spektra kulturnih področij, temveč jih natančneje opredeli glede na veljavno terminologijo in področno členitev. Javni interes na področju arhitekture obsega dejavnosti za izboljšanje kakovosti življenjskega okolja in socialne kohezivnosti. Področje spada med ključne dejavnike za socialno izgradnjo bivalnega okolja. Področje arhivske dejavnosti vključuje skrb za varstvo arhivskega gradiva in zagotavljanje njegove dostopnosti. Temeljne naloge arhivov so prevzemanje, urejanje, popisovanje in hramba arhivskega gradiva ter omogočanje njegove uporabe. Arhivsko javno službo opravljajo Arhiv Republike Slovenije in šest državnih arhivov. Področje medijev prispeva k obveščenosti prebivalcev, razvijanju jezika, varovanju človekovih pravic in strpnosti ter krepitvi izobraževanja. Nosilci javnega interesa v kulturi skrbijo za krepitev pregledne in avtonomne medijske krajine. Z ukrepi za zagotavljanje pluralnosti medijskega prostora omogočajo dostop do kakovostnih in raznovrstnih medijskih vsebin. Na področju medijev sta nosilca javne službe RTV Slovenija in Slovenska tiskovna agencija. Javni mediji zagotavljajo kakovostne informativne, izobraževalne in zabavne vsebine, zato so prepoznani kot javna dobrina. Področje oblikovanja zajema predvsem na proizvode vezano prakso, na primer umetno obrt, unikatno, grafično in industrijsko oblikovanje ter vizualne komunikacije. Čeprav je panoga v mnogočem tržna, je znotraj nje javni interes opredeljen z družbenimi in okoljskimi učinki oblikovanja. Na področju slovenskega jezika se izvajajo jezikovnopolitični ukrepi za razvijanje in krepitev jezikovnih in sporazumevalnih zmožnosti govorcev in uporabnikov slovenskega jezika v Republiki Sloveniji. Slovenski jezik ima prevladujočo vlogo v uradnem in javnem življenju, z upoštevanjem jezikovne politike javne in uradne rabe italijanskega ali madžarskega jezika na območjih z avtohtonima narodnima skupnostma in njihove ustavno določene jezikovne pravice ter skrb za ohranjanje rabe jezikov drugih jezikovnih skupnosti in priseljencev. Država zagotavlja tudi podporo sporazumevanju v slovenskem znakovnem jeziku, jeziku gluhoslepih in romskem jeziku. Glavni nosilci jezikovne politike so državni organi in nosilci javnih pooblastil.

K 4. členu

S predlaganim členom se spreminja 8. člen ZUJIK, ki opredeljuje izhodišča za določanje javnega interesa za kulturo ter specifične cilje, na katerih mora zagotavljati pogoje za njegovo uresničevanje.

Sprememba prve alineje drugega odstavka, ki je v veljavnem zakonu določala, da se javni interes za kulturo uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, določbo širi še na umetniško ustvarjalnost, kulturno-umetnostno vzgojo, razvoj podpornega okolja v kulturi in čezsektorskih kulturnih inovacij. Za uspešno, vzdržno in trajnostno ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin je ključna skrb za močno podporno okolje v kulturi. Ta omogoča primerne zmožnosti za kakovostno delo v kulturi. Podporno okolje ni neposredno usmerjeno v ustvarjanje, temveč to ustvarjanje omogoča. Pri vključevanju skupnosti in gradnji občinstva s ciljem koriščenja javnih kulturnih dobrin je ključno, da so prebivalci informirani, ozaveščeni in vključeni v kulturno-umetniške procese. Sistematično spodbujanje kulturno-umetnostne vzgoje kot vseživljenjskega procesa je zato izjemnega pomena za krepitev zavesti o pomenu kulture in umetnosti ter s tem za celosten razvoj posameznika in družbe. Čezsektorska naravnost kulture omogoča sodobno integracijo raznolikih pristopov in metodologij ter umeščanje z umetnostjo razvitih rešitev v sektorje znanosti, inovacij, gospodarstva, zdravja, šolstva in drugih.

K 5. členu

S predlaganim členom se spreminja 9. člen ZUJIK, ki opredeljuje dokumente, ki določajo javni interes za kulturo.

Prva in tretja alineja drugega odstavka med dokumente, ki določajo javni interes za kulturo, umešča letne izvedbene načrte nosilcev javnega interesa iz 22. člena tega zakona (torej javne sklade in javne agencije) ter akte o ustanovitvi javnih zavodov, njihove strateške načrte in letne programe dela. Obdobje, za katero javni skladi, javne agencije in javni zavodi pripravljajo programe dela, se v tem členu z enega podaljša na dve leti, in sicer na način, da ti pripravijo dva letna programa dela za dve zaporedni leti. Dvoletni programi (v obliki dveh letnih programov) dela bodo omogočali bolj učinkovito, predvidljivo, koherentno in ambiciozno načrtovanje kulturnih programov ter zmanjšali administrativna bremena. Poleg tega bodo zaradi predvidljivosti financiranja omogočali lažje povezovanje z mednarodnimi institucijami in ustvarjalci.

Sprememba tega člena tudi implicitno vpliva na razumevanje 22. člena ZUJIK, ki se sicer ne spreminja in ki določa, da nosilci javnega interesa delujejo na podlagi »letnega izvedbenega načrta, ki obsega finančni načrt z obrazložitvijo«. Čeprav ta člen ni predmet spremembe, se po novem smiselno razume, da se delovanje nosilcev javnega interesa načrtuje v dvoletnem ciklu, in sicer na podlagi vsakega izmed dveh zaporednih letnih izvedbenih načrtov, ki ju pripravijo skladno z določbami zakona.

K 6. členu

S predlaganim členom se spreminja 10. člen ZUJIK, ki opredeljuje nacionalni program za kulturo.

Prvi stavek prvega odstavka določa namen in vsebino nacionalnega programa za kulturo. S spremembo zakona se redakcijsko popravi beseda program zaradi pravopisne napake v zakonu. Člen ohranja opredelitev nacionalnega programa za kulturo kot strategije kulturne politike. Skladno s spremembo 8. člena ZUJIK, ki izhaja iz 3. člena tega zakona, se redakcijsko spremeni tudi ta člen na način, da namen nacionalnega programa za kulturo uskladi s spremenjenimi izhodišči javnega interesa za kulturo. Tako je nacionalni program za kulturo v skladu s predhodno obrazloženimi členi strategija, s katero se ugotavljata vloga kulture pri celostnem razvoju družbe v Republiki Sloveniji in enotnem slovenskem kulturnem prostoru ter javni interes zanjo. V členu se iz veljavnega zakona ohranijo nekateri osnovni gradniki. To so področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine, in ključne usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Novi gradniki so vizija, cilji, deležniki in prečne politike. Dosedanja opredelitev vsebine nacionalnega programa za kulturo je bila splošna, s spremembo pa se ti jasneje opredelijo kot elementi, ki so običajno v dokumentih razvojnega in strateškega načrtovanja. S podrobnejšo opredelitvijo kriterijev, po katerih se sestavlja nacionalni program za

kulturo že v zakonski materiji, bo možno bolj učinkovito, ciljno usmerjeno in primerljivo pisanje strateškega dokumenta tako za državo kot za lokalne skupnosti. Te morajo namreč pri oblikovanju lokalnih kulturnih programov smiselno slediti vsebini nacionalnega programa za kulturo. Tako kot doslej člen predvideva, da se nacionalni program za kulturo sprejme za najmanj osem let.

Drugi odstavek opredeljuje akcijski načrt, ki ga mora država sprejeti za vsakokratni nacionalni program za kulturo. Veljavni zakon je cilje do zdaj kot osnovni gradnik strateškega dokumenta umeščal v akcijski načrt, kar glede na preostale sorodne strateške dokumente ter v izogib podvajanju v akcijskem načrtu in nacionalnem programu ni smiselno. Zato se cilji s spremembo zakona smiselno uvrščajo med elemente nacionalnega programa za kulturo v prvem odstavku 10. člena ZUJIK. Cilje mora tako v skladu s spremembo zakona določiti dokument razvojnega načrtovanja, iz njega izhajajoči akcijski načrt pa je nato operativni dokument za njihovo doseganje. V drugem odstavku se tudi redakcijsko zamenja beseda kazalci z besedo kazalniki, saj gre za strokovno uveljavljen in ustrežnejši izraz strateškega načrtovanja in spremljanja doseganja zastavljenih ciljev. Doda se, da mora vlada o akcijskem načrtu predhodno pridobiti mnenje Nacionalnega sveta za kulturo.

K 7. členu

S predlaganim členom se spreminja 11. člen ZUJIK, ki opredeljuje postopek priprave in sprejetja nacionalnega programa za kulturo.

Postopek sprejetja ostaja nespremenjen, saj nacionalni program za kulturo tudi s spremembo zakona še vedno na predlog Vlade Republike Slovenije sprejme Državni zbor Republike Slovenije. Postopek priprave nacionalnega programa za kulturo se s spremembo zakona jasneje opredeli na način, ki omogoča visoko stopnjo operativnosti z jasno razmejenimi pristojnostmi in nalogami vseh že zdaj v veljavnem zakonu definiranih deležnikov. Ministrstvo, pristojno za kulturo, tudi v novi različici ohranja nalogo priprave predloga besedila. Če so v veljavni določbi pri pripravi dokumenta sodelovala zgolj ministrstva, katerih naloge so segale tudi na področje kulture, je s spremembo zakona v pripravo strategije vključenih več resorjev. Njihova naloga je jasneje opredeljena, saj sprememba predvideva aktivno vključevanje resorjev v pripravo nacionalnega programa za kulturo s podajanjem predlogov za povezovanje področja kulture in posameznih sektorjev oziroma vidikov resorjev. Tako lahko tudi preostala ministrstva sodelujejo pri oblikovanju ciljev in ukrepov, z več medresorskega povezovanja pa se krepijo multiplikativni učinki posameznih politik in odpirajo nove možnosti umeščanja kulture v druge resorje in obratno. Nacionalni svet za kulturo ohranja svojo pomembno vlogo pri pripravi nacionalnega programa za kulturo, pri čemer je natančneje opredeljen način podaje njegovega predhodnega mnenja v postopku priprave dokumenta. Vloga Nacionalnega sveta za kulturo pri pripravi krovnega strateškega akta je namreč izjemno pomemben način zagotavlja sodelovanja javnosti pri pripravi predpisov, kar povečuje stopnjo demokratičnosti in preglednosti ter zagotavlja večjo strokovnost strateških dokumentov. Poleg tega je za vključitev širšega kroga deležnikov in podpore regijski decentralizaciji ter skladnemu regionalnemu razvoju v pripravo s podajo predhodnega mnenja vključen še organ razvojne regije, pristojen za odločanje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

K 8. členu

S predlaganim členom se spreminja 14. člen ZUJIK, ki opredeljuje lokalne programe za kulturo.

Drugi odstavek opredeljuje strateške dokumente za kulturo za občine, ki niso mestne, in jim torej ni treba sprejemati samostojnih kulturnih strategij. Oba popravka sta redakcijska. Za poenotenje izrazov v ZUJIK se javni interes namesto na področju kulture opredeli kot javni interes za kulturo, kar je skladno tako z imenom zakona kot s predhodnimi določbami tega zakona, ki opredeljujejo javni interes za kulturo. Redakcijsko se zamenja tudi beseda kazalci z besedo kazalniki, saj gre za strokovno uveljavljen in ustrežnejši izraz strateškega načrtovanja in spremljanja doseganja zastavljenih ciljev in rezultatov, ki se pojavlja tudi v predhodnih določbah tega zakona.

Doda se nov, četrti odstavek, ki podrobneje opredeljuje novo javno evidenco lokalnih programov za kulturo, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Evidenca obsega lokalne programe za kulturo ter v primeru, če občine,

ki niso mestne, ne izdelajo samostojnega programa za kulturo, temveč je ta vključena v drugih dokumentih razvojnega načrtovanja lokalnih skupnosti, tudi teh dokumentov v delu, ki se nanašajo na kulturo. Občine ministrstvu, pristojnemu za kulturo, strateške dokumente pošljejo v 30 dneh od sprejetja dokumenta v elektronski različici z jasno navedenim datumom sprejetja dokumenta. Uvedba tovrstne evidence bo bistveno izboljšala možnost analitičnega zbiranja in obdelave podatkov o kulturi tudi na lokalnih ravneh, s tem pa omogočila bolj poglobljene raziskave ter posledično kakovostnejše podlage za sprejemanje ukrepov kulturne politike na nacionalni ravni. Trenutno se podatki o kulturi namreč zbirajo le občasno, zbirke podatkov so med seboj slabo povezane, zaradi umanjkanja rednih periodičnih raziskav pa je v kulturi težko slediti trendom, rezultatom in učinkom javnih politik. Podatki so namreč pogosto zbrani zgolj na ravni kazalnikov neposrednih učinkov, redkeje pa se merijo dolgotrajni učinki. Evidenca bo tako omogočala veljavne, zanesljive in primerljive podatke v daljšem obdobju. Omogočanje dostopa do informacij o sprejetih programih in njihovih vsebinah vzpostavlja večji preglednost in primerljivost lokalnih programov za kulturo. Za občine evidenca ne bo pomenila bistvenih dodatnih administrativnih bremen, saj je njihova obveza zgolj pošiljanje že sprejetih dokumentov na lokalni ravni.

K 9. členu

S predlaganim členom se spreminja 16. člen ZUJIK, ki opredeljuje sestavo Nacionalnega sveta za kulturo.

Prvi odstavek opredeljuje namen Nacionalnega sveta za kulturo. Sprememba ohranja veljavno določilo, da gre za neodvisno telo. Sprememba zakona predvideva, da Nacionalni svet za kulturo celostno spremlja in podaja predloge za izboljšanje kulturnih politik. Člen na novo opredeljuje njegovo funkcijo na način, da se mu dodeli vloga, ki je v skladu s 17. členom ZUJIK, v katerem so bolj eksplicitno navedene njegove naloge. Gre za širšo opredelitev od zdajšnje, ki namen sveta oži na sodelovanje pri oblikovanju nacionalnega programa za kulturo. Kot najvišje neodvisno telo na področju kulture mora imeti Nacionalni svet za kulturo namreč možnost in dolžnost spremljati vse ukrepe kulturne politike (torej mehanizme financiranja, zakonske predpise, ukrepe ipd.), ne zgolj strateških dokumentov. S spremembo zakona se tako zagotavlja tudi bolj celostno sodelovanje javnosti in civilne družbe pri oblikovanju kulturnih politik.

Drugi odstavek natančneje opredeljuje sestavo Nacionalnega sveta za kulturo. Sprememba ohranja veljavno določilo o številu članov sveta ter postopku imenovanja, trajanju mandata ter možnostjo ponovnega imenovanja. Sprememba zakona podrobneje definira merila in kriterije za imenovanje v svet. Imenovani so lahko le strokovnjaki na področju kulture, ki celostno spremljajo kulturne politike. Podrobnejša opredelitev je potrebna zaradi zagotavljanja optimalnega izvajanja nalog, saj članice in člani sveta zaradi omejenega števila mest ne morejo izhajati z vidika zastopanja lastnih področji delovanja, temveč morajo povezovati in poznati celoten kulturni ekosistem.

Spremeni se tretji odstavek, v katerem se ustrezneje delegirajo dolžnosti administrativne, tehnične in finančne podpore svetu, in sicer na način, da je za te naloge odgovorno ministrstvo, pristojno za kulturo, ne več vlada.

K 10. členu

S predlaganim členom se spreminja 17. člen ZUJIK, ki opredeljuje naloge Nacionalnega sveta za kulturo.

Prva alineja prvega odstavka opredeljuje, da je naloga Nacionalnega sveta za kulturo, da spremlja in proučuje vpliv kulturne politike na razvoj družbe. Tako Nacionalni svet za kulturo po novem ne presoja zgolj ukrepov kulture in predlaga izboljšave kulturnih politik, kar mu nalagata predhodni člen tega zakona ter novo določilo o spremljanju in ocenjevanju kulture, temveč se njegove naloge iz veljavnega določila širijo še na spremljanje in ocenjevanje vpliva kulture in kulturnih politik na različne sektorje družbe in družbo kot celoto.

Druga alineja prvega odstavka določa, da Nacionalni svet za kulturo daje mnenje k nacionalnemu programu za kulturo in akcijskemu načrtu ter k poročilom o njegovem izvajanju. Sprememba zakona je v delu o določanju letnega poročanja redakcijska, saj se navedba o obravnavi enoletnih poročil o izvajanju nacionalnega programa za kulturo uskladi z že veljavnim zakonskim določilom iz 13. člena ZUJIK, da se poročila pripravljajo

za dvoletno obdobje. S tem se odpravlja neskladje v zakonu. Dodatno se doda obveznost podaje mnenja pri akcijskem načrtu.

K 11. členu

S predlaganim členom se spreminja 19. člen ZUJIK, ki opredeljuje naloge Kulturniške zbornice Slovenije.

Prvi odstavek, ki Kulturniški zbornici Slovenije nalaga obširen nabor dolžnosti, se spremeni na način, da se jasneje opredelijo naloge, ki so bolj skladne z dvojno naravo zbornice, ki hkrati kot subjekt javnega prava zagotavlja strokovno pomoč pri oblikovanju politik in obenem zastopa interese stanovskih društev in posameznikov ter nevladnih organizacij, ki so združeni v ta društva. Obsežnih nalog oziroma javnih pooblastil, kot so na primer podajanje mnenj glede upravičenosti samostojnih delavcev v kulturi do plačila prispevkov za socialno varnost, zbornica v desetletjih svojega obstoja ni zmogla vedno sistematično opravljati zaradi kadrovskega, prostorskega in finančnega primanjkljaja. S spremembo zakonskega določila je obseg njenih nalog, ki so lahko javno podprte, vezan na spremljanje razvoja kulturne politike, podajanje poglobljenih predlogov z vidika razvoja posameznih poklicev ali področij kulture, pripravo raziskav in analiz in organizacijo javnih posvetov in predstavitev. Zbornica bo tako ministrstvu, pristojnemu za kulturo, nudila strokovno oporo pri oblikovanju in izvajanju kulturnih politik, pri čemer se ji za te naloge - sodelovanje pri oblikovanju politik in strokovna pomoč pri oblikovanju politik, v skladu z določbami Zakona o državni upravi (ZDU-1) podeli javno pooblastilo. Hkrati novi opis nalog omogoča več možnosti, da lahko zbornica sama opredeli prednostne in specifične naloge, ki jih opravlja glede na zmožnosti, kadrovske zmogljivosti in svoje cilje kot neodvisno telo civilne družbe. Na tak način Kulturniška zbornica Slovenije v celoti deluje bolj avtonomno, obseg njenih nalog pa je smiselno omejen na strokovno delovanje.

V drugem odstavku se opredeli, da je delovanje Kulturniške zbornice Slovenije javno. ZUJIK v 2. členu med predstavniki civilne družbe, s katerimi morajo sodelovati nosilci javnega interesa, torej državni zbor, vlada, ministrstva in organi lokalnih skupnosti ter javne agencije in skladi, navaja Nacionalni svet za kulturo in svete lokalnih skupnosti, Kulturniško zbornico Slovenije in strokovne komisije ministra ali pristojnega organa lokalne skupnosti. S spremembo tega zakona so med predstavnike civilne družbe štete tudi delovne skupine za trajni dialog s samozaposlenimi, nevladnimi organizacijami in javnimi zavodi. Vse omenjene skupine deležnikov javnosti omogočajo transparenten vpogled v svoje delovanje (na primer na spletnem mestu ministrstva objavljen pravilnik o delovanju strokovnih komisij, zapisniki javnih sej Nacionalnega sveta za kulturo ter delovnih skupin za trajni dialog ipd.). Zato mora tem standardom transparentnega javnega delovanja slediti tudi Kulturniška zbornica Slovenije. S spremembo zakona se ohranja določba, da lahko država mnenje Kulturniške zbornice Slovenije pridobi tako, da se njeni predstavniki povabijo na zasedanje pristojnega delovnega telesa državnega zbora. Dodaja se tudi možnost podaje predlogov, ne le mnenj, kar širi nabor možnega sodelovanja zbornice pri sooblikovanju kulturne politike.

Tretji odstavek ohranja veljavno zakonsko določbo, da zbornica v svojem temeljnem aktu določi vse druge naloge, ki jih opravlja za članstvo.

V četrtem odstavku se določi, katere naloge lahko zbornica izvaja po javnem pooblastilu.

V petem odstavku se ohranja določba, da se zbornica financira iz članarine in lastnih virov, ministrstvo, pristojno za kulturo, pa financira zgolj del programa, ki se nanaša na spremenjene naloge zbornice iz prvega odstavka člena.

V šestem odstavku se uredi način podeljevanje sredstev zbornici za del njenega programa, ki se nanaša na naloge iz prvega odstavka tega člena v obliki letne pogodbe, katere vsebina je s členom podrobneje določena. Javna objava poročila in programa dela omogoča večjo transparentnost in možnost vključevanja javnosti v delo Kulturniške zbornice Slovenije, zahteva po predložitvi poročila ter finančnih dokazil o delovanju za prejšnje leto in programskega ter finančnega načrta za tekoče leto pa zagotavlja nadzor nad porabo javnih sredstev. Jasno so določeni kriteriji, po katerih se določi obseg dela, ki je javno sofinanciran. Mnenje k višini sofinanciranja poda pristojna strokovna komisija ministrstva za podporne programe. Pri tem je določena tudi

zgornja meja financiranja Kulturniške zbornice Slovenije, in sicer je ta vezana na sorodno podprte dejavnosti stanovskih društev na področju kulture na podlagi rednega projektne razpisa ministrstva, s katerim ta podpira delovanje podpornega okolja v kulturi.

V sedmem odstavku se določi pogoje izplačila po opravljenih nalogah.

K 12. členu

S predlaganim členom se spreminja 21. člen ZUJIK, ki opredeljuje sestavo strokovnih komisij.

Sprememba prvega odstavka določa, da se imenovanje komisij izvede na podlagi javnega poziva. S tem se zagotavljajo višja stopnja transparentnosti, vključevanja javnosti in demokratičnosti postopka imenovanja, posledično tudi višja stopnja strokovnosti dela komisij ter zaupanje v postopke podeljevanja sredstev. Člen določa še, da so lahko na podlagi novega javnega vabila člani komisij ponovno imenovani. Obveza javnega vabila ne velja v primeru začasnih komisij, saj so te praviloma imenovane za enkratno opravljanje nalog v manjšem obsegu.

Sprememba drugega odstavka kot pogoj za sprejemanj pravilnika določa soglasje ministrstva, pristojnega za finance.

Z novim tretjim odstavkom se ureja pravica članov strokovnih komisij do plačila za opravljeno delo. Višino honorarjev za posamezno leto določi minister s sklepom, pri čemer se upoštevajo značilnosti obravnavanih zadev – med drugim njihovo število, zahtevnost, raznolikost ter obseg in vsebina podanih mnenj. Ureditev omogoča bolj pravično in transparentno določanje nadomestil ter upošteva strokovno in individualno naravo dela članov komisij, ki presega zgolj prisotnost na sejah.

K 13. členu

S predlaganim členom se spreminja 23. člen ZUJIK, ki opredeljuje način financiranja javnih skladov in javnih agencij.

S črtanjem drugega odstavka se črta določbe glede postopanja, ko proračun na ravni države ni sprejet, saj to urejajo že finančni predpisi, ki urejajo začasno financiranje države oziroma lokalne skupnosti. Sprememba je potrebna za večjo preglednost, operativnost in predvidljivost financiranja javnega sklada in javnih agencij. Prav tako se umikajo določbe glede začasnega financiranja, če finančni načrt in poslovni načrt oziroma poslovni načrt javnega sklada ali javne agencije ni sprejet v zakonsko določenem roku, v odstavku ohranijo, saj to ureja npr. 58. člen Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (ZIPRS2526).

K 14. členu

S predlaganim členom se spreminja 25. člen ZUJIK, ki opredeljuje kulturne dobrine kot javne dobrine.

Prvi odstavek je do zdaj urejal pogoje, pod katerimi lahko država in lokalne skupnosti v javnem interesu zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin. To je bilo možno le, če te dobrine niso bile zagotovljene v zadostni meri ali v primeru, da je bilo treba zagotoviti dostop širšemu krogu uporabnikov. S spremembo zakona se opredeli vloga države in lokalnih skupnosti kot nosilcev javnega interesa na način, da zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin kot skupnega dobra tako, da so dostopne najširšemu krogu uporabnikov. S tem se zagotavlja bolj enotna določba predhodnih zakonskih določb, predvsem definiciji javnega interesa iz 1. člena tega zakona, ki spreminja 2. člen ZUJIK. Njihove naloge se specifičirajo z bolj ustreznim referenčnim okvirom dostopnosti uporabnikom in nalog nosilcev javnega interesa. Kultura kot skupno dobro se namreč v 1. členu tega zakona definira kot temeljno načelo pri določanju javnega interesa. Kultura je kot skupno dobro v pomembnem delu izvzeta iz tržnih mehanizmov, zato je zanjo potrebno stabilno javno financiranje. Pojem dostopnosti zajema geografske in ekonomske vidike, zmožnosti udeležbe in sodelovanja ter omogočanja enakopravnega dostopa do kulturnih

vsebin za osebe z oviranostmi, vključno z digitalnim okoljem. Država je namreč zavezana k zagotavljanju enakopravnega dostopa do javnih storitev.

K 15. členu

S predlaganim členom se spreminja 30. člen ZUJIK, ki opredeljuje evidenco javnih zavodov na področju kulture.

V prvem odstavku, ki opredeljuje vsebino evidence javnih zavodov na področju kulture, se širi pristojnost za obdelavo teh podatkov na raziskovalno dejavnost. Predlagana sprememba je pogoj za sistematično analitično in raziskovalno dejavnost na področju kulture in bo omogočila boljše pripravljene in izvedene ukrepe z jasno izmerjenimi učinki in rezultati, kar krepi kakovost predpisov, ukrepov in transparentno ter ciljno usmerjeno delovanje kulturne politike.

Doda se nov, tretji odstavek, ki uvaja možnost, da ministrstvo, pristojno za kulturo, po uradni dolžnosti izbriše javni zavod iz evidence, če ta preneha delovati. Na tak način želi zakonodajalec odpraviti pravno anomalijo, saj so v evidenci še vedno vpisani nekateri zavodi, za katere ustanovitelji ministrstva niso nikoli obvestili, da so bili izbrisani iz sodnega registra. Ta pristojnost ustanoviteljem s spremembo zakona še vedno ostaja, a bo lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, v primeru izbrisa iz registra zdaj evidenco upravljalo bolj avtonomno, s tem pa skrbelo za njeno točnost, preverljivost in zanesljivost.

K 16. členu

S predlaganim členom se spreminja 31. člen ZUJIK, ki opredeljuje financiranje javnih zavodov v kulturi.

V drugem odstavku o deležih financiranja, če javni zavod ustanovi več občin, se doda stavek, ki določi, da se v primeru, da javni zavod na področju kulture ustanovi država in ena ali več lokalnih skupnosti, deleže določi s pogodbo med soustanovitelji ter ustanovitvenim aktom javnega zavoda.

V tretjem odstavku, ki določa podlago za zagotavljanje javnih sredstev javnim zavodom na področju kulture, se v drugem stavku namesto enoletnih uvede sistem dveh letnih programov dela in finančnih načrtov. Sprememba zakona omogoča, da glede na sprejeti državni proračun za dve leti javni zavodi svoje programe načrtujejo dvoletno. To bo javnim zavodom olajšalo programsko načrtovanje ter omogočilo bolj učinkovito, predvidljivo, koherentno in ambiciozno načrtovanje kulturnih programov. Sprememba uvaja tudi manjša administrativna bremena. Poleg tega bo zaradi predvidljivosti načrtovanja dela omogočeno lažje povezovanje z mednarodnimi institucijami.

Dosedanji peti odstavek se črta, in sicer se umikajo določbe o začasnem financiranju ter določbe glede postopanja, ko proračun na ravni države ni sprejet, saj to urejajo že finančni predpisi, ki urejajo začasno financiranje države oziroma lokalne skupnosti.

K 17. členu

S predlaganim členom se spreminja 35. člen ZUJIK, ki opredeljuje naloge direktorja javnega zavoda.

V četrtem odstavku o strateškem načrtu javnega zavoda se v izogib neenaki interpretaciji zakona natančneje določi obdobje veljavnosti krovnega dokumenta za vsak javni zavod za polnih pet let. Hkrati se s spremembo uvaja določba, da mora svet zavoda, če direktor svetu zavoda strateškega načrta ne predloži pravočasno, o tem obvestiti ustanovitelja. S tem se zagotavlja večja stopnja strokovnega nadzora nad delovanjem zavoda.

Doda se nov, šesti odstavek, ki direktorju omogoča, da dopolni in spremeni strateški načrt javnega zavoda v obsegu do največ tretjine besedila v enem letu po imenovanju. Pri tem mora za spremembe pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja, kadar ta ni isti kot ustanovitelj, ter soglasje sveta javnega zavoda. Sprememba bo direktorjem omogočila, da strateški načrt prilagodijo prednostnim nalogam

mandata, pri čemer strateški načrt zavoda še vedno ni izenačen z mandatom direktorja, saj mora narekovati dolgoročni razvoj javnega zavoda, s čimer se ohranja izvajanje njegovega temeljnega poslanstva. Poleg tega je mogoče tretjinsko spreminjati strateški načrt v primeru sprejetja novega nacionalnega programa za kulturo, tako je treba v skladu z njim prilagoditi strateški načrt javnega zavoda. Večinski financer je opredeljen kot financer večine splošnih stroškov delovanja, stroškov dela in programskih materialnih stroškov.

Doda se nov, sedmi odstavek, ki podaljša obdobje veljavnosti strateškega načrta javnega zavoda, v primeru da se njegova veljavnost izteče v šestih mesecih od imenovanja novega direktorja. Določba bo omogočila, da novi direktorji ob nastopu mandata lahko spoznajo zavod in njegove procese ter tako pripravijo kakovostnejše strateške akte. Pri tem določba napotuje k smiselnemu podaljšanju veljavnosti, kar pomeni, da se v okviru tega podaljšanja datumsko prilagodijo le tisti roki, za katere je to smiselno, ter le tiste aktivnosti, ki so ne glede na sprejetje morebitnega strateškega načrta predvidene za izvajanje že v aktu o ustanovitvi in drugi dokumentih, ki opredeljujejo delovanje javnega zavoda. S podaljšanjem se ne podaljšujejo tisti roki, katerih doseganje je utemeljeno pričakovati ne glede na imenovanje novega direktorja. Poleg tega takšno podaljševanje ne odvezuje organov upravljanja, da zasledujejo doseganje vseh ciljev in realizacijo vseh aktivnosti v rokih, ki so predvideni v strateškem načrtu.

K 18. členu

S predlaganim členom se spreminja 36. člen ZUJIK, ki opredeljuje postopek imenovanja direktorja javnega zavoda.

V petem odstavku, ki določa, kdo imenuje direktorja, se za poenotenje s predhodnimi določbami redakcijsko uskladi izraz ministra, pristojnega za kulturo, ter se ga zapiše zgolj v obliki »minister«.

V šestem odstavku, ki določa postopek imenovanja direktorja v javnih zavodih z več soustanovitelji, se doda natančneje določen postopek še za zavode, katerih soustanovitelji so tako država kot ena ali več občin. V tem primeru direktorja imenuje minister, občine pa k imenovanju podajo soglasje. Ureditev je analogna s primeri, v katerih kot ustanovitelj zavoda nastopa država, lokalnim skupnostim pa omogoča visoko stopnjo sodelovanja pri imenovanju, saj od njih ne zahteva le predhodnega mnenja, temveč zavezujoče soglasje.

K 19. členu

S predlaganim členom se spreminja 41. člen ZUJIK, ki opredeljuje sestavo strokovnega sveta javnega zavoda.

V skladu z 11. členom tega zakona, ki spreminja naloge Kulturniške zbornice Slovenije iz 19. člena ZUJIK, se umakne določba, da člane strokovnega sveta predlaga Kulturniška zbornica Slovenije. Zunanji strokovni nadzor in podpora ter s tem sodelovanje civilne družbe se zagotavljajo z imenovanjem članov na predlog stanovskih društev ali drugih nevladnih organizacij s področja dela javnega zavoda. Ker do zdaj ni bilo povsem nedvoumno, kako te organizacije predlagajo člane in za zagotavljanje transparentnosti in sodelovanja strokovne javnosti pri imenovanju, se člen spremeni na način, da jasneje opredeli ta postopek. Javni zavod mora v skladu s predlagano spremembo razpisati javno vabilo.

K 20. členu

S predlaganim členom se spreminja 42. člen ZUJIK, ki opredeljuje sestavo in naloge sveta javnega zavoda.

Prvi odstavek, ki določa sestavo sveta zavoda, s spremembo zakona ohrani določbo, da svet sestavljajo predstavniki ustanovitelja. S spremembo se uvaja določba, da morajo biti ti imenovani na podlagi javnega vabila, kar zagotavlja višjo stopnjo demokratičnosti in transparentnosti imenovanja ter višjo stopnjo sodelovanja civilne družbe pri upravljanju javnih zavodov v kulturi. V spremembi zakona se ohranja določba, da imajo predstavniki delavcev pravico do tretjine predstavnikov članov sveta, pri čemer mora biti v svetu vsaj en predstavnik delavcev. Na novo se določa, da morajo biti v svetu v primeru, da večinski financer ni ista pravna oseba kot ustanovitelj, tudi predstavniki tega večinskega financerja, in sicer najmanj en predstavnik do

največ tretjine članov sveta zavoda. V praksi se je namreč izkazalo, da država v številnih občinskih javnih zavodih financira splošne stroške delovanja, stroške dela zaposlenih in/ali programske stroške v višini, ki skupno presega 50 odstotkov, in se v nekaterih primerih celo približuje stotim odstotkom, a pri tem nima pravice sodelovanja v nadzornih mehanizmi del javnega zavoda. Z obvezno vključitvijo predstavnikov večinskih financerjev v svet zavoda se bo zagotavljala ustrezna nadzorstvena vloga pri porabi javnih sredstev. Za zagotavljanje preglednosti pri imenovanju in široki vključenosti strokovne javnosti mora večinski financer svoje predstavnike predlagati ob predhodnem javnem vabilu, imenuje pa jih ustanovitelj. Večinski financer je opredeljen kot financer večine splošnih stroškov delovanja, stroškov dela in programskih materialnih stroškov.

V novem drugem odstavku se dodatno določa način izvedbe javnegaabila.

V novem tretjem odstavku sprememba zakona določa še, da morajo biti v svet sicer imenovani strokovnjaki izmed naslednjih področij: financ, pravnih zadev ali področja dela javnega zavoda, kot to določa prvi odstavek, a da v primeru, da se na vabilo ne prijavijo ustrezni strokovnjaki, ustanovitelj lahko v svet imenuje strokovnjake iz vsaj enega od teh področij. Na tak način se v mejnih primerih, ki pridejo še posebej v poštev v primeru manjših zavodov in manjših okolij, omogoči ustanovitelju, da pri imenovanju sledi zakonu

V novem četrtem odstavku se dodatno določa, da imajo v primeru večjih javnih zavodov, ki imajo več kot 5 članov sveta zavoda, delavci najmanj dva in največ tretjino članov, kar omogoča kakovostnejše delavsko soupravljanje.

Dosedanji drugi odstavek z redakcijsko spremembo postane peti.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane šesti in določa usposabljanje članov sveta zavoda, se spremeni tako, da se bolj jasno zapiše postopek razrešitve, če posamezni član nima opravljenega usposabljanja.

Dosedanji četrti odstavek z redakcijsko spremembo postane sedmi.

Dodata se nov osmi in deveti odstavek, ki podrobneje opredeljujeta odgovornost in način dela članov sveta zavoda. Člani morajo skrbeti, da delujejo nepristransko, da so skrbni pri nadzoru finančnega upravljanja ter da nadzirajo zavod pri izpolnjevanju njegovega poslanstva. Poleg tega člen zdaj eksplicitno ureja, da so tudi člani svetov javnih zavodov dolžni varovati poslovne skrivnosti in se izogibati vsakršnemu ravnanju, ki lahko povzroči škodo ali ogrozi zakonito poslovanje javnega zavoda. Zakon predvideva še, da lahko ustanovitelj v primeru, da je član z opustitvijo dolžnega ravnanja povzročil škodo zavodu, tega predčasno razreši. Tako se natančneje opredeljuje nadzorstvena funkcija sveta zavoda in omogoča jasnejši nadzor nad porabo javnih sredstev.

K 21. členu

S predlaganim členom se spreminja 47.a člen ZUJIK, ki opredeljuje avdicijo na nekaterih delovnih mestih v javnih zavodih.

V prvem odstavku, ki opredeljuje, za katera delovna mesta je zaposlitev možna le ob predhodno uspešno opravljeni avdiciji, se dodajo delovna mesta plesalcev sodobnega plesa. Ta poklic je bil namreč na novo predlagan v katalog delovnih mest v javnem sektorju, zato je potreben ustrezen popravek zakona.

V drugi odstavku, ki opredeljuje, kdo izvede avdicijo, se s spremembo zakona dodatno zapiše, da mora biti avdicija predhodno najavljena na spletnem mestu javnega zavoda vsaj 45 dni pred njenim začetkom. Določba bo omogočala najširšemu krogu uporabnikov sodelovanje na avdiciji in dovolj časa za pripravo nanjo. V spremembi tega dela člena se ohrani določba, da avdicijo organizira in izvede javni zavod. Druge določbe drugega odstavka ostajajo enake kot v veljavnem zakonu.

Tretji odstavek ohranja veljavno določbo izjeme od izobrazbe, pri čemer se izraz stopnja, ki se nanaša na izobrazbo, v skladu s Slovenskim ogrođjem kvalifikacij, ki ga ureja Zakon o slovenskem ogrođju kvalifikacij (ZSOK), nadomesti s primernejšim izrazom raven.

V četrtem odstavku, ki določa trajanje delovnega razmerja za določen čas, se določi izjema za zborovske pevce, ki imajo možnost ponovne sklenitve delovnega razmerja za določen čas pet let, če znova uspešno opravijo avdicijo. Člen se spreminja zaradi specifik opravljanja tega poklica in ureja zatečeno stanje v javnih zavodih.

K 22. členu

S predlaganim členom se v ZUJIK za 47.a členom, ki ureja avdicije pred zaposlitvijo, dodaja dva nova člena, in sicer 47.b in 47.c člen. Ta člena podrobneje urejata prekvalifikacije, pripravništvo in uvajanje na delovnem mestu.

47.b člen določa pogoje prekvalifikacije ali dokvalifikacije. V prvem odstavku določa, da ima delavec, ki se je odločil za prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, možnost, da delodajalcu predlaga sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen in krajši delovni čas, in sicer za največ tri leta. Pred sklenitvijo te pogodbe pride do sporazumne razveze pogodbe o zaposlitvi, v skladu z 81. členom ZDR-1.

Drugi odstavek podrobneje ureja vsebino te pogodbe, pri čemer je ne glede na krajši delovni čas delavec vključen v obvezno socialno zavarovanje s polnim delovnim časom, s čimer se tudi v času prekvalifikacije ali dokvalifikacije zagotavlja primerna socialna varnost. Gre za ureditev, ki je analogna ureditvi, ki jo kot krajši delovni čas v posebnih primerih predvideva 67. člen ZDR-1. Triletno obdobje predpostavlja možnost opravljanja izobrazbe na prvi bolonjski stopnji v sklopu univerzitetnega izobraževanja ali druge oblike dokvalifikacij in prekvalifikacij za ustrezen poklic. V času opravljanja prekvalifikacije ali dokvalifikacije tak delavec v skladu s pogodbenimi določili še vedno opravlja zmanjšani obseg dela v javnem zavodu.

V tretjem odstavku se opredeli ločeno pogodbo, s katero se uredi nadomestilo za čas prekvalifikacije ali dokvalifikacije. Člen podrobneje določa metodo izračuna tega nadomestila.

Člen v četrtem odstavku določa še pogoje prekinitve prekvalifikacije ali dokvalifikacije. Če delavec izobraževanje prekine, to pomeni razlog za razvezo pogodbe o prekvalifikaciji, razen če je prekinitev posledica objektivnih okoliščin, kot je daljša bolniška odsotnost ali porodniški dopust. V takšnih primerih se veljavnost obeh pogodb sorazmerno podaljša.

Peti odstavek določa, da po uspešno opravljeni prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji delodajalec delavcu ponudi zaposlitev na ustreznem delovnem mestu, za katero je postal usposobljen, in sicer brez javne objave prostega delovnega mesta. Če delodajalec ne more zagotoviti ustreznega delovnega mesta, delavcu ob izteku pogodbe za določen čas pripada odpravnina v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Zagotavljanje sredstev za plače, nadomestila in stroške prekvalifikacije ali dokvalifikacije je v pristojnosti ustanovitelja javnega zavoda, kar zagotavlja finančno vzdržnost izvajanja tega člena.

47.c člen ureja pripravništvo in uvajanje v delo v javnih zavodih. Določeno je, da ustanovitelj javnega zavoda na podlagi predloga zavoda določi dovoljeno število delavcev, ki se uvajajo v delo, ter obseg sredstev za njihovo zaposlitev in mentorstvo. Člen izrecno določa, da pripravništvo ni mogoče brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi, s čimer se izrecno preprečuje volontersko pripravništvo po 124. členu ZDR-1, ki ga sicer posebni zakon lahko omogoči. Za vprašanja glede pripravništva in uvajanja v delo, ki niso urejena v tem členu, se napotuje na zakon, ki ureja delovna razmerja.

Pripravnik je v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, delavec, ki prvič nastopi delo na področju, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi, pri čemer se mora v okviru pripravništva usposobiti za samostojno opravljanje dela. Pripravništvo se izvaja na podlagi načrta pripravništva, ki vključuje program, potek, mentorstvo ter način spremljanja in ocenjevanja. Pripravnik sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas, vendar največ za obdobje 12 mesecev.

Za uvajanja v delo v obdobju največ šestih mesecev člen določa poklice, za katere ni mogoče pridobiti ustrezne izobrazbe, oziroma je zanje nujno potreben prenos znanja na delovnem mestu, saj zanj ni ustrezne smeri izobrazbe, poklic pa zahteva obvladovanje posebnih tehničnih postopkov. V javnih zavodih nekateri poklici, na primer garderober, scenski delavec ipd., ob vse starejših kadrih povzročajo tudi izginjanje dragocenega poklicnega znanja in standardov. Ti poklici se bodo podrobneje določili s pravilnikom. Zato se omogoča, da lahko javni zavodi v primerih takih poklicev omogočajo, da izkušenejši javni uslužbenci, ki nastopajo v vlogi mentorjev in se pripravljajo na odhod z delovnega mesta (zaradi upokojitve, menjave službe itn.), prenesejo znanje na mlajše uslužbence. V tem primeru sta delavec, ki se uvaja v delo, in mentor lahko do največ šest mesecev zaposlena na istem delovnem mestu. V obeh primerih se pogodbe urejajo v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

Dovoljeno število delavcev, ki se uvajajo v delo, določi ustanovitelj, in sicer le na predlog javnega zavoda, iz katerega izhaja, da je raba instituta nujna za učinkovitost njegovih delovnih procesov in za izvajanje njegovega poslanstva.

K 23. členu

S predlaganim členom se spreminja 48.a člen ZUJIK, ki opredeljuje prvake in vrhunske glasbenike.

V prvi odstavek, ki določa delovna mesta, na katerih se omogoča naziv prvakov in vrhunskih glasbenikov, se redakcijsko umestita tudi delovni mesti plesalec sodobnega plesa in dirigent simfoničnega in opernega orkestra. Tako bodo zaposleni na teh delovnih mestih lahko napredovali do naziva prvaka. Redakcijsko se glede na kolektivno pogodbo v kulturi beseda »instrumentalnih« nadomesti z besedo »orkestrskih«.

K 24. členu

S predlaganim členom se spreminja 64. člen ZUJIK, ki podrobneje določa druge aktivnosti v kulturi, za katere veljajo določbe o kulturnih projektih.

V prvi odstavek se dodajajo nove aktivnosti, za katere se pri njihovem financiranju smiselno uporabljajo določbe o kulturnih projektih. Gre za podporne aktivnosti, aktivnosti kulturno-umetnostne vzgoje in aktivnosti kulturnega in kreativnega sektorja. Te aktivnosti so do zdaj že potekale, a so bile kvalificirane kot druge aktivnosti na področju kulture, ki so v javnem interesu in se financirajo iz sredstev proračuna, namenjenih kulturi. Glede na njihov pomen in enakovreden položaj preostalih, že ločeno navedenim drugim aktivnostim v tem členu, se z eksplicitno navedbo bolj primerno ureja področje kulture. Pomen podpornih aktivnosti in kulturno-umetnostne vzgoje je naveden v obrazložitvah predhodnih členov tega zakona. Aktivnosti kulturnega in kreativnega sektorja pa so izrazito medsektorske in transdisciplinarne, saj prečijo več področij, kot so okolje, znanost, turizem, gospodarstvo ter vsa v 4. členu ZUJIK navedena področja kulture. Aktivnosti vključujejo spodbujanje, ustvarjanje, produciranje, razširjanje ter ohranjanje dobrin in storitev, ki temeljijo na ustvarjalnosti.

Člen še redakcijsko določa, da dosedanja četrta alineja v nespremenjeni obliki postane peta alineja.

K 25. členu

S predlaganim členom se spreminja 66. člen ZUJIK, ki podrobneje določa pristojnosti občin.

V drugem odstavku, ki podrobneje določa zagotavljanje javnih kulturnih dobrin širšega pomena, ki jih pod nekaterimi pogoji zagotavlja občina, se del besedila, ki našteje zgolj nekaj področji kulture, med njimi tudi nove medije, ki so zastarel izraz, ki se v drugih členih ZUJIK in v stroki že leta ne uporablja več, zamenja z napotitvijo na področja iz 4. člena ZUJIK. Ta sprememba zagotavlja večjo doslednost in jasnost v zakonu, saj se vsa področja kulturnih dejavnosti zdaj opredeljujejo enotno.

K 26. členu

S predlaganim členom se spreminja 67. člen ZUJIK, ki podrobneje določa občinske javne zavode širšega pomena.

V prvem odstavku, ki določa, kdaj se lahko občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, namenijo dodatna sredstva, se izraz presega občinski pomen redakcijsko spremeni z izrazom, ki se uporablja tudi v drugih členih ZUJIK, in sicer presega pomen, ki ga ima za lokalno skupnost. Na tak način se zagotavljata enotnost in jasnost zakona. Določba se dodatno dopolni z zahtevo, da javni zavod poleg preseganja pomena za lokalno skupnost prispeva k razvoju regije, kar vlogo teh zavodov usklajuje s cilji Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2). V prvem odstavku se črta tudi del besedila o okviru sistema financiranja občin ter se ZUJIK s tem ustrezno prilagodi Zakonu o lokalni samoupravi.

V drugem odstavku se določa postopek ugotavljanja javnega interesa države za dvoletno izvajanje aktivnosti javnega zavoda. Po poteku dveh let je torej potrebno javni interes ugotoviti ponovno.

V novem, tretjem odstavku so določeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati javni zavod, da lahko občina pridobi dodatna sredstva za njegovo delovanje. Prejšnja ureditev teh pogojev ni vsebovala, zaradi česar ugotavljanje preseganja pomena za lokalno skupnost in upravičenosti do državnega sofinanciranja ni bilo dovolj natančno in pregledno transparentno opredeljeno. S spremembo se določajo objektivna merila, ki zagotavljajo, da so do dodatnih sredstev upravičeni le javni zavodi z neprekinjenim, kakovostnim in stabilnim vplivom na širše kulturno okolje. Med pogoji so opredeljeni opravljanje javne službe v okviru kulturnih dejavnosti iz 4. člena ZUJIK, najmanj petletno neprekinjeno delovanje, organiziranje in posredovanje kakovostnih kulturnih dejavnosti, izvajanje programov za razvoj občinstev in preseganje pomena za lokalno skupnost. Dodana je tudi zahteva, da zavod s svojim delovanjem prispeva k razvoju regije in izvaja program, ki se v sosednjih občinah ne zagotavlja v istem obsegu in kakovosti v okviru javne službe, ki bi jo podprla država. Ta sprememba povečuje transparentnost postopkov, zagotavlja enakopravno obravnavo občinskih pobud in prispeva k uravnoteženemu kulturnemu razvoju širših regij.

V novem četrtem odstavku se opredeli pogoje, ko se določanje javnega interesa iz drugega odstavka lahko izjemoma izvede brez tega, da javni zavod izpolnjuje vse pogoje iz tretjega odstavka. Takšen primer je morebitni zavod, ki ga občina ustanovi za izvajanje aktivnosti za projekt evropske prestolnice kulture in torej ne more zagotoviti najmanj petletnega neprekinjenega delovanja.

Veljavni tretji odstavek, ki postane peti, se dopolni z določbo, da se pogodba sklene za največ dve leti, kar ne izključuje možnosti ponovne presoje in sklenitve nove pogodbe. Omejitev trajanja je pomembna, ker pogodba izhaja iz proračunskih zmožnosti in glede na kakovost programa, ki pa jo je treba vseskozi meriti in ocenjevati, poleg tega se lahko razširi ponudba v sosednjih občinah, zaradi česar status ni več aktualen. V določbi se spremeni še, da pogodbo sklene vlada, ne minister, saj vlada ugotovi tudi javni interes.

V novem, šestem odstavku se določajo merila, na podlagi katerih se določi višina dodatnih sredstev, namenjenih občinam za delovanje javnih zavodov širšega pomena. Prejšnja ureditev teh meril ni podrobno določala, kar je oteževalo enotno in objektivno presojo upravičenosti do financiranja. S spremembo se uvajajo jasni kriteriji, ki omogočajo transparentno in primerno dodeljevanje sredstev glede na dejanski prispevek javnega zavoda k širšemu kulturnemu razvoju. Med merili so opredeljeni produkcijske reference, kakovost programa, vsebinska zaokroženost, celovitost in inovativnost programa, utemeljitev preseganja lokalnega pomena programa in spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, predvidena dostopnost in izvedbeni načrt, načrt razvoja občinstev, finančni načrt in neprofitnost programa. Določeno je tudi, da se občini sofinancirajo programski materialni stroški za delovanje javnega zavoda, pri čemer sofinanciranje ne more preseči 70 odstotkov celotne vrednosti, s čimer se zagotavlja uravnotežena porazdelitev finančnih obveznosti med državo in občino. Omejitev je potrebna zaradi nadzora nad javnofinančno porabo in porazdeljevanjem finančnih bremen med nosilci javnega interesa ter zagotavlja večjo predvidljivost financiranja.

V sedmem odstavku se ponovi veljavno določbo, da se člen smiselno uporablja tudi za občinske javne kulturne programe širšega pomena.

K 27. členu

S predlaganim členom se spreminja 73. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja določanje javnega zavoda na področju kulture za upravljavca javne kulturne infrastrukture. V naslovu člena se glede na veljavni zakon odstrani izraz najem, saj člen opredeljuje upravljavca, ne najem, ki napotuje na drug institut s specifikami, ki so znatno drugačne od upravljanja. Najem kot institut namreč temelji na civilnopravnem razmerju med dvema subjektoma, medtem ko je določanje upravljavca izrazito organizacijsko-upravne narave. S spremembo se vzpostavlja večja jasnost in nedvoumnost zakonske določbe.

V zvezi s tem velja poudariti, da ZUJIK v tem členu in v celotnem poglavju, v katerega člen spada, ne določa upravljavcev javne kulturne infrastrukture v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti. To področje urejajo drugi predpisi, predvsem Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ZSPDSLS-1) in Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL) iz leta 1999, ki je še posebej pomemben z vidika upravljanja gradov, ter posamezni pravni akti, izdani na podlagi drugih predpisov. ZUJIK določanje upravljavca v tem členu ureja zgolj za situacije, ko se javni zavod na področju kulture določi kot upravljavec javne kulturne infrastrukture, pri tem pa še napotuje, na kakšen način mora tak javni zavod v tem primeru ravnati.

Prvi odstavek ohranja določbo, da se z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture ta zavod lahko določi kot upravljavec javne kulturne infrastrukture, in sicer za izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen. Pri tem se besedilo »nepremičnine in oprema, ki se dajo kot del javne kulturne infrastrukture«, ki je v uporabi v veljavnem zakonu, nadomesti z izrazom javna kulturna infrastruktura, kar je glede na veljavni 70. člen zakona in glede na rabo izraza v drugih povezanih členih zadostno.

Drugi odstavek ohranja določbo iz veljavnega ZUJIK o tem, da je javni zavod dolžan zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo upravlja, pri čemer imajo prednost kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali projekte, ki so sorodni področju dela javnega zavoda, takoj za njimi pa preostali kulturni izvajalci javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov. S tem se ohranja osredotočenost na zapolnitev zmogljivosti s projekti in programi s področja kulture, ki so v javnem interesu, pri čemer pa sprememba kot prednostno obravnavane določa še kulturne izvajalce za javne kulturne programe ali kulturne projekte, ki niso nujno vezani na področje dela javnega zavoda.

Iz člena se glede na veljavni ZUJIK umikajo določbe glede dajanja v upravljanje s pogodbo, saj gre v takšnem primeru za ločen institut, v okviru katerega imata upravljavec in pogodbeni upravljavec drugačen obseg pravic in obveznosti, poleg tega je drugačen način njihovega izvajanja, kar se ureja v novem 73.a členu. S tem se vzpostavlja večja pravna jasnost pri tipih možnega ravnanja z javno kulturno infrastrukturo. Z ločitvijo možnosti prenosa posameznih upravljavskih upravičenj na javni zavod na področju kulture, ne glede na ustanoviteljstvo tega javnega zavoda, v ločeno urejen in primerno preimenovan institut se usklajujejo določbe ZUJIK glede javne kulturne infrastrukture z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Upravljanje javne kulturne infrastrukture s spremembo člena sledi določbam glede upravljanja, kot jih določa splošni zakon, pri čemer je v nekaterih vidikih nekoliko bolj določen. Prvi odstavek glede na 12. člen ZSPDSLS-1 nekoliko omejuje načine določanja upravljavcev javne kulturne infrastrukture, drugi odstavek pa upravljavcu dodatno nalaga obveznosti glede načina upravljanja.

K 28. členu

Ta institut sui generis je še posebej pomemben (ne pa izključno namenjen) zaradi javne kulturne infrastrukture v lasti države, za katero država oziroma v njenem imenu Ministrstvo za kulturo ne more primerno oziroma v celotnem obsegu izvajati nalog, povezanih s postopki upravljanja, ob tem pa bi bilo za državo negospodarno v ta namen ustanoviti javni zavod. Pogosto gre za npr. gradove, v okviru katerih lahko javni zavodi, katerih ustanovitelj je lokalna skupnost, posamezne upravljavske pravice in obveznosti izvajajo znatno bolj

gospodarno. Javni zavodi v lasti občin so v takšnih situacijah boljša rešitev, ki učinkoviteje zagotavlja dostopnost in ekonomično rabo javne kulturne infrastrukture in tudi pridobiva sredstva za njen nadaljnji razvoj. S tem se stremi tudi k uravnoveženemu regionalnemu razvoju, institut pa ima močno podporo tudi med predstavniki lokalnih skupnosti, ki so njegovi posredni deležniki.

Pri tem noben od obstoječih institutov po sistemskega zakonu ni primeren za ureditev premoženjskopравnih razmerij med lastnikom javne kulturne infrastrukture in javnim zavodom, katerega ustanovitelj ni hkrati tudi lastnik javne kulturne infrastrukture, ki naj bi jo upravljal javni zavod. Veljavne določbe brezplačnega upravljanja lastniku ne omogočajo optimalnega delegiranja pravic in obveznosti, uvedba številnih področnih izjem v izvajanje veljavnega instituta brezplačne uporabe pa bi prinesla zgolj manjšo pravno jasnost – namesto tega se torej ohranja specifičen institut v specialnem predpisu zgolj za področje kulture.

Prvi odstavek ohranja določbo iz veljavnega 73. člena, da lahko samoupravna lokalna skupnost ali ministrstvo, pristojno za kulturo, javno kulturno infrastrukturo da v pogodbeno upravljanje javnemu zavodu, ne glede na njegovo ustanoviteljstvo. To pomeni, da lahko javno kulturno infrastrukturo v pogodbeno upravljanje ministrstvo podeli tudi javnemu zavodu, katerega ustanovitelj je samoupravna lokalna skupnost, in obratno. Pri tem se s pogodbo določi, za katere naloge, upravičenja in vloge, ki izhajajo iz upravljanja stvarnega premoženja, lastnik pooblasti pogodbenega uporabnika. Na ta način v času trajanja pogodbe nekatere postopke upravljanja javne kulturne infrastrukture, ki izhajajo iz sistemskega zakona, v imenu in za račun lastnika lahko po pooblastilu in v mejah pooblastila opravlja drug subjekt. Ohranja se veljavna določba, da je to mogoče tudi brez javnega razpisa, če je tako zagotovljena najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture. V zvezi s tem velja poudariti, da sta v tem postopku udeleženca zgolj upravljavec in subjekt, za katerega se je presodilo, da mu je racionalno predati pooblastilo za nekatera upravičenja, ki izhajajo iz postopkov upravljanja.

Upravljavec pri tem še naprej je določen z ustreznim aktom in vpisan v kataster, medtem ko predlog zakona le omogoča, da se nekatere naloge upravljanja delegirajo pogodbenemu upravljavcu kot posebnemu uporabniku. Kar zadeva vodenje osnovnih sredstev in amortizacijo stvarnega premoženja se to ureja v skladu s sistemsko zakonodajo, v zvezi s tem pa se s tem členom ne uvaža odstopanj.

Drugi odstavek določa, katere naloge in upravičenja, povezana s postopki upravljanja, se lahko s pogodbo dodelijo pogodbenemu upravljavcu, pri čemer je uporaba inherentna vsebina pogodbe. Določa, da se pogodbeni upravljavec lahko pooblasti zlasti za skrb za funkcionalno urejenost, ki obsega manjša vzdrževalna dela (ta so opredeljena v 16. alineji 3. člena ZSPDSLS-1). Pri tem ZSPDSLS-1 v 59. členu navaja, da »skrb za funkcionalno urejenost nepremičnega premoženja obsega manjša vzdrževalna dela«, a je zaradi večje jasnosti in glede na nekatere pretekle interpretacije pravnih naslovnikov to še izrecno navedeno, za urejanje razmerij z dobavitelji, ki zagotavljajo normalno rabo nepremičnine, za zavarovanje nepremičnine, za oddajo v najem in za oddajo v občasno uporabo in občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona. S tem se omogoči, da se pogodbeni upravljavec pooblasti le za izvajanje nekaterih pravic in obveznosti glede na specifične javnega zavoda in stvarnega premoženja. Seznam smiselno izhaja iz 58. člena ZSPDSLS-1, a z nekaterimi vidiki, ki niso navedeni in so izrecno urejeni oziroma prepovedani v naslednjih dveh odstavkih člena.

Tretji odstavek določa, da pogodbeni upravljavec lahko le izjemoma in s posebnim pooblastilom izvaja posamezna investicijska vzdrževalna dela in skrbi za pripravo, organiziranje in vodenje posameznih investicij v vseh fazah investicijskega procesa. Določba je potrebna zaradi situacij, ki lahko izhajajo iz morebitnega pridobivanja evropskih sredstev, ki ga izvaja pogodbeni upravljavec, ali iz situacije, ko je za izvedbo manjših investicijskih vzdrževalnih del primernejši pogodbeni upravljavec, ki pa to izvede v imenu in za račun lastnika.

Četrti odstavek določa, da se na pogodbenega upravljavca ne morejo prenesti naloge in upravičenja, ki se tičejo razpolaganja z nepremičnim stvarnim premoženjem in njegovega obremenjevanja s stvarnimi pravicami.

Peti odstavek določa, da je pogodbeni upravljavec zavezan, da ravna enako, kot je k zagotavljanju polne izkoriščenosti javne kulturne infrastrukture zavezan javni zavod, kadar je ta upravljavec.

Šesti odstavek določa, da pogodbeni upravljavec lastniku (oziroma v njegovem imenu upravljavcu) poroča o svojem delu in s tem omogoča, da je lastnik obveščen o načinu uporabe in s tem sledenja pogodbenim določbam.

Sedmi odstavek določa trajanje pogodbenega upravljanja za do 20 let. Takšno trajanje javnim zavodom, ki javno kulturno infrastrukturo pogodbeno upravljajo, omogoča dolgoročno načrtovanje.

Osmi odstavek določa pogoje, ko lahko upravljavec javne kulturne infrastrukture pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o pogodbenem upravljanju.

K 29. členu

S predlaganim členom se spreminja 74. člen ZUJIK, ki s spremembo podrobneje določa dajanje v brezplačno uporabo drugim kulturnim izvajalcem.

V naslovu člena se odstrani izraz najem, saj člen opredeljuje le dajanje v brezplačno uporabo, ne najem. S tem se preprečuje morebitna napačna razlaga instituta brezplačne uporabe kot najemnega razmerja.

V prvem odstavku se točneje terminološko opredeli namen člena in v smislu relevantnih subjektov jasno razmejijo upravljanje, ki ga ureja 73. člen, in pogodbeno upravljanje, ki ga ureja 73.a člen, ter brezplačna uporaba, ki jo ureja 74. člen.

Drugi odstavek določa izjemo od predhodnega odstavka, in sicer da se pod določenimi pogoji lahko da javna kulturna infrastruktura brez javnega razpisa, kar sledi veljavnim določbam ZUJIK. Z novim zapisom te določbe se z novelo sedaj jasneje opredeljuje subjekt, ki presoja primernost uporabe te določbe in akt – nacionalni program za kulturo - ki je podlaga za presojo.

Tretji odstavek določa izjemo od prvega odstavka, in sicer da se javna kulturna infrastruktura lahko da v brezplačno uporabo tudi posameznikom, katerih projekti niso financirani iz javnih sredstev, kar sledi veljavnim določbam.

Četrti odstavek določa, da se dajanje v brezplačno uporabo po tem členu izvede s pogodbo iz 93. člena tega zakona, saj gre za institut, ki izhaja iz javnega interesa v kulturi, ne neposredno iz zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Ne glede na to se ta zakon smiselno uporablja v tistih vidikih, ki niso urejeni s tem zakonom (na primer obveznosti kritja stroškov iz 4. odstavka 68. člena ZSPDLS-1).

Peti odstavek na novo določa, da morajo biti kulturne dejavnosti, ki jih izvajajo uporabniki, ki se jim odobri brezplačna uporaba, v javni kulturni infrastrukturi, dostopne najširši javnosti. Na tak način se namreč zagotavlja, da pri takšnem dajanju v brezplačno uporabo ne gre za državno pomoč, kakor to urejajo pravila na področju državnih pomoči. Določba, da se z denarnim prispevkom, namenjenim vstopu, krije le del stroškov, pomeni, da se s tem prispevkom krije del vseh stroškov, ki omogočajo izvedbo aktivnosti v javni kulturni infrastrukturi.

Šesti odstavek opredeljuje zavezo glede zagotavljanja polne izkoriščenosti javne kulturne infrastrukture in določa tipe dajanja v uporabo. Omogoča dajanje v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona. V teh ravnanjih je uporabnik, ki se mu odobri brezplačna uporaba, zavezan, da ravna podobno kot javni zavod, kadar je upravljavec.

Sedmi odstavek opredeljuje obdobje, za katero se sklepa pogodba o brezplačni uporabi.

Osmi odstavek določa pogoje, ko lahko lastnik javne kulturne infrastrukture pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o pogodbenem upravljanju.

Iz tega člena izhaja, da gre za ureditev sui generis, specifično za področje kulture, v katerem so aktivni zelo raznovrstni subjekti, posledično pa za postopke niso v vsem ustrezne določbe iz ZSPDSLS-1. V javni kulturni infrastrukturi se na primer izvajajo rezidenčni programi, v njej pogosto gostujejo subjekti iz ljubiteljske kulture. Njihovo delovanje je v javnem interesu v kulturi, pri čemer gre za izrazito drugačne subjekte, kot so ti, ki delujejo na profesionalnem področju kulture. Subjekti ljubiteljske kulture imajo drugačna znanja in predvsem precej manjša finančna sredstva, zato je primerno, da se to ureja področno specifično. Ne glede na to se za vsebine teh razmerij, če iz tega zakona ne izhaja drugače, uporabljajo določbe o brezplačni uporabi, ki urejajo stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

K 30. členu

S predlaganim členom se spremeni 75. člen ZUJIK, ki je doslej urejal dajanje javne kulturne infrastrukture v upravljanje ali uporabo subjektom iz veljavnega 74. člena pod določenimi pogoji brezplačno. Poleg tega je določal, da se lahko infrastruktura daje v uporabo javnim zavodom, skladom, agencijam ali drugim izvajalcem kulturnih programov, pri čemer se zahteva le nadomestilo dejanskih stroškov.

Glede na spremenjene določbe v predhodnih členih veljavni 75. člen ni več primeren v celoti, saj ureja načine dajanja javne kulturne infrastrukture v uporabo, ki so zdaj podrobneje urejeni v novih členih. Zato se člen spremeni tako, da uvaja nov institut občasne uporabe v javnem interesu v kulturi.

V naslovu člena se izraz obveznosti nadomesti z izrazom občasna uporaba v javnem interesu v kulturi, kar je glede na vsebino člena bolj primerno.

V prvem odstavku se navede, da če subjekti, ki jim je javna kulturna infrastruktura dana v upravljanje po 73. členu, v pogodbeno upravljanje po 73.a ali brezplačno uporabo po 74. členu, to javno kulturno infrastrukturo oddajo v občasno uporabo javnemu zavodu, javnemu skladu ali javni agenciji s področja kulture ali drugim kulturnim izvajalcem za izvajanje javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov ali vzgojno-izobraževalnim zavodom za izvajanje dejavnosti, če so vezani na področje kulture in umetnosti, gre za občasno uporabo v javnem interesu v kulturi. Ta institut izhaja iz specifik uporabe javne kulturne infrastrukture in je soroden, ne pa tudi enak občasni uporabi iz ZSPDSLS-1.

Drugi odstavek navaja, da sme v primeru dajanja v občasno uporabo v javnem interesu za kulturo subjekt iz 73., 73.a, in 74. člena zaračunati samo nadomestilo v višini dejanskih stroškov, ki neposredno izhajajo iz uporabe javne kulturne infrastrukture. Vrste teh stroškov so navedene v tretjem odstavku 75. člena ZUJIK. Zaračunani stroški morajo v primeru občasne uporabe v javnem interesu za kulturo neposredno izhajati iz izvedenih aktivnosti, kar pomeni, da se ne morejo zaračunati pavšalno ali če niso dejansko nastali.

Četrti odstavek določa načine, na katere se stroški iz drugega in tretjega odstavka zaračunavajo pregledno.

Peti odstavek določa način izvajanja občasne uporabe v javnem interesu v kulturi na način, da ne predstavlja državne pomoči, analogno z namenom in obrazložitvijo iz predhodnega člena.

Šesti odstavek določa, da se del javne kulturne infrastrukture lahko odda v začasno uporabo v javnem interesu za kulturo za največ 365 povezanih dni in da se po preteku tega obdobja lahko sklene nova oddaja v občasno uporabo.

Sedmi odstavek določa pogoje, ko mora brezplačni uporabnik pred začetkom oddaje v občasno uporabo v javnem interesu za kulturo seznaniti lastnika. V takem primeru gre za vrste občasne uporabe, ki so specifične za kulturo (na primer daljše umetniške rezidence, večmesečni študij za predstave itn.) in trajajo dlje. V ta namen je brezplačni uporabnik dolžan podati navedbo o načrtovani uporabi, s čimer se lastniku zagotavlja možnost preverjanja glede izpolnjevanja pogodbenih pravic in obveznosti.

K 31. členu

S predlaganim členom se spreminja 78.a člen ZUJIK. Gre za redakcijsko spremembo, ki usklajuje zapis člena s spremembami 73., 74. in 75. člena in s povezanim, novim 73. a členom ZUJIK.

Četrti odstavek veljavnega 78.a člena napotuje na določbe zakona, ki urejajo »oddajo v upravljanje oziroma najem javne kulturne infrastrukture javnemu zavodu ter oddajanje v najem javne kulturne infrastrukture drugim kulturnim izvajalcem«. Te določbe se z novelo urejajo z drugačno terminologijo, ki je usklajena s sistemskim zakonom, a ohranjajo enako intenco in so še naprej primerne, da se smiselno uporabljajo v kontekstu tega člena.

Pri tem se ne glede na to, da zapis veljavne določbe govori o možnosti oddajanja zasebne kulturne infrastrukture v upravljanje, ki jo ureja veljavni 73. člen, s spremembo ne napotuje na spremenjeni 73. člen, ampak zgolj na novi, 73.a člen. Vsebina veljavnega 73. člena se namreč z novelo ureja v dveh ločenih členih, pri čemer pa določb glede določitve javnega zavoda za upravljavca (spremenjeni 73. člen) zaradi vseh vidikov, ki jih v kontekstu ZSPDSLS-1 in drugih zakonov implicira upravljanje, ni mogoče smiselno uporabljati v kontekstu vsebine 78.a člena. Nasprotno so določbe glede možnosti prenosa posameznih upravljavskih upravičenj na javni zavod na področju kulture (novi 73.a člen) izpeljane na način, da je njihov prenos oziroma smiselna uporaba v kontekstu zasebne kulturne infrastrukture možna.

K 32. členu

S predlaganim členom se v ZUJIK za 78.a členom uvaja nov 78.b člen, ki določa možnost najema nepremičnin v tujini. Gre za podrobnejšo opredelitev enega izmed načinov zagotavljanja pogojev za mednarodno prepoznavnost slovenske kulture in umetnosti v skladu z 8. členom ZUJIK.

V prvem odstavku se podrobneje opredeli namen tovrstnega najema, tj. predstavljane slovenske kulture in umetnosti na pomembnih mednarodnih razstavah, festivalih in drugih kulturnih prireditvah v tujini, in sicer če to prispeva k mednarodni prepoznavnosti in uveljavitvi slovenske kulture v mednarodnem okolju.

V drugem odstavku se opredelita način sklepanja in trajanje pogodbe, s katero se izvede najem iz prvega odstavka.

V tretjem odstavku se opredeli možnost, da lahko država s posameznim javnim zavodom ali drugim kulturnim izvajalcem, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, sklene poseben sporazum o uporabi najete nepremičnine za izvedbo javnega kulturnega programa ali kulturnega projekta v javnem interesu.

K 33. členu

S predlaganim členom se spreminja 79. člen ZUJIK, ki podrobneje določa stroške prostora.

Prvi odstavek določa, da lahko izvajalcu, ki trajno zadovoljuje kulturne potrebe na posameznem področju in nima v uporabi ali upravljanju javne kulturne infrastrukture, država ali lokalna skupnost zagotavljata sredstva za pokrivanje stroškov, ki so povezani z zagotavljanjem prostora za delovanje. Do zdaj je veljalo, da je to mogoče le, če izvajalec ni dobil nobenih drugih oblik javnega financiranja. Takšnih izvajalcev je malo, saj skoraj vsi pridobivajo javna sredstva. Zato zaradi večje jasnosti in operativno olajšanega izvajanja člena sprememba zakona natančneje določa, da to velja, če izvajalec javnih sredstev ni dobil za zagotavljanje prostora za delovanje.

K 34. členu

S predlaganim členom se spreminja 79.b člen ZUJIK, ki podrobneje določa zavezanca in višino sredstev pri umetniškem deležu v javnih investicijskih projektih.

V prvem odstavku, ki določa, kdaj se izvaja ukrep umetniškega deleža, se v skladu z opredelitvami 4. člena ZUJIK, ki določa področja kulture, poenotijo izrazi iz likovnih in vizualne umetnosti ter se dodata arhitektura in oblikovanje. Na tak način se poskrbi za enotno izrazje in večjo jasnost zakona.

Doda se nov, tretji odstavek, ki ne glede na predhodna člena z nominalnim zneskom 250.000 eurov omeji višino, ki jo mora investitor nameniti za umetniški delež. Iz predhodnih členov namreč izhaja, da mora investitor za umetniški delež nameniti najmanj 1,25 % oziroma 1 % za investicije, pri katerih javno financiranje ali sofinanciranje znaša 10.000.000 eurov ali več, pri čemer bi moral investitor pri investiciji v vrednosti npr. 40.000.000 eurov za umetniški delež torej nameniti najmanj 400.000 EUR. S spremembo se omogoči, da investitor lahko, kadar vrednost investicije presega 17.500.000 eurov, za umetniški delež nameni manj kot 1 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del, a ne manj kot 175.000 eurov. Najmanjša vrednost umetniškega deleža torej pri investicijah nad 25.000.000 eurov preneha rasti skupaj z vrednostjo investicije. Na tak način se zagotovi, da ne glede na višino investicije obvezni umetniški delež ostane v obsegu, ki je glede na predvideni obseg potreb smiselno oziroma se lahko primerno izvede tudi pri večjih investicijah.

Doda se nov, četrti odstavek, ki natančneje odreja, v kateri časovni točki investicijskega postopka se mora začeti izvajati ukrep obveznega deleža. Ta mora biti v skladu s spremembo zakona umeščen že v zgodnejšo fazo investicije, in sicer v dokument identifikacije investicijskega projekta. Tako se bo v praksi zagotovilo doslednejše spoštovanje obveznega deleža pri javnih investicijah. Člen določa še, da mora investitor o izvajanju ukrepa obvestiti ministrstvo, pristojno za kulturo, to pa hrani tudi javni seznam izbranih del in natečajev. Z vzpostavitvijo obveščanja se ustvari večja javna preglednost nad izvajanjem ukrepa ter se širijo možnosti in vidnost ukrepa za ustvarjalce, ki se lahko odzovejo na natečaje.

K 35. členu

S predlaganim členom se spreminja 79.c člen ZUJIK, ki podrobneje določa porabo sredstev pri umetniškem deležu v javnih investicijskih projektih.

Prvi odstavek se spremeni tako, da se poveča delež sredstev, ki jih mora investitor nameniti za odkup umetniških del in izplačilo nagrad avtorjem, in sicer z najmanj 70 odstotkov na najmanj 80 odstotkov. Ta sprememba zakona bo doprinesla k boljšemu izvajanju cilja ukrepa obveznega deleža. Člen natančneje opredeljuje, da morajo biti umetniška dela umeščena v javno dostopne prostore. Člen ohranja določbo, da se preostanek sredstev nameni za stroške izvedbe postopkov, povezanih z ukrepom. Med upravičenimi stroški ni več arhitekturnih natečajev in stroškov objav, saj gre za stroške investitorja. Ohranja se veljavna določba, da je del sredstev lahko namenjen tudi stroškom morebitnih potrebnih ukrepov varstva kulturne dediščine.

Nov, drugi odstavek opredeljuje, da mora investitor za umetniška dela in izplačilo nagrad avtorjem v primeru, da je za izvedbo ukrepa na voljo manj kot 15.000 evrov, nameniti najmanj 70 odstotkov sredstev deleža.

Veljavni drugi in tretji odstavek se redakcijsko preštevilčita v tretjega oziroma četrtega.

K 36. členu

S predlaganim členom se spremeni 79.č člen ZUJIK, ki podrobneje določa izvedbo ukrepa umetniškega deleža.

V prvem odstavku ter v preostalih delih člena se primerneje ureja poimenovanje strokovne komisije, saj skrajšana oblika strokovne komisije za izbor umetniških del, torej »strokovna komisija«, ni primeren, ker se drugje v ZUJIK uporablja za strokovne komisije iz 21. člena ZUJIK.

V drugem odstavku, ki določa delovanje strokovnih komisij za ukrep, se določba, da ministrstvo vodi seznam strokovnjakov, iz veljavnega tretjega odstavka redakcijsko premakne v drugi odstavek. Honorar za komisije, ki je do zdaj znašal do petkratnika povprečne neto plače v Republiki Sloveniji, se zmanjša na največ dvakratnik povprečne neto plače. Tako se zagotavlja enakopravnejša obravnava vseh deležnikov ukrepa.

V tretjem odstavku, ki določa seznam strokovnjakov, se doda, da ministrstvo javno vabilo za umestitev na seznam strokovnjakov objavi vsaka tri leta.

V četrtem odstavku o tem, kdo je lahko uvrščen na seznam strokovnjakov, se doda, da mora o primernosti kandidatov mnenje izdati tudi pristojna področna strokovna komisija pri ministrstvu. S to spremembo se omogoča najvišja raven strokovnosti pri izvajanju ukrepa. Redakcijsko se dopolnijo ali s primernejšimi strokovnimi izrazi spremenijo tudi področja kulture. Ta sprememba doprinese k enotnosti izrazja in večji jasnosti zakona.

V četrtem odstavku o pripravi in izvedbi javnega natečaja se črta načelo anonimnosti. Anonimnost pri izvajanju ukrepa umetniškega deleža ni smiselna, saj strokovno komisijo za izbor umetniških del sestavljajo področni strokovnjaki. Umetniška dela so pogosto podpisana, poleg tega strokovnjaki kot izvedenci za umetnost lahko prepoznajo avtorski slog posameznega umetnika.

V sedmem odstavku o delu komisije se ustrezno redakcijsko popravi pravopisna napaka v zakonu.

V osmem odstavku se določba, da se denarne nagrade vštejejo v pogodbeno vrednost, dopolni s pojasnilom, da se njihova vrednost sešteje z vrednostjo odkupa. Sprememba izhaja iz nejasnosti pri praktičnem izvajanju ukrepa, saj je bilo doslej mogoče določbo razumeti tudi tako, da se denarna nagrada odšteje od vrednosti odkupa.

V devetem odstavku, ki določa podrobnejši postopek ukrepa, se redakcijsko napoti na pravilnik in s preostalim zakonom poenoti izraz minister.

K 37. členu

S predlaganim členom se spreminja 80. člen ZUJIK, ki podrobneje določa podelitev statusa v javnem interesu na področju kulture nevladnim organizacijam.

Prvi odstavek, ki govori o nevladnih organizacijah na področju kulture se spremeni tako, da s sodobnim izrazjem, ki v skladu z zakonom, ki ureja delo nevladnih organizacij, na vseh ustreznih mestih uporablja enotni izraz nevladne organizacije. Tako skrbi za večjo enotnost in jasnost zakona. Sprememba ohranja veljavne določbe 80. člena ZUJIK v delih, ki se nanašajo na izvajanje kulturnih dejavnosti in prispevajo k dostopnosti kulturnih dobrin ter razvoju kulturnih dejavnosti. Sprememba zakona na novo vključuje dejavnosti vsebinskih mrež v kulturi, kot jih določa zakon, ki ureja nevladne organizacije in ki ministrstvom narekuje, da morajo financirati projekte in programe vsebinskih mrež kot subjektov podpornega okolja. Vsebinska mreža je definirana kot nevladna organizacija, ki združuje nevladne organizacije z vsebinsko istega področja in izvaja dejavnosti informiranja, svetovanja, izobraževanja, raziskovanja, zagovorništva, mreženja, promocije in podpore v korist vseh nevladnih organizacij z istega vsebinskega področja na ravni svojega delovanja. Na novo so definirane tudi podporne dejavnosti, ki so podrobneje obrazložene v prehodnih določbah tega zakona. Sprememba prinaša natančnejše in sodobnejše definicije nekaterih dejavnosti. Tako se namesto dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja uporablja strokovno primernejši izraz kulturno-umetnostna vzgoja, ki je podrobneje obrazložena v predhodnih členih tega zakona. Razširjena je definicija dejavnosti ukvarjanja s strokovnimi vprašanji na izvajanje strokovnih usposabljanj, izobraževanj in zagovorništva, kar bolj celostno obravnava delovanje tovrstnih organizacij. Podana je tudi podrobnejša definicija stanovskega društva kot organizacije, ki združuje poklice na posameznih področjih kulture.

V drugem odstavku, ki natančneje opredeljuje organizacije, ki delujejo v javnem interesu, se uporabi sodobno izrazje, ki v skladu z zakonom, ki ureja delo nevladnih organizacij, na ustreznih mestih uporablja enotni izraz nevladne organizacije.

K 38. členu

S predlaganim členom se črta 81. člen, saj je ta zaradi sprememb 80. člena postal odvečen.

K 39. členu

S predlaganim členom se spreminja 82. člen ZUJIK, ki podrobneje določa vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi.

Prvi odstavek s spremembo tega zakona ohranja veljavne določbe.

V drugem odstavku, ki ureja registracijo poklicev, statusa in enoosebnosti opravljanja dejavnosti, se ohranijo vse veljavne določbe, razen določbe, da ima lahko posameznik registrirano neomejeno število poklicev. Posameznik se lahko v skladu s tem členom po novem registrira za opravljanje največ petih specializiranih poklicev. Sprememba bo omogočala bolj usmerjen poklicni razvoj samostojnih kulturnih delavcev ter administrativno poenostavitev postopkov v skladu z načeloma pravočasnosti in ekspeditivnosti postopka.

Tretji odstavek, ki določa pogoje za vpis, ohranja večino določb iz veljavnega zakona. Kandidat mora še vedno poklic opravljati samostojno na področjih iz 4. člena ZUJIK, ne sme biti uživalec pokojnine in mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo ali z dosedanjim delom izkazovati usposobljenost za opravljanje dejavnosti. K pogojem se dodaja nova alineja, ki določa, da posameznik z dnem in za čas vpisa ne sme biti vključen v obvezno socialno zavarovanje na drugi podlagi s polnim delovnim ali zavarovalnim časom. Pogoj je dodan zaradi dodatne jasnosti, saj je dosedanja določba omogočala interpretacijo, da bi posameznik lahko imel status samostojnega delavca v kulturi, ob tem pa bi bil redno zaposlen za polni delovni čas. Ker namen statusa samostojnega delavca v kulturi ni, da bi delo opravljal na ljubiteljski način, se s to določbo jasneje uredi, da je posameznik lahko samostojni delavec v kulturi zgolj, kadar ni v drugem zaposlitvenem razmerju za polni delovni čas. Še vedno pa je možno, da posameznik opravlja delo v dveh oblikah dela in v raznolikih obsegih. Na novo se dodaja specifična določba, ki zapoveduje, da mora imeti posameznik v primeru opravljanja reguliranega poklica opravljene vse potrebne pogoje zanj. Ta določba ohranja ustrezne poklicne standarde in kakovost dela.

Četrti odstavek, ki določa pogoje vpisa za posameznike, ki se v status vpisujejo prvič, vsebinsko pri pogojih ostaja nespremenjen, pri čemer so bolj jasno definirana merila za določitev deficitarnih poklicev samostojnih delavcev v kulturi. To prispeva k večji preglednosti in enakopravni obravnavi. Dodan je pogoj, da posameznik nima urejenega plačila prispevkov za obvezno socialno varnost na drugi pravni podlagi za poln delovni čas.

Uvaja se nov peti odstavek, ki določa, da se lahko samostojni delavec v kulturi glede na pogoje, opredeljene v podzakonskem aktu, vpiše v enega od treh razredov karijerne dinamike: samostojni delavec v kulturi III, samostojni delavec v kulturi II in samostojni delavec v kulturi I. Samostojni delavec v kulturi I je najvišji razred. Določeni so pogoji, kdaj je posameznik vpisan v neki karierni razred, ti razredi pa so vezani na delovne izkušnje. Za razred samostojni delavec v kulturi III se zahteva do pet let delovnih izkušenj v kulturi, samostojni delavec v kulturi II do 30 let delovnih izkušenj v kulturi, za razred samostojni delavec v kulturi I pa nad 30 let delovnih izkušenj v kulturi.

Takšna razmejitev temelji na analizi razvidnih podatkov o starosti in predvidevanja poklicne poti samostojnih delavcev v kulturi ter upošteva tipično razvojno pot kulturnih ustvarjalcev, kjer se v prvih petih letih pogosto vzpostavljajo pogoji za samostojno delovanje, zatem sledi daljše obdobje karijerne konsolidacije. Dodaten prispevek h kulturnemu prostoru in visoka stopnja kontinuitete se prepozna pri tistih, ki na tem področju vztrajajo več kot 30 let. Karierna dinamika je zasnovana kot mehanizem, ki omogoča kritje prispevkov za socialno varnost, tako da omogoča določeno progresivnost in predvidljivost, ki motivira k dolgoročnemu profesionalnemu delovanju v kulturi. Model sledi cilju, da se pravice samostojnih delavcev v kulturi – posebej na področju socialne varnosti – približajo standardom, ki veljajo za redno delo, kot to predvideva tudi Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031. V tej je poudarjeno, da so samozaposleni pomembni nosilci kulturne produkcije in da je treba njihovo negotovost nasloviti z ustreznimi ukrepi. Eden izmed teh elementov je zagotavljanje kariernega napredovanja

Opredelitev karierne dinamike izhaja iz razumevanja samostojnih delavcev v kulturi kot bistvenih strukturnih elementov kulturnega modela. Pomembni so za krepitev avtonomnosti, večanje ustvarjalnega potenciala in zagotavljanje raznolikosti kulturne ponudbe.

Nov, šesti odstavek opredeljuje, kaj so delovne izkušnje na področju kulture. Poleg delovne dobe, ki jo posameznik pridobi v skladu z zakonom o delovnih razmerjih in na podlagi dela, opravljenega v okviru samozaposlitve na področju kulture, se v delovne izkušnje na področju kulture šteje tudi delo, opravljeno po pogodbah civilnega prava, torej predvsem avtorskih in podjetniških pogodbah. Natančnejša opredelitev določanja delovnih izkušenj, pridobljenih iz naslova avtorskih in podjetniških pogodb, bo določena s podzakonskim aktom.

Nov, sedmi odstavek opredeljuje odločanje ministrstva v primerih, ko samostojni delavec v kulturi izpolni pogoje za prehod v nov karierni razred.

Osmi in deveti odstavek, ki določata način opravljanja dejavnosti ter pogoje, povzemata dosedanje določbe 82. člena ZUJIK in imata zgolj redakcijske popravke.

Deseti odstavek je vsebinsko enak dosedanji določbi, a ima iz naslova dopolnitve tretjega odstavka kot pogoj za ponovni vpis v razvid samozaposlenih v kulturi določeno še, da posameznik nima plačevanja prispevkov za socialno varnost v obsegu polne zaposlitve urejenega na drugih podlagah.

Enajsti odstavek določa, da lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, za izvajanja tega člena pridobi podatke od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, npr. glede tega, ali ima posameznik plačilo prispevkov za obvezno socialno varnost urejeno na drugi pravni podlagi za poln delovni čas.

K 40. členu

S predlaganim členom se spreminja 82.a člen ZUJIK, ki določa spodbude za samozaposlovanje.

Dosedanji prvi odstavek se črta, s tem pa se odstrani dosedanja določba, da ministrstvo, pristojno za kulturo, samostojnim delavcem v kulturi pod nekaterimi pogoji lahko zagotavlja izvajanje računovodstva. Določba se v praksi ni izvajala, poleg finančnih in tehničnih izzivov je bil pomemben razlog tudi v spremembi normiranega obdavčevanja samostojnih delavcev v kulturi. Višanje stopnje normirano priznanih odhodkov je za marsikaterega samostojnega delavca v kulturi pomenilo lažji in finančno tudi ugodnejši način kot vodenje računovodstva na način dejanskih prihodkov in odhodkov. Ker se določba ni izvajala in tudi ni več smiselna, se črta.

V dosedanjem drugem, po novem prvem odstavku se črta besedilo kulturnih žepnin. Izraz ni primeren za profesionalno opravljanje dela samostojnih delavcev v kulturi in se v praksi že dolgo ne izvaja, saj so ga nadomestile štipendije.

V dosedanjem tretjem, po novem drugem odstavku, se javni interes v kulturi vzpostavi kot kriterij za primernost ukrepov, namenjenih spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samozaposlene v kulturi.

V dosedanjem četrtem, po novem tretjem odstavku, ki ureja nadomestilo za čas bolniške odsotnosti, se spremeni pogoj do upravičenosti do nadomestila na način, da se poleg bolezni kot možnost za koriščenje nadomestila uvaja tudi poškodba. Dosedanja ureditev je bila v tem smislu restriktivna in ni prepoznala poškodb kot razloga za pridobitev nadomestila, čeprav so samostojni delavci v kulturi pogosto odsotni z dela tudi zaradi poškodb. Dodatna omejitev, zaradi katere ukrep ni v polni meri dosegal svojega namena, je bil njegov obseg, saj so lahko samostojni delavci v kulturi ukrep koristili samo enkrat letno, kar se z novim predlogom spreminja. To je še posebej pomembno v poklicih, ki so fizično zahtevni in v katerih lahko pride do zaporednih, z izvajanjem poklica povezanih poškodb ali bolezni, zato je primerno, da si v takšnih situacijah delavec lahko vzame čas za primerno rehabilitacijo. Pri tem ne gre za samodejno podeljevanje takšnega nadomestila, ampak

to za vsakokratno potrditev zdravniki, pristojni za ugotavljanje začasne zadržanosti od dela, na podlagi svoje ocene o upravičenosti zadržanosti. Glede na obseg koriščenja tega instituta se bodo nadomestila večkratno koristila le izjemoma, je pa njihova možnost zelo pomembna za izogibanje dolgotrajnejšim poškodbam ali zdravstvenim težavam in dolgotrajnemu zmanjševanju fizične sposobnosti. Sprememba, da bodo lahko posamezniki ukrep koristili dvakrat letno, bo omogočila ustrežnejše uresničevanje javnega interesa v smislu zakonsko določenega zagotavljanja razmer za ustvarjanje javnih kulturnih dobrin.

K 41. členu

S predlaganim členom se spreminja 83. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna.

Prvi odstavek ohranja zdajšnjo določbo, da lahko samostojni delavci v kulturi pridobijo pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje ter za starševsko varstvo in za zaposlovanje iz državnega proračuna. Dodatno opredeljuje, da lahko prispevke pridobijo le, če njihovo delo predstavlja kvalitativni presežek in izjemno prispeva k razvoju področja, na katerem delujejo. Redakcijsko se dodaja natančnejša točka opredelitve petih let, kar prispeva k večji jasnosti postopka pridobivanja in podeljevanja pravice.

V novem, drugem odstavku se opredelijo pogoji, pod katerimi se obdobje petih let iz predhodnega člena smiselno podaljša. Gre za ureditev, ki je analogna podaljšanju pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, in se lahko zgodi v enakih situacijah. Na tak način se urejajo situacije posameznikov, ki so bili na primer na daljši porodniški ali bolniški odsotnosti, da lahko enakopravno kandidirajo za pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna glede na petletno aktivno dobo.

V novem, tretjem odstavku se v skladu s spremembami predhodnega 82. člena, ki ureja vpis in uvaja karierno dinamiko, v tem členu karierna dinamika realizira v navezavi na pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna. Določba zagotavlja, da samostojni delavci v kulturi, ki imajo pravico do plačila prispevkov, ustrezno karierno napredujejo. Trije razredi kariernih dinamike so urejeni s progresivno lestvico višine socialnih prispevkov, ki jih samostojnemu delavcu v kulturi plačuje ministrstvo, pristojno za kulturo. V tretjem, najnižjem razredu se ohranja trenutno stanje, ko so za samostojne delavce v kulturi prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje ter za starševsko varstvo in za zaposlovanje plačani glede na najnižjo zavarovalno osnovo. Naslednja razreda kariernih dinamike imata višje stopnje plačila prispevkov za socialno varnost, in sicer postopno do najvišjega, to je prvega razreda, v katerem bo za samostojnega delavca v kulturi ministrstvo za kulturo plačalo prispevke za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 85 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec. Ta odstavek je smiselno vezan na določbe 82. člena ZUJIK, ki podrobneje določa vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi ter metodologijo njihovega razvrščanja po kariernih razredih. Kriteriji, po katerih se posameznega samostojnega delavca v kulturi razvrsti v karierni razred, so merljivi in preverljivi, saj izhajajo izključno iz objektivno določene letne dobe delovnih izkušenj na področju kulture, ki je v novem 82. členu ZUJIK tudi natančno opredeljena. Štejejo se namreč šesteta obdobja vključitve posameznika v obvezna socialna zavarovanja na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve na področju kulture, ter izkušnje na področju kulture, pridobljene v okviru opravljanja del na podlagi pogodb civilnega prava na področju kulture. S sledenjem objektivnim dejstvom se sistem kariernega napredovanja samostojnih delavcev v kulturi približuje idejnemu mehanizmu napredovanja javnih uslužbencev, ki je prav tako avtomatiziran in v precejšnji meri odvisen od objektivno določenih okoliščin. Pri tej zakonodajni novosti je pripravljavec zakona upošteval načelo sorazmernosti – do zdaj kariernega napredovanja ni bilo, samostojni delavec v kulturi je tako svojo celotno kariero preživel na enakem kariernem nivoju. Zdaj se uveljavljajo trije razredi, pri čemer je posebna pozornost posvečena začetku in koncu kariere, večino ustvarjalnega obdobja pa bo samostojni delavec v kulturi še naprej preživel v osrednjem kariernem razredu. Na tak način se išče pravilno in sorazmerno ravnotežje med kariernim napredkom ter administrativnimi bremenami napredovanja v posamezni karierni razred, sledi se tudi načelu predvidljivost kariernega loka ter preglednosti in jasnosti zakonodajnih rešitev. Čeprav pripravljavec v bodoče ne izključuje nadaljnje segmentirane kariernih razredov, je ob uveljavitvi nove rešitve smiselno, da je ta jasna in pregledna, ter da ne povzroča bistvenega povečanja administrativnega bremena za deležnike. Tudi zaradi

slednjega je napredovanje v višji karierni razred ob izpolnitvi in preverjanju obveznega pogoja let delovnih izkušenj opravljeno po uradni dolžnosti s strani ministrstva, pristojnega za kulturo.

Nov četrti odstavek ureja, kdaj se ob prestopu samostojnega delavca v kulturi v nov karierni razred začne upoštevati spremenjena višina prispevkov za socialno varnost.

Peti odstavek ohranja zdajšnjo določbo, da se pravica iz tega člena podeljuje za pet let, pri čemer člen natančneje definira začetek trajanja te pravice glede na situacije samostojnega delavca v kulturi, ko odda vlogo, s čimer prispeva k jasnejši obravnavi in bolj urejenemu administrativnemu vodenju postopka. Ohranja tudi določbo, da se pravica lahko podeljuje večkrat. Umika se dosedanja določba, da pravica preneha, ko samostojni delavec v kulturni dopolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Dodana je določba, da se z dnem pridobitve pravice lahko prične tudi njeno uveljavljanje (kar je element v ureditvi tega instituta, ki je nominalno nov, a je bil prej smiselno vsebovan v samem konceptu pravice), če samostojni delavec izpolnjuje potrebne pogoje.

Šesti odstavek dosedanje določbo, da pravica do plačila prispevkov za socialno varnost preneha z dnem, ko upravičenec dopolni pogoje za starostno upokožitev, nadomešča z določbo, da se pravica ne more podeliti samostojnemu delavcu v kulturi, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe.

Sedmi odstavek ohranja zdajšnjo določbo, da se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je dosegel 55 let starosti in mu je bila priznana pravica do plačila prispevkov v skupnem trajanju vsaj 20 let, prizna pravica do dneva, ko dopolni 40 let delovne dobe. To je sprememba glede na dosedanje določbo, ki je priznanje pravice omogočala le do pridobitve pogojev za starostno upokožitev, kar je posameznike lahko priselilo v upokožitev pred izpolnitvijo pogoja 40 let pokojninske dobe in s tem v upokožitev z razmeroma nizko pokojnino. Člen na novo uvaja, da je poleg zdaj veljavnega časa zaposlitve v javnih zavodih v kulturi v to dobo všteto tudi obdobje zaposlitve v drugih oblikah delodajalcev na področju kulture. Ta določba omogoča enakopravno obravnavo samostojnih delavcev, saj so bili prej nekateri v neenakopravnem položaju.

V novem, osmem odstavku je določeno, da se v specifičnih primerih starševskega dopusta, bolezni, poškodbe ali nege, ki traja dlje kot 30 delovnih dni, samostojnemu delavcu v kulturi trajanje pravice do plačila prispevkov podaljša za toliko časa, kolikor je trajala posamezna od prej navedenih okoliščin. Do zdaj se je namreč dogajalo, da so posamezniki trpeli zaradi hujše bolezni ali so bili v petletnem obdobju večkrat na starševskem, očetovskem in materinskem dopustu, kar je pomenilo, da v tem času niso mogli opravljati svojega dela, s tem pa se je pomembno zmanjšal njihov obseg referenc, ki so nujno potrebne za podaljšanje trajanja pravice do plačila prispevkov. Z novo ureditvijo se samozaposlenim v kulturi s temi okoliščinami trajanje pravice do plačila prispevkov, ki jim je bila odobrena za pet let, podaljša za obdobje, kolikor je trajala posamezna okoliščina. S tem se pomembno zagotavlja tudi enakost spolov, saj so bile ženske zaradi zdajšnje ureditve pogosto v neenakopravnem položaju zaradi daljše odsotnosti med materinskim in starševskim dopustom.

Deveti odstavek izhaja iz veljavnega zakona in ustvarja pravno podlago, da lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, samo pridobi podatke, potrebne za obdelavo vlog glede pravice do plačila prispevkov za socialno varnost.

K 42. členu

S predlaganim členom se spreminja 85. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja dohodkovni cenzus in pogoje za pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna.

Prvi odstavek se spremeni tako, da lahko samostojni delavec v kulturi, ki pridobi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, to pravico v tekočem letu uveljavlja le, če je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, če je rezident Republike Slovenije za davčne namene in če ni presegel dohodkovnega cenzusa za več kot 30 odstotkov. V veljavnem zakonu te pravice v primeru preseganja dohodkovnega cenzusa ni mogel uveljavljati, s predlogom novele pa je to možno v omejenem obsegu, ki ga opredelijo naslednji odstavki tega člena. Poleg tega se uvaja pogoj, da je vpisan v razvid samozaposlenih v

kulturi, s čimer se podrobneje ureja razlika med imetništvom pravice in njenim uveljavljanjem, ki je možna le pod določenimi pogoji.

Nov drugi odstavek določa, da pravica v primeru, da nekdo ne izpolnjuje pogojev za njeno uveljavljanje, ne preneha, da pa ni mogoče njeno uveljavljanje. O prenehanju uveljavljanja in njegovem ponovnem pričetku ministrstvo izda odločbo.

Nov tretji odstavek določa, da vlada z uredbo o samostojnih delavcih v kulturi določi višino dohodkovnega cenusa. Podrobneje in glede na dosedanje metode nekoliko drugače, saj se višina cenusa ne izračunava več iz triletnega povprečja referenčne višine plače, je določena tudi metodologija izračuna cenusa. Ta izhaja iz višine, ki velja v tekočem letu.

Doda se nov, četrti odstavek, ki določa, da lahko samostojni delavec v kulturi glede na ugotovljeni dohodek in dohodkovni cenzus koristi določen delež pravice do plačila prispevkov, in sicer v različnih odstotkih glede na višino dohodka. Dohodkovni cenzus ima štiri kategorije. V prvi samostojni delavec v celoti ne sme presegati dohodkovnega cenusa. V tem primeru se mu pravica do plačila prispevkov realizira v celoti. Naslednje kategorije imajo progresivno določen višji prag cenusa, hkrati pa samostojni delavec v kulturi glede na uvrstitev v posamezni razred prejme sorazmerno nižji odstotek pravice do plačila prispevkov. V zadnjem razredu ima lahko samostojni delavec v kulturi prihodke v obsegu od 20 do 30 odstotkov nad cenzusom. V tem primeru mu ministrstvo, pristojno za kulturo, izplačuje samo še 20 odstotkov pravice do plačila prispevkov. Preostanek prispevkov si posameznik plača sam. Če samostojni delavec v kulturi v celoti preseže zadnjo kategorijo, mora prispevke plačevati v celoti. Navedena rešitev uvajanja več kategorij cenusa rešuje izziv, da so samostojni delavci v kulturi tudi ob enkratnem preseganju cenusa zaradi atipičnih večjih dohodkov v posameznem letu (na primer enkratnih izplačil za večja dela, na področju filma, kjer procesi trajajo dlje in povprečni produkcijski cikel, za katerega je posameznik plačan v enkratnem znesku, traja več let) pravico v celoti izgubil za tekoče leto (pogosto tudi za naslednja) ter je moral prispevke za tekoče leto, ki jih je ministrstvo plačalo v mesecih pred ugotovitvijo preseganja cenusa, v celoti vrniti. Navedeno je predstavljalo znesek v višini približno šestine dohodkovnega cenusa, kar pomeni, da je moral samostojni delavec v kulturi v enem letu vrniti znesek, ki je zanj pogosto predstavljal veliko finančno breme. Tak sistem je samostojne delavce v kulturi, ki so prekoračili dohodkovni cenzus, postavil v finančno negotovost in je pogosto vplival na kakovost in zmožnost dela. Večstopenjski sistem odpravlja togost dosedanjega sistema in uvaža fleksibilne ter progresivne stopnje ter posameznike ustrezno opolnomoči za doseganje prihodkov, ki omogočajo, da prispevke lahko krijejo sami in ti niso več kriti iz državnega proračuna.

Peti odstavek ohranja trenutno zakonsko rešitev in podrobneje določa, na kakšen način ministrstvo, pristojno za kulturo, ugotavlja morebitno preseganje dohodkovnega cenusa na letni ravni.

Šesti odstavek določa izjeme od dohodkovnega cenusa. Ohranjajo se veljavne določbe, ki izvzemajo obračunane obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je samostojni delavec v kulturi plačal sam, ter dohodke iz štipendij in nagrad. Za potrebe prehajanja iz statusa zaposlenega v status samostojnega delavca (na primer v primerih krajših zaposlitev ali zaposlitev za polovični delovni čas) se izvzamejo tudi prispevki za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec. V zvezi s prispevki za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec, se dodaja pojasnilo, da je v skladu z 41. členom ZDoh-2 osnova za dohodnino (davčna osnova) od dohodka iz delovnega razmerja dohodek, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delojemalec

Dodajo se še izjeme pri potnih stroških v tujino in po tujini. Med doslej navedenim izjemami so bili doslej tudi »obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, plačani iz državnega proračuna za samostojne delavce v kulturi, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če so bili navedeni prispevki vključeni kot prihodki v davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti«, pri čemer ta izjema zdaj ni potrebna. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2Z), ki je v veljavi od davčnega leta 2022, je dodal novo pravilo (tretji odstavek 56. člena Zakona o dohodnini), v skladu s katerim se obvezni prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca po tem poglavju, ki jih za zavezanca v skladu s posebnimi

predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, ne štejejo za prihodek in se ne priznajo kot odhodek zavezanca po tem poglavju zakona. Ne glede na umik določbe in uskladitev z Zdoh-2Z je torej učinek še naprej ta, da se obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, plačani iz državnega proračuna za samostojne delavce v kulturi, ne upoštevajo pri izračunu morebitnega preseganja dohodkovnega cenusa, in to ne glede na to, ali gre za samostojne delavcev kulturi, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ali za tiste, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Sedmi odstavek podrobneje in v skladu z zdajšnjo zakonsko ureditvijo za zdajšnje in nove izjeme iz prejšnjega člena določa način pridobivanja dokazil za njihovo preverjanje. Dodatno se razširjajo pooblastila ministrstva, pristojnega za kulturo, glede pridobivanja in uporabe podatkov. Poleg pridobivanja podatkov od Finančne uprave Republike Slovenije, potrebnih za odločanje o pravici do plačila prispevkov za socialno varnost, uvaja možnost anonimizirane uporabe teh podatkov za statistične namene.

Osmi odstavek ohranja zdajšnjo določbo o pogojih vračanja plačanih prispevkov.

Deveti odstavek določa, da mora upravičenec, ki je dolžan vrniti sredstva iz naslova plačanih prispevkov za socialno varnost, ta sredstva vrniti v 30 dneh od vročitve odločbe o vračilu sredstev. Pri tem se v primeru nevrčila sredstev v navedenem roku zamudne obresti, v višini in na način, ki izhaja iz javnofinančne zakonodaje. Zakon sicer ne ureja možnosti obročnega vračila, je pa to urejeno v splošni javnofinančni zakonodaji..

Dodatno se v besedilu člena črta koncept kulturnih žepnin, ki ni več del zakona.

K 43. členu

S predlaganim členom se spreminja 86. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja vsebino uredbe o samostojnih delavcih v kulturi.

S prvim odstavkom se izvede manjša redakcijska sprememba.

Drugi odstavek določa postopke, ki jih mora vlada natančneje določiti z uredbo. Nadgradnja nekaterih že zdaj urejenih postopkov se dopolnjuje tudi s postopki, ki so na novo določeni s tem zakonom. To so postopki vpisa v razvid in izbrisa iz razvida samostojnih delavcev v kulturi, pridobitve, prenehanja in podaljšanja trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje iz državnih sredstev, uveljavljanja in prekinitve uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje iz državnih sredstev, ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenusa, povračila neupravičeno plačanih prispevkov za socialno varnost in uvrstitve v razrede karijerne dinamike. Ker gre za kompleksne in raznovrstne postopke, je smiselno, da jih vlada podrobneje določi v podzakonskem aktu.

K 44. členu

S predlaganim členom se spreminja 87. člen ZUJIK, ki ureja odločanje o zahtevi.

V prvem odstavku se v skladu s spremembami 19. člena zakona, ki ureja nove naloge Kulturniške zbornice Slovenije, odstrani obveza, da ta poda mnenje pred odločitvijo o dodelitvi statusa samostojnega delavca v kulturi ali pravice do plačila prispevkov. Sprememba prinaša administrativno pohitritev postopkov. Po veljavni ureditvi se minister pred odločitvijo o obeh postopkih posvetuje tako s strokovno komisijo kot s Kulturniško zbornico. Ker je Kulturniška zbornica strokovno združenje predvsem stanovskih društev, so ta že zdaj podala priporočila o kandidatih prek zbornice. Nova ureditev, ki določa, da kandidat sam priloži priporočila relevantnih stanovskih društev, če ta na posameznem področju dela obstajajo, zagotavlja ustrezno posvetovanje s stroko.

K 45. členu

S predlaganim členom se spreminja 89. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja vsebino podatkov v razvidu samostojnih delavcev v kulturi.

V prvem odstavku, ki določa, kateri podatki se zbirajo, hranijo in obdelujejo v razvidu, se določba dopolni na način, da se zbirajo tudi podatki o poklicu v statistične in raziskovalne namene. Zbiranje teh podatkov je pomembno zaradi boljšega načrtovanja politik.

Četrti odstavek, ki določa obveznost posameznika glede sporočanja sprememb relevantnih podatkov, se dopolni tako, da je te podatke obvezan sporočiti tako upravičenec do prispevkov kot tisti, ki je vpisan v razvid. Zadnjenavedena skupina do zdaj te obveze ni imela. Sprememba bo doprinesla k večji točnosti in zanesljivosti podatkov v razvidu. Ohranja se določba, da morajo zavezanci podatek sporočiti v 15 dneh od nastanka spremembe.

K 46. členu

S predlaganim členom se spreminja 91. člen ZUJIK, ki podrobneje ureja razvid prejemnikov republiške priznavalnine.

V prvem odstavku se med podatke, ki se zbirajo v razvidu, vključi tudi poklic. Namen dopolnila je zagotavljanje podlag za boljšo analitiko in s tem posledično oblikovanje primernejših kulturnopolitičnih ukrepov.

V drugem odstavku se natančneje določi, kateri podatki iz razvida so javni. Določba je dodana zaradi boljšega varovanja osebnih podatkov posameznikov, kar do zdaj ni bilo urejeno z zakonom.

K 47. členu

S predlaganim členom se spreminja 93. člen ZUJIK, ki opredeljuje pogodbe.

V novem drugem odstavku se opredeli, da lahko država sklene pogodbo tudi z več pravnimi osebami ali posamezniki. Uvedba tri- ali večstranskih pogodb bo omogočila, da bodo jasneje razmejene obveznosti, naloge in pravice ter bo dosežena večja preglednost porabe javnih sredstev.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek in ki določa, kdaj se določbe tega zakona o pogodbah primerno uporabljajo, se doda določba o financiranju Kulturniške zbornice Slovenije. Sprememba je v skladu s spremembo 19. člena ZUJIK, ki izhaja iz tega zakona. Prav tako se redakcijsko spremeni veljavni sklic na 73. člen, saj se je pogodba, na katero se sklicuje določba, s to novelo prestavila v 73.a člen.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek se redakcijsko preštevilčijo v četrti, peti oziroma šesti odstavek.

K 48. členu

S predlaganim členom se spreminja 95. člen ZUJIK, ki opredeljuje trajanje pogodb.

V dosedanjem drugem odstavku se določi, da je mogoče veljavnost pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, podaljšati največ do konca leta, ki sledi temu, v katerem se je iztekel redni pogodbeni rok in največ do začetka izvajanja novega programa tega instrumenta. Sprememba bo omogočila nemoteno podporo izvajalcem, ki črpajo evropska sredstva na področju kulture v času trajanja celotnega programa instrumenta.

V novem tretjem odstavku se določi izjema pri trajanju večletnih pogodb, ki je določeno do pet let. Gre za pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, te se v skladu s spremembami iz tega zakona sklenejo

za sedem let. To omogoča, da informacijska pisarna nemoteno opravlja svoje delo v obdobju črpanja evropskih sredstev.

K 49. členu

S predlaganim členom se spremeni 119. člen ZUJIK, ki opredeljuje ocenjevanje in vrednotenje vlog na javnih razpisih.

Nov, peti odstavek določa, da ministrstvo, pristojno za kulturo, pred izdajo odločbe in najpozneje v dveh mesecih od zaključka odpiranja vlog na javnem razpisu pisno obvesti stranko o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe in predlogu strokovne komisije. Stranka se lahko pisno izjasni o navedbah v obvestilu. S spremembo se večja pravno varstvo prijaviteljev.

K 50. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določa, da se samostojni delavci v kulturi, ki so na dan uveljavitve zakona že vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi, uvrstijo v enega od razredov karierne dinamike, kot jih določa peti odstavek 82. člena zakona. Uvrstitev se opravi z odločbo, ki jo ministrstvo izda po uradni dolžnosti, najpozneje do 31. januarja 2026. Na ta način se zagotovi sistematična uvedba novega modela karierne dinamike za vse upravičence v razvidu, ki se jim lahko enotno začnejo plačevati prispevki za socialno varnost po novem sistemu.

K 51. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določi datum začetka uporabe določb o plačevanju prispevkov za socialno varnost glede na karierni razred, kot ga določa drugi in tretji odstavek 83. člena zakona. Določbe se začnejo uporabljati 1. marca 2026, s čimer se omogoči prilagoditveni čas za uvedbo nove ureditve, tudi glede poteka roka za nastanek fikcije vročitve odločb iz prejšnjega odstavka. Do takrat se za vse samostojne delavce v kulturi, ne glede na karierni razred, uporablja enotna osnova za plačilo prispevkov, in sicer 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec. S tem se zagotovi enotna in pravična obravnava vseh upravičencev v prehodnem obdobju, dokler nova ureditev ne začne polno veljati.

Zvišanje višine plačila prispevkov za socialno varnost za dva karierna razreda samostojnih delavcev v kulturi, in sicer za samostojne delavce v kulturi II in I, se nato izvede postopno. V letih 2026 in 2027 veljata višini 69 % oziroma 72 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, v letih 2028 in 2029 pa 78 % oziroma 81 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec. Z letom 2030 se začnejo neposredno uporabljati odstotki, navedeni v členu zakona.

K 52. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določa, da mora minister v enem letu od uveljavitve tega zakona objaviti javno vabilo za strokovnjake, ki želijo kandidirati za vpis na seznam strokovnjakov, ki sodelujejo pri ukrepu obveznega deleža.

K 53. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi urejajo postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona. Določa, da se postopki iz 79.b, 79.c, 79.č in 82. člena ZUJIK, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, dokončajo po dosedanjih predpisih.

K 54. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi urejajo roki za izdajanje novih ali dopolnjenih podzakonskih aktov. Minister, pristojen za kulturo, mora v enem letu od uveljavitve tega zakona sprejeti uredbo o samostojnih

delavcih v kulturi, pravilnik o preseganju lokalnega pomena za občinske javne zavode in pravilnik, ki podrobneje ureja ukrep obveznega deleža za umetnost pri javnih investicijah.

K 55. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določi čas enega leta, ki ga ima ministrstvo, pristojno za kulturo, da uskladi podatke v svojih evidencah in razvidih, pri čemer mora nekatere podatke črtati, druge pa proaktivno pridobiti.

K 56. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določi obdobje šestih mesecev, v katerem morajo ustanovitelji javnih zavodov uskladiti ustanovitvene akte z novimi določbami, in sicer zaradi potrebnega administrativnega usklajevanja in sprememb stanja.

K 57. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določa prehodna ureditev za veljavna pogodbeno razmerja, sklenjena na podlagi 73. člena veljavnega Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljevanju: ZUJIK).

Ker novela zakona z novim 73.a členom uvaja posebno ureditev pogodbene uporabe javne kulturne infrastrukture, ki se po vsebini in obsegu razlikuje od prejšnjega pogodbenega upravljanja, je treba urediti prehod na novi režim za veljavne pogodbe.

V skladu z načelom pacta sunt servanda se spoštujeta veljavnost in vsebina že sklenjenih pogodb do izteka njihovega pogodbenega obdobja. Pogodbene stranke imajo možnost, da po preteku veljavnosti pogodbe svoje razmerje uskladijo z novim 73.a členom. Poleg tega imajo možnost, da pogodbo predčasno sporazumno razvežejo in jo nato na novo sklenejo v skladu z novo ureditvijo, če menijo, da je tako smiselno in v obojestranskem interesu.

K 58. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določa razveljavitev uredbe o samozaposlenih in pravilnika, ki podrobneje ureja ukrep obveznega deleža za umetnost pri javnih investicijah. Člen določa še, da se do uveljavitve ustreznih predpisov iz prejšnjega odstavka uporabljajo trenutni predpisi, če niso v nasprotju z zakonom.

K 59. členu

S predlaganim členom se v prehodni določbi določa začetek uveljavitve spremenjenega 19. člena zakona s 1. januarjem 2026.

Podrobneje se določi način, kako ministrstvo, pristojno za kulturo, začne uvajati omejitev števila specializiranih poklicev in institut karierne dinamike iz 82. in 83. člena ZUJIK, in sicer zaradi potrebnega administrativnega usklajevanja in sprememb stanja. Vsi samostojni delavci v kulturi ohranijo z odločbo pridobljene in veljavne pravice, ki izhajajo iz obdobja pred uveljavitvijo tega zakona, saj se do uveljavitve nove uredbe o samostojnih delavcih v kulturi v tem delu uporablja prejšnji ZUJIK.

K 60. členu

S predlaganim členom se ureja veljavnost zakona, ki nastopi petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen

(pomen izrazov)

Posamezni izrazi imajo po tem zakonu naslednji pomen:

- javni interes na področju kulture je interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničuje z zagotavljanjem pogojev zanje (v nadaljnjem besedilu: javni interes za kulturo);
- nosilci javnega interesa so pristojni organi (Državni zbor Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije, ministrstva, organi lokalnih oblasti) in osebe javnega prava (javni skladi, javne agencije), na katere je z javnim pooblastilom preneseno izvajanje posameznih nalog. Nosilci javnega interesa izvajajo svoje naloge v sodelovanju s civilno družbo, ki jo predstavljajo nacionalni svet za kulturo in sveti lokalnih skupnosti, Kulturniška zbornica Slovenije in strokovne komisije ministra oziroma pristojnega organa lokalnih skupnosti;
- nacionalni oziroma lokalni program za kulturo je strateški dokument razvojnega načrtovanja države oziroma lokalne skupnosti, ki postavi cilje in prioritete kulturne politike;
- kulturna dobrina je kulturni proizvod ali storitev, ki je namenjena zadovoljevanju človekovih potreb na področju kulture;
- javna kulturna dobrina je tista kulturna dobrina, ki jo v javnem interesu zagotavlja država oziroma lokalna skupnost kot javno službo oziroma v obliki podpore posamičnim kulturnim projektom;
- javni kulturni program je kulturna dejavnost izvajalcev, ki niso javni zavodi, pa jo država oziroma lokalna skupnost zagotavlja/financira na primerljiv način kot javne zavode;
- kulturni projekt je posamična aktivnost kulturnih izvajalcev (izdaja knjige, obnova kulturnega spomenika, gledališka predstava, koncert, štipendija ipd.), ki jo financira država oziroma lokalna skupnost;
- financiranje pomeni, kadar se uporablja samostojno, tako financiranje kot sofinanciranje;
- javna kulturna infrastruktura so nepremičnine in oprema, namenjeni kulturi;
- samozaposleni v kulturi so osebe, ki samostojno kot poklic opravljajo kulturno dejavnost in so kot taki registrirani v posebnem razvidu pri ministrstvu, pristojnem za kulturo;

4. člen

(kulturne dejavnosti)

Kulturne dejavnosti po tem zakonu so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine, besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdiovizualnih, intermedijskih in drugih umetnosti na področju založništva in knjižničarstva, kinematografije in na drugih področjih kulture.

V dvomu, ali je posamezna dejavnost kulturna dejavnost po tem zakonu, odloči minister, pristojen za kulturo (v nadaljnjem besedilu: minister).

8. člen

(izhodišča)

Javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije in slovenskega naroda, za katerega skrbijo Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: država) in lokalne skupnosti.

Javni interes za kulturo se uresničuje predvsem z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor,
- mednarodno prepoznavnost in uveljavitev slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.

9. člen

(dokumenti, ki določajo javni interes za kulturo)

Javni interes za kulturo se določa z zakoni ter z nacionalnim in lokalnimi programi za kulturo.

Javni interes iz prejšnjega odstavka se udejanja predvsem na podlagi

- letnih izvedbenih načrtov nosilcev javnega interesa iz 22. člena tega zakona,
- javnih razpisov in javnih pozivov za financiranje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov,
- aktov o ustanovitvi javnih zavodov, njihovih strateških načrtov in letnih programov dela,
- javnih razpisov za oddajo javne kulturne infrastrukture,
- upravnih odločb.

10. člen

(nacionalni program za kulturo)

Nacionalni program za kulturo je strategija kulturne politike, ki izhaja iz zgodovinsko doseženega položaja kulture, s katero se ugotovi vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in predvidi usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Sprejme se za obdobje najmanj osmih let.

Na podlagi nacionalnega programa sprejme vlada akcijski načrt, s katerim za obdobje štirih let določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilje, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.

11. člen

(priprava in sprejemanje)

Nacionalni program za kulturo sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). Predlog nacionalnega programa za kulturo pripravi ministrstvo, pristojno za kulturo, v sodelovanju z ministrstvi, katerih naloge segajo tudi na področje kulture, in nacionalnim svetom za kulturo iz 16. člena tega zakona.

14. člen

(lokalni program za kulturo)

Lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Lokalne skupnosti, v katerih živijo avtohtona italijanska ali madžarska narodna skupnost ali romska skupnost, v pripravo lokalnega programa za kulturo vključijo navedene skupnosti. Glede vsebine lokalnega programa za kulturo se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o nacionalnem programu za kulturo.

Lokalnim skupnostim, razen mestnim občinam, ni treba sprejeti lokalnega programa za kulturo, če opredelijo javni interes na področju kulture, prioritete, ukrepe ter cilje in kazalce za njihovo doseganje v drugem dokumentu razvojnega načrtovanja lokalne skupnosti.

Dve ali več lokalnih skupnosti lahko oblikujejo skupni program za kulturo, ki ga sprejmejo pristojni organi lokalnih skupnosti.

16. člen

(sestava sveta)

Nacionalni svet za kulturo je neodvisno telo, ki usmerja nacionalno strategijo za kulturo.

Predsednika in šest članov sveta imenuje državni zbor na predlog vlade izmed osebnosti, ki uživajo javni ugled, za obdobje petih let in so lahko ponovno imenovani.

Vlada zagotovi administrativno in tehnično podporo ter sredstva za delovanje sveta.

Način svojega dela uredi svet s poslovnikom.

17. člen

(naloge)

Nacionalni svet za kulturo:

- spremlja in ocenjuje vpliv kulturne politike na kulturni razvoj,
- daje mnenje k nacionalnemu programu za kulturo in letnim poročilom o njegovem izvajanju,
- obravnava predloge zakonov in drugih predpisov s področja kulture ter tistih, ki zadevajo tudi področje kulture,
- daje pobude in predloge za urejanje posameznih vprašanj na področju kulture.

Vlada in pristojno delovno telo državnega zbora obravnavata mnenja, pobude in predloge nacionalnega sveta ter se do njih opredelita in ga o tem seznani najkasneje v roku 60 dni potem, ko jih prejmeta.

19. člen

(naloge)

Kulturniška zbornica Slovenije:

- spremlja in ocenjuje vpliv kulturne politike na kulturni razvoj,
- daje mnenje k nacionalnemu programu za kulturo in letnim poročilom o njegovem izvajanju,
- obravnava predloge zakonov in drugih predpisov s področja kulture ter tistih, ki zadevajo tudi področje kulture,
- daje pobude in predloge za urejanje posameznih vprašanj na področju kulture,
- predlaga člane svetov javnih zavodov iz 43. člena tega zakona,
- daje mnenje za pravico do plačila prispevka iz 83. člena tega zakona.

Mnenje iz druge in tretje alinee prejšnjega člena se lahko pridobi tudi tako, da se predstavnik Kulturniške zbornice Slovenije povabi na zasedanje pristojnega delovnega telesa državnega zbora.

Zbornica v svojem temeljnem aktu določi tudi vse druge naloge, ki jih opravlja za svoje člane.

Zbornica se financira iz članarine in drugih lastnih virov, pri čemer ministrstvo, pristojno za kulturo, sofinancira tisti del njenega programa dela, ki se nanaša na naloge iz prvega odstavka tega člena.

21. člen

(sestava)

Minister imenuje člane strokovnih komisij z njihovim soglasjem izmed uglednih strokovnjakov s področja dela posamezne komisije.

Minister podrobneje določi število strokovnih komisij, njihovo financiranje, sestavo, trajanje mandata, naloge in način dela s pravilnikom.

23. člen

(financiranje javnih skladov in javnih agencij)

Država in lokalne skupnosti zagotavljajo javna sredstva javnim skladom in javnim agencijam v skladu s predpisi s področja javnih skladov, javnih agencij ter predpisi s področja javnih financ za posredne proračunske uporabnike.

Če poslovni in finančni načrt javnega sklada oziroma program dela in finančni načrt javne agencije na področju kulture ni sprejet v zakonsko določenem roku, ministrstvo, pristojno za kulturo, za obdobje največ do 31. marca tekočega leta sklone z javnim skladom oziroma javno agencijo pogodbo o začasnem financiranju, s katero se določi višina sredstev, ki obsega proračunska sredstva za splošne stroške delovanja, stroške dela zaposlenih in programske stroške. Sredstva za splošne stroške delovanja in stroške dela zaposlenih se določijo na ravni povprečja stroškov iz istega obdobja preteklega leta. Višina sredstev programskih stroškov se za vsak mesec določi v višini 80 odstotkov od dvanajstine vrednosti programskih stroškov preteklega leta. Če do 31. marca tekočega leta še ni sprejet proračun, se začasno financiranje podaljša do njegove uveljavitve. V tem primeru se višina sredstev za splošne stroške delovanja in stroške dela zaposlenih določi na ravni

povprečja stroškov v obdobju od 1. januarja preteklega leta, do meseca, na katerega se izplačilo nanaša, višina programskih stroškov pa na način, kot je določen v tretjem stavku tega odstavka.

25. člen

(kulturne dobrine kot javne dobrine)

Država in lokalne skupnosti v javnem interesu zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se na trgu ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti, ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov (v nadaljnjem besedilu: javne kulturne dobrine).

Država oziroma lokalna skupnost zagotavlja javne kulturne dobrine v obliki oziroma na način javne službe in s podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom.

30. člen

(evidenca javnih zavodov na področju kulture)

Javni zavodi na področju kulture, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu s tem zakonom, morajo biti vpisani v evidenco, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in rojstni podatki zastopnikov, članov svetov in članov strokovnih svetov javnega zavoda. Vsi podatki, vpisani v evidenco, so javni, razen osebnih podatkov, ki se nanašajo na rojstne podatke in podatke o prebivališču. Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko osebne podatke obdeluje samo za izvajanje nalog in nadzora v skladu s tem zakonom ter za statistične namene.

Predlog za vpis ali izbris javnega zavoda iz evidence poda ustanovitelj najkasneje v 15 dneh po vpisu ali izbrisu javnega zavoda iz sodnega registra. Ustanovitelj v predlogu za vpis predloži vse zahtevane podatke, akt o ustanovitvi in sklepe o imenovanju oseb iz prejšnjega odstavka, v predlogu za izbris pa odločitev pristojnega sodišča o izbrisu iz sodnega registra ter druge zahtevane podatke. Zakoniti zastopnik javnega zavoda mora ministrstvo, pristojno za kulturo, obvestiti o spremembi podatkov, ki se vpisujejo v evidenco, najkasneje v 15 dneh od nastale spremembe. Obvestilo o spremembi morajo biti priložene listine, na podlagi katerih je sprememba nastala.

31. člen

(financiranje javnih zavodov)

Javna sredstva za financiranje javnih zavodov zagotovijo njihovi ustanovitelji oziroma soustanovitelji. Sredstva za financiranje javnih zavodov, ki jih lahko za uresničevanje svojih potreb na področju kulture ustanovita italijanska in madžarska narodna skupnost, zagotavlja italijanski in madžarski narodni skupnosti država, v okviru sredstev za italijansko oziroma madžarsko narodno skupnost. Poleg tega se javni zavodi financirajo tudi iz nejavnih virov, ki jih izvajalci pridobivajo z opravljanjem javne službe in z opravljanjem drugih dejavnosti. Pri tem opravljanje drugih dejavnosti ne sme ogroziti izvajanja javne službe.

Če je več občin ustanovilo javni zavod in če se ne dogovorijo drugače, zagotavljajo javna sredstva v deležih, ki so sorazmerni številu njihovih prebivalcev.

Javna sredstva iz tega člena se zagotavljajo javnim zavodom na podlagi ustanovitvenega akta po postopku kot ga določa zakon, ki ureja javne finance za posredne proračunske uporabnike. Višino javnih sredstev za financiranje javnega zavoda določi ustanovitelj, upošteva osnove za izračun iz 27. člena tega zakona na podlagi strateškega načrta in iz njega izhajajočega predloga letnega programa dela.

Javni zavod dobi javna sredstva v skupnem znesku, v okviru katerega v skladu z akti zavoda samostojno odloča.

Če o financiranju javnega zavoda za tekoče leto ni odločeno v zakonsko določenem roku, se lahko za obdobje največ do 31. marca tekočega leta izda odločba o začasnem financiranju, s katero se določi višina sredstev, ki obsega proračunska sredstva za splošne stroške delovanja, stroške dela zaposlenih ter programske stroške na ravni povprečja stroškov iz istega obdobja preteklega leta. Če do 31. marca tekočega leta še ni sprejet proračun, se začasno financiranje podaljša do njegove uveljavitve. V tem primeru se pri izračunu povprečja stroškov upošteva obdobje od 1. januarja preteklega leta, do meseca, na katerega se izplačilo nanaša.

35. člen

(naloge direktorja)

Naloge direktorja so:

- organizira delo javnega zavoda,
- sprejema strateški načrt,
- sprejema program dela,
- sprejema akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju, reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema kadrovski načrt,
- sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja,
- sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda,
- poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda,
- pripravi letno poročilo,
- sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima,
- in druge naloge, določene z ustanovitvenim aktom.

K aktom iz druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in enajste alineje prejšnjega odstavka daje soglasje svet javnega zavoda.

Strateški načrt iz prvega odstavka tega člena je dokument srednjeročnega razvojnega načrtovanja, ki upošteva cilje in prioritete nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, program dela pa je njegov letni izvedbeni načrt, katerega sestavni del je finančni načrt.

Strateški načrt se sprejme za obdobje petih let, pri čemer lahko vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt javnega zavoda obsega programske usmeritve in predviden obseg programa, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter podlage za kadrovski načrt, ki vključujejo tudi predvidene zunanje sodelavce. K strateškemu načrtu je treba pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja javnega zavoda. Če direktor ne sprejme strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega, je to razlog za njegovo razrešitev.

Če ustanovitelj ali večinski financer iz prejšnjega odstavka ne poda predhodnega mnenja k strateškemu načrtu v 45 dneh od njegovega prejema, se šteje, da je mnenje pozitivno. Za večinskega financerja javnega zavoda se šteje država ali lokalna skupnost, ki zagotavlja največji delež javnih sredstev za izvajanje javne službe oziroma program javnega zavoda in hkrati ni njegova ustanoviteljica. Če je ustanovitelj javnega zavoda država, poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu ministrstvo, pristojno za kulturo.

36. člen

(imenovanje direktorja)

Direktorja imenuje na podlagi javnega razpisa ustanovitelj javnega zavoda po predhodnem mnenju sveta in strokovnega sveta za dobo petih let z možnostjo ponovnih imenovanj. Poleg javnega razpisa lahko ustanovitelj javnega zavoda povabi posamezne kandidate tudi neposredno.

Za direktorja je lahko imenovan kdor strokovno pozna področje dela javnega zavoda in ima vodstvene sposobnosti. V primeru, da ima javni zavod v skladu z drugim odstavkom 33. člena tega zakona za vodenje strokovnega dela pomočnika direktorja, je lahko za direktorja javnega zavoda imenovan tudi, kdor ima vodstvene izkušnje.

Mnenje iz prvega odstavka tega člena ni omejeno na kandidata po ustanoviteljevem izboru.

Če svet oziroma strokovni svet ne da mnenja iz prejšnjega odstavka v roku 30 dni, se šteje, da je mnenje pozitivno.

Če je ustanovitelj javnega zavoda država opravi razpis in imenuje direktorja minister, pristojen za kulturo. Če je ustanovitelj javnega zavoda lokalna skupnost, opravi javni razpis in imenuje direktorja pristojni organ lokalne skupnosti razen, če zakon, ki ureja posamezno področje kulture ne določa drugače.

Če ima javni zavod poleg ustanovitelja tudi soustanovitelje, izpelje postopek imenovanja ustanovitelj, kjer ima javni zavod svoj sedež. Za imenovanje direktorja je potrebno soglasje soustanoviteljev, ki zagotavljajo več kot polovico javnih sredstev za delovanje javnega zavoda.

41. člen

(sestava)

Strokovni svet sestavljajo posamezniki, ki lahko s svojimi strokovnimi oziroma poslovnimi izkušnjami in javnim ugledom prispevajo k boljšem delovanju javnega zavoda. Eno tretjino članov strokovnega sveta izvolijo zaposleni, pri čemer je najmanj eden izvoljen izmed vseh zaposlenih, ostali pa, kolikor je predstavnikov delavcev več kot eden, izmed tistih, ki opravljajo dejavnost, zaradi katere je javni zavod ustanovljen. Preostale člane strokovnega sveta predlagajo Kulturniška zbornica Slovenije, društva oziroma druge organizacije s področja dela javnega zavoda izmed strokovnjakov ali uporabnikov. Katera so ta društva oziroma organizacije, ugotovi akt o ustanovitvi javnega zavoda.

42. člen

(svet)

Javni zavod ima svet, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, ki jih izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev imenuje ustanovitelj, in predstavniki delavcev zavoda, ki imajo najmanj enega člana in največ do ene tretjine članov v svetu zavoda.

Svet ima naslednje naloge:

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda,
- predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja,
- ocenjuje delo direktorja,

- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnem načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- odloča o pritožbah delavcev, ki se nanašajo na pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz delovnega razmerja,
- opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda.

Član sveta se mora v šestih mesecih od nastopa mandata udeležiti programa usposabljanja, katerega vsebino, obseg in način izvedbe določi minister. Če je oseba kasneje ponovno imenovana za člana sveta istega ali drugega javnega zavoda, se šteje, da ima usposabljanje opravljeno. Člana sveta, ki se programa usposabljanja v skladu s tem členom ne udeleži, se razreši oziroma odpokliče. Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi evidenco o udeležencih programa. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: ime in priimek, rojstni podatki, prebivališče in elektronski naslov udeleženca programa usposabljanja. Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko osebne podatke obdeluje samo za izvajanje nalog in nadzora v zvezi z usposabljanjem članov svetov ter za statistične namene.

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda se podrobneje določi sestavo in način delovanja sveta.

47.a člen

(avdicija)

Na delovnih mestih opernih in zborovskih pevcev, baletnih plesalcev in orkestrskih glasbenikov v javnih zavodih na področju kulture je zaposlitev možna le z uspešno opravljenim preskusom sposobnosti in ustreznosti kandidatov na podlagi avdicije.

Avdicijo iz prejšnjega odstavka organizira in izvede javni zavod.

Uspešno opravljena avdicija lahko zaradi sposobnosti kandidata izjemoma nadomesti manjkajočo izobrazbo, ki se zahteva za zasedbo delovnega mesta iz prvega odstavka tega člena, vendar največ za dve stopnji.

V primeru sklenitve delovnega razmerja na podlagi prejšnjega odstavka se delovno razmerje opernih in zborovskih pevcev ter orkestrskih glasbenikov lahko sklene za določen čas do petih let, brez možnosti ponovitve.

48.a člen

(prvak in vrhunski glasbenik)

Javni zavodi lahko skladno z merili o izrednih dosežkih podelijo zaposlenim na delovnih mestih igralcev, opernih solo pevcev in baletnih solo plesalcev naziv prvak, na delovnih mestih instrumentalnih glasbenikov pa naziv vrhunski glasbenik.

Naziv se podeli za dobo petih let in se ga lahko podeli ponovno.

Kot merila o izrednih dosežkih se upoštevajo predvsem prejete slovenske in tuje nagrade in priznanja ter število in kakovost umetniških poustvaritev v določenem obdobju v Republiki Sloveniji in v tujini. Podrobnejša merila predpiše minister, pristojen za kulturo.

Ne glede na drugi odstavek tega člena se naziv lahko podeli trajno, če ga je nosilec pridobil dvakrat zaporedoma in je v času trajanja naziva dosegel starost vsaj 50 let, baletni solo plesalec pa vsaj 35 let.

Za čas trajanja naziva prvak ali vrhunski glasbenik se zaposlenemu poveča osnovna plača. Višina povečanja osnovne plače se določi s kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti.

64. člen

(druge aktivnosti)

Določbe o kulturnih projektih se smiselno uporabljajo tudi za financiranje:

- investicij, investicijskega vzdrževanja ali opreme,
- delovnih štipendij,
- nagrad, štipendij, izobraževanj, udeležbe na strokovnih srečanjih, strokovnih predavanj, raziskav,
- in drugih aktivnosti na področju kulture, ki so v javnem interesu in se financirajo iz sredstev proračuna, namenjenih kulturi.

Določbe o financiranju kulturnih projektov se smiselno uporabljajo tudi za financiranje več projektov hkrati, ki predstavljajo v enem letu celoto.

66. člen

(pristojnosti občin)

Občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, kakor določa posebni zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.

Ne glede na prejšnji odstavek občina zagotovi tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine.

67. člen

(občinski javni zavodi širšega pomena)

Občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, ki presega občinski pomen oziroma zadovoljuje tudi potrebe prebivalcev sosednjih občin, in je to v javnem interesu države, se zagotovijo v okviru sistema financiranja občin ustrezna dodatna sredstva.

Javni interes države iz prejšnjega odstavka ugotovi vlada na predlog ministra, potem ko ta dobi pobudo občine iz prejšnjega odstavka.

Na podlagi sklepa vlade iz prejšnjega odstavka se minister in pristojni organ občine dogovorita o višini sredstev države in obsegu obveznosti občine s pogodbo iz 93. člena tega zakona.

Določbe prejšnjih odstavkov se smiselno uporabljajo tudi za občinske javne kulturne programe širšega pomena.

73. člen

(oddaja v upravljanje oziroma najem javnemu zavodu)

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture se določijo nepremičnine in oprema, ki se dajo kot del javne kulturne infrastrukture v upravljanje javnemu zavodu za izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen.

Lokalna skupnost ali država lahko odda del javne kulturne infrastrukture v upravljanje javnemu zavodu na področju kulture s pogodbo brez javnega razpisa, če se s tem zagotovi najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture.

Javni zavod je dolžan zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v upravljanju. Pri oddajanju prostih zmogljivosti imajo prednost kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali kulturne projekte, ki so združljivi s področjem dela javnega zavoda.

74. člen

(oddajanje v najem drugim kulturnim izvajalcem)

Ministrstvo, pristojno za kulturo oziroma pristojni organ lokalne skupnosti da javno kulturno infrastrukturo v upravljanje oziroma uporabo drugim pravnim osebam in posameznikom, ki izvajajo javne kulturne programe ali kulturne projekte na podlagi javnega razpisa s pogodbo iz 93. člena tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko odda javna kulturna infrastruktura v upravljanje oziroma uporabo organizaciji, ki deluje v javnem interesu (80. in 81. člen tega zakona), brez javnega razpisa.

Z namenom zagotavljanja delovnih pogojev se lahko javna kulturna infrastruktura na podlagi javnega razpisa s pogodbo iz 93. člena tega zakona odda v uporabo tudi posameznikom, ki opravljajo kulturno dejavnost iz 4. člena tega zakona in njihovi projekti niso financirani iz javnih sredstev.

Pogodba o upravljanju ali uporabi se sklene za določen čas in se lahko podaljšuje z dodatkom k osnovni pogodbi.

Kulturni izvajalec je dolžan zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v upravljanju oziroma uporabi. V ta namen lahko oddaja proste zmogljivosti, pri čemer imajo prednost izvajalci javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki so združljivi s področjem dela kulturnega izvajalca, ki ima javno kulturno infrastrukturo v uporabi oziroma upravljanju.

75. člen

(obveznosti)

Javna kulturna infrastruktura se daje v upravljanje ali v uporabo kulturnim izvajalcem in posameznikom iz prejšnjega člena brezplačno pod pogojem, da prevzamejo obveznost rednega vzdrževanja, kritja obratovalnih stroškov in drugih stroškov, za katere se stranki dogovorita s pogodbo. Če upravljavec ali uporabnik javne kulturne infrastrukture odda infrastrukturo ali njen del v uporabo javnemu zavodu, javnemu skladu ali javni agenciji s področja kulture ali drugim kulturnim izvajalcem za izvajanje javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov, je od njih upravičen zahtevati samo nadomestilo v višini dejanskih dodatnih stroškov, ki so s tem nastali.

78.a člen

(zasebna kulturna infrastruktura)

Kadar obstaja javni interes, da se zaradi kulturnega potenciala in infrastrukturne primernosti nepremičnine v njej izvajajo javni kulturni programi ali kulturni projekti v javnem interesu, za katere ne obstaja druga razpoložljiva primerljiva javna kulturna infrastruktura, lahko država ali lokalna skupnost najame nepremičnino, s čimer zagotovi kakovost in raznovrstnost kulturne produkcije ter dostopnost kulturnih dobrin.

Javni interes države iz prejšnjega odstavka ugotovi vlada na predlog ministra. Javni interes na ravni lokalnih skupnosti ugotovi občinski svet na predlog župana.

Najemna pogodba se lahko sklene za obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih let. Po preteku obdobja se lahko na podlagi ponovno ugotovljenega javnega interesa pogodba podaljša. Najemno pogodbo v imenu države sklene minister, v imenu lokalne skupnosti pa župan.

Za oddajo nepremičnine iz prvega odstavka tega člena v upravljanje oziroma najem javnemu zavodu ali drugim kulturnim izvajalcem se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo oddajo v upravljanje oziroma najem javne kulturne infrastrukture javnemu zavodu ter oddajanje v najem javne kulturne infrastrukture drugim kulturnim izvajalcem.

79. člen

(stroški prostora)

Izvajalcu, ki trajneje zadovoljuje kulturne potrebe na posameznem področju in katerega delovanje je v javnem interesu, pa mu niso bila zagotovljena sredstva v okviru drugih oblik javnega financiranja, niti ni dobil v upravljanje ali v uporabo javne kulturne infrastrukture, lahko država oziroma lokalna samoupravna skupnost zagotavlja sredstva za pokrivanje stroškov, ki so povezani z zagotavljanjem prostorskih pogojev delovanja.

Javna sredstva iz prejšnjega odstavka se zagotavljajo za določeno obdobje do treh let z možnostjo neomejenega ponavljanja na podlagi javnega razpisa.

79.b člen

(zavezanci in višina sredstev)

Ukrep umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih investitor izvede pri načrtovanju in izvajanju vseh javnih investicij v novogradnje ali obnove nepremičnin v javni lasti, financiranih ali sofinanciranih z javnimi sredstvi in projektov javno zasebnega investicijskega partnerstva, za katere je v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. Ukrepa ni treba izvesti, če se investicija nanaša na muzeje ali galerije s področja likovnih in intermedijskih umetnosti, službena stanovanja, počitniške enote, mejne prehode ali gospodarsko javno infrastrukturo, razen zelenih in drugih javnih površin ter z gospodarsko javno infrastrukturo povezanih nepremičnin, ki so javno dostopne.

Pri investicijah iz prejšnjega odstavka, pri katerih javno financiranje ali sofinanciranje znaša manj kot 10.000.000 EUR, se za umetniški delež nameni najmanj 1,25 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del. Če bi bilo po izračunu za izvedbo ukrepa na voljo manj kot 2.000 EUR, izvedba ukrepa ni obvezna.

Pri investicijah iz prvega odstavka tega člena, pri katerih javno financiranje ali sofinanciranje znaša 10.000.000 EUR ali več, se za umetniški delež nameni najmanj 1 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del.

79.c člen

(poraba sredstev)

Investitorji morajo najmanj 70 odstotkov sredstev iz drugega oziroma tretjega odstavka prejšnjega člena nameniti za izvedbo oziroma odkup likovnih umetniških del, umeščenih v javno dostopne prostore ali drugih umetniških del, ki so neločljivo povezana z javno dostopnimi prostori investitorja in izplačilo nagrad avtorjem iz sedmega odstavka 79.č člena tega zakona. Preostali del sredstev se nameni za stroške izvedbe postopkov, povezanih z ukrepom (arhitekturni natečaji, natečaji za umetniška dela, avtorski honorarji komisij, stroški objav, stroški postavitve), in stroške morebitnih potrebnih ukrepov varstva kulturne dediščine v zvezi z nepremičnino, ki je predmet javne investicije. Pri nepremičninah, ki so v skladu z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine, kulturni spomeniki, se sredstva iz prejšnjega člena lahko v celoti porabijo za izvedbo ukrepov za varstvo kulturne dediščine.

Če se investicija ne nanaša na javno dostopne prostore, se umetniška dela umestijo v druge prostore investitorja, ki so javno dostopni. Če investitor s takimi prostori ne razpolaga, se umetniška dela umestijo na javne površine investitorja v neposredni okolici nepremičnine, v zvezi s katero se izvaja javna investicija, ali v javno dostopne prostore ali na javne površine druge osebe javnega prava, za kar mora investitor pridobiti njeno soglasje. V postopku izbire se smiselno uporabljajo določbe prvega in drugega odstavka 79.č člena tega zakona.

Ukrep mora biti v celoti izveden pred začetkom uporabe nepremičnine, v zvezi s katero se izvaja javna investicija, kadar to zaradi razlogov, na katere investitor ne more vplivati, ni mogoče, pa najkasneje v enem letu po začetku uporabe te nepremičnine.

79.č člen

(postopek izvajanja ukrepa)

Umetniška dela iz prvega odstavka prejšnjega člena se izberejo v postopku javnega natečaja. Javni natečaj za izbiro umetniških del izvede investitor v sodelovanju s strokovno komisijo za izbiro umetniških del (v nadaljnjem besedilu: strokovna komisija). Javni natečaj se izvede po določitvi višine sredstev iz 79.b člena tega zakona.

Strokovno komisijo imenuje investitor. Večino članov komisije imenuje s seznama strokovnjakov, ki ga na svojih spletnih straneh objavi ministrstvo, pristojno za kulturo. Druge člane imenuje investitor po svoji izbiri. Člani strokovnih komisij so za opravljeno delo upravičeni do plačila, ki ne sme preseči petkratnika povprečne neto plače v Republiki Sloveniji v koledarskem letu pred letom izvedbe javnega natečaja.

Ministrstvo vodi seznam strokovnjakov iz prejšnjega člena na podlagi javnega poziva.

Na seznam strokovnjakov se uvrstijo vsi strokovnjaki, ki delujejo na področju likovnih umetnosti (kiparstva, slikarstva, oblikovanja, fotografije, kritike), intermedijske umetnosti, notranje in krajinske arhitekture in kulturne dediščine. Seznam se mesečno posodablja.

Pri pripravi in izvedbi javnega natečaja morajo biti upoštevana načela enakopravnosti, konkurence, anonimnosti, strokovnosti, neodvisnosti in nepristranskosti strokovne komisije ter načelo javnosti. Vse osebe, ki sodelujejo v postopku, morajo ves čas postopka spoštovati dolžnost izogibanja nasprotjem interesov, kot je za uradne osebe določena z zakonom, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

Javni natečaj vsebuje najmanj naslednje elemente: arhitekturne podlage oziroma načrte, ki celovito predstavijo lokacijo, predmet natečaja, najvišjo končno vrednost umetniškega dela in znesek nagrad avtorjem.

Strokovna komisija mora prispelle predloge umetniških del oceniti in svoje ocene obrazložiti v skladu s kriteriji umetniške kakovosti predlaganih del in primernosti njihove umestitve v prostor, ki se podrobneje določijo v javnem natečaju. Med prispelimi predlogi izbere tri avtorje, ki prejmejo denarne nagrade, katerih skupna višina ne sme presegati 20 odstotkov najvišje vrednosti umetniškega dela. Če je prispelih predlogov manj kot pet, strokovna komisija izbere samo prvouvrščenega avtorja. Če med prispelimi predlogi po oceni strokovne komisije ni primernih predlogov, se postopek ponovi. Investitor je na predloge komisije vezan.

Investitor sklene pogodbo o izvedbi oziroma odkupu predlaganega umetniškega dela s prvouvrščenim avtorjem. Če višina sredstev iz 79.b člena tega zakona to omogoča in če tako predlaga strokovna komisija, se lahko sklene pogodba tudi z več izbranimi avtorji, po vrstnem redu njihove uvrstitve v ocenjevalnem postopku. Denarne nagrade iz prejšnjega odstavka se vštejejo v pogodbeno vrednost.

Pogoje in način imenovanja članov strokovnih komisij v skladu s tem členom, način izvedbe javnega natečaja ter podrobnejša merila za določitev plačila članom strokovnih komisij in višine denarnih nagrad avtorjem podrobneje določi minister, pristojen za kulturo.

80. člen

(podelitev statusa)

Kulturna društva so združenja, v katera se posamezniki združujejo z namenom, da:

- izvajajo kulturne dejavnosti,
- združujejo poklice na posameznih področjih kulture,
- se ukvarjajo s strokovnimi vprašanji na posameznih področjih kulture,
- izvajajo dejavnosti na področju kulturne vzgoje in izobraževanja,
- prispevajo k dostopnosti do kulturnih dobrin in k razvoju kulturnih dejavnosti.

Kulturnemu društvu, ki deluje v javnem interesu, se lahko podeli status nevladne organizacije v javnem interesu v skladu z zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu.

Za področja delovanja, ki so v javnem interesu na področju kulture, štejejo področja iz 4. člena tega zakona upoštevaje nacionalni program za kulturo.

81. člen

Status nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture lahko pridobijo tudi druge nevladne organizacije v skladu z zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu.

4.1 Registracija samozaposlenih v kulturi

82. člen

(vpis v razvid samozaposlenih v kulturi)

Samostojno poklicno opravljanje kulturnih dejavnosti se registrira po splošnih predpisih.

Če posameznik izpolnjuje posebne pogoje iz tega člena, se lahko namesto po splošnih predpisih registrira pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, tako da se vpiše v razvid samozaposlenih v kulturi. Posameznik se lahko registrira za opravljanje več specializiranih poklicev. Samozaposleni v kulturi ne sme zaposlovati drugih oseb.

Pogoji za vpis v razvid iz prejšnjega odstavka so:

- da kandidat opravlja samostojno specializiran poklic na področjih iz 4. člena tega zakona in ni uživalec pokojnine,
- da ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti.

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- da njegovi študijski dosežki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, ali ko gre za poklic, ki ga je zaradi kadrovskih potreb v kulturi potrebno posebej podpirati (deficitarni poklic) in
- da od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.

Samozaposlen v kulturi sklepa v okviru svoje registrirane dejavnosti pogodbe civilnega prava. Kadar posameznik opravlja tudi dejavnosti, ki ne sodijo v kulturno dejavnost iz prve alinee tretjega odstavka tega člena, jih ne sme opravljati kot samozaposlen v kulturi, ampak po splošnih predpisih.

Kadar so določeni za opravljanje posamezne kulturne dejavnosti posebni pogoji, lahko prične posameznik iz tega člena z delom, ko je izdana pravnomočna odločba o njihovem izpolnjevanju.

Posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida ponovno poda vlogo za vpis z istim specializiranim poklicem in je ta poklic ob ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena tega zakona, se ponovno preveri le pogoj, da posameznik ni uživalec pokojnine. Prejšnji stavek ne velja za posameznika, ki je bil iz razvida izbrisan po uradni dolžnosti, na podlagi 88. člena tega zakona.

82.a člen

(spodbude za samozaposlovanje)

Samozaposlenim v kulturi, katerih dohodki iz dejavnosti v preteklem letu niso presegli zneska 14.679 eurov ali so v tekočem letu prvič vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi, ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko zagotovi izvajanje računovodstva.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vsako leto objavi javni poziv ali javni razpis za dodelitev kulturnih žepnin oziroma delovnih štipendij, namenjenih podpori izvedbe projektov oziroma aktivnosti samozaposlenih v kulturi. Samozaposleni v kulturi lahko prejme kulturno žepnino oziroma delovno štipendijo v skladu s tem členom pod pogoji, ki se določijo v besedilu javnega poziva oziroma javnega razpisa. Za izvedbo javnega poziva oziroma javnega razpisa in sklenitve pogodbe o financiranju se smiselno uporabljajo določbe IV. in V. poglavja tega zakona.

Poleg ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko podprejo tudi drugi ukrepi, namenjeni spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samozaposlene v kulturi. Za izvedbo financiranja ukrepov se smiselno uporabljajo določbe IV. in V. poglavja tega zakona.

Samozaposleni v kulturi lahko za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni, ki traja najmanj 31 delovnih dni, prejme dnevno nadomestilo za delovne dni do vključno 30. delovnega dne bolezni. Nadomestilo lahko prejme največ za enkratno zadržanost z dela zaradi bolezni v posameznem letu. Dnevno nadomestilo dodeli ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi vloge samozaposlenega v kulturi, ki jo poda najkasneje 90. dan po nastopu zadržanosti z dela. Višino dnevnega nadomestila za tekoče leto določi vlada do 31. januarja tekočega leta.

82.b člen

(vrednotenje dela)

Javni zavod, ki v okviru programa ali projekta financiranega iz državnega proračuna za izvedbo določenega dela angažira samozaposlenega v kulturi, mu mora zagotoviti plačilo za delo, ki ne sme biti nižje od najnižjega plačnega razreda za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju, oziroma če primerljivega delovnega mesta ni, do plačila, določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti, upoštevajoč vrsto in obseg dela ter delež javnih sredstev, ki jih pridobi za izvedbo programa ali projekta.

82.c člen

(minimalno plačilo)

Plačilo za opravljeno delo samozaposlenih v kulturi (v nadaljnjem besedilu: plačilo za opravljeno delo), ki ga ti opravijo za javni zavod ali javno agencijo s področja kulture, ne sme biti nižje od plačila v najnižjem plačnem razredu za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju, oziroma če primerljivega delovnega mesta ni, od plačila, določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti, pri čemer se primerno obteži urna postavka najnižjega plačnega razreda in ustrezno upošteva vrsta in obseg dela.

Obtežitev se izvede na način, da se urna postavka iz prejšnjega odstavka v neto višini, preračunana z upoštevanjem povprečne mesečne delovne obveznosti, pomnoži z obtežitvenim faktorjem, zmnožek pa velja kot minimalna urna postavka za opravljeno delo.

Obtežitveni faktor upošteva oceno letnih stroškov, ki jih ima samozaposleni v kulturi pri zagotavljanju svojih delovnih pogojev, pri čemer upošteva kategorije stroškov, kot so zagotavljanje delovnih prostorov in infrastrukture, amortizacija delovnih sredstev, izobraževanje in usposabljanje, ter izvajanje administrativnih, računovodskih in pravnih obveznosti.

Vlada z uredbo določi seznam primerljivih delovnih mest in dejavnosti, uvrstitev opravljenih del samozaposlenih v kulturi v posamezne razrede iz seznama primerljivih delovnih mest in dejavnosti, višino obtežitvenega faktorja in začetno višino plačila za opravljeno delo posameznih razredov primerljivih delovnih mest in dejavnosti.

Višina plačila za opravljeno delo se uskladi enkrat letno. Višina uskladitve mora biti enaka kot sprememba plačila za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju. Višino plačila določi za prihodnje leto minister z odredbo najkasneje en mesec po predložitvi predloga državnega proračuna Državnemu zboru.

Vlada lahko v primeru, da narava dela ne omogoča ustreznega vrednotenja po urni postavki, za določena opravljena dela namesto urnih postavk z uredbo iz četrtega odstavka tega člena izjemoma določi minimalne tarife.

Naročniki iz prvega odstavka tega člena drugim izvajalcem storitev, ki niso samozaposleni v kulturi, za opravljeno delo s področja kulture ne smejo plačati manj, kot je za istovrstno delo določeno v uredbi iz četrtega odstavka tega člena.

Vlada pred sprejetjem uredbe iz četrtega odstavka tega člena pridobi mnenje reprezentativnih sindikatov samozaposlenih v kulturi.

83. člen

(pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna)

Samozaposleni v kulturi lahko zaprosijo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje ter za starševsko varstvo in za zaposlovanje od najnižje zavarovalne osnove za samozaposlene za socialno in zdravstveno zavarovanje iz državnega proračuna v primerih, ko njihovo delo pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih petih letih ali ko gre za poklice ali dejavnosti, ki jih je potrebno zaradi kadrovskih potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklic), če delo samozaposlenega v zadnjih petih letih pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

Pravica iz prejšnjega odstavka se podeljuje za pet let z možnostjo ponovnih podeljevanj. Ne glede na prejšnji stavek pravica iz prejšnjega odstavka samozaposlenemu v kulturi preneha po samem zakonu naslednji dan, ko izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Ne glede na prejšnji odstavek se samozaposlenemu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila priznana pravica do plačila prispevkov iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje všteva tudi čas zaposlitve v javnih zavodih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, za namene ugotavljanja pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena pridobi podatke od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

85. člen

(dohodkovni cenzus)

Samozaposleni v kulturi, ki pridobi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna v skladu s 83. členom tega zakona, lahko to pravico v tekočem letu uveljavlja le, če je rezident Republike Slovenije za davčne namene in mu njegov dohodkovni položaj ne zagotavlja normalnih pogojev za delo (v nadaljnjem besedilu: dohodkovni cenzus).

Izpolnjevanje dohodkovnega cenzusa se ugotavlja za vsako tekoče leto na podlagi povprečja dohodkov iz preteklih zadnjih treh let. Dohodek se ugotavlja na podlagi odločb o odmeri dohodnine oziroma davčnih obračunov akontacij dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki so bili podlaga za odločbo o odmeri dohodnine, in drugih davčnih odločb ter podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja za pretekla zadnja tri leta.

Pri ugotavljanju dohodkovnega cenzusa se od dohodkov, ki so zajeti v odločbah oziroma obračunih iz prejšnjega odstavka, odštevajo:

- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je samozaposleni plačal sam;
- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, plačani iz državnega proračuna za samozaposlene, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če so bili navedeni prispevki vključeni kot prihodki v davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti;
- zneski dohodkov, ki jih je samozaposleni prejel iz naslova delovnih štipendij in kulturnih žepnin ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo, delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila ter drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja na področjih, ki jih določa 4. člen tega zakona in jih podeljujejo domače ali tuje organizacije, ter
- dohodki iz naslova nagrad na področju kulture.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi zahtevka od pristojnega davčnega organa pridobi podatke iz drugega odstavka tega člena, potrebne za odločanje o pravici do plačila prispevkov iz državnega proračuna. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje dohodkovnega cenzusa, iz naslova obračunanih obveznih prispevkov za socialno varnost, plačanih iz državnega proračuna, mora ministrstvu za kulturo predložiti izjavo, da je za znesek teh prispevkov povečal prihodke v davčnem obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Podatke o delovnih štipendijah ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo ter delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila in kulturnih žepnin pridobi ministrstvo, pristojno za kulturo, iz lastnih evidenc in evidenc Javne agencije za knjigo. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje dohodkovnega cenzusa, iz naslova drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja, in odbitek iz naslova nagrad na področju kulture, ki jih je prejel v preteklih zadnjih treh letih, mora poslati dokazila o njihovem prejemu.

Dokler dohodkovni cenzus ni ugotovljen, se prispevki za tekoče leto plačujejo kot akontacija, pri čemer država zahteva povračilo plačanih prispevkov, če se izkaže, da upravičenec presega dohodkovni cenzus. Država zahteva povračilo plačanih prispevkov tudi, če se ugotovi, da samozaposleni v kulturi v času plačevanja prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene, in sicer za čas, ko samozaposleni v kulturi ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene.

86. člen

(uredba)

Vlada z uredbo:

- določi specializirane poklice iz 82. člena tega zakona,
- določi podrobnejše kriterije za ugotavljanje študijskih dosežkov iz prve alinee četrtega odstavka 82. člena tega zakona ter izpolnjevanja izjemnega kulturnega prispevka in prispevka k razvoju področja, ki ga zajema deficitarni poklic, iz prvega odstavka 83. člena tega zakona,
- določi poklice iz prve alinee četrtega odstavka 82. člena in prvega odstavka 83. člena tega zakona, ki jih je potrebno zaradi kadrovskih potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklici),
- določi višino dohodkovnega cenusa iz prejšnjega člena,
- določi vrste nagrad in kriterije, na podlagi katerih se pri ugotavljanju dohodkovnega cenusa upoštevajo druge primerljive domače in tuje umetniške štipendije.

Vlada določi z uredbo iz prejšnjega odstavka tudi postopke:

- vpisa v razvid samozaposlenih v kulturi,
- priznanja pravice do plačila prispevka za socialno zavarovanje iz državnih sredstev,
- ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenusa.

87. člen

(odločitev o zahtevi)

O zahtevi za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in priznanju pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje iz državnih sredstev odloči minister po posvetovanju s strokovno komisijo iz 20. člena tega zakona s področja delovanja kandidata in Kulturniško zbornico.

Če posameznik istočasno poda zahtevo za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in zahtevo za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje samozaposlenih v kulturi, minister odloči o obeh vlogah hkrati. V tem primeru se lahko pravica do plačila prispevkov za socialno zavarovanje prizna z dnem vpisa v razvid.

Če poda zahtevo za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje samozaposleni, ki je že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se mu pravica lahko prizna s prvim dnem naslednjega meseca, ko je vloga popolna.

Minister lahko pooblasti drugo osebo, zaposleno pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, za odločanje v postopkih o zahtevi vpisa v razvid ter priznanja pravice do plačila prispevkov za socialno zavarovanje samozaposlenih v kulturi.

88. člen

(izbris)

Samozaposleni v kulturi se izbrše iz razvida samozaposlenih v kulturi na svojo zahtevo ali po uradni dolžnosti, če ministrstvo, pristojno za kulturo ugotovi, da ne izpolnjuje več pogojev.

89. člen

(podatki iz razvida)

V razvid samozaposlenih v kulturi se vpisujejo naslednji podatki: datum in zaporedna številka vpisa, datum in številka odločbe, na podlagi katere je opravljen vpis, ime in priimek, rojstni podatki, enotna matična številka občana (EMŠO), davčna številka, državljanstvo, prebivališče, področje kulturne dejavnosti, sedež opravljanja dejavnosti, datum in številka odločbe o pravici do plačila prispevkov iz 83. člena tega zakona, datum in številka odločbe o prenehanju te pravice ter datum in številka odločbe o izbrisu iz razvida.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko osebne podatke iz prvega odstavka tega člena obdeluje samo za vodenje razvida samozaposlenih v kulturi in izvajanje drugih nalog v zvezi s pravico do plačila prispevkov ter za statistične namene.

Ne glede na drugi odstavek 91. člena tega zakona osebni podatki iz razvida, ki se nanašajo na rojstne podatke, enotno matično številko občana (EMŠO), podatke o državljanstvu in prebivališču, niso javni.

Upravičenec do prispevkov je dolžan sporočiti spremembe podatkov iz prejšnjega odstavka in druge podatke, ki vplivajo na njegov vpis v razvid, v roku 15 dni po njihovem nastanku.

91. člen

(razvid)

Ministrstvo, pristojno za kulturo vodi razvid prejemnikov republiške priznavalnine, v katerega se vpisujejo naslednji podatki: zaporedna številka vpisa, datum in številka odločbe, na podlagi katere je bila priznana pravica do republiške priznavalnine, ime in priimek, rojstni podatki, prebivališče, področje kulturne dejavnosti, datum in številka odločbe o prenehanju pravice.

Razvida iz prejšnjega odstavka in prvega odstavka 89. člena tega zakona sta javni knjigi.

93. člen

(opredelitev pogodb)

Pogodba o financiranju v javnem interesu za kulturo (v nadaljnjem besedilu: pogodba) je pogodba, ki jo sklene država s pravno osebo oziroma posameznikom (v nadaljnjem besedilu: prejemnik sredstev), ki je izvajalec javnega kulturnega programa oziroma kulturnega projekta.

Določbe tega zakona o pogodbah se primerno uporabljajo za

- pogodbe z italijansko in madžarsko narodno skupnostjo (59. člen),
- pogodbe o financiranju javnih kulturnih dobrin širšega pomena (67. člen),
- pogodbe o občinskem sofinanciranju javnih zavodov države (68. člen),
- pogodbe o financiranju nalog, namenjenih enotnemu izvajanju javne službe (69. člen),
- pogodbe, s katerimi se oddaja v upravljanje ali v uporabo javna kulturna infrastruktura (drugi odstavek 73. člena in 74. člen).

Kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, se za pogodbe uporabljajo splošna pravila pogodbenega prava.

Prejemnik sredstev ne sme prenesti pravic in obveznosti iz te pogodbe na tretjo osebo brez pisnega soglasja države.

Določbe tega zakona o pogodbah smiselno uporabljajo tudi lokalne skupnosti ter javne agencije in javni skladi.

95. člen

(trajanje pogodbe)

Pogodba se sklene za določen čas in je lahko tudi večletna. Večletna pogodba se lahko sklene za obdobje do petih let. Z njo lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, prevzema tudi obveznosti, ki zahtevajo plačilo v prihodnjih letih, če so za ta namen za prvo leto trajanja pogodbe zagotovljena sredstva v proračunu tekočega leta.

Trajanje pogodbe se lahko podaljša s sklenitvijo aneksa k njej, vendar največ do konca leta, v katerem se je iztekel redni pogodbeni rok.

119. člen

(ocenjevanje in vrednotenje vlog)

Komisija za odpiranje vlog predloži ustrezne vloge na isti javni razpis skupaj s poročili strokovni komisiji s področja, kamor vloga sodi.

Strokovna komisija razvrsti vse kulturne programe oziroma kulturne projekte, ki so vsebovani v ustreznih vlogah, glede na kriterije za ocenjevanje in vrednotenje kulturnega programa oziroma kulturnega projekta, kot so bili določeni v objavi razpisa.

O razvrstitvi iz prejšnjega odstavka pripravi strokovna komisija poročilo, v katerem morajo biti natančno navedeni razlogi za razvrstitev kulturnih programov oziroma kulturnih projektov in predlog, kateri kulturni programi oziroma kulturni projekti, ki so predmet ocenjevanih ustreznih vlog, se financirajo v določenem obsegu, kateri pa se glede na višino sredstev in razvrstitev ne financirajo. Predlog lahko vsebuje tudi po prednostnem redu razvrščeno rezervno listo programov ali projektov ustreznih vlog, ki lahko postanejo predmet sofinanciranja v primeru sprostitev ali povečanja proračunskih sredstev ali rezervno listo, na podlagi katere se lahko povečuje obseg sofinanciranja že odobrenih programov ali projektov.

Stranke ne morejo prisostvovati ocenjevanju in vrednotenju vlog ter sprejemanju poročila na strokovni komisiji.

V. PRILOGE

1. Osnutek Uredbe o samostojnih delavcih v kulturi

UREDBA

O SAMOSTOJNIH DELAVCIH V KULTURI

I. VSEBINA UREDBE

1. člen

Ta uredba podrobneje ureja postopke vpisa posameznikov v razvid in izbrisa posameznikov iz razvida samostojnih delavcev v kulturi pri ministrstvu, pristojnem za kulturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), postopke pridobitve, prenehanja in podaljšanja pravice do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti iz državnega proračuna ter obveznega zdravstvenega prispevka (v nadaljnjem besedilu: pravica do plačila prispevkov za socialno varnost), postopke uveljavljanja in prekinitve uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenusa, povračila neupravičeno plačanih prispevkov za socialno varnost ter uvrščanja v razrede karijerne dinamike.

II. VPIS V RAZVID

2. člen

(1) V razvid samostojnih delavcev v kulturi (v nadaljnjem besedilu: razvid) se lahko vpiše, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

- opravlja samostojno specializirani poklic na področjih iz 4. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: zakon),
- ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti,
- izpolnjuje vse pogoje za opravljanje reguliranega poklica oziroma jih bo izpolnil v enem letu od podelitve statusa v primeru opravljanja reguliranega poklica,
- z dnem vpisa in v času vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,
- ni uživalec pokojnine.

(2) Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- z dnem vpisa in za čas vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,

- njegovi dosežki v času študija obetajo pomembno delovanje na področju kulture ali v poklicu, ki ga je treba zaradi kadrovskih potreb v kulturi, ohranjanja kulturne dediščine ali kulturnopolitičnih ciljev, opredeljenih v nacionalnem programu za kulturo, posebej podpirati (v nadaljnjem besedilu: deficitarni poklic), in
- od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.

(3) Prijavitelj se lahko v razvid vpiše z največ petimi poklici, med katerimi določi primarni poklic in poklice razvrstiti padajoče glede na obseg dejavnosti.

(4) Šteje se, da posameznik samostojno opravlja specializirani poklic iz prvega odstavka tega člena, če z osebnim delom samostojno opravlja umetniško ali katero drugo kulturno dejavnost iz prve alineje prvega odstavka tega člena.

(5) Posameznikova usposobljenost za opravljanje dejavnosti na področju kulture se presoja na podlagi predloženega življenjepisa, bibliografije (po možnosti izpis iz sistema COBISS) ali seznama del ali umetniških dosežkov, kritik in objav v strokovni literaturi, priporočil in drugih ustreznih dejstev, iz katerih sta razvidna tudi obseg in kakovost njegovega dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge.

(6) Za študijske dosežke, ki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, se štejejo dela in dosežki študentov v času študija, za katere so prejeli univerzitetno študentsko nagrado ali študentsko nagrado drugega visokošolskega zavoda na področju kulture, ali drugi pomembni dosežki v času študija na področju umetnosti in kulture, ki se presojajo na podlagi življenjepisa, bibliografije oziroma seznama del ali umetniških dosežkov, priporočil in drugih ustreznih dejstev, iz katerih sta razvidna obseg in kakovost njihovega dela v času študija.

(7) Specializirani poklici in specializirani deficitarni poklici po tem členu uredbe so navedeni v prilogah I in II, ki sta sestavni del te uredbe. Minister, pristojen za kulturo (v nadaljnjem besedilu: minister), po predhodnem posvetovanju s strokovnimi komisijami iz 20. člena zakona za posamezna področja oziroma vidike kulture pripravi predlog poklicev in jih pošlje v obravnavo vladi.

(8) Regulirani specializirani poklici in regulirani specializirani deficitarni poklici so tisti poklici, ki so navedeni v prilogah I in II te uredbe in so hkrati na seznamu reguliranih poklicev, kot jih določa zakon, ki ureja reguliranje poklicev.

(9) Minister v sodelovanju s strokovnimi komisijami najmanj vsaka tri leta pregleda seznama specializiranih poklicev in kriterijev ter morebiten predlog sprememb in dopolnitev pošlje v obravnavo vladi. Minister k oddaji predlogov za dopolnitev seznamov pozove tudi strokovno in zainteresirano javnost.

3. člen

(1) Pri posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida znova poda vlogo za vpis z istimi specializiranimi poklici, ki so ob ponovnem vpisu navedeni v tej uredbi, se preveri le izpolnjevanje pogojev, da posameznik ni uživalec pokojnine in da ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom. V tem primeru se ministru o vpisu v razvid ni treba posvetovati s strokovno komisijo.

(2) Prejšnji odstavek ne velja za posameznika, ki je bil iz razvida izbrisan v skladu s 7. členom te uredbe po uradni dolžnosti.

4. člen

Posameznik se vpiše v razvid na podlagi vloge. Vlogi priloži dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 2. člena te uredbe, ki jih organ sam ne more pridobiti iz uradnih evidenc, ki jih vodijo upravni in drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil, po uradni dolžnosti.

5. člen

(1) O zahtevi za vpis v razvid odloči minister z odločbo.

(2) Minister sprejme odločitev o vpisu v razvid po posvetovanju s strokovno komisijo iz 20. člena zakona.

6. člen

(1) Na podlagi odločbe iz prvega odstavka prejšnjega člena se predlagatelj vpiše v razvid.

(2) Samostojni delavec v kulturi se mora v 15 dneh od vpisa v razvid vpisati tudi v Poslovni register Slovenije.

III. IZBRIS IZ RAZVIDA

7. člen

(1) Samostojni delavec v kulturi se izbriše iz razvida na svojo zahtevo ali ga izbriše ministrstvo po uradni dolžnosti, če ugotovi, da ne izpolnjuje več pogojev iz 2. člena te uredbe, in v primeru njegove smrti.

(2) Samostojni delavec v kulturi se po uradni dolžnosti izbriše iz razvida tudi, če ne izpolni obveznosti iz drugega odstavka 6. člena te uredbe ali če se po vpisu v Poslovni register Slovenije iz njega izbriše.

(3) O zahtevi za izbris iz razvida ali o izbrisu po uradni dolžnosti minister odloči z odločbo.

(4) V odločbi o izbrisu se določi datum izbrisa iz razvida.

IV. KARIERNA DINAMIKA

8. člen

(1) Glede na delovne izkušnje na področju kulture se prijavitelj ob vložitvi vloge za vpis v razvid uvrsti v enega od naslednjih razredov karierne dinamike:

- samostojni delavec v kulturi III,
- samostojni delavec v kulturi II,
- samostojni delavec v kulturi I.

(2) Prijavitelj z do vključno 5 let delovnih izkušenj na področju kulture se uvrsti v III. razred, prijavitelj z najmanj 5 let do največ 30 let delovnih izkušenj na področju kulture v II. razred, prijavitelj z več kot 30 let delovnih izkušenj na področju kulture pa se uvrsti v I. razred karierne dinamike. Samostojni delavec v kulturi I je najvišji razred karierne dinamike.

(3) Za delovne izkušnje na področju kulture štejejo:

- samozaposlitev na področju kulture in umetnosti (vpis v razvid),
- samostojno podjetništvo (status samostojnega podjetnika) z ustrezno klasifikacijo dejavnosti, ki spadajo na področje kulture,
- redna zaposlitev na področju kulture v javnih zavodih, nevladnih organizacijah, agencijah, skladih, organih javne uprave ali drugih pravnih osebah zasebnega prava z ustrezno klasifikacijo dejavnosti, ki spadajo na področje kulture,
- pedagoško delo na področju kulturnih vsebin v javnih ali zasebnih izobraževalnih zavodih v Sloveniji in mednarodnem okolju,
- delo na področju kulture, opravljeno po avtorski ali podjemni pogodbi.

(4) Delo, opravljeno po avtorski ali podjemni pogodbi, se upošteva tako, da se višina izplačila iz posamezne pogodbe deli z minimalno urno postavko, preračunano glede na minimalno plačo, kot je določena z zakonom za posamezno leto. Za vsakih osem ur tako ugotovljenega opravljenega dela se posamezniku prizna en dan delovnih izkušenj. Kot dokazilo se v tem primeru upošteva priložena avtorska ali podjemna pogodba skupaj z dokazilom. Za dokazilo v tem primeru velja dokazilo o izplačilu ali dokazilo finančnega urada o ugotovljenih prihodkih posameznika na podlagi avtorskih ali podjemnih pogodb za posamezno leto. Posameznik mora v tem primeru priložiti izjavo, da v času, ko je delal po avtorski ali podjemni pogodbi, ki jo želi uveljavljati kot obdobje delovnih izkušenj, ni bil redno zaposlen ali samozaposlen. Delo po podjemni pogodbi se upošteva, če je bilo opravljeno za naročnika z ustrezno klasifikacijo dejavnosti, ki spadajo na področje kulture. Ob tem se preveri, ali je bilo opravljeno delo po podjemni pogodbi primerljivo poklicem, ki so določeni v prilogi. V primeru nejasnosti, ali je delo, opravljeno po podjemni pogodbi, primerljivo poklicem v tej uredbi, o tem poda mnenje področna strokovna komisija.

9. člen

Ko samostojni delavec v kulturi pridobi 5 let ali 30 let delovnih izkušenj, ministrstvo izda odločbo, s katero ga uvrsti v ustrezni višji razred karijerne dinamike, z upoštevanjem pogojev iz petega odstavka tega člena.

V. PRAVICA DO PLAČILA PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

10. člen

(1) Samostojni delavec v kulturi lahko pridobi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost, če njegovo delo v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge pomeni izjemen kulturni prispevek ali gre za deficitarne poklice, če delo samostojnega delavca v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

(2) Če je bil samostojni delavec v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta, se pri presoji izjemnega kulturnega prispevka njegovega dela iz prejšnjega odstavka upošteva petletno obdobje, podaljšano za skupni čas zadržanosti od dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge.

(3) Višina plačila prispevkov za socialno varnost je odvisna od razreda karijerne dinamike, v katerega je uvrščen samostojni delavec v kulturi:

– samostojni delavec v kulturi III ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove za samozaposlene za socialno in zdravstveno zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: najnižje zavarovalne osnove),

– samostojni delavec v kulturi II ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 80 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,

– samostojni delavec v kulturi I ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 85 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

(4) V primeru uvrstitve samostojnega delavca v kulturi v višji razred karierne dinamike, z odločbo iz 9. člena te uredbe, se spremenjena višina prispevkov za socialno varnost iz prejšnjega odstavka začne upoštevati s prvim dnevom naslednjega meseca po dokončnosti odločbe.

(5) O pridobitvi pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ministrstvo odloči z odločbo. Pravica se podeljuje za pet let, z možnostjo ponovnih podeljevanj. Samostojni delavec v kulturi, ki je vlogo za pridobitev pravice vložil hkrati z vlogo za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, pridobi pravico z dnem vpisa v razvid samozaposlenih v kulturi. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, pravice pa ni imel, pridobi pravico s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi vloge. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi in je imel pravico, znova pridobi pravico z naslednjim dnevom od izteka pravice.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ne more pridobiti samostojni delavec v kulturi, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe.

(7) Ne glede na peti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila pravica do plačila prispevkov za socialno varnost v preteklosti že priznana v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje všteva tudi čas zaposlitve v javnih zavodih, nevladnih organizacijah in pri drugih delodajalcih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do dopolnitve 40 let pokojninske dobe.

(8) Ne glede na peti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je bil v petletnem obdobju trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta in se mu v tem času prispevki za socialno varnost iz državnega proračuna po tej uredbi niso plačevali, trajanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost z odločbo podaljša za skupni čas zadržanosti od dela v petletnem obdobju trajanja pravice.

(9) Ministrstvo lahko za namene ugotavljanja pogojev iz šestega in sedmega odstavka tega člena pridobi podatke neposredno od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

11. člen

(1) Za izjemni kulturni prispevek iz prvega odstavka prejšnjega člena se šteje predlagateljevo delo, ki je po obsegu in kakovosti v strokovni in širši javnosti ovrednoteno kot izjemno (celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja, referenčnost prijavitelja, prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture, nominacije za nagrade in nagrade, razvoj veščin, povezanih s področjem dela). Predlagateljevo delo je ovrednoteno kot izjemno, če po oceni strokovne komisije dosega točkovne pragove, ki so določeni v Prilogi I.

(2) Za prispevek k razvoju področja, ki ga zajema deficitarni poklic iz drugega odstavka prejšnjega člena, se šteje predlagateljevo delo, ki je po obsegu in kakovosti v strokovni in širši javnosti ovrednoteno kot visoko strokovno (celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja, referenčnost prijavitelja, prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture, nominacije za nagrade in nagrade, razvoj veščin, povezanih s področjem dela). Predlagateljevo delo je ovrednoteno kot visoko strokovno, če po oceni strokovne komisije dosega točkovne pragove, ki so določeni v Prilogi II.

(3) Podrobnejši kvantitativni in kvalitativni kriteriji izjemnosti oziroma visoke strokovnosti predlagateljevega dela za posamezne specializirane poklice in specializirane deficitarne poklice so določeni v prilogah I in II te uredbe.

(4) Pri vrednotenju dela samostojnega delavca v kulturi, ki v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge dela ni opravljal polni delovni čas zaradi uveljavljanja pravice staršev do krajšega delovnega časa zaradi nege in varstva otroka, s pravico do dela s krajšim delovnim časom od polnega, vendar najmanj štiri ure dnevno oziroma najmanj 20 ur tedensko v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ali s pravico, da delajo krajši delovni čas iz zdravstvenih razlogov v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, se kvantitativni kriteriji oziroma zahtevani točkovni pragovi sorazmerno znižajo tako, kot je določeno v prilogah I in II te uredbe.

12. člen

(1) Vloga za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost mora vsebovati naslednja dokazila:

- dokumentacijo, s katero predlagatelj izkazuje, da njegovo delo v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge pomeni izjemni kulturni prispevek oziroma prispevek k razvoju področja, ki ga zajema deficitarni poklic (če se vloga nanaša na več poklicev, mora biti priložena dokumentacija za vsak poklic posebej), pri čemer predloženo delo ne sme biti del predhodne vloge, na podlagi katere mu je bila v preteklosti ta pravica že priznana,
- odločbe o odmeri dohodnine oziroma davčne obračune akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti in druge davčne odločbe ter podatke iz obračunov davčnega odtegljaja za prejšnja tri leta ali izrecno pisno izjavo predlagatelja, da soglaša s tem, da vsebino teh dokumentov od pristojnega organa po uradni dolžnosti pridobi uradna oseba, ki vodi postopek,
- dokazilo o izpolnjevanju pogoja glede priznane pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, če predlagatelj uveljavlja trajno pravico do plačila prispevkov za socialno varnost do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine,
- podatek o datumu izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine,
- pisne izjave o soavtorstvu, če je delo nastalo v sodelovanju z drugimi avtorji,
- pisne izjave in seznam iz 27. člena uredbe.

(2) Vlogi ni treba prilagati potrdila, izpiskov in drugih podatkov o dejstvih iz uradnih evidenc, pomembnih za odločitev o vlogi, iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil.

13. člen

(1) O zahtevi za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost minister odloči z odločbo.

(2) Minister sprejme odločitev o priznanju pravice do plačila prispevkov po posvetovanju s strokovno komisijo iz 20. člena zakona.

(3) Minister sprejme odločitev iz prejšnjega odstavka na podlagi mnenja strokovne komisije glede izpolnjevanja kvantitativnih in kvalitativnih kriterijev izjemnosti oziroma visoke strokovnosti predlagateljevega dela v zadnjih petih letih pred oddajo vloge, ki so določeni v skladu s tretjim odstavkom 11. člena te uredbe.

(4) Če posameznik poda zahtevo za vpis v razvid in zahtevo za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost sočasno, minister o obeh vlogah odloči hkrati.

(5) Če je zahteva za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost podana sočasno z zahtevo za vpis v razvid, se pravica do plačila prispevkov za socialno varnost lahko prizna z dnem vpisa v razvid, sicer se lahko prizna s prvim dnevom naslednjega meseca, ko je vloga za priznanje pravice do plačila prispevkov popolna.

VI. UVELJAVLJANJE PRAVICE DO PLAČILA PRISPEVKOV

14. člen

(1) Posameznik, ki je pridobil pravico do plačila prispevkov za socialno varnost (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) lahko to pravico uveljavlja pod naslednjimi pogoji:

- vpisan je v razvid samozaposlenih v kulturi,
- je rezident Republike Slovenije za davčne namene in
- njegovo letno povprečje dohodkov iz zadnjih treh let ne presega višine dohodkovnega cenusa za več kot 30 %.

(2) Če v določenem obdobju v času trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost kateri koli izmed pogojev iz prejšnjega odstavka ni izpolnjen, pridobljena pravica zaradi tega ne preneha, ni pa je mogoče uveljavljati. V tem primeru ministrstvo z odločbo ustavi/prekine plačevanje prispevkov za socialno varnost za toliko časa, dokler trajajo take okoliščine.

15. člen

(1) Dohodki iz tretje alineje prvega odstavka 14. člena te uredbe so dohodki, ki so obdavčeni z dohodnino, in sicer:

1. dohodek iz dejavnosti,
2. dohodek iz delovnega razmerja in
3. drugi dohodki.

(2) Dohodki iz prejšnjega odstavka se ugotavljajo na naslednji način:

1. dohodek iz dejavnosti:
 - če se samostojnemu delavcu davčna osnova za dohodek iz dejavnosti ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, se za dohodek štejejo davčno priznani prihodki. Ta dohodek se ugotovi na podlagi obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki je bil podlaga za odločbo o odmeri dohodnine (v nadaljnjem besedilu: obračun),
 - če se samostojnemu delavcu davčna osnova za dohodek iz dejavnosti ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, se za dohodek štejejo davčno priznani prihodki. Ta dohodek se ugotovi na podlagi odločbe o odmeri dohodnine oziroma obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti.
2. dohodek iz delovnega razmerja: upošteva se v višini, ki je enaka vsoti dohodkov, v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino. Ti dohodki se ugotovijo na podlagi davčnih odločb in podatkov iz obračuna davčnega odtegljaja
3. drugi dohodki: upoštevajo se v višini, ki je enaka vsoti davčnih osnov od teh dohodkov, v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino. Ti dohodki se ugotovijo na podlagi davčnih odločb in podatkov iz obračuna davčnega odtegljaja.

(3) Pri ugotavljanju preseganja dohodkovnega cenusa se od dohodkov, ki so zajeti v odločbah oziroma obračunih iz prejšnjega odstavka, odštevajo:

- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je samostojni delavec v kulturi plačal sam,
- prispevki za socialno varnost, kot so določeni v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec,
- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, plačani iz državnega proračuna za samostojne delavce v kulturi, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če so bili navedeni prispevki vključeni kot prihodki v davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti,
- zneski dohodkov, ki jih je samostojni delavec v kulturi prejel iz naslova delovnih štipendij in drugih štipendij ministrstva, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila in drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja na področjih, ki jih določa 4. člen te uredbe in jih podeljujejo domače ali tuje organizacije ali lokalne skupnosti,
- dohodki iz naslova nagrad na področju kulture,
- potni stroški za potovanja v tujino in po tujini, če dokazljivo nastanejo kot neposredna posledica izvedbe kulturnih projektov in programov samostojnega delavca v kulturi.

(4) Nagrade iz prejšnjega odstavka so:

- nagrade, določene v Prilogi III, ki je sestavni del te uredbe,
- druge nagrade s področja kulture, ki jih podeljujejo Republika Slovenija, lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji in organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji, za katere strokovne komisije iz 20. člena zakona za posamezno področje presodijo, da so na primerljivi ravni z nagradami iz prejšnje alineje, oziroma se podeljujejo za področje, poklic ali zvrst kulture, ki nima primerljivih nagrad na državni ravni,
- najvišje nagrade in priznanja svetovnega merila, ki se podeljujejo na nadnacionalni ravni, ter druge mednarodne nagrade in priznanja, za katere strokovne komisije iz 20. člena zakona za posamezno področje presodijo, da so na primerljivi ravni z nagradami iz prve in druge alineje tega odstavka.

(5) Druge primerljive umetniške štipendije iz tretjega odstavka tega člena so štipendije, namenjene spodbujanju ustvarjanja na področjih iz 4. člena zakona, ki jih podeljujejo slovenske in mednarodne organizacije in niso izobraževalne. V primeru dvoma, ali gre za primerljivo umetniško štipendijo, mnenje o tem podajo strokovne komisije iz 20. člena zakona za posamezna področja kulture.

16. člen

Samostojni delavec v kulturi lahko v posameznem letu uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost glede na preseganje dohodkovnega cenusa po naslednji lestvici:

- če v tekočem letu ne presega dohodkovnega cenusa, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v celoti,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenusa za največ 10 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 80 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenusa za več kot 10 % in do vključno 20 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 50 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenusa za več kot 20 % in do vključno 30 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 20 %.

17. člen

(1) Dohodkovni cenzus se za vsako posamezno leto določi na podlagi povprečne bruto plače za 19. plačni razred, v obsegu osnovne plače, s plačne lestvice, ki je priloga zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, za preteklo leto.

(2) Nominalno višino dohodkovnega cenzusa, ki velja v posameznem letu, objavi ministrstvo najpozneje do konca februarja istega leta na svojem spletnem mestu.

18. člen

(1) Preseganje dohodkovnega cenzusa se ugotavlja za vsako tekoče leto posebej glede na povprečje dohodkov v zadnjih treh letih, ugotovljeno na podlagi odločb o odmeri dohodnine, obračunov akontacij dohodnine oziroma dohodnine od dohodka iz dejavnosti, drugih davčnih odločb in podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja za zadnja tri leta.

(2) Ministrstvo pridobi podatke iz prejšnjega odstavka, potrebne za odločanje o uveljavljanju pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, od Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Finančne uprave), na podlagi zahtevka, pri čemer jih sme anonimizirano uporabiti tudi za statistične in raziskovalne namene.

(3) Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenzusa, na podlagi druge alineje tretjega odstavka 15. člena te uredbe, mora ministrstvu predložiti izjavo, da je za znesek teh prispevkov povečal prihodke v davčnem obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

(4) Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenzusa, na podlagi tretje alineje tretjega odstavka 15. člena te uredbe, mora ministrstvu predložiti plačne liste iz časa rednega delovnega razmerja za mesece, za katere uveljavlja znižanje teh dohodkov.

(5) Podatke o delovnih štipendijah ministrstva, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije in delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila pridobi ministrstvo iz lastnih evidenc in evidenc Javne agencije za knjigo Republike Slovenije.

(6) Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenzusa, iz naslova drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja, in odbitek iz naslova nagrad na področju kulture, ki jih je prejel v zadnjih treh letih, mora predložiti dokazila o njihovem prejemu in višini ter o tem, da je bil dohodek oproščen plačila dohodnine.

(7) Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenzusa, na podlagi sedme alineje tretjega odstavka 15. člena te uredbe, mora predložiti ustrezna dokazila o njihovem nastanku, plačilu, višini in povezanosti z izvedenimi projekti oziroma programi.

19. člen

(1) Dokler preseganje dohodkovnega cenzusa ni ugotovljeno, se prispevki za socialno varnost za tekoče leto plačujejo kot akontacija.

(2) Če ministrstvo ugotovi, da upravičenec ne presega dohodkovnega cenzusa oziroma da ga presega za največ 30 %, izda odločbo, s katero določi, v kolikšnem deležu lahko upravičenec uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost.

(3) Če ministrstvo ugotovi, da upravičenec dohodkovni cenzus presega za več kot 30 %, z odločbo ustavi/prekine plačevanje prispevkov. Ministrstvo upravičencu ustavi uveljavljanje ali določi uveljavljanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost v delni višini do pridobitve novih podatkov, iz katerih izhaja, da je ponovno upravičen do izplačila prispevkov oziroma do plačila prispevkov v večjem deležu.

(3) Z odločbama iz drugega in tretjega odstavka se upravičencu naloži tudi vračilo preveč plačanih akontacij prispevkov v tekočem letu. Če upravičenec ne vrne zneska preveč plačanih akontacij prispevkov v 30 dneh od vročitve odločbe, se ta obveznost pošlje v izvršitev Finančni upravi.

(4) Upravičenec lahko pisno zahteva ustavitev izplačevanja akontacije prispevkov za socialno varnost za tekoče leto ali njihovo izplačevanje v delnem znesku. Ministrstvo izda o tem odločbo, s katero upravičencu ustavi izplačevanje akontacije prispevkov ali njihovo izplačevanje v delni višini s prvim dnem naslednjega meseca in ne čaka na pridobitev podatkov skladno z 18. členom te uredbe, iz katerih izhaja, da upravičenec presega dohodkovni cenzus ali je upravičen do izplačevanja v delni višini.

(5) Če se pozneje za nazaj ugotovi upravičenost do plačila prispevkov za socialno varnost oziroma upravičenost do plačila prispevkov za socialno varnost v višjem znesku, kot je bil izplačan z akontacijami, lahko upravičenec od Finančne uprave zahteva vračilo zneska prispevkov za socialno varnost, ki jih je v tekočem letu plačal sam, in sicer do višine, določene v Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

(6) Na pisno prošnjo upravičenca lahko ministrstvo dovoli obročno vračilo sredstev, če bi enkratno vračilo za upravičenca pomenilo občutno finančno breme. Občutno finančno breme pomeni, da bi enkratno vračilo pomembno poslabšalo upravičenčevo materialno stanje in ogrozilo redno poravnavanje osnovnih življenjskih stroškov. Ugotavlja se na podlagi višine vračila v razmerju do doseženih dohodkov v zadnjih šestih mesecih, upoštevajo se tudi število vzdrževanih družinskih članov in tekoče obveznosti. V tem primeru ministrstvo določi število obrokov in dinamiko vračila, pri čemer upošteva višino zneska, finančne zmožnosti upravičenca in druge okoliščine, pomembne za odločanje.

20. člen

(1) Če ministrstvo ugotovi, da upravičenec ni več vpisan v razvid ali ni več rezident Republike Slovenije za davčne namene, izda odločbo, s katero ustavi/prekine plačevanje prispevkov za socialno varnost oziroma akontacij prispevkov upravičencu, in sicer s prvim dnem naslednjega meseca od ugotovitve teh okoliščin.

(2) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se upravičencu naloži tudi vračilo vseh morebitnih plačanih prispevkov oziroma akontacij prispevkov v času, ko ta oziroma ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene.

(3) Če upravičenec ne vrne plačanih prispevkov oziroma akontacij prispevkov iz prejšnjega odstavka v 30 dneh od vročitve odločbe, se ta obveznost pošlje v izvršitev Finančni upravi.

(4) Če se v času trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost upravičenec ponovno vpiše v razvid oziroma če ponovno postane rezident Republike Slovenije za davčne namene, ministrstvo izda odločbo, s katero začne upravičencu znova izplačevati prispevke oziroma akontacije prispevkov s prvim dnem naslednjega meseca od ugotovitve teh okoliščin.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko upravičenec za obdobje, ko je bil vpisan v razvid oziroma rezident Republike Slovenije za davčne namene, od Finančne uprave zahteva vračilo zneska prispevkov za socialno varnost, ki jih je plačal sam, do višine, določene v zakonu.

21. člen

(1) Če se je posamezniku ustavilo uveljavljanje pravice do plačila prispevkov, ministrstvo izda odločbo, s katero začne upravičencu znova izplačevati akontacije prispevkov s prvim dnem naslednjega meseca, ko pridobi podatke v skladu s 14. členom te uredbe, iz katerih izhaja, da upravičenec ne presega dohodkovnega cenusa za več kot 30 %. Če upravičenec uveljavlja pravico do plačila prispevkov na podlagi druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka 16. člena te uredbe in ministrstvo ugotovi, da mora posamezniku na podlagi

ugotovljenih dohodkov uveljavljati višji odstotek pravice do plačila prispevkov kot v preteklem letu, izda odločbo, s katero ugotovi nov višji odstotek, od katerega lahko upravičenec uveljavlja pravico do plačila prispevkov v skladu s 16. členom te uredbe.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko upravičenec od Finančne uprave za obdobje od 1. januarja tekočega leta zahteva vračilo delnega ali celotnega zneska prispevkov za socialno varnost, ki jih je plačal sam, do višine, določene v prvem odstavku 83. člena zakona. Upravičenec poda vlogo za vračilo zneska plačanih prispevkov Finančni upravi in o tem obvesti ministrstvo, da to lahko pravočasno poravna ustrezní znesek pri Finančni upravi.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravičenec od 1. januarja pisno zaprosi za ponovno izplačevanje akontacije prispevkov ali izplačevanje akontacije prispevkov v večjem deležu za tekoče leto. Ministrstvo izda odločbo, s katero začne upravičencu znova izplačevati akontacije prispevkov ali izplačevati akontacije v večjem deležu s prvim dnevom naslednjega meseca, ko upravičenec poda izjavo, da ne presega dohodkovnega cenusa za več kot 30 %, in ne čaka na pridobitev podatkov v skladu s 14. členom te uredbe, iz katerih izhaja, da upravičenec ne presega dohodkovnega cenusa za več kot 30 %.

(4) Če se pozneje iz pridobljenih podatkov v skladu s 14. členom te uredbe ugotovi, da upravičenec presega dohodkovni cenus za več kot 30 %, se upravičencu naloži tudi vrnitev zneska vseh že plačanih akontacij prispevkov za tekoče leto.

VII. SPOROČANJE PODATKOV IN UPORABA PREDPISOV

22. člen

(1) Ministrstvo pošlje odločbe, ki jih izda po tej uredbi, v osmih dneh pristojni izpostavi Finančne uprave, območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

(2) Upravičenec lahko za čas trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost pooblasti ministrstvo, da zanj oddaja elektronski obrazec obračuna prispevkov za socialno varnost in zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: elektronski obrazec obračuna) Finančni upravi. Če upravičenec zaradi višje zavarovalne osnove doplačuje mesečne prispevke ali če ministrstvo preneha plačevati prispevke ali jih upravičencu plačuje v delni višini zaradi preseganja dohodkovnega cenusa oziroma ker upravičenec ni rezident Republike Slovenije za davčne namene, ministrstvo ne oddaja elektronskega obrazca obračuna v imenu upravičenca.

(3) Če upravičenec v skladu z 20. členom te uredbe ne predloži podatkov, ki vplivajo na oddajo elektronskega obrazca obračuna, mora obrazec oziroma popravek tega oddati sam.

23. člen

Samostojni delavec v kulturi obvesti ministrstvo o vsakem novem dejstvu ali spremembi podatkov, ki vpliva na vpis v razvid ali na obstoj oziroma uveljavljanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, na oddajo elektronskega obrazca obračuna in določitev višine plačila prispevkov za socialno varnost, v 15 dneh po njihovem nastanku oziroma spremembi.

24. člen

Za uveljavljanje pravic po tej uredbi se glede vseh postopkovnih vprašanj, ki niso urejena s to uredbo, uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

VIII. POMOČ PO PRAVILU »DE MINIMIS«

25. člen

(1) Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost po tej uredbi se dodeli kot pomoč »de minimis« v skladu z [Uredbo Komisije \(EU\) 2023/2831](#) z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L št. 2023/2831 z dne 15. 12. 2023; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/2831/EU).

(2) Skupna pomoč »de minimis«, ki se odobri in izplača istemu upravičencu – enotnemu podjetju, ne sme presegati zgornje meje 300.000 eurov v katerem koli obdobju treh proračunskih let ne glede na obliko in namen pomoči. Enotno podjetje je podjetje, kot je opredeljeno v 2. točki 2. člena [Uredbe 2023/2831/EU](#).

(3) Če je upravičenec za iste upravičene stroške prejel ali namerava prejeti tudi državno pomoč, skupni znesek prejete pomoči ne sme preseči zgornje meje in intenzivnosti pomoči, določene za posebne okoliščine vsakega primera v predpisih Evropske unije.

26. člen

(1) Ministrstvo od prejemnika pomoči pred dodelitvijo pomoči »de minimis« pridobi:

- pisno izjavo o že prejetih pomočeh »de minimis«, vključno z navedbo, pri katerih dajalcih in v kolikšnem znesku, o kandidaturi za pomoč »de minimis« ter o že odobreni in še ne izplačani pomoči »de minimis«, vse v zadnjem triletnem obdobju,
- pisno izjavo o drugih že prejetih (ali zaprošenih) pomočeh za iste upravičene stroške,
- pisno izjavo, da z dodeljenim zneskom pomoči »de minimis« ne bo presežena zgornja meja pomoči »de minimis« in dovoljene intenzivnosti pomoči po drugih predpisih, in
- seznam vseh z njim povezanih podjetij.

(2) Ministrstvo prejemnika obvesti, da je pomoč dodeljena po pravilu pomoči »de minimis« v skladu z [Uredbo 2023/2831/EU](#), o višini pomoči »de minimis« ter o nazivu in številki sheme pomoči »de minimis«.

IX. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

27. člen

Upravičenci, ki so pridobili pravico do plačila prispevkov za socialno varnost pred uveljavitvijo te uredbe, obdržijo to pravico do izteka obdobja, za katero jim je bila priznana, pod pogoji iz Uredbe o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12, 28/14, 35/16, 84/16, 25/23 in 44/24).

28. člen

(1) Postopki za vpis v razvid, začeti pred uveljavitvijo te uredbe, se dokončajo v skladu s to uredbo.

(2) Postopki za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, začeti pred uveljavitvijo te uredbe, se končajo po predpisih, ki so za vlagatelja ugodnejši.

29. člen

Če obdobje zadnjih petih let pred vložitvijo vloge za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost zajema tudi obdobje od 12. marca 2020 do 31. maja 2022, se pri vrednotenju predlagateljevega dela upoštevajo znižani točkovni pragovi iz nove Priloge I, in sicer tako, da znaša točkovni prag za kriterij obsega 18 točk, skupni točkovni prag pa 68 točk.

Če obdobje zadnjih petih let pred vložitvijo vloge za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost zajema tudi obdobje od 12. marca 2020 do 31. maja 2022, se pri vrednotenju predlagateljevega dela v okviru deficitarnih poklicev upoštevajo znižani točkovni pragovi iz nove Priloge II, in sicer tako, da znaša točkovni prag za kriterij obsega 15 točk, skupni točkovni prag pa 60 točk.

30. člen

Podatki iz razvida se s to uredbo uskladijo v treh mesecih po njeni uveljavitvi.

31. člen

Z dnem uveljavitve te uredbe se preneha uporabljati Uredba o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12, 28/14, 35/16, 84/16, 25/23 in 44/24).

32. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

[Priloga I: Specializirani poklici na področju kulture in kriteriji izjemnega kulturnega prispevka za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost](#)

[Priloga II: Specializirani poklici na področju kulture – deficitarni poklici in kriteriji prispevka k razvoju področja, ki ga zajema deficitarni poklic, za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost](#)

[Priloga III: Nacionalne nagrade na področju kulture](#)

[Priloga IV: Vloga za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost](#)

2. Osnutek Priloge I: Specializirani poklici na področju kulture in kriteriji izjemnega kulturnega prispevka za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost

Priloga I: Specializirani poklici na področju kulture in kriteriji izjemnega kulturnega prispevka za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost

Točkovanje in doseganje pragov

Obstajajo trije pragovi:

- prag kriterija obsega;
- prag kriterija kakovosti;
- skupni prag, ki je seštevek točk kriterija obsega in kriterijev kakovosti.

Samostojni delavec v kulturi pridobi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost, če ocena njegovega dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge dosega ustrezno skupno število točk (skupni prag), pri čemer mora hkrati doseči prag pri kriteriju obsega in prag pri kriterijih kakovosti.

Najvišje število vseh možnih točk, torej seštevek točk pri kriteriju obsega in kriteriju kakovosti, je 100. Najvišje skupno število točk pri kriterijih kakovosti je 70, najvišje število točk pri kriteriju obsega pa 30.

Skupni prag

Skupni prag za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost je seštevek točk pri kriterijih kakovosti in kriteriju obsega ter se razlikuje po razredih.

	Skupni prag
Samostojni delavec v kulturi III	70 točk
Samostojni delavec v kulturi II	80 točk
Samostojni delavec v kulturi I	80 točk

Kriteriji kakovosti in prag pri kriteriju kakovosti

Kriteriji kakovosti so enaki za vse poklice. Razdeljeni so na pet skupin:

- celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja;
- referenčnost prijavitelja;
- nominacije za nagrade in nagrade;
- prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture;
- razvoj veščin, povezanih s področjem dela.

Najvišje možno število točk pri kriterijih kakovosti je 70. Točke se seštevajo modularno pri petih različnih kriterijih kakovosti, kar pomeni, da lahko posameznik zbira točke pri vseh ali le pri nekaterih kriterijih.

Kriteriji kakovosti	Možno število točk	Izkazovanje izpolnjevanja kriterijev z ustreznimi dokazili
Celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja	35 točk	Prijaviteljevo delo izkazuje visoko kakovost, njegovo delo je prebojno in inovativno, pri svojem delu sodeluje z različnimi organizacijami oziroma posamezniki.
Referenčnost prijavitelja	10 točk	Prijavitelj izkazuje strokovne ocene njegovega dela v medijih, strokovnih ali znanstvenih publikacijah ali izkazuje druge medijske odzive. Pri strokovnih ocenah ali medijskih prispevkih o delih, kjer je narava dela kolektivna, se upoštevajo tudi ocene

		ali prispevki o tem delu, kjer prijavitelj v oceni ali prispevku ni izrecno naveden. Referenčnost je lahko razvidna tudi iz priporočil referenčnih institucij, posameznikov ali stanovskih društev. Referenčnost je lahko razvidna tudi iz dejstva, da je prijavitelj selektor referenčnih festivalov ali član strokovnih komisij ali žirij referenčnih festivalov ali izborov strokovnih nagrad.
Nominacije za nagrade in nagrade	5 točk	Prijavitelj je prejemnik nagrad ali nominacij za nagrade s področja kulture, ki jih podeljujejo Republika Slovenija, lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji ali organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji ali/in po presoji strokovne komisije referenčne mednarodne institucije. V enakem obsegu kot pri nominacijah za nagrade se upošteva tudi, če se je prijavitelj uvrstil v tekmovalne programe referenčnih festivalov ali je sodeloval na referenčnih javnih natečajih, na katerih je bil uvrščen ožji izbor. Pri poklicih, za katere zaradi kolektivne narave dela ne obstajajo posebne nagrade, se lahko pri oceni prijaviteljevega dela smiselno upoštevajo nagrade ali nominacije za nagrade, ki jih je prejelo delo, pri katerem je sodeloval prijavitelj, četudi ni poimensko imenovan med prejemniki nagrade.
Prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture	15 točk	Prijaviteljevo delo izpolnjuje enega ali več podkriterijev: – dostopnost: prijaviteljevo delo prispeva k skladnemu regionalnemu razvoju na področju kulture ali/in k dostopnosti vsebin na območjih, na katerih posamezno področje kulture ni večinsko zastopano, ali/in k dostopnosti kulture za ranljive skupine; – internacionalizacija: prijavitelj gostuje v tujini, se aktivno udeležuje strokovnih ali/in umetniških mednarodnih dogodkov ali/in jih organizira, sodeluje z mednarodnimi organizacijami ali ustvarjalci v Sloveniji ali/in v mednarodnem prostoru; – medsektorska vpetost: prijaviteljevo strokovno delo se povezuje z drugimi področji, na primer kulturno-umetnostno vzgojo, pedagoškim delom, znanostjo, zdravjem, tehnologijo, raziskovanjem, socialnim delom, gospodarstvom in podobno.

Razvoj veščin, povezanih s področjem dela	5 točk	Prijavitelj se udeležuje izobraževanj, delavnic, seminarjev, konferenc in podobno, povezanih s področjem dela, ali/in deluje kot mentor na svojem strokovnem področju.
Skupaj	70 točk	

Prag za izpolnjevanje pogoja izjemnosti pri kriterijih kakovosti se razlikuje med posameznimi razredi karierne dinamike.

	Prag za kriterije kakovosti
Samostojni delavec v kulturi III	45 točk
Samostojni delavec v kulturi II	50 točk
Samostojni delavec v kulturi I	50 točk

Seštevanje točk za kriterije kakovosti za prijavitelje z več poklici

Če posameznik hkrati poda vlogo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za več poklicev, s katerimi je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pri ugotavljanju izpolnjevanja kriterijev kakovosti seštejejo točke v okviru vseh prijavljenih poklicev tako, da se za vsak posamezni kriterij pri končnem seštevku upošteva najvišje število točk pri presoji vseh posameznih poklicev. Ne glede na to je najvišje število točk, ki se lahko upošteva pri kriterijih kakovosti, v vsakem primeru 70.

Kriterij obsega in prag pri kriteriju obsega

Natančna vsebina kriterija obsega je določena za vsak poklic posebej, prag za izpolnjevanje pogoja izjemnosti pri kriteriju obsega pa se razlikuje glede na razred karierne dinamike. Najvišje možno število točk pri kriteriju obsega je 30.

	Prag za kriterij obsega
Samostojni delavec v kulturi III	25 točk
Samostojni delavec v kulturi II	30 točk
Samostojni delavec v kulturi I	30 točk

Seštevanje točk pri kriteriju obsega za prijavitelje z več poklici

Če posameznik hkrati poda vlogo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za več poklicev, s katerimi je vpisan v razvid samostojnih delavcev v kulturi, se pri ugotavljanju izpolnjevanja kriterija obsega seštejejo točke v okviru vseh prijavljenih poklicev. Ne glede na to je najvišje število točk, ki se lahko upošteva pri kriteriju obsega, v vsakem primeru 30.

Vrednotenje dela samostojnega delavca v kulturi v primeru krajšega delovnega časa

Pri vrednotenju dela samostojnega delavca v kulturi, ki v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ni delal polni delovni čas zaradi uveljavljanja pravice staršev do krajšega delovnega časa zaradi nege in varstva otroka ali koriščenja pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega, vendar najmanj 4 ure dnevno oziroma najmanj 20 ur tedensko skladno s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali s pravico da delajo krajši delovni čas iz zdravstvenih razlogov po predpisih, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, se zahtevani točkovni pragovi pri vseh treh vrstah pragov sorazmerno znižajo.

To se izračuna tako, da se vsota delovnih ur, ki jih je v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge dejansko opravil samozaposleni, deli s številom delovnih ur, ki bi jih opravil, če bi delo opravljal polni delovni čas. Količnik se nato pomnoži s točkovnim pragom za kriterij obsega ter s skupnim točkovnim pragom. Tako izračunane vrednosti so znižani točkovni pragovi za vrednotenje dela samozaposlenega, ki v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ni delal polni delovni čas. Ne glede na navedeno se vrednosti točkovnih pragov ne morejo znižati za več kot 50 odstotkov.

Seznam poklicev in kriteriji obsega

POKLIC	PODROČJE	KRITERIJI OBSEGA
ANIMATOR LUTK	UPRIZ	1 študij in premierna izvedba nove vloge (5 točk) 1 ponovitev vloge, javno izvedene v NVO ali JZ s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,5 točke)
ARANŽER GLASBE	GLASB	1 več kot 20-minutni aranžma za simfonični, pihalni ali jazz orkester, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 od 15- do 20-minutni aranžma za simfonični, pihalni ali jazz orkester, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (4,25 točke) 1 do 15-minutni aranžma za simfonični, pihalni ali jazz orkester, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3,75 točke) 1 več kot 20-minutni aranžma za komorni sestav (nad sedem partov v partituri) ali zbor, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2,5 točke) 1 od 15- do 20-minutni aranžma za komorni sestav (nad sedem partov v partituri) ali zbor, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1,75 točke) 1 do 15-minutni aranžma za komorni sestav (nad sedem partov v partituri) ali zbor, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1,25 točke) 1 več kot 20-minutni aranžma za manjše glasbene zasedbe (do sedem partov v partituri) ali aranžma glasbenega dela z uporabo elektronskih naprav za proizvodnjo zvoka, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1,25 točke)

		1 od 15- do 20-minutni aranžma za manjše glasbene zasedbe (do sedem partov v partituri) ali aranžma glasbenega dela z uporabo elektronskih naprav za proizvodjanje zvoka, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1 točka) 1 do 15-minutni aranžma za manjše glasbene zasedbe (do sedem partov v partituri) ali aranžma glasbenega dela z uporabo elektronskih naprav za proizvodjanje zvoka, javno izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,75 točke)
ARHEOLOG	DEDIŠ	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju arheologije in najmanj tri leta izkazanih delovnih izkušenj v arheologiji (10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri predstavitvi projekta na področju arheologije in najmanj tri leta izkazanih delovnih izkušenj v arheologiji (5 točk)
ARHITEKT	ARH/ OBLIK	1 izvedba avtorskega ali soavtorskega projekta (15 točk) 1 samostojna selekcionirana mednarodna ali nacionalna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnega dogodka (15 točk) 1 skupinska selekcionirana mednarodna ali nacionalna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnega dogodka (5 točk) 1 organizacija in izvedba razstavnega projekta s področja delovanja samozaposlenega v kulturi (5 točk) 1 avtorstvo pri monografiji (10 točk) 1 avtorstvo strokovnega besedila oziroma raziskovalnega dela (knjiga, kritika, članek, publikacija, elaborat, separat, študijsko gradivo, učbenik in podobno), ki pripomore k razvoju področja arhitekture in prostora, objavljenega v referenčnem mediju ali pri referenčnem založniku (2,5 točke)
ARHIVIST	ARH	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju varstva arhivskega gradiva (10 točk)

		1 aktivno sodelovanje pri predstavitvi projekta na področju varstva arhivskega gradiva(5 točk)
ASISTENT REŽISER (poklic vsebuje naloge prvega asistenta režiserja, drugega asistenta režiserja, tretjega asistenta režiserja in dodatnega asistenta režiserja)	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (6 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (4 točke) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 60 minut (6 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 30 minut (4 točke) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda dnevne televizijske serije (1 točka) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (3 točke) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
AVTOR RADIJSKIH ODDAJ	AV	1 nova samostojno predvajana avtorska radijska oddaja v okviru kulturno-umetniške rubrike (sklenjeno avtorsko delo v skladu z določbami ZASP o avdiovizualnih delih), ki ni izključno poročevalska (3 točke)
AVTOR STRIPOV	KNJIG/ VIZ	1 samostojno objavljeni avtorski strip v tiskani ali digitalni knjižni izdaji (10 točk) 1 strip, objavljen v publikaciji z drugimi vsebinami v tiskanem ali digitalnem mediju (2 točki) 1 selekcionirana samostojna nacionalna mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (7,5 točke) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (2,5 točke)

AVTOR TELEVIZIJSKIH ODDAJ	AV	1 predvajana samostojna oddaja v okviru kulturno-umetniške rubrike (sklenjeno avtorsko delo v skladu z določbami ZASP o avdiovizualnih delih), ki ni izključno poročevalska (3 točke)
BIBLIOTEKAR	KNJIG	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju knjižnične dejavnosti(10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri promociji projekta na področju knjižnične dejavnosti(5 točk)
DIREKTOR FILMA	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (15 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (8 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda dnevne televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (7 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (5 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
DIREKTOR FOTOGRAFIJE	AV	1 nov javno predvajani (animirani) celovečerni film (15 točk) 1 nov javno predvajani (animirani) srednjemetražni film (8 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 60 minut (7 točk)

		1 nova javno predvajana (animirana) epizoda televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 nova javno predvajana (animirana) epizoda dnevne televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (7 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (5 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
DIRIGENT	GLASB	1 več kot 80-minutni koncertni repertoar simfoničnega, pihalnega ali jazz orkestra, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk) 1 od 25- do 80-minutni koncertni repertoar simfoničnega, pihalnega ali jazz orkestra, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 javni nastop simfoničnega, pihalnega ali jazz orkestra, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1,5 točke) 1 več kot 80-minutni koncertni repertoar komornega orkestra ali zbora, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (4 točke) 1 od 25- do 80-minutni koncertni repertoar komornega orkestra ali zbora, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) 1 javni nastop komornega orkestra ali zbora, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,75 točke)
DJ	GLASB	1 novo javno uprizorjeno avtorsko delo v trajanju vsaj 80 minut, izvedeno v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1 točka)

DRAMATURG	UPRIZ/ GLASB	1 dramaturgija, javno izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 avtorstvo objavljene strokovne monografije (15 točk) 1 uredništvo objavljene strokovne monografije (10 točk) 1 strokovni prispevek, objavljen v referenčni publikaciji (2 točki) 1 sezona umetniškega vodenja ali selektorstva (referenčnega gledališkega oziroma glasbenega JZ, NVO, festivala in podobno) (10 točk) 1 avtorstvo objavljene znanstvene monografije s strokovnega področja dela (17 točk) 1 ureditev objavljene znanstvene monografije s strokovnega področja dela (12 točk) 1 znanstveni prispevek s strokovnega področja dela, objavljen v referenčni publikaciji (4 točke)
FILMSKI ANIMATOR	AV	1 nov javno predvajani celovečerni animirani film (30 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni animirani film (15 točk) 1 nov javno predvajani kratki animirani film (12 točk) 1 novo javno predvajano drugo animirano delo (10 točk) 1 nova javno predvajana epizoda animirane televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda animirane televizijske serije do 30 minut (5 točk)

		1 nova javno predvajana epizoda animirane dnevne televizijske serije (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
FOTOGRAF	VIZ	1 selekcionirana samostojna nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk) 1 objavljena knjiga ali monografija (3 točke) 1 objava v referenčni reviji (0,5 točke) 5 v referenčnem tiskanem ali elektronskem mediju javno objavljenih reportaž referenčnega kulturnega dogodka ali festivala (0,5 točke)
GALERIST	VIZ	1 študijska ali tematska razstava v uveljavljeni galeriji (3 točke) 1 monografska razstava v uveljavljeni galeriji (2 točki)
GLASBENI OPREMLJEVALEC	GLASB	1 izvirna in enkratna glasbena oprema predvajane radijske oziroma televizijske oddaje ali drugega primerljivega glasbenega projekta, izvedenega v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,75 točke)
GRAFIK	VIZ	1 selekcionirana samostojna nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk)
IGRALEC	UPRIZ/ AV	UPRIZ: 1 študij in premierna izvedba nove vloge (5 točk)

		1 ponovitev vloge, javno izvedene v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,5 točke) AV: 1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (15 točk) 1 nov javno predvajani (animirani) srednjemetražni film (8 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (7 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (6 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
ILUSTRATOR	VIZ	1 samostojna selekcionirana nacionalna ali mednarodna razstava v referenčnih galerijah ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk) 1 skupinska selekcionirana nacionalna ali mednarodna razstava v referenčnih galerijah ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk) 1 knjiga, objavljena pri referenčni založbi v tiskani ali digitalni obliki (10 točk) 1 objava posameznih ilustracij v specializirani reviji ali referenčnem mediju (1 točka)
INSTRUMENTALIST	GLASB	1 koncertni repertoar, izveden solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) v JZ ali NVO s

		področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk) 1 koncertni repertoar, izveden kot član orkestra ali zasedbe v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) 1 nastop, izveden solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (1,5 točke) 1 nastop, izveden kot član orkestra ali zasedbe v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,75 točke) 1 več kot 80-minutno sodelovanje pri snemanju nosilca zvoka kot član izvirne zasedbe oziroma kot gost pri snemanju celotnega nosilca zvoka (5 točk) 1 od 45- do 80-minutno sodelovanje pri snemanju nosilca zvoka kot član izvirne zasedbe oziroma kot gost pri snemanju celotnega nosilca zvoka (4 točke) 1 več kot 80-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (6 točk) 1 od 45- do 80-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (5 točk) 1 od 15- do 45-minutno sodelovanje pri snemanju nosilca zvoka kot član izvirne zasedbe oziroma kot gost pri snemanju celotnega nosilca zvoka (2 točki) 1 več kot 20-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (2 točki) 1 do 20-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (1,5 točke)
--	--	--

INTERMEDIJSKI UMETNIK	INTERMED	1 nov javno predstavljeni avtorski projekt (8 točk) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk) 1 postprodukcija (projekta, prvič izvedenega v zadnjem petletnem obdobju od vložitve vloge) na referenčnih prireditvenih prostorih, prireditvah in festivalih doma ali v tujini (3 točke) 1 nastop v okviru referenčne mednarodne konference (0,5 točke) 1 izvedba umetniške delavnice ali umetniškega predavanja (0,5 točke)
INTERPRETATOR KULTURNE DEDIŠČINE	DEDIŠ	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju varstva kulturne dediščine in najmanj dokončana javno veljavna izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 8. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, ustrezne smeri (10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri promociji projekta na področju varstva kulturne dediščine in najmanj dokončana javno veljavna izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 8. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, ustrezne smeri (5 točk)
IZDELOVALEC GLASBIL	GLASB	1 dokončan projekt na področju inovativnega razvijanja in izdelovanja glasbenih inštrumentov (4 točke) 1 mentorstvo v obsegu ene pedagoške ure (0,5 točke)
IZVAJALEC SINHRONIH ŠUMOV/ MIKROFONIST	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (6 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (4 točke)

		1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (3 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (2 točki) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (1 točka) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (3 točke) 1 novo javno predvajano drugo delo (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
KANTAVTOR	GLASB	1 več kot 45-minutni nastop, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,5 točke) 1 izdaja nosilca zvoka z več 30-minutnim lastnim vokalno-instrumentalnim repertoarjem (5 točk)
KIPAR	VIZ	1 selekcionirana samostojna nacionalna ali mednarodna razstava v referenčnih galerijah ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčnih galerijah ali v okviru referenčnih dogodkov (8 točk) 1 izvedba javnega spomenika izjemne umetniške vrednosti (15 točk)
KNJIŽEVNIK/ DRAMATIK/ ESEJIST/ PESNIK/ PISATELJ	KNJIG/ UPRIZ	1 pri založbi objavljeno prozno ali esejistično knjižno delo v tiskani ali digitalni obliki (10 točk) 1 v samozaložbi izdano prozno ali esejistično knjižno delo v tiskani ali digitalni obliki (5 točk) 1 krajše prozno ali esejistično delo (objava v publikaciji z drugimi vsebinami), objavljeno v referenčni knjižni ali revijalni izdaji ali elektronskem, radijskem ali televizijskem mediju (2 točki)

		1 pri založbi objavljena samostojna pesniška zbirka v tiskani ali digitalni obliki (10 točk) 1 v samozaložbi izdana samostojna pesniška zbirka v tiskani ali digitalni obliki (5 točk) 1 objava poezije v referenčni knjižni ali revijalni izdaji ali elektronskem mediju (1 točka) 1 objavljeno dramsko delo v tiskani ali digitalni obliki ali v radijskem ali televizijskem mediju (10 točk) 1 novo uprizorjeno/izvedeno dramsko delo na domačem ali tujem odru (JZ, NVO ali druga javna kulturna prizorišča) (15 točk) 1 avtorstvo priredbe (dramatizacije, scenariji), javno izvedene v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 nastop na referenčnem literarnem dogodku v Sloveniji (1 točka) 1 nastop na referenčnem mednarodnem dogodku v tujini (2 točki)
KOLORIST	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (6 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (4 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (3 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (2 točki) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (1 točka)

		1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (3 točke) 1 novo javno predvajano drugo delo (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
KONSERVATOR	DEDIŠ	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju varstva kulturne dediščine (10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri promociji projekta na področju varstva kulturne dediščine (5 točk)
KONSERVATOR-RESTAVRATOR	DEDIŠ	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju varstva kulturne dediščine (10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri predstavitvi projekta na področju varstva kulturne dediščine (5 točk) 1 izvedba projekta na nepremični kulturni dediščini (7 točk) 1 izvedba obsežnejšega restavratorskega posega na predmetu premične kulturne dediščine (2 točki) 1 poseg v zbirko predmetov na področju varstva kulturne dediščina (6 točk)
KOREOGRAF	GLASB/ UPRIZ	UPRIZ: 1 do 5-minutna umetniška koreografija na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2 točki) 1 več kot 5-minutna umetniška koreografija na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3,5 točke) 1 umetniška koreografija/svetovanje na področju giba v gledaliških produkcijah (5,5 točke)

		1 celovečerna avtorska predstava na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (10 točk) GLASB: 1 do 5-minutna umetniška koreografija na področju baleta, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2 točki) 1 več kot 5-minutna umetniška koreografija na področju baleta, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3,5 točke) 1 od 5- do 10-minutna umetniška koreografija za karakterne ali stilne plese, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) 1 od 10- do 15-minutna umetniška koreografija za karakterne ali stilne plese, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (4 točke) 1 umetniška koreografija/svetovanje na področju giba v gledaliških produkcijah (5,5 točke) 1 celovečerna avtorska predstava na področju baleta, izvedena v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (10 točk)
KOREPETITOR	GLASB	1 sodelovanje pri celovečernem projektu umetniškega ustvarjanja in poustvarjanja na področju glasbene in glasbeno-scenskih umetnosti v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (4 točke)
KOSTUMOGRAF	UPRIZ/ AV	UPRIZ: 1 kostumografija na področju uprizoritvene umetnosti za novo delo, izvedeno v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitev tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke) AV:

		1 kostumografija v novem javno predvajanem celovečernem (animiranem) filmu (15 točk) 1 kostumografija v novem javno predvajanem srednjemetražnem (animiranem) filmu (10 točk) 1 kostumografija v novi javno predvajani epizodi televizijske (animirane) serije do 60 minut (7 točk) 1 kostumografija v novi javno predvajani epizodi televizijske (animirane) serije do 30 minut (5 točk) 1 kostumografija v novi javno predvajani epizodi dnevne televizijske (animirane) serije (3 točke) 1 kostumografija v novem javno predvajanem kratkem (animiranem) filmu (7 točk) 1 kostumografija v novem javno predvajanem drugem (animiranem) delu (6 točk) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)
KURATOR	VIZ/ INTERMED/ UPRIZ/ AV	VIZ/INTERMED: 1 leto selektorstva referenčnega festivala (10 točk) 1 kuriranje večje pregledne razstave ali tematsko zaokrožene večje razstave v referenčnih galerijah, JZ ali NVO (6 točk) 1 razstava v referenčnih galerijah ali v okviru referenčnih dogodkov v Sloveniji ali mednarodnem prostoru (5 točk) 1 kuratorsko vodenje mednarodnega projekta (4 točke) 1 strokovno besedilo, objavljeno pri referenčnih izdajateljih (3 točke)

		1 obrazstavno besedilo (1,5 točke) UPRIZ/AV: 1 programski in konceptualni izbor na festivalu/v ciklu (plesnih/uprizoritvenih/AV-produkcij, predavateljev, pedagogov in podobno) (15 točk) 1 leto selektorstva referenčnega festivala (7 točk) 1 kuratorsko vodenje mednarodnega projekta (4 točke) 1 strokovno besedilo, objavljeno pri referenčnih izdajateljih (3 točke)
KUSTOS	DEDIŠ	1 aktivno sodelovanje pri projektu na področju varstva kulturne dediščine (10 točk) 1 aktivno sodelovanje pri predstavitvi projekta na področju varstva kulturne dediščine (5 točk)
LEKTOR/ OBLIKOVALEC JEZIKOVNE PODOBE	URPIZ/ KNJIG/ AV	UPRIZ: 1 lektura celovečerne javno predstavljene produkcije na področju uprizoritvenih umetnosti v JZ ali NVO na področju kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 objava strokovnih zapisov o lekturi s področja uprizoritvenih umetnosti (2 točki) 1 lektura gledališkega lista (1 točka) KNJIG: 1 lektura objavljenega samostojnega tiskanega ali digitalnega knjižnega dela (3,75 točke) 1 lektura literarnega, humanističnega, družboslovnega ali umetnostnega besedila, objavljenega v tiskani ali spletni reviji ali drugem referenčnem tiskanem ali elektronskem mediju (1 avtorska pola, pri čemer se dolžine besedil med seboj seštevajo) (0,75 točke)

		AV: 1 novo lektoriranje avdiovizualne kulturne vsebine ali filma za podnaslavljanje ali sinhronizacijo (1 avtorska pola ali 2 uri programa (pri čemer se dolžine med seboj seštevajo) (0,75 točke)
MONTAŽER SLIKE IN ZVOKA	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (15 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (6 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (4 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (6 točk) 1 novo javno predvajano drugo delo (5 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
NAPOVEDOVALEC VODITELJ/ INTERPRET BESEDIL	AV	1 oblikovanje ali sooblikovanje in vodenje/interpretiranje besedil v javno predvajanih radijskih ali televizijskih oddajah ali na javnih prireditvah s področja kulture (0,75 točke)
OBLIKOVALEC	VSA	1 samostojna mednarodna ali nacionalna razstava oziroma javna predstavitev na referenčnem prizorišču ali v okviru referenčnega dogodka (15 točk) 1 izvedba avtorskega oziroma soavtorskega izdelka v proizvodnji (15 točk) 1 skupinska mednarodna ali nacionalna razstava oziroma javna predstavitev na referenčnem prizorišču ali v okviru referenčnega dogodka (5 točk)

		1 organizacija ali izvedba referenčnega projekta, ki vključuje oblikovanje (6 točk) 1 avtorstvo monografije, ki prispeva k prepoznavanju in soustvarjanju področja oblikovanja (30 točk) 1 avtorstvo ali soavtorstvo pri snovanju strokovnega besedila oziroma raziskovalnega dela (knjiga, kritika, članek, publikacija, elaborat, separat, študijsko gradivo, učbenik in podobno), ki prispeva k razvoju področja oblikovanja, objavljenega v referenčnem mediju ali pri referenčnem založniku (klasičnem ali spletnem) (3 točke)
OBLIKOVALEC MASKE IN PRIČESKE	UPRIZ/ AV	UPRIZ: 1 oblikovanje maske/pričeske za novo uprizorjeno delo v NVO ali JZ s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih s področja kulture (5 točk) 5 oblikovanj maske/pričeske za ponovitev uprizorjenega dela v NVO ali JZ s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih s področja kulture (0,5 točke) AV: 1 oblikovanje maske/pričeske v novem javno predvajanem celovečernem filmu (15 točk) 1 oblikovanje maske/pričeske v novem javno predvajanem srednjemetražnem filmu (8 točk) 1 oblikovanje maske/pričeske v novi javno predvajani epizodi televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 oblikovanje maske/pričeske v novi javno predvajani epizodi televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 oblikovanje maske/pričeske v novi javno predvajani epizodi dnevne televizijske serije (3 točke) 1 oblikovanje maske/pričeske v novem javno predvajanem kratkem filmu (7 točk)

		1 oblikovanje maske/pričeske v novem javno predvajanem drugem delu (6 točk)
OBLIKOVALEC SVETLOBE	UPRIZ/ INTERMED/ AV/ VIZ/ ARH	UPRIZ/INTERMED: 1 oblikovanje svetlobe v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) AV: 1 oblikovanje svetlobe v novem javno predvajanem celovečernem (animiranem) filmu (12 točk) 1 oblikovanje svetlobe v novem javno predvajanem srednjemetražnem (animiranem) filmu (7 točk) 1 oblikovanje svetlobe v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 60 minut (6 točk) 1 oblikovanje svetlobe v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 30 minut (4 točke) 1 oblikovanje svetlobe v novi javno predvajani epizodi (animirane) dnevne televizijske serije (2 točki) 1 oblikovanje svetlobe v novem javno predvajanem kratkem (animiranem) filmu (6 točk) 1 oblikovanje svetlobe v novem javno predvajanem drugem (animiranem) delu (5 točk) 1 oblikovanje svetlobe v novem javno predvajanem animiranem delu v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) VIZ: 1 javno predstavljeno novo delo (15 točk) 1 samostojna selekcionirana mednarodna ali nacionalna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnega dogodka (15 točk)

		1 skupinska selekcionirana mednarodna ali nacionalna razstava v umetnostno specializirani galeriji ali v okviru referenčnega dogodka (5 točk) ARH: 1 izvedeni projekt notranje ali zunanje razsvetljave stavbe, interierja ali odprtega prostora (6 točk)
OBLIKOVALEC VIZUALNIH UČINKOV	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (6 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (4 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (3 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (2 točki) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (1 točka) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (3 točke) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
OBLIKOVALEC ZVOKA	GLASB/ UPRIZ/ AV	GLASB: 1 oblikovanje zvoka na živem koncertu ali glasbeno-scenskem dogodku, izvedenem na kulturnem prizorišču (0,75 točke) 1 več kot 45-minutno studijsko snemanje celotnega nosilca zvoka (1,5 točke) UPRIZ: 1 oblikovanje zvočne produkcije na področju uprizoritvene umetnosti v JZ ali NVO s področja kulture (3 točke)

		AV: 1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (12 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (6 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (4 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (6 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) 1 novo javno predvajano radijsko delo (radijska igra, nastop, glasbena zasedba in podobno) (6 točk) 1 novo javno predvajano drugo delo (na primer podcast) (5 točk)
PEDAGOG	VSA	1 leto pedagoškega dela na področju kulture (v obsegu najmanj 200 pedagoških ur) (4 točke) 1 sodelovanje pri pedagoškem projektu s področja kulture (1 točka) 1 avtorski prispevek v strokovni publikaciji (1 točka) 1 javno predstavljeno avtorsko delo v okviru pedagoškega procesa (2 točki)
PERFORMER	UPRIZ/ AV/	UPRIZ/INTERMED: 1 študij in premierna izvedba nove vloge v celovečerni produkciji JZ ali NVO (4 točke)

	INTERMED/ VIZ	1 študij in premierna izvedba nove vloge v profesionalni produkciji do 15 min (3 točke) 1 študij in premierna izvedba nove vloge v profesionalni produkciji do 5 min (2 točki) 1 enkratni nastop v okviru drugih prireditev (1 točka) 1 ponovitev vloge, javno izvedene v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,5 točke) AV: 1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (15 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (8 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) dnevne televizijske serije (3 točke) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (7 točk) 1 novo javno predvajano drugo delo (6 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) VIZ: 1 javno izvedeni avtorski umetniški performans s področja vizualnih umetnosti (2 točki)
--	--------------------------	---

		1 ponovitev avtorskega umetniškega performansa s področja vizualnih umetnosti (0,5 točke)
PEVEC	GLASB	1 več kot 80-minutni solistični koncertni ali glasbeno-scenski javno izvedeni repertoar (6 točk) 1 od 45- do 80-minutni solistični koncertni ali glasbeno-scenski javno izvedeni repertoar (5 točk) 1 več kot 80-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (6 točk) 1 od 45- do 80-minutno solistično (solo, s klavirsko spremljavo, orkestrom, zborom) sodelovanje pri snemanju celotnega nosilca zvoka (5 točk) 1 nastop, izveden solistično v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,75 točke) 1 več kot 80-minutni ansambelski koncertni oziroma glasbeno-scenski javno izvedeni repertoar (3 točke) 1 od 45- do 80-minutni ansambelski koncertni oziroma glasbeno-scenski javno izvedeni repertoar (2 točki) 1 več ko 80-minutno ansambelsko sodelovanje (zbor, spremljevalni vokali) pri snemanju celotnega nosilca zvoka (3 točke) 1 od 45- do 80-minutno ansambelsko sodelovanje (zbor, spremljevalni vokali) pri snemanju nosilca zvoka (2 točki) 1 ansambelski nastop, izveden v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (0,5 točke)
PISEC GLASBENIH BESEDIL	GLASB/ AV/ KNJIG/ UPRIZ	1 besedilo za glasbeno delo, daljše od 10 minut, javno predvajano v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk)

		1 besedilo za glasbeno delo, krajše od 10 minut, javno predvajano v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2 točki) 1 libreto (glasbeno-scensko delo), javno predvajan v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (10 točk) 1 libreto (avtorsko plesno-scensko delo), javno predvajan v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk)
PLESALEC	UPRIZ/ GLASB	1 študij in premierna izvedba nove nosilne vloge na področju baleta (5 točk) 1 solistična vloga/solo srednjega ranga na področju baleta (4 točke) 1 sodelovanje pri novem projektu na področju baleta (3 točke) 1 ponovitev vloge baleta, javno izvedenega v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2 točki) 1 nastop na področju baleta v okviru drugih kulturnih prireditev (1 točka) 1 študij in premierna izvedba nove predstave na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa v celovečerni koreografiji, izvedeni v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (5 točk) 1 študij in premierna izvedba nove predstave na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa v koreografiji do 15 minut, izvedeni v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (4 točke) 1 študij in premierna izvedba nove predstave na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa v koreografiji do 5 minut, izvedeni v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (2 točki)

		1 nastop na področju sodobnega plesa ali sodobnega plesa v kombinaciji z drugimi zvrstmi plesa v okviru drugih kulturnih prireditev (1 točka)
PREVAJALEC NA PODROČJU KULTURE/ TOLMAČ NA PODROČJU KULTURE	AV/ KNJIG	Prevod leposlovnega, humanističnega, družboslovnega, stripovskega ali esejističnega besedila, objavljenega kot monografija ali del monografije v tiskani ali digitalni obliki ali v referenčni revijalni izdaji ali elektronskem mediju ali na radiu (1 avtorska pola šteje 0,75 točke, 100 verzov 1,5 točke) 1 v monografiji objavljeni ali uprizorjeni prevod gledališkega/opernega/lutkovnega dela oziroma radijske/televizijske igre (10 točk) 1 prevod celovečernega filma (0,75 točke) 1 prevod drugega avdiovizualnega dela (televizijskega, igranega, animiranega, dokumentarnega, poljudnoznanstvenega) (0,5 točke) 1 tolmačenje literarnega dogodka (0,5 točke)
PRODUCENT	VSA	UPRIZ/VIZ/GLASB/INTERMED/KNJIG/ARH/DEDIŠ 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, vodenje projektov in podobno) referenčnega festivala s področja kulture (10 točk) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, vodenje projektov in podobno) novega javno dostopnega dela s področja kulture (6 točk) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, vodenje projektov in podobno) produkcijskega dogodka, izvedenega v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) 1 vodenje mednarodnega projekta (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija in podobno) s področja kulture (5 točk) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, itn.) delavnice s

		področja podpornih aktivnosti ali kulturno-umetnostne vzgoje ali cikla predavanj s področja kulture (1 točka) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke) AV: 1 produkcija novega javno predvajanega celovečernega (animiranega) filma (15 točk) 1 produkcija novega javno predvajanega srednjemetražnega (animiranega) filma (8 točk) 1 produkcija nove javno predvajane (animirane) epizode televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 produkcija nove javno predvajane (animirane) epizode televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 produkcija nove javno predvajane (animirane) epizode dnevne televizijske serije (2 točki) 1 produkcija novega javno predvajanega kratkega (animiranega) filma (7 točk) 1 produkcija novega javno predvajanega drugega (animiranega) dela (5 točk) 1 produkcija novo javno predvajanega animiranega dela v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, vodenje projektov in podobno) referenčnega festivala s področja filma (10 točk) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija, vodenje projektov in podobno) produkcijskega dogodka s področja filma,
--	--	--

		izvedenega v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (3 točke) 1 vodenje mednarodnega projekta (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija in podobno) s področja kulture (5 točk) 1 izvedba (produkcija, stiki z javnostmi, izvršna produkcija, organizacija, koordinacija in podobno) delavnice s področja podpornih aktivnosti ali kulturno-umetnostne vzgoje ali cikla predavanj s področja filma (1 točka) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)
REŽISER	UPRIZ/ AV	UPRIZ: 1 režija v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (8 točk) 1 sezona umetniškega vodenja (JZ, NVO) (10 točk) 1 leto selektorstva referenčnega festivala (10 točk) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke) AV: 1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (22,5 točke) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (15 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (10 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (7 točk)

		1 nova javno predvajana epizoda dnevne (animirane) televizijske serije (4 točke) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (10 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (7,5 točke) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) 1 nova objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)
SCENARIST	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (15 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (7 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (8 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (6 točk) 1 nova javno predvajana epizoda dnevne televizijske serije (3 točke) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (5 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (7,5 točke) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) 1 nova objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitvijo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)

		elektronski obliki ali javni nastop s predstavitevjo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)
SCENOGRAF/ OBLIKOVALEC PROSTORA (UPRIZORITVENEGA, JAVNEGA, VIRTUALNEGA)	UPRIZ/ AV	UPRIZ: 1 scenografija na področju uprizoritvene umetnosti v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk) 1 objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitevjo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke) AV: 1 scenografija v novem javno predvajanem celovečernem (animiranem) filmu (15 točk) 1 scenografija v novem javno predvajanem srednjemetražnem (animiranem) filmu (8 točk) 1 scenografija v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 scenografija v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 scenografija v novi javno predvajani epizodi (animirane) dnevne televizijske serije (3 točke) 1 scenografija v novem javno predvajanem kratkem (animiranem) filmu (7 točk) 1 scenografija v novem javno predvajanem drugem (animiranem) delu (6 točk) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke) 1 nova objava strokovnega prispevka s področja dela, objavljenega v referenčnih publikacijah v papirni ali elektronski obliki ali javni nastop s predstavitevjo tega dela na predavanju ali konferenci (0,5 točke)

SKLADATELJ	GLASB/ UPRIZ/ AV	1 javno izvedeno novo glasbeno delo za simfonični, pihalni ali jazz orkester (10 točk) 1 javno izvedeno novo glasbeno delo za komorni sestav (nad sedem partov v partituri) ali zbor (5 točk) 1 javno izvedeno novo glasbeno delo za solista ali druge manjše glasbene zasedbe ali glasbeno delo z uporabo elektronskih naprav za proizvodnjo zvoka (2,5 točke) 1 avtorsko delo za filmske in avdiovizualne projekte (5 točk) 1 avtorsko glasbeno delo za celovečerni film (10 točk) 1 avtorsko glasbeno delo v novem javno predvajanem srednjemetražnem (animiranem) filmu (8 točk) 1 avtorsko glasbeno delo v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 60 minut (7 točk) 1 avtorsko glasbeno delo v novi javno predvajani epizodi (animirane) televizijske serije do 30 minut (5 točk) 1 avtorsko glasbeno delo v novi javno predvajani epizodi (animirane) dnevne televizijske serije (3 točke) 1 avtorsko glasbeno delo v novem javno predvajanem kratkem (animiranem) filmu (7 točk) 1 avtorsko glasbeno delo v novem javno predvajanem drugem (animiranem) delu (6 točk) 1 avtorsko glasbeno delo za projekte na področju uprizoritvenih umetnosti, javno izvedeno v JZ ali NVO ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (6 točk) 1 avtorsko glasbeno delo za novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
------------	------------------------	---

SLIKAR	VIZ	1 selekcionirana samostojna nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk) 1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk)
SNEMALEC	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (8 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (6 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (5 točk) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (3 točke) 1 nova javno predvajana epizoda dnevne televizijske serije (1 točka) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (5 točk) 1 novo javno predvajano drugo (animirano) delo (4 točke) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
TEATROLOG	UPRIZ	1 strokovni spis, objavljen v referenčnih knjižnih in revijalnih tiskanih in digitalnih izdajah ali v elektronskih medijih (3 točke) 1 spremna/uvodna študija k leposlovnim ali strokovnim publikacijam (6 točk) 1 monografsko delo (29 točk) 1 uredniška strokovna monografija (10 točk)

		1 leto selektorstva referenčnega festivala (10 točk) 1 sezona umetniškega vodenja (JZ ali NVO) (10 točk) 1 ureditev objavljene znanstvene monografije s področja dela (12 točk) 1 znanstveni prispevek s področja dela, objavljen v referenčni publikaciji (4 točke) 1 uredniški tematski blok v strokovnih revijah (5 točk)
TRANSDISCIPLINARNI USTVARJALEC	VSA	1 javno izvedeni avtorski projekt/izvedba/dogodek, ki združuje več področji (na primer v sklopu kulturnih in umetniških prireditev, festivalov, razstav, instalacij, performansov, postavitve v javnem prostoru in podobno) (4 točke) 1 avtorsko razvit in vsaj enkrat izvedeni program ali projekt kulturno-umetnostne vzgoje (1,5 točke)
UGLAŠEVALEC GLASBIL	GLASB	1 izvedeno delo na področju strokovnega uglaševanja in popravila klavirjev, orgel in drugih inštrumentov, za katero sta zahtevana strokovno znanje in posebna tehnična oprema (0,5 točke) 1 mentorstvo v obsegu ene pedagoške ure (0,75 točke)
UREDNIK	VSA	1 ureditev/redakcija samostojnega knjižnega dela s področja literature, humanistike, družboslovja, stripovstva, esejistike ali umetnosti, objavljenega v tiskani ali digitalni obliki ali radijskem ali televizijskem mediju (2,5 točke) 1 letno urejanje/redakcija tiskane literarne, humanistične ali umetnostne revije, ki izhaja v tiskani izdaji najmanj dvakrat letno v obsegu najmanj 16 avtorskih pol, radijske ali TV-oddaje o kulturi oziroma spletne literarne revije, ki vključuje javno dostopnost avtorskih del vsaj desetih avtorjev s področja leposlovja, humanistike, esejistike in umetnosti na letni ravni (6 točk) 1 ureditev/redakcija krajšega referenčnega strokovnega besedila, kataložne ali sorodne izdaje, objavljene v tiskani ali digitalni obliki ali radijskem ali televizijskem mediju (0,5 točke)

		1 letno urejanje spletnega portala s področja umetnosti in kulture z rednim dodajanjem novih avtorskih vsebin (6 točk)
		1 letno urejanje elektronske publikacije s področja umetnosti in kulture, ki izhaja najmanj desetkrat letno v obsegu najmanj 10.000 znakov (4 točke)
VIDEAST	INTER/VIZ	1 selekcionirana samostojna nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (15 točk)
		1 selekcionirana skupinska nacionalna ali mednarodna razstava v referenčni galeriji ali v okviru referenčnih dogodkov (5 točk)
VIZUALNI PERFORMER (VJ)	VSA	1 javno predvajano ali uprizorjeno avtorsko delo na referenčnih selekcioniranih nacionalnih ali mednarodnih prireditvenih prostorih, prireditvah, festivalih, koncertih, uprizoritvenih dogodkih, proslavah, televizijskih prenosih in podobno (1 točka)
VIZUALNI TEHNIČNI PRODUCENT	VIZ/INTERMED	1 javno izvedeni avtorski projekt/izvedba/dogodek s področja kulture (na primer v sklopu kulturnih in umetniških prireditev, festivalov, razstav, instalacij, performansov, postavitvev v javnem prostoru in podobno) (1 točka)
		1 javno izvedena izobraževalna delavnica v trajanju najmanj 4 ur (1,5 točke)

Razlaga kriterijev iz priloge I

Referenčna prizorišča in producenti/izdajatelji na posameznem področju so tisti, ki primarno in stalno delujejo na področju ter izkazujejo stalno sodelovanje s strokovnjaki za področje, ki ga pokrivajo. Izjemoma so to lahko tudi druga prizorišča in producenti/izdajatelji, ki so se v strokovni javnosti uveljavili zaradi prejšnjih dogodkov na posameznem področju, kar izkazujejo z medijskimi odzivi in priporočili področnih strokovnjakov. Referenčna prizorišča oziroma producenti/izdajatelji zagotavljajo celotni aparat za delo, vključno z ustreznimi prostori, podpornimi aktivnostmi in, kadar je to smiselno, publikacijami. Referenčni prireditveni prostori so tisti, katerih primarna dejavnost je organiziranje sodobnih umetniških dogodkov. Dokazujejo se z medijskimi odzivi in izkazujejo udeležbo priznanih strokovnjakov, ki z dosedanjim delom dokazujejo usposobljenost za najzahtevnejše naloge. Če dogodek poteka na umetnostno neobičajnem prizorišču, se presojata kakovost in referenčnost prireditelja oziroma producenta.

Referenčni dogodki in prireditve na posameznem področju so tisti dogodki in prireditve, ki so se uveljavili v strokovni javnosti na nacionalni ali mednarodni ravni.

Referenčni strokovnjaki za posamezno področje so tisti, ki so s svojim delom v preteklosti izkazali usposobljenost za vrednotenje in promocijo posameznega področja umetnosti v nacionalnem in mednarodnem kulturnem prostoru.

Javno predvajanje filmskih in avdiovizualnih del je predvajanje del na javnih kinematografskih projekcijah, ki so temu primerno javno napovedane in predstavljene, ter predvajanje avdiovizualnih del v okviru televizijskih programov oziroma avdiovizualnih medijskih storitev. Zaradi dolgega poprodukcijskega procesa na področju filma in AV izjemoma kot javno predvajanje lahko štejejo tudi dela, ki še niso bila javno predvajana, a lahko prijavitelj z drugimi dokazili dokaže, da gre za novo delo, v sklopu katerega je končal svoje delom.

Vrednotenje nagrad

Presoja nagrad za življenjsko delo ali opus ne glede na to, kdaj je nagrada podeljena, opravi strokovna komisija glede na njeno naravo in pomen. Pri tistih, ki prvič zaprosijo za pravico do plačila prispevkov, se študentska Prešernova nagrada na področju umetnosti in kulture, ki jo je prosilec prejel v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge, in pod pogojem, da od zaključka študija ni minilo več kot dve leti, vrednoti kot najvišja nacionalna oziroma primerljiva mednarodna nagrada.

Strokovno delo na področju varstva kulturne dediščine, varstva arhivskega gradiva in knjižnične dejavnosti

Za ugotavljanje izjemnih dosežkov, izpopolnjevanja in objav se smiselno uporabljajo pravilniki, ki opredeljujejo strokovne nazive na navedenih področjih.«

3. Osnutek Priloge II: Specializirani poklici na področju kulture in kriteriji izjemnega kulturnega prispevka za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost

Priloga II: Specializirani poklici na področju kulture – deficitarni poklici in kriteriji izjemnega kulturnega prispevka za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost

Točkovanje in doseganje pragov

Obstajajo trije pragovi:

- prag pri kriteriju obsega;
- prag pri kriteriju kakovosti;
- skupni prag, ki je seštevek točk pri kriteriju obsega in kriteriju kakovosti.

Samostojni delavec v kulturi pridobi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost, če ocena njegovega dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge dosega ustrezno skupno število točk (skupni prag), pri čemer mora hkrati doseči prag pri kriteriju obsega in prag pri kriterijih kakovosti.

Najvišje število vseh možnih točk, torej seštevek točk pri kriteriju obsega in kriterijev kakovosti, je 100. Najvišje skupno število točk pri kriterijih kakovosti je 70, najvišje število točk pri kriteriju obsega pa 30.

Skupni prag – deficitarni poklici

Skupni prag za pridobitev pravice do plačila prispevkov za socialno varnost je seštevek točk pri kriterijih kakovosti in kriteriju obsega ter se razlikuje po razredih.

	Skupni prag
Samostojni delavec v kulturi III	60 točk
Samostojni delavec v kulturi II	70 točk
Samostojni delavec v kulturi I	70 točk

Kriteriji kakovosti in prag pri kriteriju kakovosti – deficitarni poklici

Kriteriji kakovosti so enaki za vse poklice. Razdeljeni so na pet kategorij:

- celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja;
- referenčnost prijavitelja;
- nominacije za nagrade in nagrade;
- prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture;
- razvoj veščin, povezanih s področjem dela.

Najvišje možno število točk pri kriterijih kakovosti je 70. Točke se seštevajo modularno po petih različnih kriterijih kakovosti, kar pomeni, da lahko posameznik zbira točke na vseh ali le pri nekaterih kriterijih.

Kriteriji kakovosti	Mogoče število točk	Izkazovanje izpolnjevanja kriterijev z ustreznimi dokazili
Celostna ocena kakovosti prijaviteljevega dela in prispevek k razvoju področja	35 točk	Prijaviteljevo delo izkazuje visoko kakovost, njegovo delo je prebojno in inovativno, pri delu sodeluje z različnimi organizacijami oziroma posamezniki.
Referenčnost prijavitelja	10 točk	Prijavitelj izkazuje strokovne ocene njegovega dela v medijih, strokovnih ali znanstvenih publikacijah, ali jih izkazuje z drugimi medijskimi odzivi. Pri strokovnih ocenah ali medijskih prispevkih o delih, kjer je narava dela kolektivna, se upoštevajo tudi ocene

		ali prispevki o tem delu, kjer prijavitelj v oceni ali prispevku ni izrecno naveden. Referenčnost je lahko razvidna tudi iz priporočil referenčnih institucij, posameznikov ali stanovskih društev. Referenčnost je lahko razvidna tudi iz dejstva, da je prijavitelj selektor referenčnih festivalov ali član strokovnih komisij ali žirij referenčnih festivalov ali izborov strokovnih nagrad.
Nominacije za nagrade in nagrade	5 točk	Prijavitelj je prejemnik nagrad ali nominacij za nagrade s področja kulture, ki jih podeljujejo Republika Slovenija, lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji ali organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji ali/in po presoji strokovne komisije referenčne mednarodne institucije. V enakem obsegu kot pri nominacijah za nagrade se upošteva tudi, če se je prijavitelj uvrstil v tekmovalne programe referenčnih festivalov ali je sodeloval na referenčnih javnih natečajih, na katerih je bil uvrščen v ožji izbor. Pri poklicih, za katere zaradi kolektivne narave dela ne obstajajo posebne nagrade, se lahko pri oceni prijaviteljevega dela smiselno upoštevajo nagrade ali nominacije za nagrade, ki jih je prejelo delo, pri katerem je sodeloval prijavitelj, četudi ni poimensko naveden med prejemniki nagrade.
Prispevek k dostopnosti, internacionalizaciji ali medsektorski vpetosti kulture	15 točk	Prijaviteljevo delo izpolnjuje eno ali več podmeril: – dostopnost: prijaviteljevo delo prispeva k skladnemu regionalnemu razvoju na področju kulture ali/in k dostopnosti vsebin na območjih, na katerih posamezno področje kulture ni večinsko zastopano, ali/in k dostopnosti kulture za ranljive skupine; – internacionalizacija: prijavitelj gostuje v tujini, se aktivno udeležuje strokovnih ali/in umetniških mednarodnih dogodkov ali/in jih organizira, sodeluje z mednarodnimi organizacijami ali ustvarjalci v Sloveniji ali/in v mednarodnem prostoru; – medsektorska vpetost: prijaviteljevo strokovno delo se povezuje z drugimi področji, na primer s kulturno-umetnostno vzgojo, pedagoškim delom, znanostjo, zdravjem, tehnologijo, raziskovanjem, socialnim delom, gospodarstvom in podobno.

Razvoj veščin, povezanih s področjem dela	5 točk	Prijavitelj se udeležuje izobraževanj, delavnic, seminarjev, konferenc in podobno, povezanih s področjem dela, ali/in deluje kot mentor na svojem strokovnem področju.
Skupaj	70 točk	

Prag za izpolnjevanje pogoja izjemnosti pri kriterijih kakovosti se razlikuje med posameznimi razredi karierne dinamike.

	Prag pri kriterijih kakovosti – deficitarni poklici
Samostojni delavec v kulturi III	40 točk
Samostojni delavec v kulturi II	45 točk
Samostojni delavec v kulturi I	45 točk

Seštevanje točk pri kriterijih kakovosti za prijavitelje z več poklici

Če posameznik hkrati poda vlogo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za več poklicev, s katerimi je vpisan v razvid samostojnih delavcev v kulturi, se pri ugotavljanju izpolnjevanja kriterijev kakovosti seštejejo točke v okviru vseh prijavljenih poklicev tako, da se za vsak posamezni kriterij v končnem seštevku upošteva najvišje število točk pri presoji vseh posameznih poklicev. Ne glede na to je najvišje število točk, ki se lahko upošteva pri kriterijih kakovosti, v vsakem primeru 70.

Kriterij obsega in prag pri kriteriju obsega

Natančna vsebina kriterija obsega je določena za vsak poklic posebej, prag za izpolnjevanje pogoja izjemnosti pri kriteriju obsega pa se razlikuje glede na razred karierne dinamike. Najvišje možno število točk pri kriteriju obsega je 30.

	Prag pri kriteriju obsega – deficitarni poklici
Samostojni delavec v kulturi III	20 točk
Samostojni delavec v kulturi II	25 točk
Samostojni delavec v kulturi I	25 točk

Seštevanje točk pri kriteriju obsega za prijavitelje z več poklici

Če posameznik hkrati poda vlogo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za več poklicev, s katerimi je vpisan v razvid samostojnih delavcev v kulturi, se pri ugotavljanju izpolnjevanja kriterija obsega seštejejo točke v okviru vseh prijavljenih poklicev. Ne glede na to je najvišje število točk, ki se lahko upošteva pri kriteriju obsega, v vsakem primeru 30.

Vrednotenje dela samostojnega delavca v primeru krajšega delovnega časa

Pri vrednotenju dela samostojnega delavca v kulturi, ki v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ni delal polni delovni čas zaradi uveljavljanja pravice staršev do krajšega delovnega časa zaradi nege in varstva otroka ali koriščenja pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega, vendar najmanj 4 ure dnevno oziroma najmanj 20 ur tedensko skladno s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali s pravico da delajo krajši delovni čas iz zdravstvenih razlogov po predpisih, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, se zahtevani točkovni pragovi pri vseh treh vrstah pragov sorazmerno znižajo.

To se izračuna tako, da se vsota delovnih ur, ki jih je v obdobju zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge dejansko opravil samostojni delavec v kulturi, deli s številom delovnih ur, ki bi jih opravil, če bi delal polni delovni čas. Količnik se nato pomnoži s točkovnim pragom pri kriteriju obsega in s skupnim točkovnim pragom. Tako izračunane vrednosti so znižani točkovni pragovi za vrednotenje dela samostojnega delavca v kulturi, ki v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ni delal polni delovni čas. Ne glede na navedeno se vrednosti točkovnih pragov ne morejo znižati za več kot 50 odstotkov.

Seznam deficitarnih poklicev in kriteriji obsega

POKLIC	PODROČJE	KRITERIJI OBSEGA
KINOOPERATER	AV	1 sodelovanje pri umetniškem kinomatografskem programu (6 točk) 1 sodelovanje pri projekcijah na referenčnem filmskem festivalu (4 točke) 1 priprava promocijskih dejavnosti in gradiva na področju referenčnih kinematografskih dejavnosti (2 točki) 1 sodelovanje z drugimi tehnično sorodnimi ali podpornimi dejavnostmi pri drugih referenčnih kulturnih dogodkih (2 točki)
KRITIK/RECENZENT	VSA	1 strokovna ocena v obsegu najmanj 2000 znakov (0,75 točke) 1 daljša kritiška ocena v obsegu najmanj 6000 znakov, objavljena v referenčni knjižni ali revijalni tiskani/digitalni izdaji/radijskem ali televizijskem mediju (3 točke) 1 spremna študija k literarnim/strokovnim publikacijam (7,5 točke) 1 monografsko delo (15 točk) 1 uredniška strokovna monografija (10 točk) 1 moderiranje strokovnega pogovora ali izvedba strokovnega predavanja ali sodelovanje na moderirani strokovni okrogli mizi oziroma pogovoru (0,75 točke)
REALIZATOR LUTKOVNE ZASNOVE/ TEHNOLOG/ REALIZATOR LIKOVNE PODOBE ZA ANIMIRANI FILM	UPRIZ/AV	UPRIZ: 1 oblikovanje lutkovne zasnove predstave v JZ ali NVO s področja kulture ali na drugih javnih kulturnih prizoriščih (7,5 točke) AV: 1 oblikovanje likovne zasnove ali likovne podobe pri animiranem filmu (15 točk)

SKRBNIK KONTINUITETE/ SKRIPTER	AV	1 nov javno predvajani celovečerni (animirani) film (6 točk) 1 nov javno predvajani srednjemetražni (animirani) film (4 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 60 minut (3 točke) 1 nova javno predvajana epizoda (animirane) televizijske serije do 30 minut (2 točki) 1 nova javno predvajana epizoda dnevne (animirane) televizijske serije (2 točki) 1 nov javno predvajani kratki (animirani) film (3 točke) 1 javno predvajano drugo (animirano) AV-delo (2 točki) 1 novo javno predvajano animirano delo v različnem trajanju, ki je del drugega AV-dela (3 točke)
--------------------------------------	----	---

Razlaga kriterijev, določenih v Prilogi II

Referenčna prizorišča in producenti/izdajatelji na posameznem področju so tisti, ki primarno in stalno delujejo na področju ter stalno sodelujejo s strokovnjaki za področje, ki ga pokrivajo. Izjemoma lahko sem spadajo tudi druga prizorišča in producenti/izdajatelji, ki so se v strokovni javnosti uveljavili zaradi preteklih dogodkov na posameznem področju, kar izkazujejo z medijskimi odzivi in priporočili področnih strokovnjakov. Referenčna prizorišča oziroma producenti/izdajatelji zagotavljajo celotni aparat za delo, vključno z ustreznimi prostori, podpornimi aktivnostmi in, kadar je to smiselno, publikacijami. Referenčni prireditveni prostori so tisti, katerih primarna dejavnost je organiziranje sodobnih umetniških dogodkov. Dokazujejo se z medijskimi odzivi in izkazujejo udeležbo priznanih strokovnjakov, ki z dosedanjim delom dokazujejo usposobljenost za najzahtevnejše kuratorske naloge. Če dogodek poteka na umetnostno neobičajnem prizorišču, se presojata kakovost in referenčnost prireditelja oziroma producenta.

Referenčni dogodki in prireditve na posameznem področju so tisti dogodki in prireditve, ki so se uveljavili v strokovni javnosti na nacionalni ali mednarodni ravni.

Referenčni strokovnjaki za posamezno področje so tisti, ki so s svojim delom v preteklosti izkazali usposobljenost za vrednotenje in promocijo posameznega področja umetnosti v nacionalnem in mednarodnem kulturnem prostoru.

Javno predvajanje filmskih in avdiovizualnih del sta predvajanje del na javnih kinematografskih projekcijah, ki so temu primerno javno napovedane in predstavljene, ter predvajanje avdiovizualnih del v televizijskih programih oziroma avdiovizualnih medijskih storitvah. Zaradi dolgega poprodukcijskega procesa na področju

filma in AV izjemoma kot javno predvajanje lahko štejejo tudi dela, ki še niso bila javno predvajana, vendar lahko prijavitelj z drugimi dokazili dokaže, da gre za novo delo, v sklopu katerega je končal svoje delo.

Vrednotenje nagrad

Presojajo nagrad za življenjsko delo ali opus ne glede na to, kdaj je nagrada podeljena, opravi strokovna komisija glede na njeno vrsto in pomen. Pri tistih, ki prvič zaprosijo za pravico do plačila prispevkov, se študentska Prešernova nagrada na področju umetnosti in kulture, ki jo je prosilec prejel v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge, in pod pogoje, da od zaključka študija ni minilo več kot dve leti, vrednoti kot najvišja nacionalna oziroma primerljiva mednarodna nagrada.

Strokovno delo na področju varstva kulturne dediščine, varstva arhivskega gradiva in knjižnične dejavnosti

Za ugotavljanje izjemnih dosežkov, izpopolnjevanja in objav se smiselno uporabljajo pravilniki, ki opredeljujejo strokovne nazive na navedenih področjih.«

4. Osnutek Priloge III: Nagrade s področja kulture, ki jih podeljujejo Republika Slovenija, lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji in organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji

Priloga III: Nagrade s področja kulture, ki jih podeljujejo Republika Slovenija, lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji in organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji

Seznam nagrad je namenjen ugotavljanju dohodkov samostojnega delavca v kulturi, ki vplivajo na višino cenusa, saj dohodki iz nagrad na področju kulture odštejejo iz izračuna cenusa. Strokovne komisije prilogo pri presojanju vlog samostojnih delavcev v kulturi uporabljajo le kot podporno informacijo.

Arhitektura

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Plečnikova nagrada in Plečnikove medalje	Sklad arhitekta Jožeta Plečnika
Platinasti svinčnik	Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije
Zlati svinčnik	Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije
nagrada Piranesi	Zavod DESSA ARHITEKTURNI CENTER
Fabianijeva nagrada	Društvo urbanistov in prostorskih planerjev, v sodelovanju z Ustanovo Maks Fabiani, Občino Komen, ministrstvom za kulturo in ministrstvom za naravne vire in prostor
nagrada Društva krajinskih arhitektov za življenjsko delo	Društvo krajinskih arhitektov
priznanje Društva krajinskih arhitektov za aktivnost v stroki in za pomembne dosežke	Društvo krajinskih arhitektov
izbrani predstavnik v slovenskem paviljonu na mednarodni razstavi arhitekture na beneškem bienalu	Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Vurnikova študentska nagrada za perspektivno študentko oziroma študenta arhitekture ali urbanizma	Center arhitekture Slovenije, Občina Radovljica, Krajevna skupnost Radovljica, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani in Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru

Arhivska dejavnost

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Aškerčeva nagrada in Aškerčeva priznanja	Arhivsko društvo Slovenije

Film in avdiovizualne dejavnosti

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
nagrada Milke in Metoda Badjura	Slovenski filmski center
nagrada Saša Dobrila	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada Franceta Štiglica za življenjsko delo na področju filmske in televizijske režije	Društvo slovenskih režiserjev

nagrada ŠTIGLIČEV POGLED za izjemno režijo	Društvo slovenskih režiserjev in režiserk
nagrada Vesna	Slovenski filmski center
nagrada IRIS	Združenje filmskih snemalcev Slovenije
vodomec	Ljubljanski mednarodni filmski festival – LIFFe (Cankarjev dom) in Telekom Slovenije
nagrade Ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala – LIFFe	Ljubljanski mednarodni filmski festival – LIFFe (Cankarjev dom) in pokrovitelji
nagrada zlata rola	Zveza Društev slovenskih filmskih ustvarjalcev
nagrada Jožeta Babiča	Radiotelevizija Slovenija
nagrada Brede Lipovšek za življenjsko delo	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za podnaslovni prevod celovečernega igranega filma v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod celovečernega animiranega ali igranega filma za sinhronizacijo v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod dokumentarne oddaje ali dokumentarnega filma s področja družboslovja in humanistike v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod poljudnoznanstvene oddaje ali poljudnoznanstvenega filma s področja naravoslovja in tehnike v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod igrane nadaljevanke ali nanizanke v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod otroške risanke ali risane serije, otroške ali mladinske oddaje ali serije oziroma filma v slovenščino	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada za prevod celovečernega filma, dokumentarne oddaje ali otroške oddaje v tuji jezik	Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev
nagrada Ita Rina	Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev
nagrada veliki plan	Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev
nagrada glas risanke	Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev
nagrada kontraplan	Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev
nagrade zlato jabolko	Filmsko društvo Krafft
nagrada Saša Dobrile za življenjsko delo	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada DSAF za najboljšo režijo animiranega projekta	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada DSAF za najboljšo likovno podobo animiranega projekta	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada DSAF za najboljšo tehniko animiranja	Društvo slovenskega animiranega filma

nagrada DSAF za študijske animirane projekte: za končane filme in projekte v razvoju	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada DSAF za najboljši študijski animirani projekt v razvoju	Društvo slovenskega animiranega filma
nagrada kosobrin za dragocene filmske sodelavce	Društvo slovenskih režiserjev
nagrada bert	Društvo slovenskih režiserjev
velika nagrada Združenja SKOM	Združenja slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske
nagrada SKOM za posebne dosežke	Združenja slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske
nagrada SKOM za najboljšo filmsko scenografijo	Združenja slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske
nagrada SKOM za najboljšo filmsko kostumografijo	Združenja slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske
nagrada SKOM za najboljšo filmsko masko	Združenja slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske
nagrade festivala FeKK	Društvo za uveljavljanje kratkega filma Kraken

Glasbene umetnosti

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Betettova nagrada	Društvo glasbenih ustvarjalcev Slovenije
nagrada Lydie Wisakove	Društvo baletnih umetnikov Slovenije v sodelovanju s Slovenskim narodnim gledališčem Maribor in Slovenskim narodnim gledališčem Opera in balet Ljubljana
nagrada Sama Smerkolja	Slovensko komorno glasbeno gledališče
zlata piščal	Akademija glasbena piščal
Kozinova nagrada	Društvo slovenskih skladateljev
nagrade Slovenskega radijskega festivala	Hiša idej v sodelovanju z Radiotelevizijo Slovenija
Škerjančeva nagrada	Srednja glasbena in baletna šola Ljubljana
Ježkova nagrada za življenjsko delo	Radiotelevizija Slovenija
Ježkova nagrada	Radiotelevizija Slovenija
zmagovalec festivala EMA	Radiotelevizija Slovenija
zmagovalec Slovenske popevke	Radiotelevizija Slovenija
zmagovalec izbora naj domača Tolpa bumov Radia Študent	Zavod Radio Študent
nagrada Pie in Pina Mlakarja	Društvo baletnih umetnikov Slovenije

nagrada Festivala Tresk za najboljši videospot	Zavod Radio Študent
--	---------------------

Intermedijske umetnosti

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
nagrade mednarodnega festivala Pixxelpoint	Kulturni dom Nova Gorica
Beli Aphroid	Kulturno izobraževalno društvo Kibla
nagrade Netko	Gospodarska zbornica Slovenije in Register.si
nagrade in priznanja Riharda Jakopiča	Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Moderna galerija v Ljubljani, Slovensko društvo likovnih kritikov in Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
nagrada Jožka Markiča	Fundacija Univerze v Novi Gorici
nagrade Mednarodnega festivala računalniške umetnosti za najboljše intermedijske projekte študentov in študentk	Mladinski kulturni center Maribor

Knjiga, založništvo in slovenski jezik

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
zlatnik poezije	Mestna občina Celje
Jenkova nagrada	Društvo slovenskih pisateljev
desetnica	Društvo slovenskih pisateljev
Levstikova nagrada	Založba Mladinska knjiga
Sovretova nagrada	Društvo slovenskih književnih prevajalcev
Rožančeva nagrada	Sklad Marjana Rožanca
kresnik	Časnik Delo
večernica	Časnik Večer
Cankarjeva nagrada	Slovenski center PEN, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Univerza v Ljubljani in Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti v sodelovanju z Občino Vrhnika
Schwentnerjeva nagrada	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
velika nagrada slovenskega knjižnega sejma – knjiga leta	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
plaketa najboljši literarni prvenec	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
najboljša poslovna knjiga	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
nagrada za najlepšo slovensko knjigo	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev

nagrada Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
Vilenica	Društvo slovenskih pisateljev
Stritarjeva nagrada	Društvo slovenskih pisateljev
Škrabčeva nagrada za življenjsko delo	Ustanova patra Stanislava Škrabca
Pretnarjeva nagrada	Ustanova Velenjska knjižna fundacija in književna asociacija Velenika
zlatirepec	Zavod Stripolis in Društvo slovenskega stripa in sorodnih sekvenčnih umetnosti Packa
kritiško sito	Društvo slovenskih literarnih kritikov
Nodierova nagrada	Francoski inštitut v sodelovanju z Društvom za promocijo literarnega prevoda ATLAS in Mednarodnim središčem leposlovnih prevajalcev CITL
nagrada za mlade prevajalce esAsi	Veleposlaništvo Španije in Društvo slovenskih književnih prevajalcev
nagrada Urška	Javni sklad republike Slovenije za kulturne dejavnosti
nagrada Vasje Cerarja	Društvo slovenskih književnih prevajalcev
nagrada Radojke Vrančič	Društvo slovenskih književnih prevajalcev
Jermanova nagrada	Društvo slovenskih književnih prevajalcev
Lavrinova diploma	Društvo slovenskih književnih prevajalcev
nagrada in listine Pont	Znanstveno-raziskovalno središče Koper in Založba Beletrina v sodelovanju z Mestno občino Koper
nagrada pesniškega turnirja za naziv vitez/vitezinja poezije	Klub kulturnih ustvarjalcev KU-KU in Kreacija s. p.
Veronikina nagrada	Mestna občina Celje
nagrada Fanny Haussmann	Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec
nagrada Mira	Slovenski center PEN
čaša nesmrtnosti	Akademija Poetična Slovenija in Ustanova Velenjska knjižna fundacija
nagrada Maruše Krese	Založba Goga, zavod za založniško in umetniško dejavnost
modra ptica	Mladinska knjiga
priznanje Zlata hruška	Mestna knjižnica Ljubljana in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Lastovka	Radiotelevizija Slovenija
Airbeletrinin natečaj za najboljšo kratko zgodbo	Zavod za založniško dejavnost Beletrina
nagrada Slavka Gruma	Prešernovo gledališče Kranj

Ali govoriš emojščino?	Mestna občina Maribor
Pesniška olimpijada	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Dravograd v sodelovanju z Javnim zavodom Dravit in Zvezo kulturnih društev Slovenije
častna lista IBBY	Slovenska sekcija IBBY – mednarodne zveze za mladinsko književnost
Lirikonov zlât	Ustanova Velenjska knjižna fundacija
Nagrada Fabjana Hafnerja	Goethe-Institut Ljubljana, Literarisches Colloquium Berlin, Dežela Koroška, Musil-Institut/Koroški literarni arhiv, Društvo slovenskih književnih prevajalcev in Avstrijski kulturni forum Ljubljana

Knjižnična dejavnost

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
nagrada Kalanovega sklada	Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
nagrada Stepišnikovega sklada	Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Berčičeva nagrada	Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
Sajetova nagrada	Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
Čopove nagrade	Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Kulturna dediščina (premična, nesnovna in nepremična dediščina)

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Valvasorjevo odličje (nagrade, priznanja in diplome)	Slovensko muzejsko društvo
nagrada Izidorja Cankarja, priznanje Izidorja Cankarja, častno priznanje Izidorja Cankarja	Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo
Murkova nagrada	Slovensko etnološko društvo
nagrada, priznanje, častno članstvo in zahvalna listina Slovenskega arheološkega društva	Slovensko arheološko društvo
Steletove nagrade in priznanja	Slovensko konservatorsko društvo
nagrada Mirka Šubica	Društvo restavratorjev Slovenije

Oblikovanje

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
-------------	----------------------

nagrade Brumen	Ustanova za promocijo oblikovanja vidnih sporočil - Fundacija Brumen
PRIZNANJE DOS ZA ŽIVLJENJSKO DELO	Društvo oblikovalcev Slovenije
PRIZNANJE OBLIKOVALSKI PRESEŽEK	Društvo oblikovalcev Slovenije
PRIZNANJE OBLIKOVALSKI DOSEŽEK	Društvo oblikovalcev Slovenije
PRIZNANJE DALJNOGLED	Društvo oblikovalcev Slovenije
PRIZNANJE ČASTNI ČLAN DOS	Društvo oblikovalcev Slovenije
nagrade Slovenskega oglaševalskega festivala	Slovenska oglaševalska zbornica
Znak odličnosti Centra za kreativnost Made in Slovenia	Muzej za arhitekturo in oblikovanje – Center za kreativnost
nagrada za najlepšo slovensko knjigo Slovenskega knjižnega sejma Outstanding	Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev
nagrade Ljubljanskega tedna mode	Zavod LJFW
priznanja in nagrade za lesarski presežek leta	Javna agencija SPIRIT Slovenija z Društvom oblikovalcev Slovenije in Direktoratom za lesarstvo
nagrade Netko	Gospodarska zbornica Slovenije in Register.si
nagrada Festivala Tresk za najboljšo podobo albuma	Zavod Radio Študent
nagrada Festivala Tresk za najboljši glasbeni plakat	Zavod Radio Študent

Uprizoritvene umetnosti

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Borštnikov prstan	Slovensko narodno gledališče Maribor
nagrade Borštnikovega srečanja	Slovensko narodno gledališča Maribor
nagrada Združenja dramskih umetnikov Slovenije za življenjsko delo (Marija Vera)	Združenje dramskih umetnikov Slovenije
nagrada Združenja dramskih umetnikov Slovenije »Polde Bibič« za življenjsko delo	Združenje dramskih umetnikov Slovenije
nagrada Združenja dramskih umetnikov Slovenije »Marko Slodnjak« za dosežke	Združenje dramskih umetnikov Slovenije
igralska nagrada Združenja dramskih umetnikov Slovenije "Duša Počkaj"	Združenje dramskih umetnikov Slovenije
Klemenčičeva nagrada	Združenje slovenskih lutkovnih ustvarjalcev Unima Slovenije
Pengovova listina	Združenje slovenskih lutkovnih ustvarjalcev Unima Slovenija
nagrade Ksenije Hribar	Društvo za sodobni ples

nagrada Tantadruj	Gledališče Koper, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica in Slovensko stalno gledališče Trst
nagrade Tedna slovenske drame	Prešernovo gledališče Kranj
Šeligova nagrada za najboljšo uprizoritev	Prešernovo gledališče Kranj
Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji v zadnjih desetih letih	Prešernovo gledališče Kranj
nagrade festivala Dnevi komedije	Mestna občina Celje in Slovensko ljudsko gledališče Celje
Dnevnikova nagrada Mestnega gledališča ljubljanskega	Dnevnik d. d.
nagrade mednarodnega festivala igranih predstav za otroke in mlade Zlata paličica	Lutkovno gledališče Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut in Cankarjev dom
nagrade mednarodnega festivala lutk LUTKE	Lutkovno gledališče Ljubljana
nagrade bienala Ustanove lutkovnih ustvarjalcev Slovenije	Ustanova lutkovnih ustvarjalcev
nagrade mednarodne platforme sodobnega plesa Gibanica	Društvo za sodobni ples Slovenije
nagrada Slavka Gruma	Prešernovo gledališče Kranj
nagrada za mladega dramatika za najboljše novo izvirno dramsko besedilo avtorju do dopolnjenega 30. leta starosti	Prešernovo gledališče Kranj
nagrada Vladimirja Kralja	Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije
nagrada za najboljšo uprizoritev pretekle sezone	Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije
Severjeva nagrada	Sklad Staneta Severja
Ješkova nagrada za življenjsko delo	Radiotelevizija Slovenija
Ješkova nagrada	Radiotelevizija Slovenija
urbANA ljubljANA	Gledališče Ane Monro
nagrada Julija	Gorenjski glas

Vizualne umetnosti

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
nagrada in priznanja Riharda Jakopiča	Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Moderna galerija v Ljubljani, Slovensko društvo likovnih kritikov in Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
nagrada Hinka Smrekarja za življenjsko delo	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov v sodelovanju s Slovenskim bienalom ilustracije

nagrada Hinka Smrekarja	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov v sodelovanju s Slovenskim bienalom ilustracije
Plakete in priznanja Hinka Smrekarja	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov v sodelovanju s Slovenskim bienalom ilustracije
Levstikova nagrada	Založba Mladinska knjiga
nagrada skupine OHO	Zavod P.A.R.A.S.I.T.E.
velika nagrada Mednarodnega grafičnega bienala Ljubljana	Mednarodni grafični likovni center
nagrada Ivana Kobilca za aktualno produkcijo	Društvo likovnih umetnikov Ljubljana
nagrada Ivana Kobilca za življenjsko delo	Društvo likovnih umetnikov Ljubljana
priznanje Ivana Kobilca za sopotnike in podpornike likovne in vizualne umetnosti	Društvo likovnih umetnikov Ljubljana
nagrada Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
priznanje Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
nagrada in priznanje Majski salon ZDSLU	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
nagrada Sekcije kiparjev in umetnikov, ki delujejo v javnem prostoru ZDSLU	Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
Groharjeva nagrada	Združenje umetnikov Škofja Loka in občina Škofja Loka
nagrada mednarodnega bienala Likovne vizije Etike(te)	Društvo likovnih umetnikov Dolenjske
nagrada mednarodnega festivala akvarela Castra Ajdovščina	Lokarjeva galerija
nagrada Primavera	Društvo likovnih umetnikov Maribor
Izbrani predstavnik slovenskega paviljona na Beneškem bienalu, mednarodni umetnostni razstavi v Benetkah	Moderna galerija

Nagrade, ki niso vezane na posamezno področje kulture

Ime nagrade	Podeljevalec nagrade
Prešernova nagrada	Upravni odbor Prešernovega sklada
nagrada Prešernovega sklada	Upravni odbor Prešernovega sklada
Župančičeva nagrada	Mestna občina Ljubljana
Glazerjeva nagrada	Mestna občina Maribor
Prešernova plaketa Mestne občine Kranj	Mestna občina Kranj
Trdinova nagrada	Mestna občina Novo mesto
Priznanje Občine Kočevje Deklica s piščalko	Občina Kočevje

nagrade, plakete, priznanja Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
študentska Prešernova nagrada	Univerza v Ljubljani

** Nekatere nagrade se podeljujejo na več področjih.*

5. Osnutek Pravilnika o izvedbi javnega natečaja za izbiro umetniških del v javnih investicijskih projektih

Na podlagi devetega odstavka 79.č člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in **XX**) ministrica za kulturo izdaja

PRAVILNIK

O IZVEDBI JAVNEGA NATEČAJA ZA IZBIRO UMETNIŠKIH DEL V OKVIRU JAVNIH INVESTICIJSKIH PROJEKTOV

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa:

- pogoje in način imenovanja članov strokovnih komisij ter merila za določitev njihovega plačila,
- način izvedbe javnega natečaja in
- višino denarnih nagrad avtorjem umetniških del, izbranih na javnem natečaju.

2. člen

(temeljna načela pri pripravi in izvedbi javnega natečaja)

Pri pripravi in izvedbi javnega natečaja morajo biti upoštevana načela enakopravnosti, konkurence, strokovnosti, neodvisnosti in nepristranskosti strokovne komisije in načelo javnosti.

3. člen

(strokovna komisija za izbiro umetniških del)

(1) Za izbiro umetniških del v investicijskih projektih investitor imenuje strokovno komisijo za izbiro umetniških del (v nadaljnjem besedilu: strokovna komisija).

(2) Strokovno komisijo sestavlja od tri do sedem članov in jo po njihovem predhodnem soglasju imenuje predstojnik investitorja.

(3) Strokovno komisijo sestavljajo strokovnjaki s seznama strokovnjakov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kulturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in drugi člani, ki jih imenuje investitor po lastni izbiri. V vsakem primeru mora biti med njimi projektant arhitekture investicijskega projekta ali njegov namestnik. Večina članov strokovne komisije morajo biti strokovnjaki s seznama strokovnjakov, praviloma s področja, za katero se predvideva poraba sredstev.

(4) Strokovno komisijo sestavljajo izključno fizične osebe, ki niso osebno ali poslovno povezane z udeleženci natečaja. Član strokovne komisije se mora v primerih dejanskega ali navideznega nasprotja interesov ali če je

s katerim od udeležencev natečaja v sorodstvenem razmerju v ravni vrsti do vključno drugega kolena, ali v zakonski, zunajzakonski zvezi ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali v poslovnem ali zastopniškem razmerju, izločiti iz strokovne komisije.

(5) Strokovna komisija se imenuje za čas do zaključka javnega natečaja.

4. člen

(seznam strokovnjakov)

(1) Ministrstvo vodi seznam strokovnjakov za izbiro umetniških del, na katerega se uvrstijo strokovnjaki, ki delujejo na področjih arhitekture, intermedijskih umetnosti, krajinske arhitekture, kulturne dediščine, oblikovanja in vizualnih umetnosti.

(2) Strokovnost kandidata se preverja na podlagi referenc (življenjepisa, priporočil in podobno) za zadnjih pet let njegovega dela na področju iz prejšnjega odstavka, na katerem kandidat deluje. Če je za opravljanje dejavnosti oziroma dela na področju posamezne kulturne dejavnosti, na katerem kandidat deluje, zahtevana predpisana izobrazba ali je poklic reguliran, mora kandidat za člana komisije izpolnjevati ta pogoje.

5. člen

(poziv)

(1) Ministrstvo objavi javni poziv za uvrstitev na seznam strokovnjakov na svojem spletnem mestu.

(2) Predlog za uvrstitev na seznam strokovnjakov lahko podajo strokovna združenja oziroma stanovska društva ali posameznik, ki meni, da izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) Predlog mora vsebovati naslednje podatke in dokazila:

- ime in priimek oziroma naziv in naslov predlagatelja,
- ime, priimek in naslov kandidata,
- podatke in dokazilo o ustrezni izobrazbi kandidata,
- dokumentacijo, iz katere so razvidne reference in preteklo dela kandidata na področju iz prvega odstavka prejšnjega člena (življenjepis, biografija, priporočila ...),
- kandidatovo izjavo, da dovoljuje uporabo in obdelavo osebnih podatkov za namen vodenja seznama strokovnjakov in predložitve podatkov za izvajanje javnih natečajev za izbiro umetniških del,
- kandidatovo soglasje, če predlog podaja strokovno združenje oziroma stanovsko društvo.

(4) Mnenje o strokovni usposobljenosti kandidata poda pristojna strokovna komisija iz 21. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. [77/07](#) – uradno prečiščeno besedilo, [56/08](#), [4/10](#), [20/11](#), [111/13](#), [68/16](#), [61/17](#), [21/18](#) – ZNOrg, [3/22](#) – ZDeb in [105/22](#) – ZZNŠPP, v nadaljnjem besedilu: zakon), če predlog vsebuje vse zahtevane podatke in dokazila iz prejšnjega odstavka.

(5) Kandidat se uvrsti na seznam strokovnjakov naslednji mesec po podanem pozitivnem mnenju o strokovni usposobljenosti, vendar ne pred seznanitvijo kandidata. V primeru negativnega mnenja strokovne komisije iz prejšnjega odstavka se kandidat ne uvrsti na seznam strokovnjakov in se o tem obvesti.

(6) Strokovna usposobljenost posameznika se preverja vsakih pet let. Če posameznik, ki je na seznamu strokovnjakov, ne izpolnjuje več pogojev iz 4. člena tega pravilnika, se izbriše s seznama in se o tem obvesti.

6. člen

(podatki na seznamu)

(1) Na seznamu strokovnjakov za izbiro umetniških del se vpisujejo naslednji podatki:

- ime in priimek strokovnjaka,
- naslov prebivališča strokovnjaka,
- področje, na katerem opravlja dejavnost, iz prvega odstavka 4. člena tega pravilnika in
- datum vpisa na seznam.

(2) Javno se objavijo le podatki iz prve, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka.

(3) Ministrstvo lahko osebne podatke iz prvega odstavka tega člena obdeluje samo za izvajanje nalog v zvezi z ukrepi umetniškega deleža v javnih investicijah in za statistične namene.

7. člen

(plačilo strokovne komisije za izbiro umetniških del)

(1) Člani strokovne komisije so upravičeni do plačila, ki ne sme preseči dvakratnika povprečne neto plače v Republiki Sloveniji v koledarskem letu pred letom izvedbe javnega natečaja, v okviru deleža stroškov, določenega v 79.c členu zakona.

(2) Plačilo za delo člana strokovne komisije je sestavljeno iz plačila za udeležbo na sejah strokovne komisije in za pisanje utemeljitev o izboru ob koncu javnega natečaja. Plačilo se izvede na podlagi opravljenega dela, ki se izkaže s podpisanim poročilom o izbiri in predlogom strokovne komisije iz 14. člena tega pravilnika.

(3) Plačilo za delo vsakega člana strokovne komisije obsega:

- 70 % honorarja, ki je namenjen za plačilo udeležbe na vseh sejah strokovne komisije, obračunava pa se po navzočnosti na sejah strokovne komisije oziroma se zmanjšuje proporcionalno z izostanki s sej,
- 30 % honorarja, ki je namenjen za plačilo pisanja utemeljitev o izboru ob koncu javnega natečaja.

(4) Za izračun povračila potnih stroškov se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo povračilo stroškov prevoza na delo in z dela zaposlenih v javnem sektorju.

(5) Člani niso upravičeni do plačila in povračila stroškov, če jim jih povrne njihov delodajalec.

8. člen

(način priprave in izvedbe javnega natečaja)

(1) Investitor začne postopek javnega natečaja s sklepom o začetku postopka, ki vsebuje:

- navedbo javnega investicijskega projekta, v okviru katerega se izvede javni natečaj za izbiro umetniških del,

- celotno vrednost javnega investicijskega projekta in vrednost umetniškega deleža oziroma javnega natečaja,
- predmet javnega natečaja,
- predvideno število odkupov umetniških del za posamezni investicijski projekt,
- kriterije za presojo umetniške kakovosti predlaganih del in primernosti njihove umestitve v prostor,
- najvišjo končno vrednost umetniškega dela in znesek nagrad avtorjem,
- vrednost plačila članom strokovnih komisij,
- navedbo enega ali več skrbnikov za izvedbo javnega natečaja,
- člane strokovne komisije,
- morebitne druge stroške,
- vir sredstev,
- okvirni terminski načrt, pri čemer razpisni rok ne sme biti krajši od 30 dni.

(2) Natečaj se izvede kot javni natečaj.

(3) Strokovna komisija mora pred odločitvijo o objavi javnega natečaja v zapisniku presoditi, ali je vsebina razpisne dokumentacije pripravljena tako, da je mogoče pričakovati uspešen javni natečaj.

9. člen

(vsebina razpisa javnega natečaja in objava razpisa)

(1) Besedilo objave javnega natečaja mora vsebovati:

- ime oziroma naziv in sedež investitorja,
- predmet javnega natečaja,
- arhitekturne podlage oziroma načrte, ki celovito predstavijo lokacijo,
- predvideno število odkupov umetniških del za posamezni investicijski projekt,
- kriterije za presojo umetniške kakovosti predlaganih del in primernosti njihove umestitve v prostor, med katere morajo spadati vsaj kakovost projekta ter njegovi vsebinska zaokroženost in inovativnost, izvedbeni načrt projekta ter celovito dopolnjevanje in zaokrožanje prostorske ureditve,
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati predlagatelji,
- najvišjo končno vrednost umetniškega dela in znesek nagrad avtorjem,
- način, naslov in rok za predložitev predlogov, ki ne sme biti krajši od 30 dni,
- navedbo pristojne osebe za dajanje informacij,
- informacijo o morebitni podrobnejši dokumentaciji, ki je predlagateljem na voljo.

(2) Poleg navedenih podatkov iz prejšnjega odstavka se lahko objavijo tudi drugi podatki, če so potrebni glede na vrsto predmeta javnega natečaja.

(3) Javni natečaj se objavi na spletnem mestu investitorja.

10. člen

(doseganje ali preseganje vrednosti za uporabo zakona, ki ureja javno naročanje)

Če vrednost javnega natečaja skupaj z določeno najvišjo vrednostjo odkupljenih umetniških del dosega oziroma presega vrednosti za uporabo zakona, ki ureja javno naročanje, za socialne in druge posebne storitve, se mora izvedba ali odkup umetniškega dela izvesti v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje.

11. člen

(predlagatelji)

(1) Predlagatelji so fizične osebe, ki se udeležijo natečaja z natečajnimi predlogi umetniških del.

(2) Predlagatelj mora v predlogu navesti, kdo je (so) avtor(-ji) umetniškega dela. Za umetniško delo, ki je delo več avtorjev, se mora predložiti dogovor, v katerem so opredeljena medsebojna avtorska razmerja oziroma delež posameznih soavtorjev. Avtor lahko določi, ali naj se pri objavi umetniškega dela navede njegovo avtorstvo in s katero oznako. Če je predlagatelj skupina fizičnih oseb, mora taka skupina določiti predstavnika skupine.

(3) Kot predlagatelj ali avtor del ne sme nastopati oseba, ki:

- je razpisovalec javnega natečaja ali skrbnik za izvedbo javnega natečaja,
- je izdelala javni natečaj ali sodelovala pri njegovi izdelavi,
- je bila imenovana za člana strokovne komisije,
- je med javnim natečajem delodajalec člana strokovne komisije,
- je med javnim natečajem lastnik ali solastnik družbe, v kateri dela član strokovne komisije, oziroma je poslovodna oseba druge organizacije,
- je s članom strokovne komisije v sorodstvenem razmerju v ravni vrsti do vključno drugega kolena ali v zakonski ali zunajzakonski zvezi ali registrirani istospolni partnerski skupnosti v skladu z Zakonom o partnerski zvezi.

12. člen

(oddaja predlogov)

Predlagatelj odda predlog v ovojnici, v kateri sta dve ločeni ovojnici. Ovojnici morata biti označeni s pripisom »Ovojnica 1 – NATEČAJNI POGOJI, OBRAZCI« in »Ovojnica 2 – PREDLOG UMETNIŠKEGA DELA«, obe pa morata biti opremljeni z isto štirimestno šifro, ki jo določi predlagatelj.

13. člen

(odpiranje predlogov)

(1) Predloge, prispele na javni natečaj, odpira skrbnik za izvedbo javnega natečaja. Skrbnik za izvedbo javnega natečaja odpre zunanjo ovojnico in ovojnico 1, preveri pravočasnost in popolnost predlogov ter izpolnjevanje pogojev. Predlagatelji se ne pozivajo na dopolnitev vlog.

(2) Prepozno prispeli predlogi se neocenjeni in nepregledani vrnejo predlagateljem na podlagi podatkov iz ovojnice 1. Nepopolni predlogi in predlogi, ki ne izpolnjujejo pogojev, se izključijo iz nadaljnega postopka in se neocenjeni vrnejo predlagateljem. Preostali predlogi se uvrstijo v ocenjevanje.

(3) O odpiranju predlogov se sestavi zapisnik.

14. člen

(ocenjevanje predlogov)

(1) Skrbnik za izvedbo javnega natečaja predloži strokovni komisiji v ocenjevanje predloge umetniških del v ovojnicah 2.

(2) Strokovna komisija pregleda predloge umetniških del in jih oceni. Ocene obrazloži v skladu s kriteriji umetniške kakovosti predlaganih del in primernosti njihove umestitve v prostor, ki so določeni v javnem natečaju. Med predlogi, uvrščenimi v ocenjevanje, izbere tri avtorje in predlaga višino nagrad. Če je prispelih predlogov manj kot pet, izbere samo prvouvrščenega avtorja. Na podlagi uvrstitve predlogov v ocenjevanju določi višino nagrad avtorjem. V skladu z besedilom javnega natečaja določi število odkupov umetniških del in odkupne vrednosti umetniških del. Če med prispelimi predlogi po oceni strokovne komisije ni primernih predlogov, lahko ta predlaga, da se postopek ponovi. Strokovna komisija je pri svojih odločitvah samostojna.

(3) Strokovna komisija sestavi poročilo o izbiri, ki za vsak predlog, uvrščen v ocenjevanje, obsega:

- šifro predloga,
- naziv umetniškega dela, navedenega v predlogu,
- strokovno oceno ter obrazložitev v skladu s kriteriji za presojo umetniške kakovosti predlaganih del in primernosti njihove umestitve v prostor, določen v javnem natečaju,
- vrstni red uvrstitve predloga v ocenjevanju.

Poročilo o izbiri podpišejo vsi člani strokovne komisije. Po končani izbiri se opravi identifikacija avtorjev.

(4) Strokovna komisija na podlagi izbire avtorjev pripravi in pošlje investitorju predlog, ki obsega:

- vrstni red uvrstitve predlogov v ocenjevanju,
- šifre predlogov,
- nazive umetniških del,
- nazive avtorjev v skladu z drugim odstavkom 11. člena tega pravilnika,
- ocenjeno vrednost umetniških del,
- število predlaganih nagrad po vrstnem redu,
- višino posamezne denarne nagrade,
- seznam umetniških del, predlaganih za odkup,

- znesek odkupa posameznega umetniškega dela,
- utemeljitev predloga.

Predlog podpišejo vsi člani strokovne komisije.

(6) Če strokovna komisija ne predlaga nobenega nagrajenca, lahko predlaga, da se postopek ponovi.

(7) Investitor na podlagi poročila o izbiri in predloga strokovne komisije izda obrazloženi sklep o izbiri in nagradah oziroma odloči, da se ne izbere noben avtor. Investitor je pri odločanju vezan na predlog strokovne komisije. Obvestilo o izbiri se objavi na isti način, kot je bil objavljen javni natečaj. Investitor obvesti predlagatelje o izbiri.

(8) Obvezna vsebina objave obvestila o izidu uspelega javnega natečaja je:

- naziv investitorja,
- naslov in elektronski naslov investitorja,
- predmet javnega natečaja,
- število predlagateljev,
- podatki o predlagateljih, ki so prejeli nagrado, in o višini nagrad,
- podatki o odkupljenih umetniških delih in njihovih avtorjih v skladu z drugim odstavkom 11. člena tega pravilnika ter znesek odkupov umetniških del.

(9) Investitor po objavi obvestila o izidu javnega natečaja predstavi umetniška dela na javni predstavitvi umetniških del in objavi imena avtorjev v skladu z drugim odstavkom 11. člena tega pravilnika. Sodelujoči avtorji s prijavo na javni natečaj soglašajo z javno predstavitvijo natečajnih del in objavo imen avtorjev v spremljajočih gradivih, publikacijah, v strokovnih ali drugih medijih.

(10) Po končanem postopku javnega natečaja investitor umetniška dela, ki niso nagrajena oziroma odkupljena, vrne predlagateljem.

(11) Javnost ne more prisostvovati ocenjevanju in vrednotenju predlogov ter sprejemanju poročila predlogov na strokovni komisiji.

15. člen

(seje strokovne komisije)

(1) Strokovna komisija dela na rednih sejah, ki so zaprte za javnost. Seje strokovne komisije sklicuje skrbnik za izvedbo javnega natečaja. Delo strokovne komisije vodi in usmerja njen predsednik.

(2) Strokovna komisija lahko dela tudi na dopisnih sejah. Člani na dopisnih sejah sodelujejo tako, da svoja stališča hkrati pošljejo vsem članom strokovne komisije in skrbniku natečaja. Na dopisnih sejah se ne morejo sprejemati odločitve, ki bi se nanašale na ocenjevanje umetniških projektov.

(3) O poteku vsake seje se vodi zapisnik, za katerega je pristojen skrbnik natečaja. Po vsaki končani redni ali dopisni seji zapisnik podpišeta predsednik strokovne komisije in skrbnik natečaja.

(4) Strokovna komisija odloča z večino glasov vseh članov. Šteje se, da je seja strokovne komisije sklepčna, če so na njej navzoči večina njenih članov in predsednik.

16. člen

(nagrade)

(1) Investitor nameni najmanj 80 % sredstev iz drugega oziroma tretjega odstavka 79.b člena zakona za izplačilo nagrad avtorjem in odkupe likovnih umetniških del. Če je po izračunu za izvedbo ukrepa na voljo manj kot 15.000 eurov, mora investitor za odkup umetniških del in izplačilo nagrad avtorjem nameniti najmanj 70 % sredstev iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Vrednost nagrad se določi glede na najvišjo končno vrednost nagrajenega umetniškega dela in število izbranih umetniških del. Skupna vrednost vseh nagrad ne sme presegati 20 odstotkov najvišje vrednosti umetniškega dela.

(3) Investitor lahko v skladu z zadnjim stavkom prvega odstavka 79.b člena zakona v celoti porabi sredstva za izvedbo ukrepov za varstvo kulturne dediščine. S sklepom določi vrednost in namen sredstev ter ukrepe, ki jih bo izvedel za varstvo kulturne dediščine.

17. člen

(pogodba o izvedbi in odkupu)

Sklep o izbiri in nagradah iz sedmega odstavka 14. člena tega pravilnika je podlaga za sklenitev pogodbe o izvedbi oziroma odkupu predlaganega umetniškega dela s prvouvrščenim avtorjem. Strokovna komisija lahko predlaga, da se v skladu s četrto alinejo prvega odstavka 9. člena tega pravilnika sklenejo pogodbe z več izbranimi avtorji po vrstnem redu njihove uvrstitve v ocenjevanju.

KONČNE DOLOČBE

18. člen

(1) Ta pravilnik se uporablja tudi za lokalne skupnosti in osebe javnega prava, katerih ustanoviteljice so lokalne skupnosti, kadar se odločijo za izvajanje ukrepa umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih.

(2) Ta pravilnik se ne uporablja za izvedbo projektnega natečaja po zakonu, ki ureja javno naročanje, in natečaje v skladu z zakonom s področja urejanja prostora.

19. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. xxxxxxx

Ljubljana, xxxxxxx

EVA xxxxxxxxx

dr. Asta Vrečko,

ministrica za kulturo

6. Osnutek Pravilnika o uvajanju v delo

Na podlagi drugega in tretjega odstavka 47.c člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in **XX**) ministrica za kulturo izdaja

PRAVILNIK O UVAJANJU V DELO

1. člen

Ta pravilnik določa poklice na področju kulture, za katere ni predpisane ustrezne smeri izobrazbe, znanja in spretnosti za njihovo opravljanje pa se pretežno pridobivajo s praktičnim delom in obvladovanjem posebnih tehničnih postopkov. Za te poklice se v javnih zavodih na področju kulture lahko izvaja uvajanje v delo v skladu s 47.c členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

2. člen

Uvajanje v delo se lahko izvaja za poklice v kulturi, ki izpolnjujejo vse naslednje pogoje:

- da za opravljanje poklica v formalnem izobraževalnem sistemu ni določene ustrezne smeri izobrazbe,
- da se znanja in spretnosti za opravljanje poklica v pretežni meri pridobivajo s praktičnim delom,
- da poklic zahteva obvladovanje posebnih tehničnih postopkov, povezanih z izvajanjem umetniškega, tehničnega ali produkcijskega procesa v javnih kulturnih zavodih.

3. člen

Pri izvajanju uvajanja v delo se kot poklici iz tega pravilnika upoštevajo delovna mesta, navedena v veljavnem Aneksu h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji, ki ureja sistemizacijo delovnih mest, pogoje za zasedbo delovnih mest in druga povezana vprašanja.

4. člen

Uvajanje v delo se lahko izvaja za naslednje poklice, ki se pojavljajo v javnih zavodih s področja kulture: masker, garderober, rekviziter, scenski delavec, scenski tehnik, lučni tehnik, tonski tehnik, kinooperater, arhivski tehnični sodelavec.

5. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. xxxxxxxx

Ljubljana, xxxxxxxx

Dr. Asta Vrečko

ministrica za kulturo

7. Povzetek izvedene presoje vplivov predpisa na gospodarstvo:

Predlagatelj predpisa: Ministrstvo za kulturo EVA: 2024-3340-0045	Presoja učinkov na gospodarstvo (MSP test)
	Datum vnosa: 9. 12. 2024
	Datum spremembe: 9. 12. 2024

Povzetek izvedene presoje vplivov predpisa na gospodarstvo:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo

Ocena učinkov predlaganih alternativ						
Alternativa / Izbrana alternativa	Mikro podjetja brez zaposlenih	Mikro podjetja	Mala podjetja	Srednja in velika podjetja	Učinki	Skupaj
1. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo	/	/	/	/	/	/

I. Analizirane alternative	
Naziv alternative	Izbrana alternativa
Alternativa 0: Obstoječe stanje (stanje brez sprememb)	Ne

OBRAZLOŽITEV:

OBVEZNOSTI	SKUPNI PREDVIDENI STROŠKI (NA LETNI RAVNI)
/	
/	
SKUPAJ	/

Alternativa 1: (ime)	Ne
----------------------	----

OBRAZLOŽITEV:

OBVEZNOSTI	SKUPNI PREDVIDENI STROŠKI (NA LETNI RAVNI)
/ /	
SKUPAJ	/

Povzetek analize

Alternativa 1

Naziv alternative:	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo
Opis alternative:	Predlog dopolnitve Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP) prinaša spremembe kulturnega modela v šestih ključnih sklopih. <i>Upravljanje in financiranje javnih zavodov</i> Obdobje, za katero javni zavodi, agencije in skladi na področju kulture pripravljajo programe dela, se z enega podaljša na dve leti, v vsakokratni letni odločbi pa se opredeli tudi okvirno financiranje za prihodnje leto. Določi se, kdaj se lahko občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, namenijo dodatna sredstva zaradi preseganja lokalnega pomena, in sicer na podlagi podrobnejših pogojev, meril in kriterijev. Sprememba zakona na novo določa pogoje, pod katerimi lahko ustanovitelj z javnim zavodom, agencijo ali skladom na področju kulture sklene pogodbo o začasnem financiranju. Direktorju javnega zavoda se omogoča, da dopolni in spremeni strateški načrt javnega zavoda v obsegu do največ tretjine besedila v enem letu po imenovanju ter podaljša čas priprave, če imenovanje sovпада s pretekom načrta. S spremembo se uvaja določba, da morajo biti člani sveta zavoda imenovani na podlagi javnega vabila. Na novo se določa, da morajo biti v svetu, če večinski financer ni isti kot ustanovitelj, tudi predstavniki tega večinskega financerja. Podrobneje se določata možnost obdobjih avdicij za baletne plesalce in plesalce sodobnega plesa in možnost prekvalifikacije ali dokvalifikacije v trajanju treh let. Z novelo se v ZUJIK podrobneje uvaja institut plačanega pripravništva in uvajanja v delo v javnih zavodih. Podrobneje se določa institut proste zmogljivosti, pri čemer lahko predlog za napotitev na delo k drugemu javnemu zavodu poda tudi delavec. <i>Javna kulturna infrastruktura in javni investicijski projekti</i> Doda se določba, da se pogodba o upravljanju javne kulturne infrastrukture lahko sklene za določen čas 20 let z možnostjo podaljšanja. Na novo je opredeljeno, da lahko lokalna skupnost ali država odda del javne kulturne infrastrukture v pogodbeno upravljanje javnemu zavodu ne glede na njegovo ustanoviteljstvo. Če upravljavec odda infrastrukturo v uporabo drugemu kulturnemu izvajalcu, mora postavke in višine dejanskih dodatnih stroškov opredeliti v računu, cenik pa mora javno objaviti. Podrobneje so opredeljene vrste dejanskih dodatnih stroškov. S spremembo določb glede umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih se natančneje odreja, v kateri zgodnejši fazi investicijskega postopka se mora začeti izvajati ukrep obveznega deleža. Zviša se odstotek sredstev, ki jih mora investitor nameniti za odkup umetniških del in izplačilo nagrad avtorjem, in sicer iz najmanj 70 odstotkov na najmanj 80 odstotkov, razen pri nižjih vsotah investicijskih del. <i>Samostojni delavci v kulturi</i> Uvajajo se razredi karijerne dinamike, ki določa, da se lahko samostojni delavec v kulturi glede na delovne izkušnje vpiše v enega od treh razredov. Karierna dinamika vpliva na višino prispevkov za socialno varnost. Podrobneje se ureja nadomestilo za čas bolniške odsotnosti, pri čemer se med razlogi za uveljavljanje nadomestila poleg bolezni uvajajo tudi poškodbe. Z novim predlogom bodo lahko posamezniki ukrep koristili do največ dvakrat letno. Dodaja se možnost, da samostojni delavci v kulturi ob vpisu v razvid ali podaljšanju veljavnosti vpisa v razvid vsakih pet let zaprosijo za nadomestilo stroškov preventivnega zdravstvenega pregleda. Uredi se mirovanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, pri čemer je posebej pomembno, da je med razlogi materinski, očetovski ali starševski dopust. Na novo se definira dohodkovni cenzus in se uvede drsni cenzus. Doda se, da lahko samostojni delavec v kulturi glede na ugotovljeni dohodek in dohodkovni cenzus koristi delež pravice do plačila prispevkov, in sicer v različnih odstotkih glede na višino dohodka v štirih kategorijah. Vsaka ima progresivno določen višji prag cenzusa, v katerem so

	samostojni delavci upravičeni do sorazmerno nižjega odstotka pravice do plačila prispevkov. Kategorije so oblikovane tako, da se osnovna ohrani na zdajšnji višini cenusa. Iz cenusa so izvzeti prispevki za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec in potni stroški. <i>Delovanje nevladnih organizacij v kulturi</i> Izvajalcu, ki trajno zadovoljuje kulturne potrebe na posameznem področju in nima v uporabi ali upravljanju javne kulturne infrastrukture, država ali lokalna skupnost s spremembo zakona lahko zagotavlja sredstva za pokrivanje stroškov, ki so povezani z zagotavljanjem prostora za delovanje. V členu, ki ureja pogodbe o financiranju v javnem interesu za kulturo, se doda možnost sklepanja pogodb z več pravnimi osebami ali posamezniki. Nevladne organizacije, ki dobijo v upravljanje ali brezplačno uporabo javno kulturno infrastrukturo, lahko sklenejo pogodbe za deset, ne več le pet let. Podlaga za spremembo pogodbe je lahko usklajevanje pogodbenega zneska z inflacijo, če ta preseže tri odstotke na letni ravni. Uvede se določba, da je prijavitelj še pred izdajo odločbe obveščen o predlogu strokovne komisije glede svoje vloge in da se lahko glede tega tudi opredeli. <i>Konceptualni okvir javnega interesa v kulturi</i> Uvaja se natančnejša opredelitev javnega interesa, vključno z dostopnostjo, trajnostnim razvojem, urejenimi delovnimi razmerami in skladnim regionalnim razvojem, tudi v zamejstvu, ter umeščanjem kulture v skupno dobro. Zakon nosilec javnega interesa narekuje, da pri opravljanju svojih nalog sodelujejo s civilno družbo, med katero se s spremembo umeščajo tudi delovne skupine za trajni dialog z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in samostojnimi delavci v kulturi. Naziv samozaposleni v kulturi se nadomesti z izrazom samostojni delavec v kulturi, kar pomeni pravilnejše poimenovanje specifične pravno-ekonomske ureditve. Med ključne izraze zakona se dodajajo nevladne organizacije in stanovska društva. Dodaja se specifična dveh načinov delovanja nevladnih organizacij v kulturi, te so lahko poklicne in ljubiteljske, ob tem velja možnost prehajanja med obema. Pri določanju področij kulturne dediščine se nepremični in premični dodaja še nesnovna kulturna dediščina. Uvaja se novo, transdisciplinarno področje umetnosti. Javni interes za kulturo se uresničuje tudi z zagotavljanjem razmer za umetnost, kulturno-umetnostno vzgojo in razvoj podpornega okolja v kulturi. <i>Transparenta, dialoška in merljiva kulturna politika</i> Uvaja se natančnejša opredelitev Nacionalnega programa za kulturo in njegovih strukturnih elementov, v katerih so ključne predvsem prečne politike. Vzpostavi se nova evidenca lokalnih programov za kulturo, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Razširi se funkcija Nacionalnega sveta za kulturo, ki zdaj aktivneje sodeluje pri pripravi in spremljanju kulturnih politik. S spremembo zakona je podrobneje opredeljeno, da mora biti delovanje Kulturniške zbornice Slovenije javno, obseg njenih nalog pa je vezan na spremljanje razvoja kulturne politike. Podrobneje se uredijo merila in kriteriji, pod katerimi je lahko zbornica upravičena do javnega sofinanciranja. Vzpostavi se pravna podlaga za sistematično obdelavo in analizo podatkov o kulturnih dejavnostih in njihovo digitalizacijo. Nobena od omenjenih sprememb ne vpliva na gospodarstvo.
--	--

1. Neto stroški na gospodarstvo

Vrsta stroškov		Skupaj
Enkratni stroški	/	/
Periodični stroški	/	/
SKUPAJ		/

2 Kvalitativni učinki alternative 1

Kako predlog predpisa vpliva na pravno varnost?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na pravno varnost.	
Kako predlog predpisa vpliva na nelojalno konkurenco?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na nelojalno konkurenco.	
Kako predlog predpisa vpliva na problematiko dela na črno in sivo ekonomijo?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na problematiko dela na črno in sivo ekonomijo.	
Kako predlog predpisa vpliva na produktivnost?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na produktivnost.	
Kako predlog predpisa vpliva na delovne pogoje, naložbe v kadrovske vire oz. nove zaposlitve?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na ta vidik.	
Kako predlog predpisa vpliva na naložbe v raziskave in razvoj?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa ne vpliva na naložbe v raziskave in razvoj.	

3 Najprej pomisli na male - alternativa 1

Ali in na kakšen način ste uporabili delne ali popolne oprostitve obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja?
Obrazložitev: Predlog predpisa ne določa nobenih obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja.
Ali je za mikro, mala in srednja podjetja načrtovano dovolj časa za prilagoditev na nove obveznosti (daljša prehodna obdobja)?
Obrazložitev: Predlog predpisa ne določa nobenih obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja.
Ali in na kakšen način so obveznosti, kot npr. poročanje, vodenje evidenc, za mikro, mala in srednja podjetja prilagojene oziroma poenostavljene v primerjavi z ostalimi večjimi subjekti?
Obrazložitev: Predlog predpisa ne določa nobenih obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja.

Ali in na kakšen način so za mikro, mala in srednja podjetja postopki nadzora prilagojeni oziroma poenostavljeni?

Obrazložitev:

Predlog predpisa ne določa nobenih obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja.

Ali so za mikro, mala in srednja podjetja uvedene znižane pristojbine, davčne olajšave in podobne oblike privilegiranega pristopa?

Obrazložitev:

Predlog predpisa ne določa nobenih obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja.